

နိုင်ငံတော်

မဟာမိတ်

(ပဌမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲနှင့် တတိယတွဲများ)

စုပေါင်းရိုက်နှိပ်ထားသည်

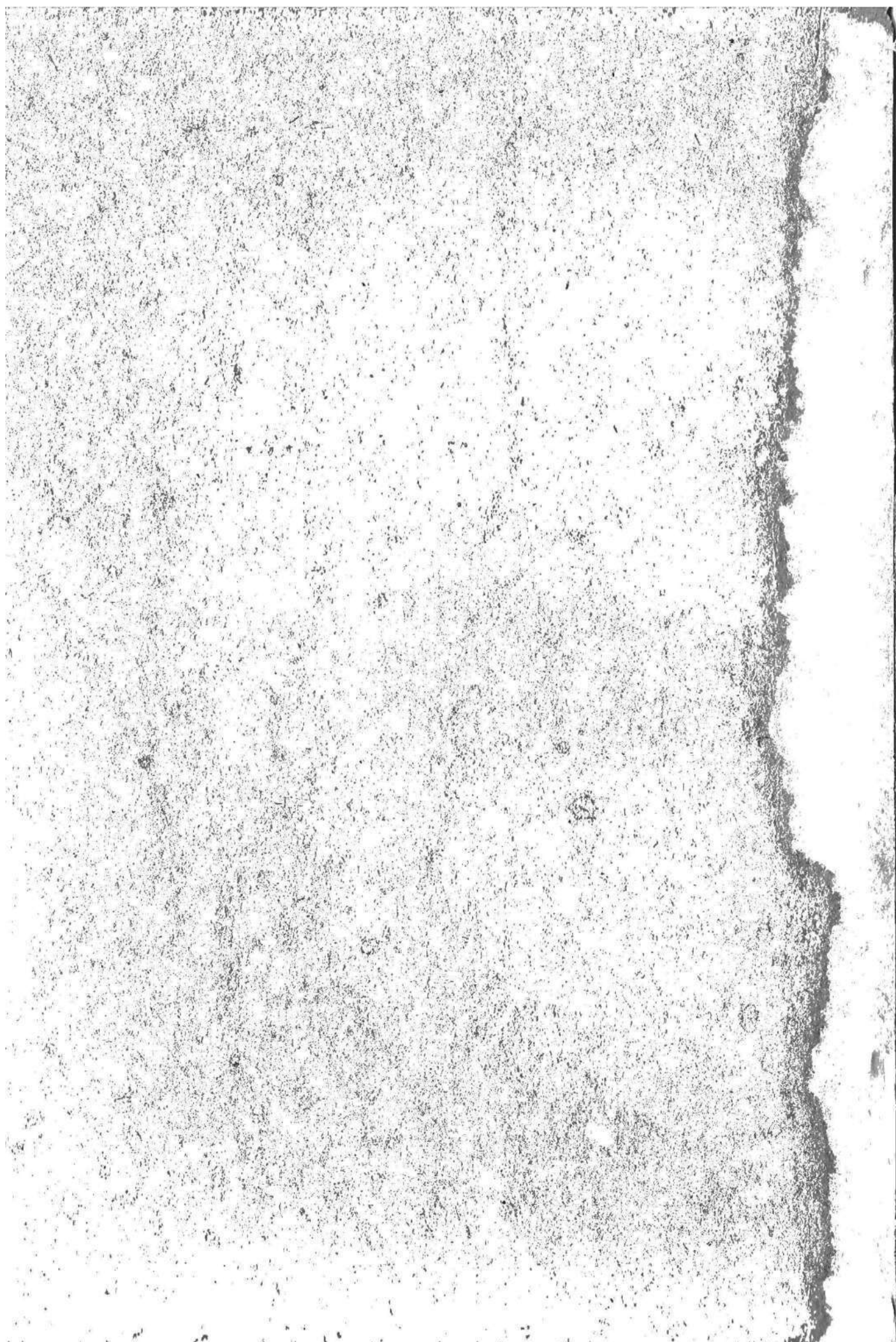

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုဌာန
(ပန်ကျာနှင့်ပြဇာတ်ဌာနခွဲ)

—

၁၉၆၉ ခု
ဗဟိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကင်းမြို့

အဘိုး—၁ ကျပ်]

နိုင်ငံတော်မူ

မဟာဂီတ

(ပဌမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲနှင့် တတိယတွဲများ)

စုပေါင်းရိုက်နှိပ်ထားသည်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုဌာန

(ပန်ကျာနှင့်ပြဇာတ်ဌာနခွဲ)

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

Handwritten text at the bottom of the page.

အမှာ

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှ ဖြန့်ဖြူးထုတ်ဝေလျက်ရှိသော နိုင်ငံတော်မူ
မဟာဂီတ၊ ပဌမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲ ၃ တွဲကို တပေါင်းတည်း ရိုက်နှိပ်
ထုတ်ဝေရန် လုပ်သားပြည်သူများ၏ ဆန္ဒအရ၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာတွင် ယခင်အတွဲ
များ ခွဲခြား၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစဉ်က ပုံနှိပ်တိုက်များမှ ချွတ်ချော် တိမ်းပါးခဲ့သော
အက္ခရာများကို၎င်း၊ နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကြီးမှ
ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော ပြင်ဆင်ချက်များကို၎င်း ပြန်လည်
ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ထားပါသည်။

၁၃၃၀ ခု၊ တပေါင်းလ။

(၁၉၆၉ ခု၊ မတ်လ)။

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.

31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.

51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70.

ပဌမတွဲ
နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ထွန်းကားခဲ့သော ရှေးရိုးသီချင်းကြီးများ၏စာမူ၊ သီဆိုတီးမှုတ်မှုတို့၌ အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားလျက်ရှိနေသည်ကို ပြန်လည်ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်၍ တဆတည်းသောမူမှန်ကို သေချာခိုင်မာသော မှတ်တမ်းသင်္ကေတတို့ဖြင့် မှတ်သားထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း၊ မဟာဂီတ သီချင်းကြီးများကို သီဆိုတီးမှုတ်ခြင်း၌ မူမှန်စံပြုထားရှိရေး၊ အမှတ်သင်္ကေတပြုလုပ်ရေး၊ အသံသွင်းထားရေးနှင့် ရုပ်ပေါ်သံထွက် ပြုလုပ်ရေး ကိစ္စအဝဝတို့ကို အကြံပေးဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော် ပန်တျာအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့သို့ မူမှန်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော သီချင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသော ကိစ္စအဝဝတို့ကို ကြိုတင်စီစဉ်တင်ပြရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ် ၁၅ ဦးပါဝင်သော ကြိုတင်စီစဉ်ရေး အဖွဲ့ဝယ်တဖွဲ့ကိုလည်း ပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနက ယာယီအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့က သီချင်းပေါင်း ၇၆ ပုဒ်၏စာမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှုများကို စိစစ်သုတ်သင်ရွေးချယ်၍၊ နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ တင်ပြသည်ကို အခြေခံပြုကာ ၁၉၅၃ ခု၊ မေလ ၁၁ ရက်နေ့မှစ၍၊ ၁၉၅၃ ခု၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့အထိ နိုင်ငံတော်ပန်တျာအဖွဲ့သည် ၁၁ ကြိမ်တိတိ စည်းဝေးတိုင်ပင်လျက်၊ ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြသောသီချင်း ၇၆ ပုဒ်အပြင်၊ နောက်ထပ်သီချင်း ၈ ပုဒ် ဖြည့်စွက်၍၊ ဤ“နိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတ” ပဌမတွဲ၌ ဖော်ပြပါရှိသည့် ကြိုးသီချင်း ၂၇ ပုဒ်၊ ဘွဲ့သီချင်း ၅ ပုဒ်၊ သီချင်းခံ ၇ ပုဒ်၊ ပတ်ပျိုး ၁၇ ပုဒ်၊ ယိုးဒယားသီချင်း ၁၆ ပုဒ်၊ မှန်သီချင်း ၆ ပုဒ်၊ လေးထွေသံကပ်၊ မြင်းခင်းဘွဲ့၊ လောကနတ်၊ ဒိန်းသံ၊ ကရင်ဩ ၂ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်း ၈၄ ပုဒ်တို့ကို နိုင်ငံတော်မူအဖွဲ့ဖြစ်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းဆုံးဖြတ် အတည်ပြုခဲ့လေသည်။

သီချင်းတပုဒ်ကို မူမှန်ပြုလုပ်ရာတွင် စာမူနှင့် သီဆိုတီးမှုတ်မှု မဟာ၍ ၂ ပိုင်းခွဲခြား၍ထားလေသည်။ သီချင်းစာမူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုးကားသောကျမ်းများ၌ မူကွဲစာသား အမျိုးမျိုးရှိသည်တို့ကို တပိုဒ်စီသေချာစွာ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍၊ စဉ်းစား ဆွေးနွေးပြီးမှသာလျှင် ယုတ္တိအသင့်ဆုံးဟုယူဆသည့် စာမူကို ရွေးချယ်အတည်ပြုလေသည်။ စာမူကွဲများမှ အသင့်တော်ဆုံးဟုယူဆသော စာသားများကို ရွေးချယ် အတည်ပြုသည့်အခါတိုင်းလည်း သီဆိုတီးမှုတ်ရာတွင် အဆင်ပြေမှု ရှိမရှိကို ကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့ဝင် ပန်တျာပညာသည်ကြီးများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းကို ပြုခဲ့လေသည်။ ပိုမိုခိုင်လုံသော အထောက်အထားများကို ထပ်မံရှာဖွေပြီးမှ ယတိပြတ် အဆုံးအဖြတ်ပေးလိုသော အချို့စာသားများကိုလည်း မန္တလေးမြို့တွင် ကျန်ရှိနေသော ရခိုင်သမ္မာနန်းတွင်းပေမူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သွားရောက်တိုက်ဆိုင်ပြီး

မုသာလျှင် အဖွဲ့ကဆုံးဖြတ်အတည်ပြုခဲ့လေသည်။ (ပဌမအကြိမ်မြောက်မြန်မာ နိုင်ငံတော်လုံးဆိုင်ရာ ပန်ကျာမူမှန် ပြုလုပ်ခြင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုမူ ၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ်အတွက် မဟာဂီတ သီချင်းကြီးများကို သီဆိုတီးမှုတ်ခြင်း၌ မူမှန်စံပြုထားရှိရေး၊ အမှတ်သင်္ကေတပြုလုပ်ရေး၊ အသံသွင်း ထားရေးနှင့် ရုပ်ပေါ်သံထွက် ပြုလုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါ သည်)။

စာသားမူမှန်ပြုလုပ်ပြီး သီချင်းတပုဒ်ကို သီဆိုတီးမှုတ်မှု မူပြုလုပ်ရာ၌ (၁) သံ ကျ၊ (၂) စည်းဝါး၊ (၃) အတော၊ (၄) အပိုဒ်ပြန်၊ (၅) တီးကွက်၊ (၆) အဆို အားဖြင့် အပိုင်း ၆ ပိုင်းခွဲခြား၍ စိစစ်ရွေးချယ် အတည်ပြုခဲ့ပါသဖြင့်၊ ဤသို့ အတည်ပြုပြီး အပိုဒ်ပြန်များကို သီချင်းများတွင် ကွင်းပိတ်၍ ဂဏန်းများဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဖွဲ့မှဆုံးဖြတ်ညွှန်ကြားချက်အရ အချို့ဖော်ပြသင့်သော စာမူကဲ့များကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ သီချင်းများအောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤနိုင်ငံတော်မူ မဟာဂီတတွင် ပါဝင်သောသီချင်းများကို သီချင်းအမည်၊ ဖွဲ့ဆို ရေးသားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့်မင်းလက်ထက်တွင်ရေးသည်၊ မည်သည့်အကြောင်း ကြောင့်ရေးသည်၊ မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုဖွဲ့သည်၊ မည်သည့်သီချင်းတေး သွားကိုလိုက်၍ရေးသည်၊ အစရှိသည့် အချက်အလက်များနှင့်ပတ်သက်၍လည်း၊ သုတေသီများ သိရှိမှတ်သားနိုင်စေရန်၊ ယုတ္တိခိုင်လုံနိုင်သမျှခိုင်လုံစွာ သုတေသန ပြုလုပ်စုဆောင်း၍၊ မှတ်ချက်များ၌ အတိုချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှ ကြီးမူးလျက်၊ ယခုခေတ်တွင် စုဆောင်း ရရှိနိုင်သမျှသော ရှေးဟောင်းမြန်မာသီချင်းများကို နိုင်ငံတော်ပန်ကျာအဖွဲ့ကြီး၏ အကူအညီဖြင့် မူမှန်ပြုလုပ်ကာ၊ အရစ်ကျဆက်လက်၍ စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ ရန်လည်း စီစဉ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ရှေးဟောင်း မြန်မာသီချင်းကြီးများကို၊ ပန်ကျာမူမှန်ပြုလုပ်၍၊ နိုင်ငံ တော်မူ မဟာဂီတအဖြစ် ဖြန့်ဖြူးထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းအားဖြင့် စာသားမူနှင့် သီဆို တီးမှုတ်မှုများ မညီမညွတ် အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားနေခြင်းမှ ကင်းစင်ပပျောက် လျက်၊ တသံတည်းညီညွတ်ညွတ် ထွက်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ ထို့ပြင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း တထောင်ခန့်က စိုက်ပျိုးရရှိခဲ့သော ပန်ကျာအမွေ အနှစ်မျိုးစေ့များကို လက်ဝယ်ပိုက်လျက် တစိုက်စိုက် ကြည့်ရှုနေရုံမျှဖြင့် တင်းတိမ် ကြေနပ်၍ မနေကြဘဲ ၎င်းမျိုးစေ့ဟောင်းများကို တဖန်ကြုံဖြန့်စိုက်ပျိုး၍ ရှေ့သို့ ဆက်ထမ်းပိုး ပွားတိုးအောင် ကြံဆောင်ကြရန်လည်း တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက် ပါသတည်း။

၁၃၁၆ ခု၊ နယုန်လ။
(၁၉၅၄ ခု၊ ဇွန်လ)။

တတိယတွဲ

နိဒါန်း

ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ “နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ” ပဌမ တွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ စာအုပ် ၂ အုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတော်တွင် ထွန်းကားခဲ့သော ရှေးသီချင်းကြီးများကို ယခုခေတ်၌ စုဆောင်း ရရှိနိုင်သမျှ စုဆောင်းလျက် စာမူအားဖြင့်၎င်း၊ သီဆို တီးမှုတ်မှု မူအားဖြင့်၎င်း မူအမျိုးမျိုးကွဲပြား ခြားနားလျက်ရှိနေသော သီချင်းကြီးများကို နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးသို့ တင်ပြ၍ တမူတည်းသောမူမှန်စံပြအဖြစ် ပြုလုပ်ပြီး၊ မူမှန်စံပြစာမူများကို အရစ်ကျ ဆက်လက်ထုတ်ဝေရန် ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ ရည်ရွယ်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း “နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ တတိယတွဲ” စာအုပ်ကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ “နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ တတိယတွဲ” ၌ ဖော်ပြပါရှိသော ကြိုး ၆ ပုဒ်၊ သီချင်းခံ ၆ ပုဒ်၊ ပတ်ပျိုး ၂၃ ပုဒ်နှင့် ယိုးဒယား ၁၂ ပုဒ်၊ စုစုပေါင်းသီချင်း ၄၇ ပုဒ် တို့ကို ကြိုတင်စီစဉ်ရေးအဖွဲ့မှ၊ ၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့မှစ၍ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့အထိ၊ ၂၄ ကြိမ်တိတိ ကျင်းပခဲ့သော နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးသို့ တင်ပြလျက်၊ နိုင်ငံတော်မှအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းဆုံးဖြတ် အတည်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သီချင်းစာမူများနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသီများ ကျယ်ပြန့်စွာ လေ့လာ လိုက်စားနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော် ပန်တျာ အကြံပေးအဖွဲ့မှ အနှစ်သက်ဆုံး ရွေးချယ်ထားသောစာမူများကို သီချင်းစာကိုယ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားပြီး၊ ကျန်အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသော စာမူကဲ့အချို့ကို ၎င်းတို့တွေ့ရှိရသည့် စာအုပ် ပေမူ များ၏ အမည်နာမနှင့်တကွ သီချင်းအသီးသီးအောက်မှ အောက်ခြေမှတ်ချက်ဖြင့် စာမူကဲ့များ ဖော်ပြထားသည်မှာ ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးသော နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ အတွဲ ၂ တွဲထက် ဤ “နိုင်ငံတော်မှ မဟာဂီတ တတိယတွဲ” ၏ ထူးခြားချက် တရပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။

၁၃၂၃ ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလ။
(၁၉၆၁ ခု၊ ဩဂုတ်လ)။

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

ကြိုးသီချင်းများ

၁	အတိုင်းမသိ	.... ဝတ်တော်ရုံ	.... ၇
၂	ကိုးပါးပေါင်းစု	.... သာနိုးပျော်ဘွယ်	.... ၄
၃	ကြောက်ဘယ်ဘုန်းတန်း	.... ၎င်း	.... ၁၁
၄	ကျွန်းကျွန်းပိုင်သ	.... တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံ	.... ၉
၅	ခေါ်ပါယောင်နှင့်	.... ဝတ်တော်ရုံ	.... ၇
၆	ခန်းတွင်းရိပ်သာ	.... မြင်စိုင်းဆရာပန်ကြိုး	.... ၁၅
၇	ခွဲခွဲခြားခြား	.... အတွင်းတီးဖြေ	.... ၁၅
၈	စံရာတောင်ကျွန်း	.... သာနိုးပျော်ဘွယ်	.... ၄
၉	စံရာဘုံမြင့်	.... ရေဆင်းကြိုး	.... ၁၃
၁၀	စိမ်းလဲ့လဲ့ညိုပြာ	.... ဖေါင်ဆိုက်ကြိုး	.... ၃
၁၁	✓ ဇေယျာအောင်ချော	.... စောင်းတော်ဘွဲ့	.... ၅
၁၂	ဇေယျာမြို့	.... ဖေါင်ငင်ကြိုး	.... ၃
၁၃	ညာသပြေဘောင်	.... မြင်စိုင်းကြေးခရာသံ	.... ၁၇
၁၄	တေဇာအာဏာထံပြင်း	.... တျာသံ	.... ၁၀
၁၅	ထောင်ရောင်နေ	.... အမရပူရမြို့ဘွဲ့	.... ၅
၁၆	ထံတျာတေရှင်	.... ပုစဉ်းတောင်သံ	.... ၁
၁၇	ထွေတလာ	.... ဗောဓိရွက်သံ	.... ၂
၁၈	ထွန်းလင်းတောက်ပရောင်ခြည်....	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြိုး	.... ၁၃
၁၉	နှုန်းနှုန်းထောက်စာ	.... သိကြားမင်းတုယင်သံ	.... ၉
၂၀	ပုံနှုန်းတိန်သာ	.... ပင်လယ်နတ်ကြိုးကြိုး	.... ၁၂
၂၁	ပုံပမာ	.... ခရုသင်းသံ	.... ၁၇
✓၂၂	ပြောင်ပြောင်ပြောင်နာဂိန်	.... ဆင်ခင်းကြိုး	.... ၈
၂၃	ဘုန်းမိုးရွာစေ့	.... မြင်းခင်းကြိုး	.... ၈
၂၄	ဘုံဆောင်မြင့်	.... ဖေါင်လားကြိုး	.... ၂
၂၅	မင်းလမ်းစပ်ကာ	.... ကြာချုပ်ငယ်	.... ၁၁
၂၆	မင်းလှိုင်မင်းလှိုင်	.... တောင်တမန်လှိုင်းကြွက်ခွပ်သံ	.... ၁၂
၂၇	မိုးမင်းလွန်ကဲ	.... တောကြားကြိုး	.... ၁၆
၂၈	မုန်ညောင်သဉ္ဇာ	.... ဝတ်တော်ရုံ	.... ၇
၂၉	မှိုင်းရိပ်ကယ်တည့်	.... နတ်ပင့်ကြိုး	.... ၁၀

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

ကြိုးသီချင်းများ။ ။ အဆုံး

၃၀	မြို့နန်းငယ်လေ	.... သာနိုးပျော်ဘွယ်	.... ၄
၃၁	မြန်ခန်းကျွန်းတွင်း	.... မြင်းခင်းကြိုး	.... ၈
၃၂	ရီရီဆိုင်းဆိုင်း	.... ငါးသံလည်ကြိုး	.... ၉
၃၃	ရွှေနန်းအောင်ချာ	.... ကြာချပ်ကြိုး	.... ၁၁
၃၄	ရွှေပင်ရွှေဘုန်းပပဝင်း	.... သိကြားခလုတ်ကြိုး	.... ၁၄
၃၅	ရွှေပြည်ကြီးရော	.... သာနိုးပျော်ဘွယ်	.... ၄
၃၆	ရွှေဘုန်းရွှေဘုန်း	.... ၎င်း	.... ၅
၃၇	လာချေပြီ	.... မြင်းစီးကြိုး	.... ၈
၃၈	ဝေဇယန်နှင့်နှုန်းငြား	.... ကျောင်းတော်ကြိုးကြိုး	.... ၁၀
၃၉	ဝေဘာဂီရီ	.... ညွန့်တက်သံသာ	.... ၂
၄၀	ဝေယန်လှိုင်	.... အပြင်တီးဖြေ	.... ၁၃
၄၁	သပြေပင်ဝန်း	.... နဝရတ်ခရုသင်းသံ	.... ၁၈
၄၂	သာယာသာယာ	.... ကလပ်ငယ်	.... ၁
၄၃	သီတာသီတာရောကြိုး	.... နဒီမော်ပြင်ကြိုး	.... ၆
၄၄	သီတာသီတာမြသား	.... ကလပ်ကြိုး	.... ၁
၄၅	သီလာမြေယံ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြိုး	.... ၆

ဘွဲ့သီချင်းများ

၄၆	အတိုင်းမသိ	.... ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့	.... ၁၉
၄၇	၎င်း	.... မင်္ဂလာဩဘာဘွဲ့	.... ၂၀
၄၈	ဥကင်ဘုံမြင့်	.... ဥကင်တော်ဘွဲ့	.... ၂၁
၄၉	ဩဘာမင်္ဂလာ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၂၁
၅၀	ခေါ်ပါယောင်နှင့်	.... ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့	.... ၁၉
၅၁	ဂန္ဓမာတောင်	.... မဇ္ဈသကနတ်ပန်းဘွဲ့	.... ၁၉
၅၂	မန္တလာဘုံ	.... မန္တလေးမြို့တော်ဘွဲ့	.... ၂၂
၅၃	မှန်ညောင်သဏ္ဍာ	.... ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့	.... ၁၉
၅၄	ဟေမဝန်ချာ	.... မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့	.... ၂၀

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

သီချင်းခံများ

၅၅	အမင်းမင်းခရ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ကျေးဇူးတော် သီချင်းခံ	.... ၂၅
၅၆	စုံသာမြိုင်လယ်	.... တောတောင်ဘွဲ့	.... ၂၉
၅၇	ဆဒ္ဒန်အိုင်သာ	.... ဆဒ္ဒန်အိုင်ဘွဲ့	.... ၂၆
၅၈	ဇမ္ဗူကျွန်းလုံး	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၂၈
၅၉	ဇေယျာရွှေမြေ	.... ၎င်း	.... ၃၀
၆၀	တောဟေဝန်တောင်	.... တောဘွဲ့သီချင်းခံ	.... ၃၃
၆၁	ထူးမခြားနား	.... ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့	.... ၂၅
၆၂	ထောင်ရောင်နေ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၂၇
၆၃	ပြည်ပြည်မင်းပေါင်း	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့အချီငယ်သီချင်းခံ	.... ၂၄
၆၄	ဘုန်းထူးဝေဆာ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၃၂
၆၅	ဘုန်းမိုးသန်းလောင်း	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၂၃
၆၆	မိုင်းမိုင်းမြ	.... ရာသီဘွဲ့သီချင်းခံ	.... ၂၄
၆၇	ရဝေနန်း	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ	.... ၃၄
၆၈	ရွန်းရွန်းမြ	.... ၎င်း	.... ၂၃

ပတ်ပျိုးသီချင်းများ

၆၉	အထူးထူးငယ်နှင့်	.... တောလားပတ်ပျိုး	.... ၆၄
၇၀	အာကာယံထဲ	.... မိုးဘွဲ့	.... ၅၉
၇၁	အိုကမ်းလေရေယမုန်	.... မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၅၀
၇၂	အောင်မြေမြမန်း	.... မန္တလေးမြို့ဘွဲ့	.... ၃၈
၇၃	အောင်မြေသာစံ	.... တောလားပတ်ပျိုး	.... ၅၆
၇၄	ကုန်းဘောင်ပရမေ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၆၅
၇၅	ချစ်သမျှကို	.... သဗ္ဗာတိုင်	.... ၄၀
၇၆	ခွါပြာသင်း	.... ဆိုင်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၅၈
၇၇	ဂန္ဓမာတောင်	.... တောလားပတ်ပျိုး	.... ၅၂
၇၈	စိုးအမျှန်မူး	.... အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၆၂
၇၉	စိန်ကြောင်နီလာ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၄၁
၈၀	စုံနယ်သာစု	.... တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၅၅

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

ပတ်ပျိုးသီချင်းများ။ ။အဆက်

၈၁	ညဉ့်သုံးယံခါ	.... မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့	.... ၃၇
၈၂	ထွန်းလင်းလျှံလက်	.... ကျေးဇူးပတ်ပျိုး	.... ၅၀
၈၃	ဒီပါအေးမြ	.... ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး	.... ၆၁
၈၄	နဝတတ္ထကုဏ္ဍလ	.... တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၇
၈၅	ပြာပြာညိုရောင်	.... မျှော်တော်ယောင်မောင်ဘွဲ့	.... ၄၅
၈၆	ဖြူပြာမူရာ	.... အီနောင်ဇာတ်ထွက်	.... ၅၁
၈၇	ဖြေနိုင်ပေါင်	.... ကိန္နရာချောင်းခြား	.... ၅၆
၈၈	ဘုန်းများများမင်း	.... ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး	.... ၅၇
၈၉	ဘုံပျံနေနန်း	.... ဆောင်းဘွဲ့	.... ၆၆
၉၀	မဏိကဉ္စနာ	.... အင်းဝနန်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၄
၉၁	မုရိုးငယ်တည့်	.... မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၅၄
၉၂	မယ်သေချင်လိုက်ပါဘိ	.... ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး	.... ၅၄
၉၃	မဲဇာတောင်ခြေ	.... မဲဇာတောင်ခြေဘွဲ့	.... ၃၉
၉၄	မိုးလုံးပတ်လည်	.... မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၅
၉၅	မြဂန္ဓမာ	.... တောတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၇
၉၆	မြှုပ်နန်းလှိုခို	.... ကိန္နရာချောင်းခြား	.... ၄၈
၉၇	မြိုင်ခြေစုံသာ	.... တောတောင်ဘွဲ့	.... ၅၀
၉၈	မြန်ချာမြေကို	.... ရွှေဘိုမြို့ဘွဲ့	.... ၄၀
၉၉	မှန်ရဝေ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၃၇
၁၀၀	မှိုင်းပြာမှန်ဝေ	.... ရေလား	.... ၆၃
၁၀၁	မှိုင်းပြာဝေ	.... တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၆
၁၀၂	ယမုနွာ	.... သီတာတောင်ခြေဘွဲ့	.... ၄၂
၁၀၃	ယုဇနမာလာ	.... အမရပူရမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၃
၁၀၄	ရေယမုန်	.... ဝိဇယကာရီဇာတ်ထွက်	.... ၄၃
၁၀၅	မှစ်စုံရွက်ကြာ	.... မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး	.... ၄၁
၁၀၆	ရွှေယင်ဘောင်	.... ရေယား	.... ၅၂
၁၀၇	လူမနှော	.... အီနောင်ဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး	.... ၃၇
၁၀၈	လက်ျာသပြေ	.... မြောက်အိမ်တော် သံတျေသတ်	.... ၄၉
၁၀၉	လောင်းပန်းဂမုန်းအင်	.... တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၉

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

ပတ်ပျိုးသီချင်းများ။ ။ အဆုံး

၁၁၀	လွမ်းမလေ့	.... အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၅၃
၁၁၁	သာဆန်းရင်တော	.... မြစ်နှင့် တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၄၈
၁၁၂	သေနပ်မည်	.... မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး	.... ၃၉
၁၁၃	သိင်္ဂါရွှေရောင်	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၃၈
၁၁၄	သန်းချိုခြေ	.... ကျေးစေပတ်ပျိုး	.... ၅၃
၁၁၅	ဟေဝန်စံမြိုင်	.... ကိန္နရာချောင်းခြား	.... ၆၀

ယိုးဒယားသီချင်းများ

၁၁၆	အိုသာတင်ဆုံး	.... အီနောင်ဇာတ်ထွက်	.... ၇၆
၁၁၇	အောင်မင်္ဂလာ	.... မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား	.... ၇၀
၁၁၈	အိုလျှံညီးလင်း	.... စက်တော်ချင်း ယိုးဒယား	.... ၇၃
၁၁၉	ကန္တာတောခြေ	.... တောဘွဲ့ယိုးဒယား	.... ၇၃
၁၂၀	ကြို့ညိုစံရာ	.... ရာမဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား	.... ၈၄
၁၂၁	ခိုင်ပန်းစံ	.... တောဘွဲ့	.... ၇၉
၁၂၂	စက်လဲပျော်ပါနိုင်	.... အီနောင်ဇာတ်ထွက်	.... ၇၇
✓ ၁၂၃	စိန်ယောင်နန်း	.... နန်းသိမ်း	.... ၈၃
၁၂၄	ဆန်းပန်းသဉ္ဇာကြာညောင်	.... မိုးဘွဲ့ယိုးဒယား	.... ၇၀
၁၂၅	ဆန်းရွှေဦး	.... အလွမ်းဘွဲ့	.... ၇၁
၁၂၆	တောတောင်စွယ်	.... တောဘွဲ့	.... ၈၀
၁၂၇	တောနှင့်တောင်စွယ်	.... ၎င်း	.... ၇၄
၁၂၈	တောမြိုင်မြေခြေလမ်း	.... ၎င်း	.... ၇၈
၁၂၉	တောမြိုင်စွန်းက	.... ရာမဇာတ်ဖြည့် ယိုးဒယား	.... ၇၅
၁၃၀	တောဟေဝန်လယ်	.... တောဘွဲ့	.... ၇၄
၁၃၁	တောင်ဇမ္ဗူပိုင်	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၈၁
၁၃၂	နန်းသီဟိုဠ်	.... မော်ပြန်	.... ၇၄
၁၃၃	နှင်းယွန်းခါဟေမန်	.... တောဘွဲ့	.... ၇၇
၁၃၄	ပန်းညောင်လှိုင်ဘွဲ့	.... ရာမဇာတ်ဖြည့် ယိုးဒယား	.... ၇၉

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
----------	--------------	-------------	-----------

ယိုးဒယားသီချင်းများ။ ။ အဆုံး

၁၃၅	ပန်းမြိုင်လယ်	.... ရာမဇာတ်ထွက်	.... ၈၄
၁၃၆	ပန်းဟေဝန်	.... တောဘွဲ့	.... ၇၅
၁၃၇	ဖေါ်ကွာဝေး	.... အလွမ်းဘွဲ့	.... ၇၈
၁၃၈	မန်းတောင်လက်ျာ	.... မန္တလေးမြို့ဘွဲ့	.... ၈၁
၁၃၉	မြမန်းဂီရိ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့	.... ၆၉
၁၄၀	မြိုင်ဂန္ဓမာ	.... တောဘွဲ့ယိုးဒယား	.... ၇၆
၁၄၁	မြိုင်ဟေမာ	.... တောတောင်ဘွဲ့ ယိုးဒယား	.... ၇၁
၁၄၂	မော်ရုံဟေဝန်	.... သမင်လိုက်	.... ၇၁
၁၄၃	မိုင်းမုန်ပြာညို	.... တောဘွဲ့	.... ၈၀
၁၄၄	ရွှေတညာ	.... အလွမ်းဘွဲ့	.... ၈၂
✓၁၄၅	ရွှေကြက်ကယ်ဟန်ချီ	.... ကန်ဆင်း ယိုးဒယား	.... ၆၉
၁၄၆	လေပြေဆော်သွင်းမြူး	.... မြင်းတက်	.... ၇၂
၁၄၇	လွမ်းပိုအောင်	.... အလွမ်းဘွဲ့ ယိုးဒယား	.... ၆၉
၁၄၈	ဝေဇယန္တာ	.... မန္တလေးမြို့ဘွဲ့	.... ၆၉
၁၄၉	သောင်းရွှေလယ်	.... အိနောင်ဇာတ်ဖြည့် ယိုးဒယား	.... ၇၃
၁၅၀	သောင်းသောင်းညံ	.... ရေလား	.... ၇၆

မုန်သီချင်းများ

၁၅၁	ကောင်းကြီးသင်္ခါ	.... ဘုန်းတော်ဘွဲ့ မုန်သံစုံ	.... ၈၆
၁၅၂	စိန်ခြယ်ဦးလင်း	.... ဥက္ကလာပတမ်းချင်း	.... ၉၀
၁၅၃	စိန်မြရံခြယ်	.... ပိမ္မာသားလွှဲချင်း	.... ၈၉
✓၁၅၄	ညှင်းညှင်း	.... အလွမ်းဘွဲ့ မုန် ၁၂ ခန်း	.... ၈၆
၁၅၅	တောင်ယံတော	.... တောတောင်ဘွဲ့	.... ၈၇
၁၅၆	၎င်း	.... ၎င်း	.... ၈၇
✓၁၅၇	နှင်းယုန်းဂိမ္မာန်	.... အလွမ်းဘွဲ့	.... ၈၈

လေးထွေသံကပ်

၁၅၈	ရွှေပန်းပန်ငယ်တို့	.... လေးထွေသံကပ်အချိုး	.... ၉၁
၁၅၉	ကိုယ်တော်နှင်းနို့	.... လေးထွေသံကပ်	.... ၉၁

မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်အလိုက်

အမှတ်စဉ်	သီချင်းအစချီ	သီချင်းအမည်	စာမျက်နှာ
		မြင်းခင်း	
၁၆၀	မြန်မြေနယ်ဇမ္ဗူဘောင်	....	.... ၉၁
		လောကနတ်ချင်း	
၁၆၁	တိမ်မှောင်မှေးကင်း	....	.... ၉၂
		ဒိန်းသံ	
၁၆၂	ဆယ်ဆယ်ရောင်ဖြာ	....	.... ၉၃
		ကရင်ဩ	
၁၆၃	တကြောမှောင်ပြာ	....	.... ၉၃
၁၆၄	မြိုင်တန်းမှောင်ဝေ	....	.... ၉၄
		ဘောလယ်သီချင်းများ	
၁၆၅	အကျွန်မျှော် ညနေကြီးငယ်က မြိုင်လမ်းကန္တာ စပါးရုတ်ပြည်	....	ရှေးခေတ်ဘောလယ် ၎င်း ၎င်း ၎င်း ....
၁၆၆	ရှေ့ဒေါင်းပေါင်တော် မြန်နင်းဗေ့စွန် နှင်းလငွေမှုန် ချစ်သည်သာဆိုလဲ နုနုတဲနယ်	....	အလယ်ခေတ်ဘောလယ် ၎င်း ၎င်း ၎င်း ၎င်း ....
၁၆၇	စိန်ခြူးကြာညောင်	....	နောက်ဆုံးခေတ် ဘောလယ် ၉၆
		တေးထပ်	
၁၆၈	မိန့်တော်သံရိပ်ကိုလ	....	ရှေးတေးထပ် ၉၇
		ရှစ်ဆယ်ပေါ်	
၁၆၉	သုံးသိန်းသုံးသောင်း	....	မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ ၉၇

ဝိုင်တော်မူ မဟာဂီတ

ကြိုးသီချင်းများ

၁။ ပုစဉ်းတောင်သံကြိုး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(ထံတျာတေရှင်၊ ထံတျာတေရှင်၊ ဒျန်ဒျန် ထံတျာတေရှင်) ၂။ [(ဒလုဒလု ထံဒျန်ဒျန်) ၂။ တောပင် တောလုံးနဲ့ ပါလို့လေး] ၂။ (ထက်စငယ်ကောင်းကင်၊ မိုးတည့် မိုးတိမ်ပြင်) ၂။ (စံရှင်စံရှင်ပျော်ပါး၊ ရွှေဖော်တစုများ ငယ်နှင့်လေး) ၂။ (သည်မိုးသည်မိုး ဒေဝါ၊ မိုးတည့် မိုးဒေဝါ) ၂။ (ဒို့ကာလေ တဖဲ့ဖဲ့၊ ရွာလေ တသဲသဲ) ၂။ (ထံတျာတေရှင်၊ ထံတျာတေရှင်၊ ဒျန်ဒျန်၊ ထံတျာတေရှင်) ၂။ (ဒလုဒလု ထံဒျန်ဒျန်) ၂။ တျောတေထံတျာတေဒျန်၊ တျောတေတျာ။

၂။ ကလပ်ကြိုးကြိုး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(သီတာ သီတာ မြသား၊ ကြာ ကြာ ကြာ ငါးပါး) ၂။ (ကမ်းနား ကမ်းနား ဝန်းကျင်၊ ငွေသဲပြင် လေတည့်မှ၊ ပျော်တည့် ပျော်ချင်ဘွယ်) ၂။ (မြစ်တူး မြစ်တူးစင်ရော်၊ မြူးတည့် မြူးစံပျော်) ၂။ (ငှက်တော်လေ ကြိုးကြာ၊ ကျူးရင့်ရင့်သာ) ၂။ (လိပ်ပြာလေ ပျံကာသွား၊ ဟိုမှာသည်မှာနား) ၂။ ရေပေါ်မှာ လွှားပါလို့၊ ကြာဆံကိုစားပါလို့၊ ဝဲကာပျံလေတည့်မှ ဝဲကာပျံ။

၃။ ကလပ်ငယ်ကြိုး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(သာယာသာယာ မြည်လာကြွေး၊ သာလိကာငယ်လေကျေး) ၂။ (ချည်ခင် စုပ်ကယ်က၊ ကျူးတယ်ကျူးတယ်ကို၊ သင်တိုင်းဝတ်ကယ်က၊ မြူးတယ် မြူးတယ် ကို) ၂။ (သံချိုတည့်အေးအေး၊ ပဲတည့်ပဲထွေးထွေး) ၂။ (စာပေးခွံကြ၊ ချစ်ရေး ခင်ရေး မျှပါလို့လေး) ၂။ (အတူစုံစွာ၊ စံတည့်စံပျော်ရာ) ၂။ (ချစ်ခင်လေ ချစ်ခင် လေ၊ ချစ်ပါလှတယ်ရှင်) ၂။ (ချစ်ခင်လေလွန်မြတ်နိုး၊ ဇီတည့်ဇီဝစိုး) ၂။ (ဥမျိုး

တုန်သံ၊ သာပင်သာချည့်လေ၊ မကို မကို ဖေါ်သွေး၊ ခေါ်ခေါ် ခေါ် (ကြလေး) ၂။
(မဲညိုဖြူပြာ နီတည့်နီရွှေဝါ) ၂။ (လိပ်ပြာလေ ပျံကသွား၊ ပိတုန်း ပိတုန်း
ပျား) ၂။ ရေပေါ်မှာလွှားပါလို့၊ ကြာဆံကိုစားပါလို့၊ ဝဲကာပျံလေလေတည့်
ဝဲကာပျံ။

၄။ ညွှန်တက်သံသာဆင်မင်းကြီး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(ဝေဘာဂီရိ တောင်ငယ်တွင်၊ သိကြား နတ်ယာဉ်ဆင်) ၂။ (သည်ဆင်ကို
တည့် ပေးအပ်နှင်း၊ သိကြား သိကြားမင်း) ၂။ (လျှင်စေကာ၊ ထံတော်မှာ၊
ဆက်ရမည် မှန်သာ) ၂။ (နီထွေးထွေး၊ ရောင်ဖွေးဖွေး၊ ဖက်မဲ့သာပြိုင်နှိုင်းဝေး) ၂။
(ခြေသည်း လက်သည်း နီတျာ၊ နင်းတည့် နင်းခြေရာ) ၂။ (မြင်ကာ မြင်ကာ
မြင်ကာဆင်မျိုး၊ ကြောက်ရွံ့ရွံ့စိုး) ၂။ (ဝေးဝေး ထွက်ပြေးသွား၊ ကျုံးကို ပုန်း
လို့လား) ၂။ (ဆီးတား ဆီးတား) ၂။ ကာ။ ဆင်ဖြူလာ၊ ဆင်နီလာ၊ ဆိုဆို
ဆိုကြလေး။ ဆင်တော်ပြောင်၊ ဆင်တော်ပြောင်၊ တောင်ပင် တောင်ရှိ၊ မျိုးဆဒ္ဒန်
လေလေတည့် မျိုးဆဒ္ဒန်။

၅။ ပေါခိရွက်သံကြီး

(၁၁၃၂ ခု၊ တန်ဆောင်းမုန်းလတွင်၊ မြောက်ဘက်တိုက်ဝန် နေမျိုးမဟာကျော်တင် လက်ဝဲနော်ရထာ)

(ထွေတလာလာ၊ နေမသာသာ၊ ချမ်းပင် ချမ်းမျှအေး) ၂။ [(မှိုင်းမှိုင်း
ဝေဝေ) ၂။ မိုးပင် မိုးကစေ့] ၂။ မှိုင်းမှိုင်းဝေဝေ၊ တောင်လေ သုတ်ဖြူး
(ဆောင်းဦး ဆောင်းဦး ဟေမာ၊ ကိုယ်ထူးနေရာမှာ) ၂။ (ရွာလာရွာလာ ရေခွ
ရေခွစေ၊ လှမ်းမပြေ ထွေထူး ထပ်ချည်ငုံလေ၊ သံသရာ ကံဟောင်း ကပ်ချည်
ငုံလေး) ၂။ (မိုးရော၊ လေရော၊ ချမ်းလို့ တုံ့အောင်နှော) ၂။ (မိန်းမော မိန်းမော၊
စိတ်ကယ်ဘွင်၊ ကိုယ်သီး နေမရွှင်) ၂။ (ထိပ်တင်လေ လွန်ထွေပြား၊ ဟိုမှာ
သည်မှာသား) ၂။ (စံပျော် ပါးပါလို့) ၂။ ထားထိပ်တင်လေ လေတည့် ထားထိပ်
တင်။

၆။ ပေါင်လားကြီး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(ဘုံဆောင်မြင့်၊ စိန်ကြောင်ဖလ်ရှိန်၊ ညီးလို့လင်းလင်း) ၂။ (ကြားကြား
မိုးဖျား၊ သီခေါင်လေ၊ ရီမှောင်လေ၊ ဝေးရရှင်းရှင်း) ၂။ (ကိုးမျက်မြှာငယ်လေ၊
စိုးမကြာငယ်လေ၊ လောက လောင်းမင်း) ၂။ (ဘုန်းတေဇာငယ်လေ၊ နှုန်း
နေဖြာတယ်လေ၊ ထွန်းပ ဝင်းဝင်း) ၂။ (ရေနန်းဗိမာန် ငယ်လေ၊ ထူးလှကောင်း

ခြင်း)၂။ (ရွန်းရွန်းလန်းလို့၊ လျှပ်ပန်း လျှပ်ပန်း၊ ထွေးပင်သာ ထွေးကြသောင်း
တင်း)၂။ သိတာ ရွှေဘေ့ ခင်းမှာလှ၊ ရွှေတည့်ရွှေညီလာ)၂။ ယဉ်ရော၊ ကြယ်
ရံကာ၊ သော်တာ တွားသို့လေ။ ပြာခြေမှောင်ခါ သွေရှောင်၊ ရွှေဖေါင်လား
ကွန့်လေး။ ယဉ်ရော၊ ကြယ်ရံကာ၊ သော်တာ တွားသို့လေး၊ ပြာခြေမှောင်၊
ခါသွေရှောင်၊ ရွှေဖေါင်လားကွန့်၊ များလှေရံလေ လေတည့် များလှေရံ။

၇။ ဖေါင်ငင်ကြိုး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(ဇေယျာမြို့၊ ရွှေဒါရွှေလှေ များလှသောင်းသောင်း)၂။ (နန်းချင်းနန်းချင်း၊
လှော်ချီလေ ပြိုင်ညီလေ၊ ရေးလှပြောင်းပြောင်း)၂။ (တီးရွမ်း ခြိမ့်မောင်း၊
အေးပင်သာ အေးငြိမ့်ညောင်း)၂။ (ပျော်ကြောင်း စဉ်လာ၊ ယဉ်တည့် ယဉ်သီ
တာ)၂။ (မိုးမြေချာငယ်လေ၊ ပတ်ကုံး၊ ပတ်ကုံး၊ စိုးပင်သာ စိုးသိမ်းကျုံး)၂။
(ပေါင်းရုံး ဆယ်ဖြာ၊ ဦးတည့် ဦးတင်ကာ)၂။ ဖေါင်ငင်ရာ၊ ထုံဂန္ဓာ၊ မာလာ
သင်းပျံလေ။ * ရွှေကေသီ၊ လေချီချီ၊ ဒေဝီမင်းနှင့်လေး။ ဖေါင်ငင်ရာ၊ ထုံဂန္ဓာ
မာလာ သင်းပျံလေ။ * ရွှေကေသီ၊ လေချီချီ၊ ဒေဝီမင်းနှင့်၊ ဆင်းသူဇာ
လေလေတည့် ဆင်းသူဇာ။

၈။ ဖေါင်ဆိုက်ကြိုး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(စိမ်းလဲ့လဲ့ညိုပြာ၊ ဇေယျာအောင်ခန်း၊ ဖေါင်တော် ဆိုက်က မြန်းပါလို့
ပြည်ပြည်သူ စုံပေါင်းရှိပန်း)၂။ နန်းနှင့် ယဉ်ရော၊ ပြည့်မျှရံ ဗိုလ်ပါ၊ ကြေးရင့်စည်
သံဝါ၊ နဲ့နှင့်ရွှေတံမြာ။ (ဆေးလေး ဆေးလေးညီညာ၊ သင်္ခါလေ ငါးမည်၊
ငြင်းငြင်း တံရှည်ကျုံး)၂။ (ဘယ်ရာဝင် ရှေးမှာမှ၊ တူဟန်လေတင်ရေးကြား
ဘူး)၂။ ထူးချွန်အောင်၊ ကဲလွန်အောင်၊ ဝေမှောင် ကင်းလို့လေ။ မှန်သိင်္ဂါ၊
ရံရွှေညီ၊ ဒေဝီ မင်းနှင့်လေး။ ထူးချွန်အောင်၊ ကဲလွန်အောင်၊ ဝေမှောင်ကင်းလို့
လေ၊ မှန်သိင်္ဂါ၊ ရံရွှေညီ၊ ဒေဝီမင်းနှင့်၊ ဆင်းသူဇာ လေလေတည့် ဆင်းသူဇာ။

မှတ်ချက်။ ။[အသက်ပါ မြဝတီဝန်ကြီး ရေးသော ဖေါင်ကြိုး ၃ ပုဒ်မှာ အလောင်းဘုရား မူးမြစ်ကို
ဆည်ဘော်မှစ၍ ရေးသား ဆက်သွင်းသော “ဘယ်ဘယ်တဲ့ ဘယ်ကမ္ဘာတွင်” အစချီ ဖေါင်လားကြိုး၊
“ကမ်းကခွါ” အစချီဖေါင်ငင်ကြိုး၊ “ဖျော်ဖြေလို့နေပါရင်လေ” အစချီ ဖေါင်ဆိုက်ကြိုး ၃ ပုဒ်ကို လိုက်၍
ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။]

* “ရွှေရေသီ” ဟုအချို့ မူတို့၌ရှိသည်။

သာနိုးပျော်ဘွယ်ကြီး ၅ ပုဒ်

(ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် မင်္ဂလာ ကျောက်မြောင်းမြို့ကို ဖန်ဆင်းစံတော်မူစဉ် မြဝတီဝန်ကြီးရေး)

၉။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(စံရာတောင် ကျွန်းလုံးသူ့ ဥသျှောင် ကျင်ငယ်လေ၊ မင်းများထိပ်ခေါင် တင်) ၂။ (သောင်းမြေပြင်ငယ်လေ၊ ထီးဆူဆူကိုလေ၊ စိုးလို့မိုးတော်မူ) ၂။ ဘုန်းပန်းငယ် ကြိုင်မွှေး၊ မြတ်လေးငယ် အတူ၊ ကြူပင် ကြူချည့်လေ။ လေးကျွန်းငယ် ယူသိမ်း၊ ချမ်းငြိမ်း စကြာ ပိုင်တော်မူချည့်၊ ဘုန်းတော်ရှိန်။

၁၀။ မြို့ဘွဲ့

ရွှေပြည်ကြီးရော၊ တည်ထွန်း ကျောက်မြို့လေ။ ရွှေပြည်ကြီး ရော၊ တည်ထွန်း ကျောက်မြို့လေး။ (သီတာဝန်းရံကာ၊ များရေတာ၊ ပြင်ကျိုး) ၂။ နက်လှ ပြော ကျယ်စွာ၊ ကြောက်ဘွယ် ကြောက်ဘွယ်သာ။ ငါးပါးမျိုးကြာ၊ ငုံ့အာရေလုံး ပြည့်မျှလေ။ ပြည်ကြီးငယ် နံပါး၊ တံခါးရှစ်ဆယ်၊ သွယ်သွယ်သာ လမ်းမနှင့်လေး။ ရံဝန်းကာဆီးလုံ၊ ပြည့်စုံ လက်နက် ပေါင်းငယ်နှင့် ကြောက်ညောင်း ရန်မပြု။

၁၁။ မြို့နန်းဘွဲ့

(မြို့နန်းငယ်လေ၊ သာယာမျိုးငယ်ကို၊ ဆိုသော်များ အံ့ဘွယ်၊ ဖက်ကျွန်း ငယ်သာ၊ စံတိုင်းဆောင်၊ ပြောင်ပြောင်ညီးလို့လင်း) ၂။ ရောကြီးထင်ပေါ်၊ သွယ် ဖြူးမြင့်လှလေ။ ရောကြီး ထင်ပေါ် နန်းဆောင်တော် သွယ်ဖြူး မြင့်လှ လေး။ (စီခြယ်ကိုးမည်သာ၊ မျက်ရောင်ဖြာ၊ မှောင်ဝေး) ၂။ အံ့ရေးထပ် ပြန်ကာ၊ ရှုတဲ့သူငယ်မှာ၊ အံ့မွှေးငယ်သာ၊ တွေပင် တွေကြလေ။ မြင်တဲ့ သူငယ်မှာ၊ အံ့မွှေး ငယ်သာ၊ ဝေပင် ဝေကြလေး။ ဆောင်တိုင်း ဘုံတိုင်းမှာ၊ အံ့ရာ အခြားခြားငယ်နှင့် သိကြားနတ်ဘုံလို့။

၁၂။ နန်းဘွဲ့

(ကိုးပါး ပေါင်းစု၊ မျက်ရှင်မျက်ရှင်၊ ရောင်ခြည်လေ ရောင်ခြည်လေ၊ မီးရှူး ထွန်းသို့၊ ပြောင်ပြောင် ပြောင်ပြောင် ပပဝင်း) ၂။ နေရောင်လားထင်ကာ၊ ဆိုမှား မိမိလေ။ နေရောင်လားထင်ကာ၊ လပင် သာဆိုမှား မိမိလေး။ ရှုကြည့် တိုင်း ထွေထွေ၊ လင်းလေလေ၊ ရောင်ချင်းစပ်ကြလေ။ ရှုကြည့်တိုင်း ထွေထွေ၊ လင်းလေလေ၊ ရောင်ချင်းစပ်ကြလေး။ ယဉ်မျိုး သာမျိုးစုံ၊ နတ်ဘုံ မထူးခြာ ပါလို့ သိကြားတဆူလို့။

၁၃။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(ရွှေဘုန်း ရွှေဘုန်းတော် လေတည့်မှ၊ လွန်ကဲ စည်ထွန်းပေါ်) ၂။ (သက်တော် ရာကျော် လျှမ်းမျှမျှ၊ ရွှေနန်းမှာ စံကာသာ၊ ရှည်ပင်သာ ရှည်ကြောင်း ပပလေး) ၂။ (တောင်ဇဗ္ဗူ ကျွန်းပတ်ကုံး၊ ထီးတရာ မင်းညွတ်ရုံး) ၂။ (ကျိုးသစ္စာ ခံလေတည့်မှ၊ ကျိုးညွတ်ကာနွဲ့) ၂။ နိုင်ငံကြေငြာ လင်းပင်ပင် သာယာစည်ပင် ပျိုးဆင့်ဆင့်၊ (သံသရာဝဲခနောင်း၊ နောင်မသွေဘဲ ကူးကြောင်း) ၂။ (ရုံးပေါင်း ညွတ်ပျောင်း၊ ထပ်လောင်း ကျန်တတွေ) ၂။ ရှည်ရှည်တိုင်း၊ ကြာကြာတိုင်း၊ ငြိမ်းလေလေ၊ ချမ်းလေလေ၊ သေမည်ဘဲမှ၊ နိဗ္ဗာန် ရှေ့ပြည်ပုံကိုလှ၊ နှစ်ပျော်လေ လေတည့် နှစ်ပျော်။

မှတ်ချက်။ ။ [အထက်ပါ မြဝတီမင်းကြီးရေးသားသော သာနိုးပျော်ဘွယ်သီချင်း ၅ ပုဒ်မှာ စဉ့်ကူးမင်း လက်ထက် စာဆိုတော် ဦးမြတ်လှ ရေးသား ဆက်သွင်းသော “ (၁) ယဉ်ပင်ယဉ်မျိုးပေါင်းစု၊ (၂) စည်လာ နှုန်းပြိုင်ရာ၊ (၃) ပတ်ဝန်းငယ်ပြည်ပြည်နန်းငယ်ကို၊ (၄) ဆန်းဆန်းထူးလှ၊ (၅) တောင်ကျွန်းတောင်ကျွန်း ညာမှာတည့် ” အစချီ သာနိုးပျော်ဘွယ် ကြိုးသီချင်း ၅ ပုဒ်ကို လိုက်၍ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။]

၁၄။ အမရပူရမြို့ဘွဲ့ကြီး

(ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် မင်းသား မောင်ကုတ်တေးရေး)

(ထောင်ရောင်နေ၊ မှောင်မှောင်ခြေ၊ အမရ ရွှေဘုံမြေ) ၂။ (ရဝေ ရဝေ ရဝေနန်းမ၊ ဘုန်းတော်ရောင် ထွန်းပပါလို့လေး) ၂။ (သကငယ်မဉ္ဇူ၊ မွှေးတည့် မွှေးလှိုင်ကြူ) ၂။ (ဇဗ္ဗူခန်ယူ ဝှန်ဆူဖြန့်မိုး၊ အုန်းပင် အုန်းခြံမုံ စိုးပါလို့လေး) ၂။ (သာမျိုး သာမျိုး ခြံရံ၊ တောင်တည့် တောင်တမန်) ၂။ (ဆဒ္ဒန် ဆဒ္ဒန် ဆဒ္ဒန် ကြာတော၊ ရေကြည်ဇောင်းကလောငယ်နှင့်) ၂။ (အံ့ဩ ကုန်နိုင်ဘွယ်လေး တည့်မှ၊ ကန်ကြီးအောင်ပင်လယ်) ၂။ (ရွှေဘွယ်နက်ကျယ်၊ ရွှေဘွယ်ပျော်ခင်း။ နန္ဒာမြအဆင်းငယ်နှင့်) ၂။ (မြစ်မင်းရေ ရုံလေတည့်မှ၊ ပျော်ခင်းသည်မှာဆုံ) ၂။ (သောင်းလုံ့ လုံ့ ကြေးမုံ၊ ရွှေဘုံအောင်ခန်း၊ သော်တာသစ်သစ်ဆန်းသည်သို့) ၂။ မင်းခမ်းရွှေညီလာ လေတည့်မှ မင်းခမ်းရွှေညီလာ။

၁၅။ စောင်းတော်ဘွဲ့ကြီး

(ဇေယျာအောင်ချာ၊ စိုးမိုးသိမ်းမြန်း၊ ရွှေပြည်သာလှ၊ တိုင်းခန်းငြိမ်းချမ်း၊ ဘုန်းမိုး ရွာသွန်းဖျန်း) ၂။ (စံခန်း မန်းဘောလယ်၊ ခဝပ်ရွှေညီဝယ်) ၂။ (စံပယ် ခါ တော်ချိန်၊ ပဉ်တည့်သာ ပဉ်သိန်) ၂။ (ဝတီ ညီလာ နွဲ့ နွဲ့ လေ။ စောင်းတော် ရွှေကြိုးသာဘွဲ့လေး) ၂။ (ရစ်သွဲ့ ငယ်ကျူးလှိုင်၊ သံညှင်းငယ်ပြိုင်) ၂။ ပြည်တော် ဝေမြိုင်၊ ပုလဲဆိုင်) ၂။ (ဆေးဆေး၊ လေးလေး) ၂။ ချို-ညှင်းမကဲ့ငယ်သို့၊ လွမ်းရန်ပိုလေတည့်လွမ်းရန်ပို။

မှတ်ချက်။ ။ [ဇေယျာအောင်ချာကြီးမှာ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် မတိုင်မီက ရေးသားခဲ့သော “ မာလာဂန္ဓာ ” အစချီ ဒေဝဒူတ နတ်သံလျက်ကောက်ကြိုးကိုလိုက်၍ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။]

၁၆။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြီး

(ပြင်စည်မင်းသား)

(သီလာမြေယံ၊ မင်းမင်းများကေပန်လေ စိုးရတိုင်းခန်း) ၂။ (ထီးပင်ထီးများ၊ ထီးရာပိုင်ငယ်လေ စိုးရသိမ်းမြန်း) ၂။ (ငြိမ်းချမ်း ငြိမ်းချမ်းဒီပါလေ၊ ညီညာလေ၊ တေဇာနေဝါ၊ ဇေယျာအောင်မြို့ ခြီးဝှဲ၊ ယဉ်နဲ့နဲ့) ၂။ ကျော်သဇမ္ဗ။ နတ်လူကြေးသံ၊ ဖြန့်မိုးစကြာ၊ ဆက်ခါစိုးစံ၊ မင်းမင်းပေါင်း ဖူးပါလို့၊ လူမူးကေရိန်လေတည့်၊ ပွင့်ဖူးမြတ်အာဟိန်။

၁၇။ နဒီမော်ပြင်ကြီး

(သီတာ သီတာ ရောကြီး၊ မျှော်တည့်သာ မျှော်ရာမနီး) ၂။ ။ (မြစ်ကြီးမြစ်ကြီးအဏ္ဏဝါ၊ ဝဲတည့်ဝဲဩဃာ) ၂။ ။ (သဲငွေသောင်ယံမှာ၊ ဘွယ်ရာတောင်း၊ ရှာရန်နဲ့နဲ့ နှောင်း) ၂။ ။ (ရုံးပေါင်း ရုံးပေါင်းစုံတခွင်၊ မလပ်ဗယ်ညာ ဖြိုးပါလို့၊ မိုးလုံးအပြည့်ဆင်) ၂။ ။ (စီးသွင်သွင် နဒီခြား၊ ရေဆိုင်ပေါက်သို့အလား) ၂။ ။ (ခြားနားသီခေါင်၊ ရီမောင်လေပတ်လည်၊ နတ်စည်တံမြွာကျူး) ၂။ ။ (မြူးလာပဇ္ဇာန်လေဟုန်လေသွေးကာ၊ ရွှေရင်တုန်လို့အေး) ၂။ ။ (လေရှူးဆော်လာပင်လယ်ဝေ၊ လှိုင်းထပါလို့လေး) ၂။ ။ (ထက်ခွင်ဒေဝ အဗျန္ဒာ၊ ရိုက်ငြောင်းပဉ္စဂါ) ၂။ ။ (ယမန္တာ ဟိုဘက်ကမ်း၊ ဘယ်မှာရှိလိမ့်မုန်း) ၂။ ။ (ယော်ကာရမ်းပါလို့၊ ဖြေမရွှင်ပန်းသည်နှင့်၊ ရစ်သန်းပတ်လည်ကာငယ်လေတည့်၊ ရစ်သန်း ပတ်လည်ကာ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ရှာရန်နဲ့နဲ့ နှောင်း” အပိုဒ်အစား၊ “သဲမှာနဲ့နဲ့လောင်း” ဟူ၍၎င်း၊ “ရုံးပေါင်း ရုံးပေါင်းစုံတခွင်၊ မလပ်ဗယ်ညာဖြိုးပါလို့၊ မိုးလုံးအပြည့်ဆင်” အပိုဒ်အစား၊ “ရုံးပေါင်းရုံးပေါင်းနေမရွှင်၊ မိုးတည့်မိုးလုံးဆင်” ဟူ၍၎င်း၊ “နတ်စည်တံမြွာကျူး” အပိုဒ်အစား “ရေသံရှည်ကျူး” ဟူ၍၎င်း၊ “ရွှေရင်တုန်လို့အေး” အပိုဒ်အစား “ရွှေရင်တုန်လို့မူး” ဟူ၍၎င်း၊ “လေရှူးဆော်လာပင်လယ်ဝေ” အပိုဒ်အစား၊ “လေရှူးချိန်ကျရေပြင်ကျယ်” ဟူ၍၎င်း၊ “ရိုက်ငြောင်းပဉ္စဂါ” အပိုဒ်အစား၊ “ရိုက်ငြောင်းပြင်ဆင်ခါ” ဟူ၍ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတွင် စာမူကဲ့များ တွေ့ရှိရသည်။

“ဖြေမရွှင်ပန်းသည်နှင့်” အပိုဒ်အစား “နေမရွှင်ပန်းပါဘိ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် မူကဲ့တွေ့ရှိပါသည်။

အထက်ပါ နဒီမော်ပြင်ကြီးကို နောက်ခေတ် မြေလတ်ဆိုင်းဆရာတဦးရေးသည်ဟု မှတ်သားဘူးသည်။

အမှာ။ ။[အောက်ဖော်ပြပါ ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့ ၃ ပုဒ်မှာ ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့ ဆီချင်းများကို၊ ကြီးသဘော ဖြင့် တီးမှုတ် သီဆိုကြသည့် အပိုဒ်ပြန် မူကိုဖော်ပြ ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။]

၁၈။ ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့

(မှန်ညောင်သဉ္ဇာ ညီလာပတ်ဝန်းမြိုင်၊ ခညောင်းသဘင် ဥကင်မြင့် ရဝေ ဆိုင်) ၂။ ကြိုင်ကြိုင်သင်းလှိုင်၊ မွှေးပျံ့ ထုံ၊ ပန်းခုံတော်ရင်းဆီက၊ နှင်းနှင့်မြတ်လေး ဇီဇဝါ၊ ညွတ်ကာဖူးရလေး၊ ညွတ်ကာချပ်လွှာ ဝတ်ညှာသင်းပျံ့၊ ပန်းမင်းသက မြတ်စူကာ၊ စုံစွာထူးလှလေး။

၁၉။ ဝတ်တော်ရုံမျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့

(ခေါ်ပါယောင်နှင့်၊ မျှော်ပါယောင်လေ၊ ရည်ယောင်ကာသာ၊ တမ်းမှား ရမ်းမှား) ၂။ (လုံမကလေး ဗျာပါစိတ်ကယ်ကများ) ၂။ (ခြံတော်မူသည့် ပိတ်ဖြူ ပိတ်ပေါင်း၊ များတောင်းငယ်ကိုပင်၊ ချမ်းပြန်ရတယ်ရှင်) ၂။ ချမ်းအေးချမ်းအေး၊ တုန်ရင် တုန်ရင်၊ သည်းထဲသည်းထဲ၊ ခုန်အင် ခုန်အင်၊ လုံလုံပါဘဲကိုရှင်။ (မလုံ ချမ်းမြ၊ ပိတ်ဖြူပိတ်ပေါင်း များတောင်းပုံ၊ မလုံချမ်းမြအေး) ၂။

၂၀။ ဝတ်တော်ရုံဘုန်းတော်ဘွဲ့

(အတိုင်းမသိ၊ ဘုန်းတော်ကြီးပါဘိသကို) ၂။ (သတင်းငယ်လေ ကြေငြာ လှိုင်ကြူ) ၂။ (တောင်ကျွန်းလုံး ထွတ်မှန်ကူ) ၂။ (ပြိုင်သူလေ၊ ဆိုင်သူလေ ရန်မြှူကင်းဝေး) ၂။ (ဘယ်ဘယ်မင်းမှ ယှဉ်လှာဝံ့သေး) ၂။ (အခေါင်ငယ် စိုး ပါတယ်၊ အခေါင်ငယ် မိုးပါတယ်) ၂။ (စိုးကာပိုင်ကာ ချုပ်ချည့်လေ၊ ကျွန်း တောင်ညှာလုံး အုပ်ချည့်လေး) ၂။ ရွှေနန်း ရွှေနန်း သူငယ်မှာ၊ ငယ်မူငယ်ရာသား ငယ်နှင့်၊ သနားချစ်ခင်စရာလေတည့်မှ သနားချစ်ခင်စရာ။

၂၁။ မြင်းခင်းကြီး

(မြစ်တံခွန်ကြီး)

(ဘုန်းမိုးရွာစေ့သွန်းဖျန်း၊ ရွှေပြည်တော်သာ ငြိမ်းချမ်း) ၂။ [(ဒေသင်ပန်းလူလူ နန်းမြေ) ၂။ သပြေဇမ္ဗူတိုင်းခန်း၊ ပိုင်တည့်သာ ပိုင်စိုးမြန်း] ၂။ (လွတ်နန်း၊ ဘေလယ်ဘုံဦး၊ ကုန်းမြူးစကြာ ရှင် ချည့်ချည့်လေ၊ ဇာနည်ယာဉ်ကျော် နတ်မြင်း၊ ဖက်ကင်းစက်တော် ရှင်ချည့်ချည့်လေး) ၂။ ရွှေနန်းတိုင်စင်၊ စီးပုံခွင်၊ *ဒဲမောင်းလှံရှင် ရေးရာဆင်၊ ရောင်တင်လှံဖြာ၊ မှောင်လွင် ပယ်ခွါ၊ ယိမ်းလှ နှံ့မူရာတည့်လေ၊ ကြင်စပန်းတင်၊ ရွှေနန်းပြင်၊ ယဉ်လှလှလေး။

၂၂။ မြင်းခင်းကြီး

(မြန်ခန်းကျန်းတင်း၊ စံမြန်းရွန်းလင်း၊ မှန်နန်းလွန်းဝင်း) ၂။ ။ (ဘုန်းပန်းကြိုင်သင်း၊ နှုန်းနှုန်းပြိုင်ရှင်း၊ ထီးစင်းရာနေ၊ ခွန်တော်ခြေ) ၂။ ။ (ဘေမန်းစက်ဦး၊ နွေသန်းယှက်ကူး၊ လေဖျန်းရွက်မြူး) ၂။ (ယာဉ်ကျော်လေတိမ်ဦး၊ မိုးသားကျူး) ၂။ ။ (ဆင်ထူးဘယ်ရာ၊ လှမ်းပုံသာ) ၂။ ။ တိမ်ပြာ မိလ္လာ သိင်္ဂါ ဖွဲ့ရေး၊ ဒဲမောင်းစွန်တောင် ဖက်မဲ့ဝေး၊ ရေးရာဆင်လေလေတည့်၊ ကြေးညာပင်။

၂၃။ မြင်းခင်းကြီး

(လာချေပြီ၊ မြင်းများခေါင်ဘေ့မှာလေ၊ ဖြိုးမျှကဲလွန်း) ၂။ ။ (နိမ့်သူ ဆုတ်ကြ၊ သွားလေစေငယ်လေ၊ တိမ်းလို့လမ်းရှား) ၂။ ။ [(ကြားကြား ရွားရွား ဝေဝေ ပြောင်ပြောင်၊ ဝေဝေ ပြောင်ပြောင်) ၂။ ရွှေကတောင်နှင့်သာ ဝိုးဝိုးဝင်းဝင်း၊ မြင်းတွင် မြင်းများမင်း] ၂။ ။ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗေဿာ များလှလေ၊ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗေဿာများလှလေး၊ မြင်းမြင်း ရွှေကြာကြာ၊ မြင်းမြင်း ရွှေဝါဝါ၊ ဗေဗေဿာ များလှလေ၊ မြင်းရွှေကြာ၊ မြင်းရွှေဝါ၊ ဗေဗေဿာများလှ၊ ရွားလေ ရှောင်လေလေတည့်၊ ရွားလေရှောင်။ ။

၂၄။ ဆင်ခင်းကြီး

ပြောင်ပြောင်ပြောင် နာဂိန်၊ စွယ်စွယ်စွယ် ရောင်ရှိန်၊ (ရဲဘုန်းပန်း၊ ပဲ့လုံးလန်း၊ မှန်နန်းညွန့်ဘမိန်) ၂။ (ရွှေဥတိန်စက်ရှိန်ပေးနှင်း၊ ဘယ်ဘယ်ရန် တိုက်လှန်ဝေးရှင်း) ၂။ ။ (လကျောခွင် ညွတ်တင်စွယ်ရင်း၊ ဟိသံမြေယံ သောင်းလုံးချင်း) ၂။ ။ (လေးကျန်းစကြာ၊ လက် လကျောလှည့်ပါလို့၊ လို လိုတော်ပြည့်ပါတဲ့၊ အောင်ပဲ့တော်ခံ၊ ဩဘာသံ ကြူကြူနှင့်၊ နတ်လသံ ငြိမ့်ညောင်းအောင်၊ သောင်းမြေမြင့်ပေါ်မှာကိုလေ၊ မဟာအမရ ရွှေနန်းပေါ်) ၂။ ။ သက်တော် ရာကျော် ရှည်မည်ရေး၊ ဘုန်းဘုန်းတော် ထွန်းပါလို့၊ ကျန်းဇမ္ဗူမြေ၊ ခွန်ယူလေပိုင်သိမ်း၊ ငြိမ်းရေသို့၊ အေးတယ်ကိုလေး။ ။ ။

* “ဒဲမောင်းလှံလှင်” ဣဒါမူကံရှိတည်။

၂၅။ သိကြားမင်းတုယင်သံအလိုက်ကြိုး

(ဘုရင်မင်းခေါင်လက်ထက် တရုပ်ဝန်)

(နှုန်းနုန်းထောက်စာ၊ ပြိုင်ဘက်ရှား၊ မိုးသကြား၊ ရိုးမမှား၊ ထင်ယောင်ဝိုးတဝါး) ၂။ (တိုင်းတလွှား၊ တိုင်းတလွှားကြေညာ၊ ရှိန်တည့်ရှိန်တေဇာ) ၂။ (ကေရာဇ်ကယ်တည့်သာ ကေရာဇ်) ၂။ (ရွှင်လန်း ရွှင်လန်းဘုန်းခေါင်၊ ကြူးတည့်ကြူးလှန်အောင်) ၂။ သောင်းသဲအများ၊ သောင်းသဲအများ၊ ရထား ရထား ဗိုလ်ခြေ၊ မြင်းတည့် မြင်းဆင်တေ့) ၂။ (ရေမြေတောတောင်၊ ခြံမဲ့အုံးအောင်၊ ခြံမဲ့ခြံမဲ့ငယ်လေအုန်းအင်း၊ စုတည့်စုရုံးရင်း) ၂။ (တီးကြမှုတ်ကြ စည်ဗိုမောင်း၊ ငြင်းသံသာစောင်း) ၂။ သံပြောင်းသံနှံ၊ နှံပတ်သာလေတည့်၊ နှံပတ်သာ။

၂၆။ ငါးသံလည်ကြိုး

(ရီရီဆိုင်းဆိုင်း၊ မိုင်းမိုင်းညိုပြာ၊ မိုးတည့်မိုးတိမ်လွှာငယ်လေ) ၂။ (မြသား တိမ်မိလ္လာ၊ လွှမ်းတည့်လွှမ်းအောင်သာ) ၂။ ကျူးနဲ့ ကျူးနဲ့၊ ကျူးနဲ့ ကျူးနဲ့၊ ရွာ၊ (ပွင့်စငယ်ရွှေဝါ၊ ပန်းတဲပန်းမြတ်စွာ) ၂။ အခါရောက်ချိန်နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန်၊ နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန်၊ နီးပင်သာနီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန်၊ နီးချည့်လေ။ အခါရောက်ချိန်၊ နီး ချည့်လေး။

မှတ်ချက်။ ။ ဆိုင်းများ ခုနှစ်သံချိ တီးမှုတ်ရာ၌၊ အထက်ပါ ရီရီဆိုင်းဆိုင်း ကြိုးသီချင်း သီဆိုတီးမှုတ်ပြီ အဆုံးတွင် “ အခါရောက်ချိန်၊ နီးပင်သာနီးလို့၊ မောင်မင်း ကြိုက်တော်မူလေတည့်မှ၊ မောင်မင်းကြိုက်တော်မူ ပုပ္ပိုး ပုပ္ပိုး၊ တောင်တော် ရွှေပုပ္ပိုးရယ်က၊ ပုပ္ပိုးငယ်သာ၊ တောင်တော်သာ၊ ပန်းတဲ ပန်းမြတ်စွာ (အခါရောက်ချိန် နီးချည့်လေ) ၂။ အခါရောက်ချိန် နီးပင်သာ နီးချည့်လေ၊ အခါရောက်ချိန် နီးပင်သာနီးလို့၊ မောင်မင်းကြိုက်တော်မူလေတည့်မှ၊ မောင်မင်းကြိုက်တော်မူ ” ဟူသော သီချင်းပုဒ်ကို ဆက်၍ သီဆိုတီးမှုတ် လေ့ရှိသည်။

၂၇။ တောင်မြင့်စည်းစုပ်ခတ်သံအလိုက် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြိုး

(သက္ကရာဇ် ၁၂၁၅ ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့ ပြင်စည်မင်းသားရေး)

(ကျွန်းကျွန်းပိုင်သ တိုင်းခန်း၊ နေနှုန်းနုန်း၊ ရွှေတည့်သာ ရွှေဘုန်းပန်း) ၂။ (စံခန်းလှုံ လန်း သီတာယာဉ်ရေ၊ မြစ်ပေါင်းဝိုက်ကာခေ့) ၂။ (ဒီပါမြေ၊ သီဟာဇော ညီလာရွှေကြော့၊ မင်းမင်းခမြ၊ စက်စုံဖူးတည့်ပဲ့) ၂။ (ကျော်သဲ ကျော်သဲသီလာ မြေယံ၊ တောင်ပေါင်း စဝေးလှုံ) ၂။ (ဟေမာစံ၊ သေလာယံ၊ အာကာပုံကုန်း၊ မျှို ထူးမျှို ဦး၊ ဆဒ္ဒန်စိုးရမ်း) ၂။ ရှည်ကျူးအောင်သံဝှန်၊ မျှို ကြီးဆုယုညွန်၊ (ခါမုန်ရွာသွန် တိမ်စုန်ယုညွန်၊ နတ်မိုးရွှေပဇ္ဇန်က၊ သုန်သုန်ရေပန်းကြသည့်နှင့်) ၂။ (ပုလဲငယ်သိင်္ဂါ၊ လေးမောင်း စိန်ခရာလေတည့်မှ၊ ကျူးကျူး ရင့်ကျူး ရင့်ကြွေး ကြော်ငြာ) ၂။ (ခါခါလေစဝေး၊ နတ်ပင်နတ်တို့လေး) ၂။ ကောင်းခြီးပေးပါ လို့၊ ကောင်းခြီးပေးပါလို့၊ ကြွေးကြော်ငြာလေ လေတည့်၊ ကြွေးကြော်ငြာ။

၂၈။ နတ်ပင့်ကြီး

(မိုင်းရိပ်ကယ်တည့် ဝေမှောင်၊ မြိုင်မင်းဟေဝန် ချောင်လေတည့်မှ၊ သာမော မြရည်ရောင်) ၂။ (တောတောင် တောတောင် တောတောင်ကြိုင်သင်း၊ ပျံ့မွှေးရနံ့ ထုံပါတယ်၊ ပန်းစုံခိုင်လုံးဝင်း) ၂။ (လေညှင်း လေညှင်းလှုံ့ ဆော်ကာ၊ နတ်ပေါင်း စံပျော်ရာ) ၂။ (မာလာဂန္ဓာသိင်္ဂါရွှေနှုန်း၊ နတ်ပန်းငုံ အာသာငယ်ကို၊ ဆွတ်ကာ ချေယူသုံး) ၂။ (တင့်ဆုံးငယ်လေရွှေညို၊ လှကြူးကုမ္မာရီ) ၂။ မဟေသီ၊ ဒေဝီရံ ရွှေပေါင်းငယ်တို့လေ၊ ပဉ္စသိန်လက်ချိန်သာ ရွှေစောင်း ငယ်နှင့်လေး၊ မဟေသီ၊ ဒေဝီရံရွှေပေါင်းငယ်တို့လေ၊ ပဉ္စသိန်လက်ချိန်သာ ရွှေစောင်းငယ်နှင့်၊ ငြောင်း ငြိမ်ငြိမ်သံဝှန်၊ တိန်စွန်ဘေဦး၊ ရောင်စုံကွန်ကွန်မြူးပါလို့၊ မျှော်မူးလသော်တာလေ တည့်မှ၊ ခေါ်ကျူးသက်ပေလာ။

၂၉။ ကျောင်းတော်ကြီးကြီး

(ဝေဇယန်နှင့်နှုန်းငြား၊ မထူးခြား) ၂။ (ရွှေကျောင်းတော်ကြီး ဘုံဆောင်၊ ကျူးတည့်ကျူးလွန်အောင်) ၂။ (ဆောင်တကာလေဆန်း၊ ထေတလာ လေ ပန်း) ၂။ (နေအရောင်လိုပင်၊ လအရောင်လိုပင်) ၂။ (စိမ်းရရိမ်း၊ နီရရီ၊ ပြာရရာ၊ ဝါအဝါ၊ ရွှေအရွှေ၊ ရွှေတည့်ရွှေအရွှေ) ၂။ (သယ်လေကျောင်းတော်၊ ကျောင်း တော်ကြူးကျော်ယဉ် လေဟန်) ၂။ (ဖလ်မှန်ရိန်၊ မြနွယ်စိန်၊ နေခြည်ရောင်လင်း သောခါ၊ ဘယ်သူပင်ရွှေဝှန်း၊ မြင့်လှဖြူးဖြူး၊ တိမ်ဆီအံ့ကြသြမည်၊ အံ့သြမည်) ၂။ သံသရာလေဝင်္ဂနှင့်၊ ကင်းအောင် ရှင်းအောင်၊ သံသရာလေဝင်္ဂနှင့်၊ (ကင်းကြောင်း၊ ရှင်းကြောင်း) ၂။ ချမ်းမြမြကြည်စွာ၊ သာယာရွှင်ပြုံး၊ တေဇာတုန် ရိုက်ချုန်းပါလို့ မိုးလုံးတိမ်တိုက် ဖြာလေတည့်မှ၊ မိုးလုံးတိမ်တိုက်ဖြာ။

၃၀။ တျာသံကြီး

(ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

(တေဇာအာဏာထံပြင်း၊ ဘုန်းတော်လေကြီးလှသည့်မင်း) ၂။ (ဝပ်စင်း ဝပ် စင်း၊ မူးကြီးမတ်ပေါင်း၊ အံ့လာခညွတ်ပြောင်း) ၂။ (တိုးကြောင်း၊ ပွားကြောင်း) ၂ ကြံ။ (နန်းတဲ နန်းတင်းသူ၊ ဝင်းဖြူငယ်လေ၊ တေဒုလေတေထံ၊ တျာထံဒျုန်၊ နန်းတဲနန်းတင်းသူ) ၂။ ဘယ်သူထုံးပါတယ်။ (ဆံထုံးစောင်းပင်း ဘယ် တဲဘယ်ခြေနင်း) ၂။ (နန်းတင်းသူလေလော၊ ဝင်းဖြူလေလော) ၂။ (တေး တော၊ တေးတော) ၂-ကြံ။ နန်းတဲ နန်းတင်းသူ ဝင်းဖြူငယ်လေ၊ တေဒုလေတေ ထံ၊ တျာထံဒျုန်၊ နန်းတဲနန်းတင်းသူ၊ နန်းတဲနန်းတင်းသူ၊ ဝင်းဖြူငယ်လေ၊ တေ ဒုလေတေထံ၊ တျာထံဒျုန်၊ နန်းတင်းနန်းပြင်သူတည့်တည့်လေ (မိန့်တော်မူ လေမြဲ သွေတည့်သာ သွေလှန်ဘဲ) ၂။ ကြင်နာကဲဆ၊ ကြင်နာကဲဆ၊ လောင်းထပ် ခါ လေလေတည့်၊ လောင်းထပ်ခါ။

၃၁။ အောင်ပင်လယ်ကြာချပ်ကြီးကြီး

(ဦးလွန်းပြေ)

(ရွှေနန်းအောင်ချာ၊ ပြုဗွာရှေးဦး ဆီကလေ။ ပျော်ခင်းစံရာ နန္ဒာကန်ကြီး ဆည်တည်လှိုလေး) ၂။ အကျူးယဉ်လေခြင်း၊ အဖူးငုံအာဝင်း၊ အထူးထွေလာဆန်း၊ အဖူးငုံအာလန်း။ (ရွှေကြာနီ၊ ရွှေကြာဖြူ၊ ကြူရရွယ် လေသင်းသင်း၊ နံ့ရှင်းရှင်း) ၂။ (ဒိုင်မင်း ဒိုင်မင်း ဆဒ္ဒန်၊ တူတည့်တူမောဟန်) ၂။ (ပုံသဏ္ဌာန်လေမကွ၊ ပြိုင်မသာလေဘဲ) ၂။ (ပျံဝဲယဉ်နွဲ့မောင်နှံ၊ ငှက်တည့် ငှက် ပေါင်းညီ) ၂။ (စာနံ့တောင်ပံနီတုတ်။ နှမနည်းသည့် မောင်ငယ်မှာ သင်တည့်သာ သင်တိုင်းဝတ်) ၂။ (သင်တိုင်းဝတ်) ၂။ (ချည်ခင်စွပ်ကယ် ကြင်ဖော်သွေးလှိုလေ၊ ကြာဖတ်ကို သင်ကာနှေးလှိုလေး) ၂။ (စုစုငယ်လေ သီးသီး၊ ဝေးပင်ဝေးမနီး) ၂။ (ရွှေပြည်ကြီးလယ်သူ၊ ထွားတည့်ထွားနုအူ) ၂။ ကျူစွာ သံဝါချိုနု၊ သျှင်ပင် အင်းခရုငယ်နှင့်လေး။ ကျူစွာသံဝါချိုနု သျှင်ပင်အင်းခရုငယ်မှာ (ကျွတ်ဆုငယ် တိုင်၊ ကြာခိုင် ကြာခိုင် နှင့်နှင့်လေ၊ တူပြိုင် ယှဉ်ပြိုင် ဆင့်ဆင့်လေး) ၂။ နှင်းနှင့်ထုံပန်း၊ စမ္ပယ်ခေါင်ရန်း၊ သော်မော်အပြည့်လျှမ်းပါလို့၊ မင်းလမ်းစပ် ကာ ကာလေလေတည့် မင်းလမ်းစပ်ကာကာ။

၃၂။ အောင်ပင်လယ်ကြာချပ်ငယ်ကြီး

(ဦးလွန်းပြေ)

(မင်းလမ်းစပ်ကာ၊ လူးလာပြန်သွား၊ ရွှေပြည်မြို့ကြီးသူငယ်မှာ၊ တိုးပင်ထိုး မအား) ၂။ (လက်ဖျားဆွတ်ကာကာတည့်လေ၊ သက်ထားတူမကွာတည့်လေး) ၂။ (ဘန်းပန်းစက်ခြည်၊ ရွှေပြည်တော်နှင့် မဝေး မဝေး၊ မေရုခါတ်တော်၊ ကိန်းဝပ် ပျော်၊ တောင်တော် မန္တလေး) ၂။ (ကြင်ရေး ကြင်ရေး မေတ္တာနှောင်၊ ဆက် တိုင်း ဖူးရအောင်) ၂။ (ရွှေညောင်ရေတည့် သွန်းလောင်း။ သွန်းတည့် သွန်း လောင်းလောင်း) ၂။ (နှင်းပေါင်း ပန်းပေါင်း) ၂။ နှင်းပေါင်းရည်နှင့် ည ညနေတိုင်း ပင်လေလေတည့် ညနေတိုင်းပင်။

၃၃။ အလောင်းမင်းတရားကြီး မူးမြစ်ကို ဆည်တော်မူစဉ် ရေးသား ဆက်သွင်းသော သာနိုးပျော်ဘွယ်ကြီးဟောင်း

(သက္ကရာဇ် ၁၁၂၀ ခုနှစ်)

(ကြောက်ဘွယ်ဘုန်းတန်း၊ ဖြစ်ခဲ့ထူးဆန်း၊ ရန်သူဆိုကဝေးတောင်း။ သိုက် ကျမင်းလောင်း၊ ဂိမ္မာန်ကာလကူးပြောင်း၊ ပေါက်လုမူးကြောင်း၊ မူးမြစ်သီတာ၊ ချမ်းအေးကြည်စွာ၊ နန်းရန်ကမ်းသို့ရောက်ချည့်လေ။ ပြန်တာရည်ဆောင် ကုန်း ဘောင်ပြည်သို့ ပေါက်ချည့်လေး) ၂။ (ကြံလေခြင်း၊ စည်လေခြင်း၊ သယ်လေ မင်းရှင်) ၂။ (မြစ်စကမ်းနား၊ မြစ်စမြစ်စကမ်းနား၊ ပြည်ရွာပြည်ရွာ တိုင်းကား၊

ဝပြော သာလို့လို့) ၂။ (ရေမိုးဆန်များ၊ ဝပြောသာလို့လို့) ၂။ (မိုးကဲမိုးကဲရည်
 အောင်သာ၊ ထိပ်ထားရှာဖွေရာ) ၂။ (ယာမာယာမာ မျှမျှလေ။ ထက်နုတ်
 ပြည်လုံး တူရေးမှတ်ကြတော့) ၂။ (နန်းနှင့် မြစ်ကယ်မှာ၊ များတည့်များမကွာ) ၂။
 (ပျော်ရာ၊ ပျော်ရာ၊ စံကုန်း၊ သာယာစည်ပင်ထွန်း) ၂။ (ဂိမ္မာန်ရေသွန်း၊
 ပျော်မြူးလန်း) ၂။ တောင်ညာ ဒီပါကျွန်းကိုတည့်၊ တေဇာနေဝါလန်းပါလို့၊ သိမ်း
 မြန်းစိုးတော် မူလေတည့်၊ သိမ်းမြန်းစိုးတော်မူ။

၃၄။ ပင်လယ်နတ်ကြီးကြီး

(ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် မြဝတီမင်းကြီး)

(ပုံနှုန်းငတိန်သာ၊ ယဉ်စရာလေ ဖက်ကင်း ဖက်ကင်း၊ ပျံ့ကြွယ်ကြိုင်မြူး
 သင်း) ၂။ (ထိန်ဝင်း ထိန်ဝင်း တေဇာလျှံဖြာ၊ ထွန်းနေဖလ်ဝါ) ၂။ (အာဏာ
 နေအရောင်တည့်မှ၊ စံရာဘွေအခေါင်) ၂။ (မြန်ဘောင်လေဖြာဖြာလင်း၊ နတ်မှာ
 ရည်တူခင်း) ၂။ (ရာစင်း ရာစင်း ထီးကုန်အောင်၊ တိုင်းတည့်တိုင်းပြည်ထောင်) ၂။
 (ခွန်ဆောင် ခွန်ဆောင် ဆက်သလေ၊ ပြည်ထောင် ပြည်ထောင်ညွတ်ခလေး) ၂။
 ရွှေနန်း ရွှေနန်း အောင်မြေ၊ လျှံပြောင်ပြောင်ဝေ၊ မြစ်ပေါင်းငယ်ဝိုက်ကာခွေ၊
 မင်းဝန်တောင်ချက်ဗေ။ ။ (ကျွန်းနေ ခေါင်ဖျား မှန်လှလှလေ၊ ဘုန်းနေဝါဝင်း၊
 ကျော် ကျော်၊ ကျော်နုံသင်း) ၂။ (အထွေထွေသာ၊ နတ်များ တူနွာရှင်လေ၊
 တေည့် ကေရာ။ ။ စကြာဆောင်ရရမှန်၊ မှန်၊ မှန်၊ လှလေး) ၂။ (စုံပေါင်း
 စုံပေါင်း ယက်ကာသာ၊ ရှိဦးပန်မြက်ကာ) ၂။ (သက်တော်လေ ရှည်စေသား၊
 ရာကျော်ရှည်စေသား) ၂။ ပြည်ပြည်သူများငယ်က၊ ပြည်ပြည်သူများငယ်က၊
 ညွတ်တူးရုံပန်ထွာလေတည့်၊ ညွတ်တူးရုံပန်ထွာ။

၃၅။ တောင်သမန် လှိုင်းကြက်ခုပ်သံကြီး

(ဗျသိဆယ်ရွာစား ဦးလွန်းပြေ)

(မင်းလွင် မင်းလွင်မှိုင်းအုံ၊ လေပြေလေညှင်းလှံ ပါလို့လေး) ၂။ (ကဆုန်
 နယုန် ချိန်ခါ၊ ပြည်ကြီးတောင်လကျာ) ၂။ (သောင်းယူဇနာ ကျယ်ဝင်း၊ တောင်
 တမန်တည့်အင်း) ၂။ (မြစ်ချင်း မြစ်ချင်းဟင်းငံ၊ လှိုင်းတည့်လှိုင်းပေါ်စံ) ၂။
 ငါးတံငါးတံငါးတံခိုးမ၊ ငါးလူးသမီး၊ ငါးလဲကြီးငယ်ကို၊ ဇနီးမတော်ရတည့်လေ၊
 ငါးလူးသမီး၊ ငါးလဲကြီးငယ်ကို၊ ဇနီးမတော်ရတည့်လေး) ၂။ (မှင်စငယ်လေဖါး
 လျား၊ ငါးနောက် ငါးနောက်သွား) ၂။ (ကမ်းနားမှာခို၊ ပြိုချည်ချည်လေ၊
 ကမ်းနားမှာခို၊ ပြိုချည်ချည်လေး) ၂။ (ထန်မြူးလေမှန်တိုင်း၊ တံပိုးပင်လယ်လှိုင်း၊
 ဂလိုင်ဂလိုင် ညီညွတ်၊ လှိုင်းပင် လှိုင်းကြက်ခုပ်ကယ်နှင့်လေး) ၂။ ရေနက်မှာ
 ရှင်ပျော်မြူးကြလေ၊ ခွေညွတ်ကယ် မြင်သူမေးမျှလေး၊ ခွေညွတ်ကယ် မြင်သူမေးမျှ
 လေ၊ ရေနက်ကယ် ရှင်ပျော်မြူးချည်၊ ထူးထွေလာလေ လေတည့်၊ ထူးထွေလာ။ ။

၃၆။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြီး

(ထွန်းလင်းတောက်ပရောင်ခြည်၊ ပွင့်လှပစည်၊ ဘုန်းတောက်ပနှုန်းနှင်း၊ ပထွန်း
 ဝင်း) ၂။ ။ (မိုးနှင့်မြတ်ရာစံရှင်ကာ) ၂။ ။ အံ့ရာအကြူးကြူး၊ လှိုင်းတ မြူး
 မြူး ၂။ ။ (ဆန်းထူးဖြာသာလှလှလေး၊ ဘုန်းမိုးစေ၊ စေ့လှလှလေး) ၂။ ။
 (ယဉ်မျိုးယဉ်မျိုးချုပ်ယူ၊ စိုးတော်မူ) ၂။ ။ (နှိုင်းနှိုင်းဘက်ယူ၊ မိုးမှာလူ) ၂။ ။
 နတ်တူစံမြန်း ရရလေး၊ မြတ်ခြေရံစမ္ပယ် ခခလေး။ (ဘုန်းပန်းထိန်ဝင်း၊ လှိုင်ပျံ့ပျံ့
 သင်း) ၂။ ။ (ဝင်းပလှာ၊ ထွန်းသော်တာ၊ အံ့ရာစည်လေမောင်း၊ ယဉ်လေ ယဉ်
 လေပျောင်း) ၂။ ။ (ရာထောင်ပေါင်းမြင့်မြင့်) ၂။ ။ သောင်းခြံရံလေလေ
 တည့်၊ သောင်းခြံရံ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ဖော်ပြပါ ထွန်းလင်းတောက်ပ၊ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကြီးကို နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်ရှိ
 ပေတဆူတွင် ဂယက်ငယ်အလိုက်ကြီး ဟူ၍ တွေ့ရှိရပါသည်။

၃၇။ ဇောင်းကလောပြန် ရေဆင်းကြီး

(အဆိုတော်မယ်လုပ်)

(စံရာဘုံမြင့် ညီးလင်း၊ ဝေယန်နှုန်းမယွင်း) ၂။ (ရာပြည်ပြည်မင်း မှန်ကူ၊
 ထုတ်ထိပ် သယမ္မ) ၂။ (စံတော်မူ၊ လှုံလှုံအောင်မြေ ကျွန်းဝယ်ပလေ။ ရှ
 ငြောင်းအိ၊ ရှေ့ဆီပြုဗွာ စွန်းမှာတည့်လေး) ၂။ (ဖြူဝန်းပြာခြေ၊ ဝါရွှေစိမ်းစို၊
 ခိုလဲလဲ၊ ညိနဲ့နဲ့၊ အိုဘုံကြာမျိုး၊ မောက်ဖြိုးထူးတဆန်း) ၂။ (တင်းကျမ်း တင်း
 ကျမ်း မြရည်ရောင်၊ ငှက်တည့် ငှက်မယ်မောင်) ၂။ (သာခေါင်ကြေ အညာလေ
 တည့်မှ၊ ယဉ်ဘောင် ရေသီတာ) ၂။ (သံသာဖိုမအေး၊ တွန်ကြော်ကျူးရင့်
 ကြေး) ၂။ (မြစ်တွေးတွန်သံသာပင်သာချည့်လေ။ ချစ်ရေးတမကွာတည့်လေး) ၂။
 (ဖွေးဖွေး ဖွေးဖွေး ရေလှုံ၊ လှိုင်းတည့် လှိုင်းပေါ်စံ) ၂။ (ငါးတန် ငါးတန်ငါးတန်
 ငါးကြင်း၊ ငါးဖယ် ငါးပြာစင်းငယ်နှင့်) ၂။ (ပြန်ရင်း ပြန်ရင်း ဆိုက်ကာကာ၊
 ချင်းတို့လိုက်ဘာသာ) ၂။ (မြူးပျော်ကာ ယဉ်ပြိုင်သွား၊ ငှက်စုံရွှေလိပ်ငါး) ၂။
 (စီးတွေ့တွေ့သားငယ်နှင့်၊ ရေပေါ်မှာ သွားပါလို့၊ များတောင်းပင်လေတည့် များ
 တောင်းပင်။ ။

၃၈။ အပြင်တီးဖြေကြီး

(ဝေယန်လိုပင်၊ ရောင်ရှင်လင်းလင်းညီး၊ သီးသီးခြား၊ များကွန်မြူး၊ ထူးရိုး
 ပေါင်း၊ သောင်းလုံးခြား) ၂။ (စိန်ကြောင်ပတ္တမြား၊ ကိုးမျက်ပွင့်သား) ၂။
 (နှုန်းရှား၊ ဖက်ပြိုင်ကာ၊ ရွှေနှုန်း ဘုံဆောင်မှာ) ၂။ (မိုးဣန္ဒာ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၊
 တွေးကြမှတ်ထင်ကာ) ၂။ (နှစ်ပါးပျော်စံရာ) ၂။ (ထီးဆောင်း၊ မင်းပေါင်း) ၂။

စကြာလေရွှေဖွား၊ ညွတ်တူးရွက်ဆင်ကာတည့်လေ။ ဆဒ္ဒန်လေငွေသား၊ အများ
ဆက်ကညာ လေတည့် ဆက်ကညာ၊ ဘယ်ရာ ဝင်မှသာ၊ ကြားဘူးနိုင်အောင်သာ။
သိဘာဘေမြင့်မှာ၊ ရှိကြာရွက်ကာ စက်ဦး။ ခြူးညောင် ဆောင်မြင့်မှာ၊ ရွှေ
သန်းညာ၊ စံပျော်ကာ။ ရှေ့ပြုဗွာကသာ၊ စကြာ ရောက်လှာသီးသီး။ (ပြီးစီး
မြောက်စေလျှင်၊ ချီးအံ့ကုန်နိုင်ပင်) ၂။ (နှုန်းအင်ဘက်ကင်း) ၂။ (ထိန်ဝင်း မြေ
ပေါ်၊ ရွှေတေဇော်လျှက်၊ ထွန်းပလ္လိရဲ) ၂။ (ကျော်သဲ ကျော်သဲ ခြိမ့်သောင်၊
ကြူးတည့်ကြူးလွန်ဆောင်) ၂။ (မင်းဝံတောင်ငယ်လေ၊ သာကြငှန်း၊ ခက်ဖြာ
စိမ်းလဲ့လန်း) ၂။ (ဇေယျာမြေမြင့် ညာနန်းဘောင်၊ ဧရာခွေလှည့် ယှက်သန်း၊
မင်းဝံတောင်ညွန့်ခန်း) ၂။ (နန်းရွှေဝ ဘုံငယ်မှာ၊ နှိုင်းရဝတိန်သာ) ၂။ (သာယာ
သာယာ ရင့်ကျူး၊ နုပျိုဆန်းလို့သူး) ၂။ (စံပျော်မြူးပါလို့) ၂။ ကြူးအောင်ပင်
လေလေတည့် ကြူးအောင်ပင်။

၃၉။ သိကြားခလုတ်ကြီး
(ဝန်ကြီးပဒေသ ရာဇာ)

(ရွှေပင်ရွှေဘုန်း ပပဝင်း၊ မွှေးပင် မွှေးနံ့သင်း) ၂။ [(ညှင်းညှင်း) ၂ သာယာ၊
လေတည့် လေပြေလာ] ၂။ (ရှုကာတည့်စိမ်းလန်း၊ ညှိတည့်စိမ်းစိမ်းလန်း) ၂။
(ထူးဆန်း ထူးဆန်း) ၂ ထွေ။ (ပန်းမြစေသာ၊ ပုံပင်ပုံချည့်လေ။ ပန်းမြစေသာ၊
ပုံပင်ပုံချည့်လေး) ၂။ (ဝန်းကျင် ပတ်ကုံး၊ ကန်ကန်အားလုံး) ၂။ [ကုံးလို့ထူးခြား၊
(ချယား) ၃ ကံဂေါ်၊ စွယ်တော်တည့် လောင်းပန်း၊ ခေါင်တည့် ခေါင်ရန်းပန်း] ၂။
(မောက်မိုအင်ကြင်း၊ နိုဝင်းဇော်တ၊ သော်ကလေ။ မဟာလေကား၊ ဆတ်သွား
လှိုင်ပျံ့၊ ကြိုင်နံ့မွှေး) ၂။ နှင်းနှင့်သစ္စာ၊ နော်ဇာတည့်ရိုးရိုးရဲ၊ ထွေတည့် ထွေ
ထူးကဲ။ စံပယ်စံဖီ၊ သရဖီတည့်မွှေးမျိုးဆန်း၊ ထွေတည့်ထွေထူးဆန်း။ (ထူးဆန်း
ပန်းအိ လက်တံရှည်ငယ်၊ ကြက်ရုံးမွှေးလှ မဇူပျံ့ ရှား၊ သာထွန်းဖြူစွာ ပွင့်အာ
ငုံသေး၊ ပန်းပင်ပန်းမြတ်လေး) ၂။ (ရေမှာလေ၊ ပစ်ထားလေ၊ ဆတ်သွားလေ၊
ဒန်းများလေ) ၂။ ချယားချယား ယင်းမာ၊ ဇီတည့် ဇီဇဝါ၊ ချယားငယ် ယင်းမာ၊
ဇီတည့် ဇီဇဝါ။ (ခတ္တာ ခတ္တာ ခတ္တာပုန်းညက်၊ ဒန်ပင် ဒန်ဒလက်ကယ်နှင့်လေး) ၂။
(ရွှေလက်ကယ် လှဟန် ဆန်းလှလေ၊ နွယ်ပန်းငယ် ချိုညိုလန်းစလေး) ၂။ (ပွင့်စ
ပန်းက လန်းကားကား၊ အခြားခြား၊ ဖြူတည့်ဖြူထွားထွား) ၂။ ရေခမိုးနှင့်
လက်တံရှည်၊ လှိုင်ညီ ဖြိုးမျှလေ။ ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည် လှိုင်ညီဖြိုးမျှလေး။
ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည် လှိုင်ညီဖြိုးမျှလေ။ ရေခမိုးနှင့် လက်တံရှည် လှိုင်ညီဖြိုးမျှ။
ပိတောက်ပန်း၊ ပိတောက်ပန်း၊ ထူးထွေလာ၊ ထူးထွေလာ။ နော်ဇာသဇင်ပန်းငယ်
နှင့်၊ လောင်းပန်း လက်တံရှည်လေလေတည့်၊ လောင်းပန်း လက်တံရှည်။ ။

၄၀။ အတွင်းတီးပြေကြီး

(ခွဲခွဲခြားခြား၊ လားလားမုန်းထား၊ ကျွန်မမှာ မိန်းမသား) ၂။ (နေမပျော်
 ဘူး၊ စိတ်ထဲ မှတ်စွဲ၊ ကျွန်မကို မုန်းရလေနဲ့) ၂။ (ဝမ်းကွဲ ဝမ်းနဲ့) ၂ လေဒေသင်။
 (ထွေထွေ ပြားပြား၊ ဆန်းဆန်း ထူးထူး၊ ဘယ်ခင်းမှ ရှိပါဘူး) ၂။ (စာနာပါဦး
 ထိပ်ထား၊ တွယ်တာပါကောင်းရှင်ဘုရား၊ သည်သာ ပြေကြောင်း လျှောက်ထား၊
 ဝမ်းမှာသာ ဆူးလိုသား) ၂။ (မိန်းမူး မိန်းမူး) ၂ မှိုင်။ [(တေးတောရင်း၊
 လုံးလုံးနှင်း) ၂။ မိမိမယ်သာ ပုဆွေးလွမ်း] ၂။ [(ညှိုးငယ်လေ) ၃ နှမ်းလျှ၊ သမ်း
 ပျောင်း တေ့မှိုင်ကာ] ၂။ တမ်းယောင် ပလောင်ဆာ၊ ထိပ်တင် မကြင်နာ၊
 ဖြေလဲ ပြော၊ (ဝမ်းကွဲပျောင်းပျ၊ လွမ်းကြောင်း ရုံးပေါင်းထား) ၂။ ကြံကာ
 ထွေပြား၊ စကားတောင်နှယ် ပုံချည့်လေ။ ဆိုယောင်မြည်တမ်း၊ မချမ်း စိတ်မှာ၊
 ပူပူချည့် ထိပ်ခေါင်တင် လေတည့်မှာ၊ ထိပ်ခေါင်တင်။ (ဝိုးဝိုးဝါးဝါး မှားမှား
 ယှင်းယှင်း၊ ဒုဂံကံဆိုးလှခြင်း) ၂။ တော်တည့် တော်ပါမည်လို့သာ၊ အကုန် လုံး
 လုံးနှင်း။ ထိပ်တင် ကြင်ပါမည်လို့သာ၊ ယုံမိမိမှား (မှားချေပြီ) ၂။ (ပွားတောင်း
 များတောင်း၊ ကျူ တောင်းကဲတောင်း၊ ဆင့်ကာ ထပ်ပြန်လောင်း) ၂။ (အောက်
 မေ့ကြံကာ၊ မှိုင်လို့သာ၊ ဖြေမပျော်နိုင်ဘူး) ၂။ (ဖျော်ဖြေပါ) ၂။ (မယ်သာ
 သည်းထဲ ဆူးလိုလို့၊ လားလား ဖြေနိုင်ဘဲ) ၂။ (မြဲမြဲစွဲမိမိ၊ သည်းထဲ ဝမ်းထဲ
 မှာသာ ခွေကာ) ၂။ (ထိပ်တင် မကြင်နာ) ၂။ သွေလွဲ ပြော၊ (ဝမ်းကွဲ ပျောင်းပျ၊
 လွမ်းကြောင်း ရုံးပေါင်းထား) ၂။ ကြံကာထွေပြား၊ စကားတောင်နှယ် ပုံချည့်
 လေ၊ ထိပ်တင် ပျော်မြူး၊ အထူးချစ်ယောင် ဆောင်ချည့်။ ငါမင်းကိုသာ၊ ဒုက္ခာ
 ထွေပြား၊ တေဇာဘုန်းအား၊ ဝံ့မည်လားလို့၊ စိတ်ထား စွဲတော်မူလေလေတည့်၊
 စိတ်ထားစွဲတော်မူ။ ။

၄၁။ မြင်စိုင်းဆရာပန်ကြီး

ခန်းတွင်းရိပ်သာ၊ မယ့်စက်ရာ၊ နေလဲစိတ်မှာ ညစ်တော့သာ၊ ထွက်ခွါသွားလဲ
 ပျော်ပါဘဲ။ ။ သည်းကြားစိတ်ဝယ်။ ထိတ်ထိတ်ကယ်၊ နေလဲချားနှယ်၊ ဒူချာ
 လယ်၊ အုတ်ထွေသောသော၊ ဖော်ချင်းနှော (နှီးနှော၊ ပြောဟော) ၂ ဖြေ။ ။
 သည်းထဲငယ်ဆူ၊ အူချာအူချာကကလေ၊ အလွမ်းငယ်ထွေ၊ ဗေလယ် ဗေလယ်
 ကကလေး၊ တသောင်းငယ် မြေပြင်၊ စိုးသည့်ရှင်၊ မြင်ပါမြင်ပါလဲ့လဲ့လေ၊ အရူး
 လိုပင်၊ မယ့်ရုပ်သွင်၊ မြင်ပါမြင်ပါလဲ့လဲ့လေး။ ။ အကျူးမိုးဖျား၊ ထိဒေသင်သား၊
 စကားငယ်သာဖြူး၊ မိန့်သာမိန့်သာဦး။ (ဝမ်းမြူး ဝမ်းမြူး) ၂။ မြူးလေ
 အောင်။ (မိန့်ပါမြောက်တောင်၊ ကျူးတောင်းကဲတောင်း၊ ဆိုသာပေသည်

ဟာများ၊ တိမ်းနဲ့ပါး) ၂။ (သနားကင်းတော်မူချည့်လေ။ စကားယွင်းတော် မူချည့်လေး) ၂။ (ရွှင်လန်း ရွှင်လန်း ပျော်ဘယ်သွားစမယ်) ၂။ (မိန့်တော် မူလေလဲ၊ သွေတည့်သာ သွေလှန်ဘဲ) ၂။ အူချာထဲက၊ အူချာထဲက၊ စွဲလှာ သည်လေလေတည့်၊ စွဲလှာသည်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “သည်းကြားစိတ်ဝယ်ထိတ်ထိတ်ကယ်” အပိုဒ်အစား၊ “သည်းချာစိတ်ဝယ်ထိတ်ထိတ် ကယ်” ဟူ၍၊ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းဒုတိယနိပိဒ်ခြင်း၌၎င်း၊ “သီးခြားဆိတ်ကွယ်တိတ်တိတ်ကယ်” ဟူ၍မဟာ ဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတနှင့် ဦးဘိုးခေါင်ပုရပိုက်တို့တွင် စာမူကွဲများတွေ့ရှိရသည်။

“စကားငယ်သာဖြူး” အပိုဒ်အစား “စကားငယ်သာကျူး” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနိပိ ဒ်ခြင်း) ၌၊ စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မိန့်ပါမြောက်တောင်” အပိုဒ်အစား၊ “မိန့်ဟကောင်းတောင်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ပဌမ နိပိဒ်ခြင်း)၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတ နှင့် ဦးဘိုးခေါင် ပုရပိုက်တို့တွင်တွေ့ရှိ၍၊ “မိန့်ဟ ပြောင်းတောင်း” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်မှ ပေအမှတ် ၁၀၁၄ တို့တွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဆိုသာပေသည်ဟာများတိမ်းနဲ့ပါး” အပိုဒ်အစား “နှုတ်ညှန်းလန်းလန်း၊ ထူးထူးဆန်း၊ ဆိုပါလေ သည်ဟာများ၊ တိမ်းနယ်ပါး၊” ဟူ၍၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတ၊ နိုင်ငံတော်စာကြည့် တိုက် ပေအမှတ် ၁၀၁၄ နှင့် ဦးဘိုးခေါင် ပုရပိုက်တို့တွင် စာမူကွဲများ တွေ့ရှိရသည်။

“အူချာထဲက၊ အူချာထဲက၊ စွဲလှာသည် လေလေတည့်၊ စွဲလှာသည်” အပိုဒ်အစား “ကြင်နာသာ ကဲပါလို့၊ ဆဲရစ်ခွေတည့်၊ ဆဲရစ်ခွေ” ဟူ၍၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတ နှင့် ဦးဘိုးခေါင် ပုရပိုက်တို့တွင် စာမူကွဲများတွေ့ရှိရသည်။

“စကားယွင်းတော်မူချည့်လေး” အပိုဒ်နှင့် “ရွှင်လန်းရွှင်လန်း” အပိုဒ် ၂ ပိုဒ်တို့အကြား၌ “ကေရာဇ် မှာလေ၊ ကေရာဇ်မှန်ရင့်လောင်း၊ တိုင်းပြည်ထောင်ပေါင်း” ဟူသော အပိုဒ်ကို အချို့ထည့်သွင်းသိဆိုတီးမှုတ် ကြသည်။

၄၂။ မိုးဘွဲ့တောကြားကြိုး

(မိုးမင်းလွန်ကဲ၊ ဒုံ့ဖွဲစေ့ကော၊ ရွာပင်သာရွာလှ၊ ပင်လုံးလန်း၊ ကားကား၊ ငှါးငှါး၊ ရုံးဆင့်ဆင့်မြိုင်ဖျား၊ နူးညှတ်စေဘွယ်သား) ၂။ (နွေသား နွယ်တာချိန်၊ ထိန်မြမြ၊ ဝါရွေရွေ၊ နီပြေပြေဝင်းဖန်၊ သင်းနံ့လှိုင်ထုံ၊ ပန်းစီစီရုံ) ၂။ (ရွှေဘုံ၊ ရွှေဘုံ၊ ရွှေဘုံနယ်ရေး၊ ထင်မြင်မိယောင်သေး) ၂ ။ (ဝေး၊ ဝေး၊ ဝေးရပ်မြေ ထွေထွေခြား၊ မြင်ယောင်သား၊ လားလားပြေဘွယ်ကြုံလေတည့်မှ၊ လွမ်းရေးချိန် သင့်သုံ) ၂။ [(ရီမှုန်တည့်မှိုင်းမှိုင်း) ၂။ သွယ်လျား၊ နယ်ခြား၊ ဖန်တော်အား၊ မြင်လေငြား၊ ထွေပြားစိတ်ကယ်ပုံ ပုံပုံချည့်ချည့်လေ။ ။ ဘယ်ဝယ်သုန်၊ လှုံလှုံ လှုံ ခွင့်ငယ်၊ ဖင့်နေ့၊ ချင့်တွေးခါကုန်၊ ယုံယုံယုံပိပိလေး] ၂။ (လွမ်းရေး၊ လွမ်းရေး၊ ခြယ်လယ်နှောင်၊ စုံတောသည်မြိုင်ချောင်) ၂။ (ပန်းသင်ညောင်ပွာလေ၊ ပျော် နိုင်ခင်း၊ သည်ပယ်တကိုယ်ချင်းဟာပို) ၂။ ရောင်းရင်းဖော်ပပါ။

၄၃။ မြင်စိုင်းကြေးခရာသံကြိုး

(ညာသပြေဘောင် ကျွန်းတိုင်း၊ ဘယ်ထီးစင်း) ၂ ။ (ဘုန်းချင်း နှုန်း
 တိုင်း၊ စံဝေးကင်း) ၂ ။ (သနင်းငယ်ခေါင်ချာ၊ မှန်လှ ဦးညွတ်ရာ) ၂ ။
 (ကြေညာ တေဇာထွန်းညီး၊ ကျော်တဲ့ ကျော်ဝေးနီး) ၂ ။ (တိုင်းသီးကျွန်းလုံး၊
 စံသိမ်းကျိုး) ၂ ။ (နှလုံးငယ် ရေသီတာ၊ လှပေါင်းကြည်လင်ကာ) ၂ ။ (မြတ်ရာ
 အောင်ဆူယ၊ ရှေးရွှေခါတည့်၊ နောင်လာပွင့်မည်လောင်း) ၂ ။ (ဘုန်းပေါင်း၊
 ရှေးကြောင်း) ၂ ။ (ဥာဏ်ပဒေသာ၊ ဖလ်ရဝေချာ၊ မှန်မသွေကာ၊ စံတထွေလာ
 ပညာရောင်ဝါ ထွန်းမြူး၊ လွန်ကဲကြူး) ၂ ။ ကေရာတိုင်၊ ထွတ်ထိပ်တင် ယှဉ်ကြလေ။
 ရာဇဝင်တိုင် စကြာရှင်၊ ယဉ်လှလေး။ ဇမ္ဗူချာ အာဏာ လွှမ်းလို့လေ၊ သမ္ဘာတည်၊
 ရှေ့စည်ရွှမ်းလို့။ ပြည်ထဲရေး သာချမ်းအေး၊ ရှင်ငြိမ်းဆေး၊ ရန်မမျိုးဝေး၊ ရွှေဘုန်း
 ညီး၊ ကြံတိုင်းပြီး၊ ရည်တိုင်းလင်း။ ဆင်ဖြူငွေရောင်နှင်းဆက်သ၊ ဆင်ဖြူငွေရောင်
 နှင်းဆက်သ၊ စိုးပိုင် ယူလေလေတည့် စိုးပိုင်ယူ။

၄၄။ သိကြားမင်းခရုသင်းသံကြိုး

(တရုပ်ဝန်)

(ပုံပမာ၊ ထွေထွေသာ) ၂ ။ ဒေဝရာလိုပင်၊ ကေရာကိုရှင်။ အသွင်ယဉ်မျိုး၊
 ပမာတူရိုး၊ ဇမ္ဗူကျော်ဟိုး၊ အခေါင်စံစိုး။ နေမျိုးစည်ထွန်း၊ စံညွှန်းရွှေနန်း၊
 ဟိုရွေး ဟိုမင်း၊ ပုံခင်း တဘဲ။ (အာဏာရွှေလက်ရိုး၊ ကြေညာတိုင်းလုံး) ၂ ။
 (နှိုင်းမနှုန်းထွေထွေဖြာ၊ ရှုန်းရရွှန်းရောင်ဝါ) ၂ ။ (ဘုန်းတန်းတေဇာ ညီးညီးလင်း၊
 လားလားမြူမှောင် ဝေးဝေးကင်း) ၂ ။ မဆိုင်မပြု၊ ဇမ္ဗူတခွင်၊ အထင်အပေါ်၊
 အကြော်အငြာ၊ မိုးမာဃ နတ်နှင့်သာ၊ စိုးစံပ သွယ်သွယ်ဖြာ။ (ယဉ်စစ၊ သွင်လှလှ
 လွန်ကဲရုံးပေါင်း၊ များတောင်းအထူးထူး) ၂ ။ (ယဉ်စေရာ၊ ထွေထွေသာ) ၂ ။
 စံစကာလိုပင်၊ ယဉ်စကာကိုယှဉ်။ ဝတီ သာမှန်း၊ ပမာထွေဆန်း။ အခေါင်စံကျွန်း၊
 အရောင်ဖြာရွှန်း။ ဖလ်နန်း မှန်နန်း၊ ပြောင်ရွှန်း လျှံလန်း၊ နှုန်းနှုန်းစံထား၊ ရွှေသား
 ငွေသား၊ (သာခေါင် တိုင်းသိဘူး၊ ဘုံဆောင်သွယ်ဖြူးဖြူး) ၂ ။ (ဆန်းထူး
 ထွေထွေသာ၊ ကျူးကဲပေစွာ) ၂ ။ (ကိုးပါးရောင်ဝါ မီးရှူးထွန်း၊ ရဲရဲရောင်ဝါ
 ဝင်းဝင်းရွှန်း) ၂ ။ အကြေအညာ၊ အလျှံအနီ၊ အရွှေအရွှေ၊ အရေအရောင်၊
 လျှမ်းမျှမျှ လျှပ်ခြည်ဖြာ၊ ရှုန်းရွှန်းပ ရောင်စုံသာ၊ (ဖြာလို့လို့၊ ထိန်လို့လို့၊ ဆောင်
 တိုင်း အားလုံး၊ ပေါင်းရုံးတညီးညီး) ၂ ။ နေရောင်ပင်၊ ထွေထွေထင်၊ နန်းဘုံခွင်၊
 စိုးစံရွှင် (သဘင်ပဲ့မှာမှ) ၂ ။ နှံစံပျော် လေလေတည့် နှံစံပျော်။

၄၅။ နဝရတ်ခရုသင်းသံကြိုး

(ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက် မြောက်ဘက်တိုက်ဝန်၊ နေမုျိုးမဟာကျော်ထင် ဘွဲ့ခံ၊ မင်းလက်ဝဲနော်ရထာရေး)

(သပြေပင်ဝန်း၊ ဇမ္ဗူညာကျွန်း၊ အခေါင်စံရွှန်း၊ တန်ဆောင်လှုံ
ထွန်း) ၂။ [(ပတ်ဝန်းတည်တည်၊ တိုင်းအပြည်ပြည်) ၂။ ဝိုက်လည်
ပေါင်းရုံး၊ သိမ်းကျုံးစံစိုးမြန်း] ၂။ (ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ ဖြာဖြာ
လင်း) ၂။ (မင်းဝံညွန့်ချက်ဗေ့ချာ၊ နန်းရွှေဝ ရွှေပြည်သာ) ၂။ (စံပပ၊
ရံခခ၊ ရွှေပေါင်းဝန်းလျား၊ ထူးထူးအခြားခြား) ၂။ (နေနှုန်း စံထား၊
ဘုန်းတန်း ကြီးမြင့်များ) ၂။ (တိုးပိုးလေလေကာ၊ ထူးပြားထွေထွေ
သာ) ၂ ပင်။ ကျွန်းလုံး ကျော်ဝှန်ဝါ၊ ချမ်းငြိမ်းလွန်သာယာ၊ ရုံးပေါင်း
ထွေလာ၊ ယဉ်ရာဘူးခြား၊ တိုင်းကားသာစည်၊ စဉ်ရွည်ကကျုံး၊
ရံကာတည့် ထူးထူးဆန်းဆန်းနှင့်၊ တောင်စဉ်တည့် ဆိုင်းဆိုင်း မှိုင်း
မှိုင်းနှင့်၊ သာယာတည့်များတောင်း သိန်းသောင်းနှင့်၊ (ပေါင်းဆုံ၊
ကြ မြစ်တော၊ ဝန်းလည်ကြ ရံကာသာ) ၂။ (လှိုင်ပျံပျံ၊ ကြိုင်နံနံ
သာမောဝန်းလျား၊ ထူးထူး ပြားပြား) ၂။ ထွေထူးသာမျိုး၊ ပုံနှုန်း
စံကင်း၊ ထိန်ဝင်း လှုံလင်း၊ စုံပေါင်း ထွေပြား၊ (ရွှေပြည် သာလတ်
ကျွန်း၊ ယာမာဘုံနတ်နန်း) ၂။ (ထူးတဆန်း ထွေထွေဖြာ၊ နှုန်းမနှိုင်း
စံသာ) ၂။ (ရွှန်းရွှန်းရောင်ဝါ၊ ဝိုးဝိုးဝင်း၊ ကိုးပါးခြယ်ကာ၊ ညီးညီး
လင်း) ၂။ အစီအလျဉ်၊ ယဉ်အထွေ၊ အနေသဏ္ဍာန်၊ အလှုံအဝါ၊
(မြင့်မှိုနှင့် ဖက်စံရာ၊ ထွန်းလှုံပရောင်ခြည်ဖြာ) ၂။ (နေသို့သို့၊ ထိန်
လှုံလှုံ၊ ပြောင်ရွှန်းထွန်းလင်း၊ ဝိုးဝင်းတညီးညီး) ၂။ ထွေထွေပင်၊
ဝေဝေရွှင်၊ နန်းဝေယန်၊ စိုးနေစံ၊ (နေလှုံနှုန်းရည်) ၂။ ဘုန်းပင်လှ
လေလေတည့် ဘုန်းပင်လှ။

မှတ်ချက်။ ။[ညာသပြေဘောင်၊ ပုံပမာ၊ သပြေပင်ဝန်း၊ အစချီ ကြိုး ၃ ပုဒ်ကို “တုတ်သုံးချက်ကြိုး”
ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။ သပြေပင်ဝန်းကြိုးကို “အချုပ်” ပုံပမာကြိုးကို “အချာ” ညာသပြေဘောင်
ကြိုးကို “အခရာ” ဟု အသိအမှတ် ပြုကြသည်။]

ဘွဲ့သီချင်းများ

၁။ ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့

(မှန်ညောင်သဏ္ဍာ၊ ညီလာပတ်ဝန်းမြိုင်၊ ခညောင်းသဘင် ဥကင်
 မြင့် ရဝေဆိုင်) ၂။ (ကြိုင်ကြိုင်သင်းလှိုင်၊ မွှေးပျံ့ထုံ၊ ပန်းခုံတော်ရင်း
 ဆီကာ၊ နှင်းနှင့် မြတ်လေး ဇီဇဝါ၊ ညွတ်ကာဖူးရလေး) ၂။ ။ညွတ်ကာချပ်
 လွှာ၊ ဝတ်ညွှာသင်းပျံ၊ ပန်းမင်းသက မြတ်စူကာ၊ စုံစွာထူးလှလေး။

၂။ ဝတ်တော်ရုံ မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့

(ခေါ်ပါယောင်နှင့်၊ မျှော်ပါယောင်လေ၊ ရည်ယောင်ကာသာ၊
 တမ်းမှား ရမ်းမှား။ လုံမကလေး ဗျာပါစိတ်ကယ်ကများ) ၂။
 ခြုံတော်မူသည့် ပိတ်ဖြူပိတ်ပေါင်း၊ များတောင်း ငယ်ကိုပင်၊ ချမ်းပြန်ရ
 တယ်ရှင်) ၂။ ချမ်းအေး ချမ်းအေး၊ တုန်ရင် တုန်ရင်၊ သည်းထဲ သည်းထဲ
 ခုန်အင် ခုန်အင် (လုံလိုပါတဲကိုရှင်။ မလုံချမ်းမြ၊ ပိတ်ဖြူ ပိတ်ပေါင်း
 များတောင်းပုံ၊ မလုံချမ်းမြအေး) ၂။

၃။ ဝတ်တော်ရုံ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(အတိုင်းမသိ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ပါဘိသကို။ သတင်းငယ်လေ၊ ကြေ
 ညာလှိုင်ကြူ။ တောင်ကျွန်းလုံးထွတ်မှန်ကူ) ၂။ (ပြိုင်သူလေ၊ ဆိုင်သူ
 လေ၊ ရန်မြူလေ ကင်းဝေး၊ ဘယ်ဘယ်မင်းမှ ယှဉ်လာဝံ့သေး) ၂။
 (အခေါင်ငယ် စိုးပါတယ်၊ အခေါင်ငယ် မိုးပါတယ်၊ စိုးကာ ပိုင်ကာ ချုပ်
 ချည့်လေ၊ ကျွန်းတောင်ညာလုံး ချုပ်ချည့်လေး) ၂။ ရွှေနန်း ရွှေနန်းသူ
 ငယ်မှ၊ ငယ်မူငယ်ရာ သားငယ်နှင့်၊ သနားချစ်ခင်စရာ လေတည့်မှ
 သနားချစ်ခင်စရာ။

၄။ မဇ္ဈသကနတ်ပန်းဘွဲ့

(မြဝတီကြီး)

(ဂန္ဓမာတောင်၊ လိုက်ချောင်မှတ်နန်း ဂူငယ်တွင်၊ မွှေးတကြူကြူ
 မဇ္ဈသကနတ်ပန်းပင်) ၂။ (ဆွတ်ချူယူငင်၊ ပန်ဆင်လေ ပန်ဆင်လေ
 ပန်ဆင်လေရည်စူး၊ မြင်ရုံသာ စိတ်ကယ်က ကူးသည်နှင့်လေး) ၂။
 (ယက္ခငယ် နတ်မှူး ဘီးလူငယ်ဂုမ္ဘာန်။ ချူသာနိုင်ဘဲ၊ နေမြဲတည့်စောင့်

ကာရံ) ၂။ (မချူသာပြန်၊ ယူရန်ကြံရေး ခက်လှလေ၊ တမျှော်မျှော်၊
ညှိုးလျော်ခွေပျောင်းညွတ်မျှလေး) ၂။ *ဝေလူလုံလန်း၊ ရွှေဂူဖလ်နန်း
ပေါ်ငယ်မှာ။ ပန်ဆင်ရာ၊ ရွှေကေသာ မြန်းပါလို့၊ သည်ပန်းမှ နတ်ပန်းတော်။

မှတ်ချက်။ ။ [ဂန္ဓမာတောင်ဘွဲ့သီချင်းကို ဇေယျပတေ့အမတ်ရေးသည်ဟူ၍၎င်း၊ ရွှေတိုက်စာရေး ဦးမင်း
ရေးသည်ဟူ၍၎င်း၊ သံတော်ဆင့် ဦးအောင်ပန်း ရေးသည်ဟူ၍၎င်း၊ မူကွဲ တွေ့ရှိရုံမျှမက၊ ၎င်းသီချင်းကို
“မယ်ဖွဲ့” ဟူ၍ မိုးလှိုင်ကိုယ်တော်ပေမူတင်တွေ့ရသည်။]

၅။ မင်္ဂလာဩဘာဘွဲ့

(အတိုင်းမသိ၊ မင်္ဂလာ ကျက်သရေရှိပါဘိတယ်ကို၊ တော်ကြီးငယ်ယင်ရာ၊
ဇဗ္ဗုဒ္ဓါ၊ တောင်ကျွန်း၊ တင့်ရွှန်းတည့် ကျက်သရေဖြာ) ၂။ (ရုဗ်ဗြဟ္မာ၊ လကျာသံ
ချီးကြွေး) ၂။ (အောင်ဇေယျတု၊ ငွေခရုသင်္ခါ၊ သွန်းဘိသိက်ဌာ၊ ပုဏ္ဏားဝန်းပြည့်၊
ထွန်းသစ်ရာဝယ်၊ တိမ်စင်သာသည့် စန္ဒာမင်းလို့၊ ရှင်းမြူ ပဝေး) ၂။ (အခါတော်
ပေးတာက၊ နတ်ရေးငယ်ရွှေစာ၊ သာသနာရောင်လင်း၊ ကောင်းခြင်းခု၊ သည်ချိန်
ခါ) ၂။ (ထက်ဗြဟ္မာလကျာ-ခရုသင်းငယ်နှင့်လေ၊ ရေသွန်းဖြာကျွန်းမှာ ဇဗ္ဗုတုင်း
ပေမို့လေး) ၂။ ကြည်လင်တယ် သန့်ရှင်း၊ ရည်ရွှင်ဘွယ်ပျံ့သင်း၊ တော်မင်္ဂလာ၊
မြတ်စေတနာ၊ နတ်ဒေဝါပေါင်းရယ်တို့၊ ဆုတောင်းကြ၊ သည်ချိန်ခါ။ ။

၆။ မျှော်တော်ယောင်ဘွဲ့

(ဟေမဝန်ချာ၊ သီတာတောင်တော၊ သာတယ်ကို၊ ကြော့ဆုံးမေ့စရာ၊ ဘယ်
မှာလို့၊ မမှန်းတတ်နိုင်ပါ) ၂။ (နန်းရွှေမြေအောင်ချာငယ်လေ၊ ယော်ယမ်းမိလေး) ၂။
(သည်သည်မြိုင်စွန်းငယ်က၊ တခွန်းငယ်ခေါ် ယောင်၊ ကြားပြန်ရအောင်) ၂။ (သေ
လာ ကျောက်ဆောင်ဘိညာဉ်စျာန်ယောင်၊ သူတော်မြတ်ခေါင် ကျိန်းသည်နှင့်
သာ) ၂။ (တောင်စောင်းငယ်ဥမင်၊ ခိုင်ကြ၊ မြတ်သူတော်စင်) ၂။ (ကျင့်သိက္ခာ
သိမ်မွေ့လို့၊ ရသေ့တို့စံပျော်ရာ၊ တံခွန်တိုင်အင်း၊ ကျောက်တုင်းနှင့် လိုဏ်ဂူသာ) ၂။
(အိုင်ကုဏ္ဍလာ၊ မဉ္ဇူလိန္တာ၊ နတ်ရေကန်မှာ၊ ရွှေကြာတင့်တယ်နှင့်သာ) ၂။ (လှကြူး
ငယ်မပါ၊ လှမ်းရှာရာ၊ ဝေးမြေတာ) ၂။

သဖြန်။ ။ တိမ်ပုံကိုလေဟုံသွေးလို့၊ ရှုလေဝေးနန်းရွှေဘုံ၊ ဆွေးစေဘို့ကြုံ၊
ဌာနီ ကျေးက-မုလေးငုံ၊ ကြုံလာပုံနှင့် မောင်ထင်စားတယ် မြိုင်ဖျားက ဆွေး။

* “ဝေလူလုံလန်း” ဟူ၍၊ မူကွဲရှိသည်။

၇။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့

(ဩဘာမင်္ဂလာ ဇေယျာကျူးရင့်လျှမ်း၊ ထိန်ဘနန်း ပင်ငယ်သာ၊ ဝသုန် မြေပေါ် တေဇော်တည့် ဘုန်းနေဝါ) ၂။ (ရာပြည့်ပေါင်းလေ။ ခဝပ်ညောင်းပေ ညွတ်ပျောင်းကာပ၊ ထံတော်မှာသာ၊ ဖူးဝင်ကြလာ။ ရွှေသမ္ဘာ၊ ကြေညာလျှ လင်းထွန်း၊ ပပငယ်သာရွန်း) ၂။

သံထောက်။ ။ သွန်းဘိသိက်ခံ၊ ညာမဟေ ဒေဝီရံလို့၊ ပျော်စံလေခင်း။ ရဲဇာတိမာန်၊ စဉ်ဆက်ကယ် မေ့တော်ခံမှို၊ နန်းယံမှာ ပျော်မဆုံးတယ်ကို၊ ဘုန်းရှိန်နံ့သင်း။

(ထောင်ရောင်ဝါဝင်းပါတဲ့၊ နေမင်းငယ်နွယ်လာ၊ ဝေယန်ဘုံဖျား၊ သိကြားမျှ တူစွာ) ၂။ (ရေလှံဖြာ၊ နန္ဒာကန်ဦး ထူးလှလေ၊ နန္ဒဝန်၊ သာလွန်မတူ ကျူးမျှ လေး) ၂။ ထိန်ဝေလှံမြူး၊ စိန်ရေမှန်ဖူး၊ ခြယ်စီအံ့၊ နန်းရွှေဘုံ၊ သန်းရွှေလုံ၊ ပေါင်း ငယ်နှင့်၊ ရှုညောင်းတည့် အံ့ဘွယ်မကုန်။

၈။ ပလ္လင်ရုတ်ခန်းနှင့် ဥကင်တော်ဘွဲ့

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(ဥကင်ဘုံမြင့် သီဟာဘွေ၊ စိန်ကြောင်ရောင်လင်း၊ သစ်မင်းယမ နေ) ၂။ (မှန်ရဝေမှာလေ၊ ကြိုင်သင်းပျံ့မွှေး) ၂။ (ဘမယာသန တောက်ပဝင်သဝဏ်ငယ်လေ၊ မုနောတင့်လွန်၊ သစ်မှန်ကရဝေး ငယ်နှင့်လေး) ၂။ (ဆက်စဉ်မည်ရှေး မြဲတိုက်မှာ၊ ဂဇာငွေသား စကားသစ်မြတ်စွာ) ၂။ (တောင်လေသာမှာ တောင်ပိန္နဲ) ၂။ (သခံငယ် သိင်္ဂါ၊ ရစ်လကျော၊ မြင့်ကြာတလွတ်ကပါလို့လေး) ၂။ (မျက်မြှာပုလဲ ခြယ်စီကာ။ ဇေတဝန်နန်း၊ သင်္ကန်းမြတ်ဟံသာ။) ၂။ (ရွှေမိဂါငယ် လေ၊ မြသဖန်း) ၂။ (စမုတ်ကယ်ဘုံမော်၊ လကျောတော်၊ ရှုမျှော်အံ့မခန်း သည်နှင့်လေး) ၂။ (နောက်ဝေယန်နန်း ဇေတဝန်၊ ပဒိုကြာရွက်၊ သရက်မြတ်သစ်မှန်) ၂။ (မြောက်လေသွန်မှာ၊ စမုတ်ဦး) ၂။ (ပေါက် သစ်ကယ်လှံဝါ၊ မယုရာ၊ ရှစ်ဖြာထိန်ဝင်းမြူးသည်နှင့်လေး) ၂။ (စံပျံ ပျူးပါလို့၊ ရှည်ကျူးငယ် သက်တော်၊ ရာကျော်ဖြိုးရလေ။ ဆောင် ဆောင် နန်းငယ်နှင့်၊ လေးခန်းငယ်ဒီပါ၊ ချုပ်ကာစိုးရလေး။

၉။ မန္တလေးမြို့တော်ဘွဲ့

(အခွန်တော်စာရေးကြီး နေမျိုးမင်းထင်ကျော်ခေါင် ဦးဘောကလေး)

(မန္တလာဘုံ၊ မြေခုံဘူမိ၊ ပြည်ရန်နိမိ၊ သုဒဿဝေယန်၊ နှုန်းစံတည့်ရွှေဝတီန်) ၂။
(မြတ်ဘုန်းနေလ၊ အသမ္ဘိန်၊ ရာဇိန် ဣန္ဒာ၊ သင်္ခါမြောက်သွန်း) ၂။ (နန်းတည်စံ၊
သဟံဘိသေ ညွှန်းလို့လေ၊ သာသနာ၊ ရောင်ဝါ ထောင်ခြည်ထွန်းလို့လေး) ၂။

ရတု။ ။ကျွန်းမှန်ပထက်၊ ပံသုသေလာ၊ မြေမျက်နှာဝယ်၊ ရတနာပုံ၊ ဓါတ်
စုံကြွငှန်း၊ တည်သိမ်းမြန်းခဲ့၊ ကိန်းခန်းသာဘိ၊ သိုက်လာညှိသည်၊ ပါစိရဝါ၊
ရွှေပြုဗျာ၊ စကြာရောက်မည်၊ ကျော်စောသည်နှင့်၊ ဆုရည်ပန်ညောင်း၊
ရွှေကံကောင်းဝယ်၊ ထီးပေါင်းတရာ၊ ဦးညွတ်လာအံ့။

(တေဇာတော်ထွန်းပါလို့၊ လေးကျွန်းငယ်ဝိုက်ခြုံ၊ ညီလာပိုင်သိမ်း၊ အောင်
ကိန်းရနက်သန်ဘုံ) ၂။ (ဘုန်းစက်ဟုန်၊ ဝသုန်ရေမြေ စောင်းမျှလေ၊ ရာဇဝင်၊
ဘယ်တွင်မကြုံ တောင်းသာပလေး) ၂။ ဗျာမြက်တော်သံညောင်း၊ ရာသက်တော်
ရှည်ကြောင်း၊ တောင်းဆုဝေ၊ သွန်းညောင်ရည်၊ ညွှန်းအောင်စည် တီးပါလို့၊
ကောင်းခြီးကြေးကြော်ညံ။

သဖြန်။ ။(မြတ်ဘုန်းတော်ဖန်၊ နတ်သုကံ စီမံလာတဲ့၊ ရတနာရွှေပြည်ဘုံက၊
ဆယ်နိတုံသန်း) ၂။ (ရွှေပစ္စင်၊ တံခါးတော်စိန်တုယင်နှင့်၊ ဘယ်ရာဝင် မကြုံဘူး
အောင်၊ ထူးတဲ့ပြည်နန်း) ၂။

သီချင်းခံများ

၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံ

(ငယ်တိုးအတွင်းဝန်)

(ဘုန်းမိုးသွန်းလောင်း၊ ရွာစေ့လေ၊ ဖန်ဝေလေ၊ ချမ်းမြေ့ထွေထွေ) ၂။
 (အောင်ချာမြေ၊ ဒီပါကြေညာ၊ တိုင်းမြို့ပြ ပြည်ရွာ) ၂။ (သိမ်းသိမ်း
 မြန်းမြန်း၊ ရံကာစံကာ၊ ထူးထွေလှ၊ အာဏာခေါင်ချာ၊ မိုးလို့စေ
 သာ) ၂။ ဝင်းရွန်းလှိုဝါ၊ ညီးညီးလင်းလင်း၊ နေခြည်ရောင်ဖြိုး၊ ဘုန်း
 တန်းခိုး ပွင့်လင်း၊ ဘယ်ပြည် ဘယ်မင်း၊ ပြိုင်သူ ဆိုင်သူ၊ ရန်မူဝေးကြ
 ရတယ် ရတယ် ရတယ်နှင့်သာ။ ထူးဆန်းလှ ထွေထွေပင်သာ၊ ရွှေဘုန်း
 အာဏာ၊ ခေါင်ချာပိုင် သိမ်းမြန်း၊ ဣန္ဒာ ဒေဝါ ဆိုရာ တည့်ပုံနှုန်းနှုန်း၊
 ဝေယန်ဘုံခန်း၊ ရွန်းရွန်းလှိုပြောင်၊ ဆောင် ဆောင် ဆောင် ထီးနန်း၊
 စံစိုးမြန်း၊ မွှေးကြူသင်းပျံ၊ ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ အာဏာခေါင်ချာ၊ ဖြာဖြာ
 မိုးလို့၊ ရတယ် ရတယ် ရတယ်နှင့်သာရှင်။ ထိပ်စ ထိပ်ခေါင်တင်ငယ်ကိုလေး၊
 ယဉ်မျိုးချုပ်ယူ၊ ပိုင်သိမ်း စိုးအုပ်တော်မူ။

၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ

(ရှင်လွင်)

(ရွန်းရွန်းမြ၊ ရွန်းရွန်းလှိုပြောင်၊ ဆောင်ဆောင်တည့် ဆောင်ဆောင်၊
 ထူးထူး ဆန်းဆန်း၊ ထူးထူး ဆန်းဆန်း၊ နန်းပင်သာ နန်းမြင့်မြင့်၊ ပွားပင်သာ
 ပွားဆင့်ဆင့်၊ ကိုးပါးမီးရှူး၊ ထွန်းလင်းဝိုးဝင်းဖြာ) ၂။ ။စိန်ကြောင်နီလာ၊
 ရွှေအရောင်ဝါ၊ ကျူးကဲထွေလှ၊ မိုးလုံးလှိုဖြာ၊ ရွှေနန်းဘုံသာ၊ စံကာပိုင်သိမ်းမြန်း
 တောင်ညာဒီပါ၊ ကြေညာတည့်ထီးနန်း၊ ခွန်သာရွှင်လန်း၊ သိန်းသန်းသချာ၊
 ဆောင်ယူထိပ်မိုးကာ၊ ရွှေဘုန်းအား၊ ဘယ်ဘယ်သူမှ တုတ်နှုန်းရာ၊ အာဏာခေါင်
 ချာဖြာဖြာမိုးလို့၊ ဆင့်ခါလေလေ၊ ဆင့်ခါနှင့်သာ၊ သုံးပါးလောက၊ မှန်ကူဆီကြင်၊
 နောင်ရေးမှာပင်၊ ပေါ်ထင်ပိုင်သိမ်းကြုံး၊ အောင်မည်ကိုသာ၊ မှန်စွာတည့်များ
 ပေါင်းရုံး၊ ကြည်စွာရွှင်ပြုံး၊ အားလုံးဆိုကာ၊ ရှင်ရွှင်ဝန်းလျား၊ ထွေထွေခြား၊
 ပြည်ပြည်သူတို့၊ ရှင်မြူးဝမ်းသာ၊ ပန်ထွာဆိုကာ ချိုသာပျောင်းပျ၊ ဆုသာဆုသာ၊
 ဆုသာပန်။ ။လက်တည့် လက်ကြာမိုင်ငယ်ကိုလေး၊ စုံပေါင်းရုံးကာ၊ တင်ထား
 ထိပ်မှာဆင်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ဆောင်ဆောင်တည့်ဆောင်ဆောင်၊ ထူးထူးဆန်းဆန်း၊ ထူးထူးဆန်းဆန်း” အပိုဒ်
 အစား “ဆောင်ဆောင်တည့်ထူးထူးဆန်း” ဟူ၍၊ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင်၎င်း၊ “ဆောင်ဆောင်တည့်

ဆောင်ဆောင်၊ ထူးထူးဆန်းဆန်း၊ ထူးတည့်ထူးထူးဆန်းဆန်း” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနှန်းထွက် မဟာဂီတနှင့် မဟာဂီတအသစ်တို့တွင်၎င်း၊ “ဆောင်ဆောင်တည့် ထူးထူးဆန်း၊ ထူးတည့်ထူးထူးဆန်း” ဟူ၍၊ ကွမ်းဘိုးထိန်းပေနှင့် မိုးလှိုင်ကိုယ်တော်ပေတို့တွင် စာမူကဲ့များ တွေ့ရှိရသည်။

“ရွှေအရောင်ဝါ၊ ကျူးကဲထွေလာ” အပိုဒ်အစား “ဆောင်ဆောင်ထွေလာ၊ ကျူးကာဆန်းကာ” ဟူ၍၊ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် စာမူကဲ့ တွေ့ရှိရသည်။

“ရွှေနှန်းဘုံသာ၊ စံကာပိုင်သိမ်းမြန်း” အပိုဒ်အစား “ရွှေနှန်းဘုန်းအာဏာ၊ ခေါင်ချာပိုင်သိမ်းမြန်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင်၎င်း၊ “ရွှေဘုံအာဏာခေါင်ချာပိုင်သိမ်းမြန်း” ဟူ၍ ကွမ်းဘိုးထိန်းပေတွင်၎င်း၊ “ရွှေဘုန်းအာဏာစံကာပိုင်သိမ်းမြန်း” ဟူ၍ မိုးလှိုင်ကိုယ်တော်ပေတွင် စာမူကဲ့များ တွေ့ရှိရသည်။

“ဆောင်ယူထိပ်မိုးကာ” အပိုဒ်မှစ၍ သီချင်းအဆုံး “တင်ထားထိပ်မှာဆင်” အပိုဒ်အထိ သီချင်းသား များအစား “ရွှေဘုန်းရောင်ညှိုးလင်း၊ စံစိုးနှင့်၊ ဆောင်ဆောင်သာလှရွှေနှန်းသိင်္ဂါ၊ ဒေဝီစန္ဒာ၊ ရံကာရွှေရ၊ ရှုမြင်မြင်လေ၊ ရှုမြင်အံ့ရာ၊ မိုးထက်ထူးလှ၊ ကြူးကဲထွေလာ၊ ပြောင်းရွှန်းလျှံဖြာထိန်ညှိုးလင်း၊ ဘုံဆောင် သာခေါင်၊ နေရောင်ဖြာလင်းထွန်းမြူး၊ ထွေထွေထွေထူး၊ ပျော်မြူးရွှင်ခန်း၊ ရွှေပေါင်းရံဝန်းလျား၊ ပုံနှုန်းထား၊ မွှေးကြူသင်းပျံ၊ ဘုန်းတန်းဝေဆာ၊ အာဏာထိန်ဖြာ၊ သော်တာဆန်းသို့၊ ရှုမြင် ရှုမြင် မြူးမြင်အံ့ရာပုံ၊ နတ်တည့်နတ်ရွှေဘုံငယ်မှာလေး၊ ပြိုင်လွတ်ကျွန်း၊ ရွှေဘုန်းတက်နေဝါ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် စာမူကဲ့ တွေ့ရှိရပါသည်။

၃။ ရာသီဘွဲ့သီချင်းခံ
(ရှင်ဝရ)

(မှိုင်းမှိုင်းမြ၊ ဆိုင်းဆိုင်းညိုစင်၊ မိုးလုံးပလွမ်းအံ့ကာဆင်၊ မင်းလွင်ရံဝန်း၊ ထွေလာ ထူးထူးဆန်းလို့လို့၊ တောင်လေသာမှာလဲ၊ မြူးကာသာ၊ နေမသာရေး၊ ပျိုးဆင့်ဆင့်၊ လွမ်းရာထွေပြားပင်) ၂။ ။ ဟေဝန်ခွင်ကသာ၊ တောင်ပင်တည့် တောင်တောလုံး၊ ထွေပေါင်းရုံး၊ ကြေညာလှိုင်ပျံ၊ မွှေးပေါင်းသင်းထုံ၊ စုံစွာစီစဉ်၊ စည်ပင်လန်းလို့၊ ရွက်ရှင် ရွက်ရှင်၊ ညွှန်ဖြာညွှန်ဖြာ၊ သာသာရွှန်းမြေ၊ ပန်းမျိုးစုံ စွာ၊ ဖူးညွှန်အာ၊ ထွေလာထွေထူးဆန်း၊ ရာသီခါမှီ စုံစီတည့်ဝင်းဝင်းရွှန်း၊ ဂိမှာန် နွေစန်း၊ သန်ယုန်းချိန်ခါ၊ တိုင်တိုင် ခေယိမ်းပျောင်း၊ ပုဆွေးကြောင်း၊ ထွေထွေ ဆော်လို့၊ ရုံးပေါင်းများစွာ၊ တိမ်နီ တိမ်ဝါ၊ တိမ်ပြာမှိုင်းလို့၊ မြလို့လဲညို၊ လွမ်းပိဖွဲစေ ပင်။ ။ ပတ်ရုံးဝန်းကာ၊ ဆင်လာထွေထူး၊ နေမပျော်ဘူး၊ ကိုယ်ထူးကျန်မမှာ။ ။

၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့အချီငယ်သီချင်းခံ
(ဇေယျပတေ့အမတ်)

(ပြည်ပြည်မင်းပေါင်း၊ ထီးဆောင်းထီးဆောင်း၊ ရုံးပေါင်းထပ်လောင်း၊ ညွတ် ပျောင်းခညောင်း၊ ထီးနန်းနှင့်သက်ကျူး၊ သက်ဆန်းထူးစည်လာ၊ ဦးတင် ကာ) ၂။ ။ (တိုးလျှိုးမင်းမျိုး၊ မင်းမျိုးတိုးလျှိုး၊ များတောင်းစုံညီ၊ ဒေဝီဆက်နှင်း၊ မှန်မယှင်းသည်မှာ၊ ကိုင်င၊ ပုံလှလှ၊ စုံကြကြ၊ နတ်သင်တရိုး၊ ယဉ်မျိုးကြူး) ၂။ ။ ထူးရာပိုင်လေတည့်၊ စုလှာဆိုင်။ ရွှေဘုန်းနိုင်နိုင်လေတည့်၊ ယူကြုံးပိုင်၊ (ဣန္ဒာမိုးမှာစံတိုင်း၊ ပုံတနိုင်၊ ပုံတနိုင်) ၂။ ။ (ရွှေအရောင်လင်းတင့်ခြင်း၊

ဝေဇယန်နှုန်းနှုန်းကင်း) ၂။ ။ (အထူးထူးငယ် အကြူးစံရာ၊ ယဉ်မျိုး
 စိုးသည်မှာ) ၂။ ။ (များတောင်း သိန်းသောင်း ဂုဏ်အင်၊ ထွေထွေဘက်
 စုံလင်) ၂။ ။ (ရယ်ရှင်မူရာ၊ ရံကာ စံကာ ဝန်းဝန်း လျားလျားဖြင့်) ၂။ ။
 ဆောင်ဆောင်လယ်၊ ရှင်စပွယ်၊ ထူးထွေထွေ၊ ကြူးလေလေ။ ။ ခေါင်ဘေ့မိုးလ၊
 ထွန်းသည့်နှယ်တည့်၊ ထွန်းသည့်နှယ်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ယဉ်မျိုးစိုးသည်မှာ” အပိုဒ်အစား “ယဉ်မျိုးစုံသည်မှာ” ဟူ၍ မြန်မာစာ ညွှန်ပေါင်း
 ကျမ်းတွင် တွေ့ရှိရသည်။

၅။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကျေးဇူးတော်သီချင်းခံ

(အမင်းမင်းခရာ၊ စိုးရာဇဉ်၊ သောင်းမြေပြင်၊ ဘုန်းအင်တေဇာတော်လေ၊
 ထွန်းလင်းလျှံဝေ၊ ရွှေပြည်ထီးနန်း၊ သိမ်းမြန်းစံယူ၊ စိုးလို့မိုးတော်မူ) ၂။ ။ (များ
 ရှင်လူချမ်းမြေ၊ နန်းအနန်းတုံ၊ ဆောင်အဆောင်တိုင်းမှာ၊ လန်းအလန်းဝေ၊ ပြောင်
 အပြောင်ရွှန်းဖြာ၊ ရံဗိုလ်သန်း၊ ရံဗိုလ်သန်း) ၂။ ။ စံရာခမ်းနား စုံပင်စုံလှ၊ များ
 ဆောင်ယောင်လဲ၊ ထွေထွေဆန်း၊ ထွေထွေဆန်း၊ အံ့ဘွယ်သာလေ၊ ထူးပင် ထူးလှ၊
 ကိုးပါးမျက်စုံမြွာ။ ။ မျှော်လေရာပန်း၊ မျှော်လေရာပန်း၊ ယမ်းဆဆ၊ နန်းဝေယန်
 လားလေ၊ ရွှေရွှေရွှေဘုန်း၊ နှုန်းအနှုန်းရာရွှေင်၊ ဘယ်ပြည်ထောင် ဘုန်းခေါင်၊
 ပြောင်ပြောင်ထိန်လင်း၊ လေးဒီပါတွင်း၊ စကြာထံရင်း၊ စိုးနှင်းပိုင်ယူ၊ ရှင်လူတည့်
 ငြိမ်းကြောင်း၊ ကြေညာဆုများတောင်း၊ မြတ်ပေါင်းမှန်စွာ၊ စကြာထွန်းတင့်၊
 နတ်ရွှေပြည်သာ၊ အံ့ရာဘို့လေ၊ ငွေတောင်လျှံလင်း၊ ဆင်မင်းစိုးရာ၊ ဘုန်းမိုးဘုန်းမိုး၊
 လျှံဝါ လျှံဝါ၊ ပြိုင်နှုန်းစံရာ၊ ဣဒ္ဓါတူရိုးမြေ၊ အာဏာတေဇာ၊ ထွေလာတည့် ထူးထူး
 ကဲ။ ရွှေဘုံမှာလဲ၊ ရဲရဲဝင်းလျှံ၊ တန်တန်ဖလ်မှန်၊ ရောင်ရွှန်းလင်း၊ ထိန်ဝင်းဝင်း၊
 မျက်မြွာကျင်းပ၊ ရောင်ချင်းထွေလာ၊ ဘုံမှာ ဘုံမှာ၊ စုံစွာများလှ၊ အံ့ဘွယ်စုံလင်၊
 ဖြစ်ပေရတယ် ရှင်။ ။ မှန်လောင်းမြတ်ရာ ဇဉ်ငယ်ကိုလေး၊ တင်ထိပ်ပန်း၊ ရာနန်း
 ဥသျှောင်ကျင်။ ။

၆။ ဘုရားရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ပတ်သီချင်းခံ

(ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် မြဝတီဝန်ကြီး)

(ထူးမခြားနား၊ မီးရေစုံသား၊ ရောင်တော်ထွေပြား၊ ပြောင်းလို့လို့များထွေ၊
 ထူးထွေတည့် အံ့ရာသား။ ချွန်းရရွှန်းလင်း၊ စိမ်းပြာဖြူဝင်း၊ နေရောင်ခြည်လင်း၊
 ထွန်းလို့လို့ရွှန်းဝေ၊ မိုင်းဝေတည့် ပွင့်လှိုင်ကြူ။ ။ ဘုန်းတန်းခိုးလဲ၊ နှိုင်းဆိုရာဘဲ၊
 တူမည်မှာလဲ၊ ရဲရဲဝင်းပြောင်၊ နေမင်း နေမင်း၊ သိန်းရာထောင်၊ ယဉ်ဆောင်ပြိုင်ခိုင်း၊
 နှိုင်းရာတူဘဲကို။ ဖြူနီညိုပြာ၊ ထွေလာတည့် ထူးထူးဆန်း၊ ထူးထူးဆန်း၊ တေဇာ

ရောင်ထွန်း၊ ရွန်းရရွန်းလှိုင်၊ ဖြာဖြာဝေမြိုင်) ၂။ စိုးပိုင်၊ မပြိုင်ယှဉ်ဝေး၊ နှိုင်းဆို
 ရာသေး၊ နေမတူရေး၊ ဘုန်းမွှေးဝင်းပြောင်၊ မြူမွှောင်တည့် ပယ်ခွါ၊ ကြေညာ
 လင်းပွင့်၊ ထွန်းဝင်း ထွန်းဝင်း၊ လျှံပေါ် လျှံပေါ်၊ စွယ်တော် စွယ်တော် စွယ်တော်
 ချောင်းက၊ ခြောက်ဖြာရောင်ခြည် လွတ်သည်နှင့်သာ။ သုံးပါးလောက၊ ငြိမ်းအေး
 ငြိမ်းအေး၊ ကယ်ယူ ကယ်ယူ၊ ဥာဏ်ပန်း ဥာဏ်ပန်း၊ မွှေးလှိုင်ကြူ၊ မဇ္ဈမှန်ကင်း၊
 ထွန်းရောင်ဝါလင်းရှင်။ တေဇာရှင်ရှင်၊ ပေါ်ထင်သည့် လျှမ်းလျှမ်းဖြိုး၊ လျှမ်းလျှမ်း
 ဖြိုး၊ အာဏာကျော်ဟိုး၊ ဘုန်းတန်ခိုးရောင်၊ ဝေဝေ ရွန်းပြောင်၊ သိန်းထောင်၊
 အခေါင်ဥာဏ်ပန်း၊ ထွန်းရောင်ဝါလင်း၊ ဇေတဝန်နန်း၊ ခြားသန်းလေသာ၊ စံဆောင်
 တည့်လယ်ချာ၊ ဘုံသာနန်းက၊ ထွန်းဝင်း ထွန်းဝင်း၊ လျှံပေါ် လျှံပေါ်၊ ရောင်တော်
 ရောင်တော် ရောင်တော် ဖြိုးမြင့်၊ ဒံ့ဘယ်သာလေ၊ ဆင့်ကာ ရင့်ကာပင်။ ရှင်ရင်း
 မြတ် စကြာစုံငယ်ကိုလေး၊ တင်ထိပ်ဦး၊ စုံပူးတည့်ရှိကြာမုံ။

မှတ်ချက်။ ။ [ဤထူးမခြားနား ပတ်သီချင်းခံမှာ ဘကြီးတော်လက်ထက် အင်းဝမြို့တွင် စံတော်မူစဉ်၊
 တနေ့သော ညဉ့် ညီလာခံအချိန် စွယ်တော်စင်ဘုရားမှ ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ရာ၊ ၎င်းအဖြစ်အပျက် အကြောင်း
 အရာကို အမတ်ကြီး မဟာ ဓမ္မသင်္ကြန်အမည်ရှိသော မင်းတိုင်ပင် အမတ် မောင်းထောင်းဆရာကြီး ဦးမြတ်နေ
 နှင့် တိုင်ပင်၍၊ ရေးသားဆက်သွင်းစေ ဟူသော အခွင့်တော်အရာ၊ နံနက်ညီလာခံတွင် မြဝတီဝန်ကြီး
 ရေးသား ဆက်သွင်းသောပတ်သီချင်းခံ ဖြစ်သည်။

ထူးမခြားနား ပတ်သီချင်းခံကို မြဝတီဝန်ကြီး မရေးသားမီ၊ စနေမင်းလက်ထက်က ထူးမခြားနား ပတ်
 သီချင်းခံနှင့် အလိုက်ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်သော “ များမဝေးလွန်း ” အစချိန်နန်းဘွဲ့ ပတ်သီချင်းခံတပုဒ်ကို ဗျာ
 ဆယ်ရွာစား ဦးလွန်းပြေ ရေးသားခဲ့ဘူးသည်ဟု ကွမ်းဖိုးထိန်းပေမူတွင် မှတ်သားထားသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

၇။ ဆဒ္ဒန်အိုင်ဘွဲ့ တချက်လွတ်သီချင်းခံ

(ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် ရွှေတိုက် စာရေး ဦးမင်းအောင်)

[(ဆဒ္ဒန်အိုင်သာ၊ ရွှေကြာညီးလှိုလင်း၊ သောင်တင်းလေ၊ သောင်တင်းလေ၊
 သောင်တင်းလေ ငှက်တော်) ၂။ တီတီတုတ်ကယ်နှင့်သာ ချည်ခင်စွပ်ကယ်က၊
 ဖေါ်ပြ ဟစ်ကြွေးကာ၊ မြစ်တွေးမှာ၊ ချစ်ရေးငယ်သာ] ၂။ ရင်တုန်းငှက်ကယ်
 ရေပေါ်စံရှင်၊ ဝမ်းဘဲ ဟင်္သာပင်ငယ်ကိုလေး၊ ချစ်ခင်ဟန်နှင့်၊ လည်ချင်းတင်၊
 ငှက်လွန်းကြင်၊ ပျော်ရွှင်စံမြဲ၊ နှံ့ကြကြ။ ရေပေါ်ဝဲ၊ ခိုလဲ ချိုးလင်းပြာ။ ဘုတ်ဝါ
 နီလှ၊ ဒေါင်းငယ်နှင့်သာ၊ မယ်ညိုခေါ်ထူးပြောင်း။ ရွှေစာသောင်းသောင်း။
 ကျေးပေါင်းတမာ၊ ခေါက်ရှာတည့် မြူးအေး၊ စင်ရော် ကျူးရင့်ကြွေး။ ပဒိုထပ်
 တရာ၊ ရွှေကြာထဲက၊ လိပ်ပြာဝတ်မှုန် သုတ်သည်နှင့်သာ။ ကရကတ်ရည်ရွှေ၊
 ဖေါ်ရွှေများနှင့်၊ မြူးစားကူးသွား၊ ပျော်ကာ ပျံကာ၊ ပြည်စိုး ဇီဝစိုး၊ ငှက်ကယ်
 မှာသာ၊ ကြော်ငြာသံပေး၊ ကြွေးသည့်ကမ်းနားမှာ။ လေပြည်လာကာ၊ မြူးလာ
 တည့် သုတ်ဖြူးသွင်း၊ ငိုဖူးကင်း၊ ကြာနယ် ကြိုင်သင်း၊ ငှက်ချင်းပျော်ကြ ကန်တော်
 မှာသာ။ ဆဒ္ဒန်ဆင်လဲ၊ တိုင်းသိဘဲ၊ ကြာစွယ်ကိုစား မြူးသွားဟီလာ၊ ရံကာတည့်

သောင်းသောင်း၊ ခြွေရံများလှတောင်း။ စွယ်မောင်းနီလွင်၊ ကိုယ်ပြင်ဖွေးလှ၊ ကြော့
တယ် ကော့တယ် မော့တယ် နှင့်သာရှင်။ ကြာမျိုးဆန်းလှ၊ ဒိုင်နန်းမှာစံပျော်
ရှင်တယ်ကိုလေး။ ငှက်တွေမှာလဲ၊ ရေနိုင်ဘဲ၊ ဆဒ္ဒန်ဒိုင်ထဲ၊ ပျော်စံ ဝဲကာရှင်။

မှတ်ချက်။ ။ [ဤဆဒ္ဒန်အိုင်သာ သီချင်းကို တချက်လွတ်သီချင်းခံဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းသီချင်းကို
သီဆိုတီးမှုတ်ရာ၌၊ တီးရိုးတီးစဉ် ၂ ချက်စည်းတွင် စည်း ၂ ချက် မတီးဘဲ၊ စည်းတချက်လွတ်၍၊ စည်းတချက်
ဖြင့်သာ သီဆိုတီးမှုတ်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ပညာသည်ကြီးများက ဆိုကြသည်။]

ဂ။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သန်းကောင်သီချင်းခံ

(ရွှေဘိုမင်းလက်ထက်မြဝတီဝန်ကြီး)

(ထောင်ရောင်နေကသာ ရွှေဘုန်းဝင်း၊ ညွတ်ခလော ရာမင်းမင်း) ၂။ (ဘေ့သီ
ဟာမြင့်မှာ ဖြာညီးလင်း၊ ဖြန့်ရှစ်ဆိုင် ကာထီးစင်း) ၂။ (ဇေယျာသံကျူ၊
ညှင်းလို့လို့ မြက်သာကြည်) ၂။ (ကျွန်းလေးမည်ငယ်ကို၊ စိုးသည်ဥက္ကဋ္ဌ) ၂။
ကောင်းညွန့်ငယ်နေဇာ၊ ရှစ်ဗြဟ္မာ၊ လကျာသခံ၊ မြတ်သည်သာနှင့်လေး။ ကောင်း
ညွန့်ငယ်နေဇာ၊ ရှစ်ဗြဟ္မာ လကျာသခံ (သခံလကျာ၊ လကျာသခံ) ၂။ မြတ်သည်
သာနှင့်လေး။ ရေဖျန်းစံရွှေညီလာ၊ ဖူးပွင့်စုံစွာ၊ ဆယ်ဖြာတည့် လန်းလန်း၊ ပြည်
ပြည်ထောင် တိုင်းခန်းက၊ ရှိပန်းဆင်လာ၊ ရွှေမြေအောင်ချာ၊ သည်သာဘုန်းပွင့်
စည်။ အမရရွှေဘုံပြည်။ အနန်းနန်းက၊ သိန်းသန်းရောင်ခြည်၊ မောင်မလည်၊
စံတည်စံကျန်း၊ တထိန်ထိန်။ ဖလ်ရိန်စိန်ရောင်၊ ဝန်းလို့လို့၊ ထွန်းလျှံဖြာညီးပင်။
ဘယ်ရာဝင်မှသာ၊ ပုံပြင်တူနန်း၊ ဘုန်းကြိုင် လှိုင်လန်း၊ ဒီပါအောင်ခန်း၊ သိမ်းမြန်း
စိုးယူ၊ ရှင်လူတည့်ငြိမ်းအေး၊ ကြေညာသင်းပျံ့မွှေး၊ သာနှေးလွယ်ကာ၊ မျက်မြှာ
ရွန်းတင့်၊ မြတ်ရိန္ဒမာ၊ စကြာနှင့်သာ။ အာကာပုံနင်း၊ ဆင်မင်းစိုးရာ၊ လှမ်းမိုး
လှမ်းမိုး၊ တေဇာ တေဇာ၊ ခွန်သွင်းထံရင်း ပုံလှာစုံစွာ၊ သိင်္ဂါရွှေသား၊ သိကြား
ဆက်သ၊ ရံရွှေသော်တာ၊ ခြယ်လှယ်စိကာ၊ စံဆောင်ဘုံမှာ၊ သူဇာတည့် ပုံနန်းထား၊
ပုံနန်းထား၊ ယဉ်မှုရာသား၊ များအများလှိုင်၊ ဘယ်တူပါနိုင်၊ သွန်းမြိုင်၊ ရှာပြိုင်
ဆော်နှိုး၊ ဘုန်းသိတာမိုး၊ ကန်ဆည်လျှံဖြိုး၊ သီးမျိုးစုံစွာ၊ မာလာတည့် သောင်း
သောင်း၊ ခြွေရံများနှင့် ရုံးပေါင်း ရုံးပေါင်း၊ ခက်ဖြာညွန့်ရှင်၊ စုံစုံလင်လင် စည်ပင်
ပွားလို့၊ နတ်လူသာကြည်၊ ဆုရည်ဆက်ခါပန်။ ကျိပ်မာရင့်မုံ၊ ရွှေဗျားစက်တော်စုံ
ငယ်ကိုလေး။ ရွှေဘုံသာခန်း၊ စိန်ကြောင်လေ မှန်နန်းမှာ။

မှတ်ချက်။ ။ [ထောင်ရောင်နေကသာ အစချီ သန်းကောင်သီချင်းခံနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်
တော် အခါကတည်းက ရေးသားခဲ့သော “စန္ဒာရောင်သို့သာ” အစချီ မယ်ဘွဲ့သန်းကောင် သီချင်းခံ
၂ ပုဒ်တို့၏ အသံ အသွားအလာများတူညီနေသည်ကို၎င်း၊ ကွမ်းဖိုးထိန်း ပေမူ၌ ထောင်ရောင်နေကသာ
သီချင်းခံမှာ သန်းကောင်သီချင်းခံအလိုက်ဟူ၍၊ မှတ်သားထားသည်ကို၎င်း ထောက်သော် ဤထောင်
ရောင်နေကသာ သီချင်းခံမှာ စန္ဒာရောင်သို့သာ သီချင်းခံ၏ အလိုက်သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန်ရှိသည်။]

၉။ မင်းရဲကျော်စွာ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ သီချင်းခံ

(တရုပ်ဝန်)

ဇမ္ဗူကျွန်းလုံး၊ သိမ်းကျုံးပေါင်းရုံး၊ ဘူမိပတ်ကုံး၊ ရေမြေတောင်တော ဆုံးမျှမျှ
 ချုံးချချ။ ကျွန်းကျွန်း တိုင်းခန်း၊ မင်းပေါင်းထီးနန်း၊ နိုင်ငံကျယ်စွာ၊ ထူးထူး
 ဆန်းဆန်း၊ ဝန်းဝန်း လျားလျား၊ နီးဝေးအများ၊ ပိုင်သန့်ပိုင်နင်း၊ ကျယ်ဝင်းနိုင်ငံ၊
 မင်းဝံအောင်ချော၊ မြတ်စွာရွှေဘုံနန်းကက၊ ထွန်းပပ။ ညီးလင်းရောင်ဖြိုး၊ နေတူရိုး၊
 သိမ်းမြန်းပိုင်စိုး၊ အခေါင်မိုး၊ စံကာဘုန်းတန်း၊ လန်းလန်း ဝင်းရွှန်း၊ မိုးမျှယဉ်မျိုး၊
 ပုံရာမှာရှင်၊ ရောင်ထင် လျှမ်းလျှမ်း၊ မင်းခမ်းမင်းနား၊ စုံလှလျှပ်သား၊ စိန်ကြောင်
 နီလာများနှင့်နှင့်၊ ပွားဆင့်ဆင့်။ ကိုးပါးမျက်မျိုး၊ ဖိုးကားလွန်ကျူး၊ ခြယ်လှယ်
 စီကာ၊ ခိုနန်းအချွန်း၊ ကွမ်းလောင်းအရွှန်း၊ ထူးဆန်းအမုန်း၊ နေလား လျှပ်လား၊
 ထင်မှားဘွယ်သာ၊ ရွှေနာရား၊ သိင်္ဂီစံလျော်ဖြိုး မြင့်မြင့်၊ ကဲဆင့်ဆင့်။ မင်းတို့
 ဆောင်ငြား အရာများ၊ တိုင်းပစ်စား ယဉ်ရာသား၊ ဘွယ်ရာထူးခြား၊ ကြူးကဲ
 ရှန်းစား၊ ဆန်းလှထေထူး၊ သည်မှာပုံယင်။ ရေလျှင်ပျော်ရှင် ကြာတင်နိုးလှ၊
 ကိုလုံလုံဖြိုး၊ ယဉ်မျိုးချုပ်တော်မူသည်ကိုသာ၊ ရှုရာများလှ၊ ချင်း ကျူးချင်း၊
 နာဘွယ်ချိုသာ၊ ယဉ်လှလုံခြုံစွာ၊ နတ်ဘုံမှာလှလှ သည်မှာရွှေဝ ရွှေပြည်သာ၊
 ပြည့်စုံစွာ ဖြစ်လာထေထူးဆန်း။ နှစ်များငယ်ဖြင့်၊ ပွင့်လင်းငယ်ထွန်း။ စည်ပင်
 ပျော်ရှင်ဘွယ်သာ၊ နန်းအောင်ချောခန်း ဘုံသာတည့်နန်းတွင်း၊ သင်းသင်းမွှေးလှိုင်၊
 အေးကြိုင်ပန်းက၊ နှင်းပန်း လောင်းပန်း၊ ပန်းယွန်း၊ ပန်းသွန်း၊ နော်ဇာရွှေဝါ၊
 မာလာရနံ၊ မဟာလေ့ကား၊ ရွှေသားပန်း သဏ္ဍာ။ ဆတ်သွားဒန်းနှင့်၊ အနန်း
 အနန်း၊ မာလာ မာလာ၊ ခေါင်ရန်းနှင့် ဇီဇဝါ။ နှင်းဆီသာမဉ္ဇူပန်း၊ ရေကန်
 နန်းဥယျာဉ်လယ်မှာ၊ နန်းစဉ်ပင် ယဉ်ကျေးဆန်း။ နှပင် နှလှ၊ ဆင်ဘွယ်များ၊
 ရွှေသားပွင့်နီဝါ။ သူဇာစန္ဒာ၊ မာလာနှင့်လျော်၊ ပျိုဖော်ရွှေများ၊ ကုံးသီပျော်ပါး၊
 ရံကာထံပါး၊ ဦးထားရှိရှည်၊ သာကြည်သည့် ညွတ်ပျောင်း၊ စုံစွာဆုမြတ်တောင်း။
 ထောင်သောင်းသင်္ချာ၊ ဖြိုးကာမိုးလှ၊ နုယဉ်စေသာ၊ ဖြစ်ပေရလေ။ ထူးထူး
 ထေထေ၊ ရွှေငွေများလှ၊ တိုးပွားဝန်းလျား၊ အင်္ဂါစုံစွာ၊ ဆောင်ကြဲဆက်သွင်း၊
 ဆင်မြင်းရတနာ၊ ကညာဆယ်ပါး၊ ထွားထွားဖြူဝင်း၊ ဆောင်ဆောင်ဘုံမှာ၊ ခြွေ
 ရွှေရံကာ၊ ဒေဝီသူဇာ၊ ပြင်လျာသည့် ပြစ်မျိုးကင်း၊ တောက်ထွန်းဝင်း၊ နတ်နှယ်
 ပုံခင်း၊ မယွင်းတူစွ၊ မရာဂဇာ၊ တင်ဆင်ယဉ်သည်နှင့်လေး။ ပျော်ရှင်စံစား၊ တရား
 နှင့်အညီ၊ ယဉ်မိတည့်ဖက်ကင်း၊ ဘုန်းအင်ကြီးသည့်မင်း။ ပုံခင်းနှိုင်းရာ၊ စကြာမင်း
 သို့၊ သက်တော်ရှည်မည်၊ မြဲသည်နှင့်သာပင်။ တိုင်းခွင်မြဲလို့၊ ရှန်းလှနုပျို ပျိုငယ်
 ကိုလေး၊ ပျော်ရှင်စံစား၊ ရေစာများ၊ ဘုန်းလှိုင်ပွင့်ငြား၊ မြိုင်မြိုင်သားစည်ပင်။ ။

၁၀။ တောဘွဲ့သီချင်းခံ

(ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် မြဝတီဝန်ကြီး)

စုံသာမြိုင်လယ်၊ လွမ်းဘွယ်တခန်း၊ ယဉ်ပုံဝေ၊ ထေ့ဆန်းလှလေ။ ရော်မြန်း
ရွက်ကျင်၊ ညိုလွင်တည့် မောင်းပြေပြေ။ သာသာလေညှင်းဆော်လို့၊ မြူးလာ
ယှက်သန်း၊ ကျံကျံရွှေငုံ၊ ပန်းမုန်နံ့ကြိုင်လန်းလန်း၊ ဖလ်နန်းစကြာ လဲမှိန်၊
တိမ်ကတင့်ရဲ၊ ဆင်လို့အနဲနဲ။ ကွဲကြေ ကြေဆွေးလှလှဘွယ်။ တပင်ပုံလှယ်၊ မြေယံ
ဝယ်၊ ရှေ့ယင်ဘောင်လယ်၊ ဖိုမမောင်မယ်၊ ကျူးတယ်ခေါ်သံသ ဘနှင့်လေ။ ကိုယ်
လုံးမြစေ၊ သိုက်ရွှေညှိနန်းလယ်မှာ၊ ပန်းလွှာရည်ရေး၊ နီလာသွေး၊ မြူးပျော်ကာ
ကြေး၊ ဖေါ်ညီဝေး၊ လှမ်းခြေယူနှေး၊ ပူဝန်လေး။ ကျေးငှက်ကယ်၊ ညာဗယ်
တောင်နှင့် တောငယ်မှာ၊ လွမ်းရန် သွယ်သွယ်၊ ဆင့်အောင်ရင့်ရူ၊ ကူလို့တခန်း၊
မြူးကြအဆန်းဆန်း။ ရှုတိုင်းငယ်တွေ၊ ဖွဲရေးငယ်သာပန်း။ နေဦးသာစု လှိုင်ညီ၊
သင်းတဲရာသီ၊ နှင်းလဲဖြာစီ၊ ရှေ့ကိန္နရီ၊ နွဲ့မိတည့် ပျောင်းမြန်း၊ ပတ်ကုံးငယ်
ဆင်ကာ၊ မှန်ပြာပြာ၊ ရောလို့သန်း။ စံခန်းလေ၊ လှုံလန်းလေ၊ ဘယ်မှန်းလေ၊
တိမ်ဆိုင်းလေ၊ တိမ်လှိုင်လေ၊ ဝေ့မိုင်းကာ၊ မြူးလို့လို့ဆင်။ နရန်းကျောက်ပြင်၊
ရေရှင်တည့် မြလိုလို။ ခံစိုစို စိမ်းလန်းရင့်။ ညှင်းခင်းမည်ပြား၊ စုံစွာ စုံစွာတည့်
ခြားခြား။ ရှေ့ဝါးသိုက်မြင်နှယ်၊ သွန်းသွန်းညှန် သွယ်သွယ်ငယ်ကိုလေး။ နန်းနှယ်
သာ၊ ဝေယန်ထင်မိ၊ မှားလေအောင်။ တောတောင် သီတာ၊ တင့်လှိုင်ပွင့်ဆိုင်၊
ကြိုင်နံ့မဆုံး၊ မြိုင်ကပန်းဂမုန်း။ တိမ်လွှာငွေနှင်း၊ လေသွင်းရစ်သွဲ့၊ ဖျော်ဖြေတဲ
ငယ်ကို၊ ကြေကဲ့ဖွဲစေသား။ ရင့်ရင့် ဖြိုးဖြိုး၊ ဖိုးခေါင်မယ်လှ၊ ဒေါင်းငယ်မှာ
ဖေါ်ရှာ ခေါ်ကာ၊ ကြော်ငြာ ကျူးအေး၊ ကြေးမြည်သံသား၊ ရှေ့ပင်နား၊ စုံယံလေ
မြိုင်ဖျား၊ ဖေါင်းကား တမာ၊ ခေါက်ရှာတည့် သောင်းသောင်း၊ ခြေရံများနှင့်၊
ရုံးပေါင်း ရုံးပေါင်း၊ ဝတ်ရည်မျှရုံ၊ ငွေခံရွှေမြုံ၊ တစ်နဲ့လို့၊ သက်ပြိုင်ဝေလှယ်
ချစ်တယ်နှင့်သာ။ ထုံးသီတာခင်း၊ ဒိုင်မင်းချမ်းမြ၊ နှိုင်းတန်း နှိုင်းတန်း၊ ဖေ့ရှာ
ဖေ့ရှာ၊ မည်ရှေး မည်ရှေး ကုဏ္ဍလာ၊ မနှွာတူခင်း၊ ငါးမည်ကြာမင်းလှိုင်။ ကြည်ကြည်
ဝေမြိုင်၊ ရေဆိုင်တည့် လှမ်းလှမ်းဖြိုး၊ လှမ်းလှမ်းဖြိုး၊ ပန်းမာလာမျိုး၊ မစိုး
သော်ကာ၊ ရှေ့ဗျာပါယု၊ မိုးစေ့သင်းခေ့တည့် မှူးလှိုင်ကြူ။ မဟာလေ့ကား၊
ဆတ်သွားမဉ္ဇူ၊ ပျဉ်ဖြူတည့် အနန်း၊ ပုံယင်များလှ၊ နှင်းပန်း လောင်းပန်း၊
နံ့ကြယ်ပုံ လှယ်၊ ရင်ပျော်ဘွယ်၊ ဖေါ်မယ်ဝေးလို့၊ တံ့နိုင် ဖန်ရေ၊ သဲကြေလှ
ပြန်အောင်။ မိုးမာန်ဖွဲ့မှာ ပြိုမဲ့ခဟန်ဆောင်တယ် ကိုလေး၊ လွမ်းနှောင် သွယ်လျား၊
ဖြေတော်အေး၊ တမ်းယောင်ပျော်ပါး၊ မြင်လာသား စေပင်။

နိုင်ငံတော်မူ

၁၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ

(ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် မြဝတီ ဝန်ကြီး)

ဇေယျာရွှေမြေ၊ ယဉ်ရေ ခေ့ဝန်းလျား၊ ရှုဆန်းပြား၊ သီတာခြံ့ ရံနေခ၊ စံရာ
ရွှေနန်း၊ ကြူးလွန်ကဲမြင့်။ အရောင်ဝေ၊ ထေတယ်လေဇမ္မူ၊ မဇ္ဈမူးမြေညာ၊ ရွှေ
မေရုဗေ့ချာ၊ သည်မှာနှုန်းနှုန်း၊ ဖြာလန်းဖြာဝေ၊ ထောင်ရောင်နေ၊ မှောင်ခြေ
ရွှောင်သွေ၊ လင်းလာထွန်းသို့၊ ချီးဘဲကုန်နိုင်ငြား၊ များဆင်ဖြူ ယာဉ်ညင်နှင့်သာ၊
ကျန်ဝင်ခရိုဦးထား၊ သူမတူခယစေသာ ရေမြေနှံ့ တေဇာအာဏာ၊ ဝေယန်မြင့်
အာကာဗေ့ချာ၊ ရွာလာထန်စွာ၊ ရွှေပျာဦးထား၊ ဆင်ကာညွတ်တူး၊ နှင့်စေနှင့်စေ။
သွေ့နိုင်၊ လျင်စွာထန်စွာ၊ ကြေညာနှံ့ ပြည့်လျှမ်းငယ်များ။ သွန်းမြူးဖျန်း
လောင်းကာ၊ ဒီပါလုံး ဆယ်ကြာညွှန်၊ ဆင်ရာ ဆင်ပန်း၊ ဘုန်းသီတာဖျန်း၊
ရွှေပြည်နိုင်ငံ၊ ချမ်းငြိမ်းအေးအေး၊ ဆေးဆေးလေးလေး၊ သာယာစည်ဖြာ။ ဘုံ
မြင့်မော် စံဗေ့သီဟာ၊ တင့်ရောင်ရွှန်း ဝေဝေဆာဆာ၊ ဝတီ သာနန်း၊ ဆိုရာ
မှန်းလေ၊ မတူထေဆန်း၊ သာဝေမော်ဝယ်၊ ဖော်အညီလာ၊ စီကာရွှေရံများခ။
ညာနေသူ ကေသွယ်သီလေ၊ နေနတ်နှယ် ပီပီညွှန်၊ မြူအငွေလွှာ၊ ကြေးအမြေ
တာ၊ ဘယ်မှာငံတံရာ၊ မြေခြာလွန်ဝေး၊ ကျန်းဦးစုံစွာ။ အံ့ရာခမ်းနား၊ ထေ
ဆန်းပြား၊ နိုင်နိုင်ဝန်းလျား၊ သူ တိုင်းကား။ ပြည်ပြည်မင်း၊ ပန်ရာဗေ့လယ်၊
မြေမြန်ချာ အောင်မြေကြော့၊ ရောမြ လုံဖြာကူး၊ မင်းဝံတောင်ရင်းမြူး၊ တင့်မျိုး
ကြူး၊ နူးငယ်လျဘွယ်၊ တောင်နယ်ရေနှင့်၊ လွှမ်းရန်များတယ်၊ သွယ်သွယ်ကိုလေ၊
သောင်ငွေ မှောင်ခြေ၊ ရောင်ဝေလင်းထွန်း၊ ပျော်ဘွယ်လွတ်ကျန်း၊ ပြန်လေ
သွဲမှာ၊ ညိုလဲ့ငယ် ဖြူရောင်ပြာရောင်၊ မယ်မောင်တို့ ချစ်ရေးငယ်မြန်း၊ ကူးသန်း
နှံ့ပျော်ကာ၊ တောင်မန်းငယ်သာ၊ သီတာသွန်းသွန်း၊ ဖြာရွှန်းညာလေ၊ ကန်မင်း
ငယ်မှာ၊ လုံလင်းငယ်သာထွန်း၊ များလွန်းစိမ်းလန်းကြည်၊ ဝတ်ရည်သင်းမြူး၊
မြိုင်မင်းဦး၊ ငံ့ရွှေမှန်ခြေ၊ ထုံလေညင်း သာပျံ့မာလာ၊ သိင်္ဂီလေ၊ ညိုပြာ
ဖြူဝါ၊ ရေကြာမျိုး၊ လှမ်းမိုးကာသာ၊ တမ်းမျှော်ရာ၊ ဖော်ကွာနှင့်သာ၊ ခေါ်
ကာတည့် မှန်းစား၊ ဟင်္သာမည်ပြား၊ မယ်ညိုသား ယင်ဘောင်၊ ပျော်အောင်
ဖော်ဆောင် ခေါ်နှောင်၊ အေးပင် ကြွေးရင့်ကျူး၊ ဗမ္မူမြေလေး၊ မတူထေ
ထူးလေ၊ တမူကြေးနူးဘွယ်၊ မဟာလေ့ကား၊ ပင်ယံနားလေ၊ ဗျာပါဖြေငြား၊
ပြေနိုင်ပါလွယ်၊ နယ်နန္ဒာ ကန်သာရေလုံ၊ ဝန်းကြည်စိမ်းလဲ့၊ ဖလ်ရိန်ညို တိမ်
မိလ္လာသွယ်၊ ကန်အောင်ပင်လယ်သာစု၊ ကျယ်တပြန်ပြိုင်၊ ဘယ်မဘုံနိုင်၊ လှိုင်လှိုင်
လှပုံရာ၊ ရေစာလွန်ပေါ၊ များလျားစုံစီ၊ ခါမှန်ရာသီ၊ သွန်းညိုဖိုးလို့၊ မိုးနှေယံစင်၊
ကြီးစေ့လုံလင်၊ သာနုထေထေ၊ ရှုလေလေတင့်၊ စံဗေ့မှန်ရေ၊ ညာနေကြည်နှိုင်း
အိုင်မင်း တောင်တမန်၊ မြတ်ဟန်လေနတ်ဌာန်၊ မနုာကိနီလဲလို့၊ ဆိုယောင်ထင်
တေးငြား၊ ခုမေးမှာ၊ များငယ်အံ့နိုင်၊ စည်မြိုင်ဖြာတင့်၊ ပွားတယ်များတယ်။

သွယ်သွယ်ကိုလေ၊ ယူနေပြုစေ၊ ကြူထွေသင်းသင်း၊ ဆယ်မည်မင်းမင်း၊ ကျင့်ရာ
ဆင့်ကာ၊ ညီလှငယ် မှန်နေ ဖန်ဝေ၊ မြန်မြေလုံ၊ ထွတ်ဦးငယ်ထား၊ တိုင်းကား
ချမ်းငြိမ်းသာ၊ ရှင်လူကြည်ဖြူ၊ ပြည်ယူပေါင်း၊ ကြွယ်ညောင်းဖြိုးလှ။ လှူဟန်
များထွေ၊ နေနှယ်ဝံသာ၊ ဘယ်မှာဘယ်ရာ၊ တွယ်တာဝံ၊ လွယ်ကာပုံဖျော်ဖြား၊
ကြင်ကြင်နာနာ၊ ကျူးကျူးအေးအေး၊ ဆေးဆေးလေးလေး၊ စဉ်ကာယှဉ်လာ
ရွှေငွေ ရတနာသာ၊ သည်မှာ စုံစွာ ပုံလာရ၊ ပြောထူ မောသူ၊ သယ်ယူခွင့်
ကုန်နိုင်ပါ၊ ဝေယန္တ၊ မြေမြန်ချာ၊ နေဖလ်ဝါနှိုင်းတမ်း၊ ခြယ်ကာလှယ်ကာ၊
ဘယ်ရာဘူးဆန်း၊ နန်းဝေ ဝင်ချာ၊ စိန်ကြောင် ခြယ်နီလာ၊ သိင်္ဂီဇမ္ဗူရောင်မှန်း၊
လျှမ်းတင့်တင့်၊ ပွားဆင့်ရွန်းလန်း၊ မြူးထောင်ခြည်၊ မှောင်နီနှင့်သာ၊ ပုံမည့်
ခန့်ထွေဆန်း၊ ရာပြည်ထောင် ပြည်ထောင်တိုင်း၊ နိုင်နိုင်ငံမင်း၊ ပန်းမြန်းစုံကာ၊
ဖြူပြာမူရာ၊ သူဇာနှုန်းထား၊ ခုတေးမှား၊ တင့်ဟန်ဖျော်ဖြား၊ ရင့်ရွယ်စေသား၊
မန်းတောင်ညာမော်၊ သုံးရွှေဝန်းခ၊ မြမြေ သပြေသပြေ၊ ညွှန်လေ မသွေ မသွေ၊
မြန်ဘောင်သာထွေ၊ ပြန်ဘေ့ကုန်မှာ၊ ထွန်းလျှံဖြာမိုးဖျား၊ ရေမီးသား၊ ရောင်
တော်ထွေပြား၊ ကျူးလွန်ပွားဆင့်၊ ကဲမြင့်လေလေ၊ ရွန်းတင့်ဝေဝေ၊ ရှင်တော်
ရာမေ့၊ မြတ်ဆံကေပွင့်၊ များလေပုံမိုး၊ မောင်းရွှေရေမီး၊ ဒုရာလွန်ဝဲချီး၊ ညီး
တေဇာ၊ သည်သာ သည်မှာ၊ ကြုံလာကြုံငြား၊ ဘုန်းတော်ကိုယ်စား၊ ကြည်ဘွယ်
သားနှင့် အလွန်ပင်၊ ရေသော်ဖြင်မှန်ကူ၊ မြတ်ဆူဆူပေါင်း၊ လျှံလှရောင်နှယ်၊
မိုးယံကယ်၊ ညာဗယ်ဝန်းလျား၊ တေဇာနဲ့ ရှင်စောဖြား၊ နေနှုန်းထား၊ ရွှေဘုန်း
အား၊ သည်သာ သည်မှာ၊ တည်လာသွန်းငြား၊ မာန်မြူမမှုန် သိင်္ဂီ၊ ယာမာထင်ရ၊
နှိုင်းဘွယ်နှုန်းဘွယ် ကိုလေကိုလေ၊ ဝေးလွန်း ကျွန်းနိုင်ငံခြား၊ စုံရိမုံကြာ၊ တင့်
လုံ ကာ၊ များပုံရာ ပဏ္ဏာနှင့် သာ၊ ဆယ်ဖြာတည့်ဦးထား၊ ရွှေငွေဆင်မြင်း၊ သည်ရင်း
သော်တာ၊ စံရာ ရွှေသီလာ၊ သီဟာ ဘမရာဘား၊ မိုးမြင့်မြင့်၊ ကိုးဆင့်ဖြန့်ဝန်း၊
ထီးဆိုင်ဆိုင် ရောင်ပြိုင်နှင့် သာ၊ စည်မြိုင်လှလင်းသွန်း၊ ဘယ်ပြည်ထောင် ပြည်
ထောင်တိုင်း၊ နှိုင်းဆယ်စံကျွန်း၊ ကောင်းညွှန်းဆိုကာ၊ ရောအဏ္ဏဝါ၊ ဗိုလ်ပါပေါင်း၊
ငြိမ်းမှု နှုန်းလောင်း၊ လေရေမြေစောင်း၊ ရဲယုံကျွန်ပေါင်း၊ သူပြုလာစေ၊ နှင်းနေ
မောင်း ဝှို၊ တုံနိုင်အကြေအကြေ၊ ရေ ယိုင်အကြေအကြေ၊ ခုဖန်ရေရေ၊ လွင့်လေ
လွင့်လေပင်၊ ရာရာဝင်မပြု၊ ရှေးကငယ်ကြားဘူး၊ ကြုံပေရ ရွှေမြေတိုင်း ဘူ၊ ကယ်
ယူခွင့်၊ သည်မှာဘုန်းပန်း၊ ပျော်ခန်း သာထွေ၊ ရင်းနေမှန်လွန်းငြား၊ ကြော့ရွန်း
စား၊ ညီလှငယ် ရှေ့သီရှေ့သီ၊ ကေ သိလုံ ထွတ်ဦးငယ်ဘင်။

မှတ်ချက်။ ။ [သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁ ခုနှစ်၊ ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက်၊ စောင်းအတီးသင်ရန် အတွက်
သင့်လျော်သော သီချင်းခံဘုရား ရေးသားဆက်သွင်းရမည့် အခွင့်အလမ်း ရှိသဖြင့် မြဝတီဝန်ကြီးသည်၊
စုံသာမိုင်လယ် သီချင်းခံကို ရေးသားဆက်သွင်းရာတွင်၊ ၎င်းသီချင်းခံမှာ အတော်အတန်များ ရှည်လျားနေ
သောကြောင့် အတော်အတန်အားကို စာသားဘက်သွင်း၍၊ အသစ်တဖန်၊ ပြန်လည်ရေးသား ဆက်
သွင်းရမည်၊ အခွင့်အလမ်းရှိသဖြင့် “ဇေယျာရွှေမြေ” သီချင်းခံကို ထပ်မံရေးသား ဆက်သွင်းရမည်။]

၁၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်း

(ဟံသာဝတီရောက်မင်းလက်ထက် ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ)

ဘုန်းထူးဝေဆာ၊ တောင်ညာ တောင်ညာ တောင်ညာကျွန်းမှလေ၊ ထွန်းလင်း
လျှံဖြာအောင်ချာတည့်မင်းဝံပြည်။ ။သံသံဝါကျူးရင့်ရင့်၊ ဘုန်းပန်းဘုန်းတန်း၊
ရှင်တော်တည့်*ဟောရေးညွှန်း၊ ရွှေခွန်းဟတယ်ပြတယ်၊ ရွှေဝကြငှန်း၊ ဆင်ရ၊
ရွက်ဦးပန်း။ ။မြင့်မိုချာဖူးညွန့်ညွန့်နယ်၊ ရေကြည်သီတာ၊ ခုနစ်ခွေကာ၊ တောင်
စဉ်ရံကာ၊ ဝန်းလို့လို့ပင်၊ မှိုင်းမှိုင်းညိုဆင်၊ မြင်တိုင်းမြရောင်ခြည်။ ။ပန်းလောင်
ခွေသွင်း၊ စမုန်ဆင်း၊ မင်းဝံတောင်ရင်း၊ ရောခင်း၊ စိမ်းကြည်လဲ့ရှင်း၊ ယမုန်ကျင်း၊
ပေါင်းယှက်ကာဆုံကြ၊ ကျွန်းထိပ်ဦးငယ်မှာ၊ စီးဝင်နှုန်းအင်၊ မြရည်ကျသည်၊
† တောင်ကြက်နဖါး၊ လိုက်ကဖောက်လျှိုးသွား။ ။ခပ်သိမ်းငယ်လူ၊ သောက်ချိုး
ငယ်ငြိမ်း၊ မော်ယွန်းဗွေလယ်အောင်ချာ၊ ထွန်းလို့ဝင်းဝါ၊ ကိုးဖြာရောင်ခြည်၊ ဝန်း
လည်တည့်ဦးဦး၊ မြတ်နန်းဘုံသာ၊ ရောင်ဖြာထွန်းလို့လင်း။ ။စံခင်းလေ၊ လျှံဝင်း
လေ၊ ဖြူဝန်းလေ၊ စံကွန်းလေ၊ လျှံထွန်းလေ၊ ရှင်လန်းရာထူးမြတ်လှသည်၊ ဘုန်းပန်း
လှိုင်ဖြာရာမင်းမင်းထွတ်မှန်ကူ။ ။ကြည်ဖြူသာများလှလှ၊ ထီးတရာဆောင်း၊ နိုင်ငံ
နိုင်ငံတည့်ညွတ်ပျောင်း၊ စံခန်းအောင်မြေဘုံတွင်၊ ပြည့်မျှဝန်းကျင်၊ ကျွန်းခွင်ဇမ္ဗူ၊
သိမ်းယူတည့်စိုးမြန်း၊ ညွန့်လန်းကျက်သရေ၊ မှောင်ဝေလင်းဆင့်ထွန်း။ ။ပြောင်
ရွန်းလေ၊ ရောင်လန်းလေ၊ တောင်နန်းနေ၊ စံကျွန်းလေ၊ အောင်ပန်းလေ၊ မော်ယွန်း
ဗွေလင်းပွင့်ရောင်ခြည်၊ ရွန်းရွန်းဝေမြိုင်၊ လှိုင်လှိုင်မွှေးကြူကြူ။ ။မဉ္ဇူငံဖူးသို့သို့၊
သုံးရွှေရံများ၊ တင်ကာတင်ကာ တည့်ညွတ်တွား၊ ခေါင်ဖျားထွတ်ရာဇာ၊ ရှေးမင်း
စကြာပင်ငယ်ကိုလေး၊ နှုန်းစပ်ကာတူ တူတူတင့်၊ ထုံးစံညွန်းရန်၊ မျှသာခုမှာ၊ မြင်ရ
မှတ်စွဲ၊ ရွှေဝမြတ်နန်းထဲ။ ဘုန်းတော်ပသည်၊ ရာများထွတ်ဦးကိုင်။ ။မြင့်မြင့်ဖြိုး
ဖြိုး၊ ညွန့်ဝေယန်နန်း နှုန်းနှုန်းနှုန်းငယ်မှာ၊ စိန်သာစီမြာ၊ လျှံဖြာထွန်းလင်း၊ နှုန်းစံ
ရာခင်း၊ ဝေယန်မင်း၊ ပုံမသွေယွင်း၊ ကိုးပါးမျက်ရှင်၊ ရောင်ထင်ရောင်ထင်၊ မှောင်စင်
ဦးမျှလင်း။ ဘုံမြင့်ခေါင်ချာ၊ တိမ်ပြာထဲက၊ သက်လှာပေါက်လှာ၊ ရောက်လှာသည့်
နှယ်၊ လျှမ်းလျှမ်းငယ်လေ၊ လျှမ်းလျှမ်းဖြိုးမျှ၊ ဘုန်းမိုးဘုန်းမိုး၊ တေဇာတေဇာ၊
တောင်ကျွန်းခွင်လုံး၊ တမ္ပဒီပါ၊ ကြေညာရန်မျိုး၊ ဦးသာညွတ်လျှိုးနှိမ်။ ။ပြည်
လုံးစည်ပင်သာရွှင်၊ လူရှင်တည့်အေးအေးငြိမ်း၊ အေးအေးငြိမ်း၊ စံကာပျော်ရေး၊

*“ဟောရေးညွှန်း” အစား “ဟောရည်ညွှန်း” ဟု မှုကွဲရှိသည်။

† အချို့သောမူများတွင် “တောင်ကြက်နဖါး” ဟူသောအစား “တောင်ကျဲနဖါး” ဟူ၍ တွေ့ရှိ ရသည်။

သီးအခြားခြား၊ မင်းပဲ့စုံလင်၊ သံညောင်းအေးရှင်ရှင်၊ တီးသာယာခွင်း၊ စောင်းငြင်း
တေတျာ၊ စဉ်ကာယဉ်လာ၊ သာယာကြွေးလို့ဆန်း၊ ပျံ့ မွှေးငယ်သာ၊ ယဉ်ရာ
ရွေးလို့ ထောက်သည် ကောက်သည်၊ လျှောက်သည်နုချိုချို။ ။ မြင့်မိုဝ်ပိဝယ်၊
သုဒဿ်ပြည်ကြီးနယ်ကိုလေး၊ ဘုန်းတော်ရောင်ပြေး၊ ပျံ့ကြူမွှေး၊ ရန်မပြုဝေး၊
လွင်မြူမွှေးလို့စင်။

မှတ်ချက်။ ။ “လျှမ်းလျှမ်းဖြိုးမျှ” အစချီအပိုဒ်မှ သီချင်းအဆုံးပိုဒ်ထိ၊ မြန်မာစာညွှန်ပေါင်း ကျမ်း
တွင် “လျှမ်းလျှမ်းတိုးဆင့်၊ ဘုန်းမိုးဘုန်းမိုး၊ သီတာသီတာ၊ ပြည်လုံးရှင်ပြုံးစည်ပင်သာယာ၊ မာယာတူယိုး၊
နှုန်းရာသာမျိုးစုံ၊ ရွှေဘုံပြောင်ပြောင်၊ ဆောင်ဆောင်တည့် ထူးထူးခြင်း၊ ဝေယန်လေခေါင်ဖျား၊ မိုးသိကြား
သွင်၊ ရည်တူစုံရွှင်၊ ကျွန်းကျွန်းတိုင်းခန်း၊ ဘုန်းရောင်ခြည်လွှမ်း၊ ပြည်တရာနန်း သိမ်းမြန်းစိုးပိုင်၊ နိုင်ငံတည့်
ကျယ်စွာ၊ သာယာထွန်းပ၊ ညီးလင်းရွှန်းပြောင်၊ မြေချာကုန်အောင်၊ ပြည်ထောင်မင်းငယ်တို့၊ သစ္စာရွက်
ပန်၊ သက်နှံစုပုံ-လှာ၊ သံ ဘုံရပ်ကယ်မှာ၊ နတ်လူတို့ မှီခိုရာငယ်ကိုလေး၊ နောင်လာဝေး၊ ပျံ့ကြူမွှေး၊ သစ္စာ
တော်လေး၊ ပွင့်မည်ရေးပင်မှန်။” ဟူ၍ မူကွဲ တွေ့ရှိရသည်။

၁၃။ တောဘွဲ့သီချင်းခံ

(ဟံသာဝတီရောက်မင်း၏ ဘိုးတော်စနေမင်းလက်ထက် ဗျသီဆယ်ရွာစား ဦးလွန်းပြေ)

တောဟောဝန်တောင်၊ သာခေါင် သာခေါင် သာခေါင် ကျူးလှလေ၊ ပန်းမျိုး
ထူးထွေ၊ ရေတိုင်းအံ့ဘွယ်သာ။ နီရွှေဝါစိမ်းလန်းရင့်၊ ပန်းသွန်းအနန်း၊ သဇင်နှင့်
သာ၊ သဇင်နှင့်ဆပ်သွားပန်း၊ လေဖျန်းသွေးလျှင် ဝေလျှင်၊ ကြိုင်မွှေးပျံ့ရှား၊
ပင်မြင့်ပန်းစကား။ မွှေးကြူကြူသင်းပျံ့ပျံ့စွာ၊ ထွေထွေလာလာ၊ ဝေဝေ
ဆာဆာ၊ စံပယ် ဇလတ္တ၊ နော်ဇာရွေဝါ၊ မာလာသိင်္ဂါ၊ ရွှန်းတင့်တင့်လေ။
နှင်းနှင့်မိုးစေ၊ သင်းခေတည့်ပန်းယင်းမာ၊ ဗျာပါယူပန်း၊ ထွေထွေဆန်း၊
စွယ်တော်ခေါင်ရန်း၊ ဝေဝေလန်း၊ နှင်းဆီသာဒန်း၊ ရွှေနွယ်ပန်း၊ မွှေးမြတ်စွာ၊
နံ့သာပင်မြင့် နန်းငယ်မှာ၊ တူသာယဉ်ကာ တွဲတယ် နွဲ့တယ်၊ ကိန္နရီဖိုမ၊ ရှင်ကြူ၊
အကြူးသား၊ ပတ်ကုံးငယ်ညို၊ တောလုံးငယ်သာမှိုင်း၊ ပင်တိုင်းစဉ်ကာ ယဉ်ကာ၊
စိမ်းရင့်ရွှေပြာ၊ ထွေထွေ လာလာ၊ မွှေးစွာတည့်လှောင်းလှောင်း၊ ငှက်ပေါင်းသံသာ၊
ကြော်ငြာအေးရင့်ကျူး၊ ခေါ် ထူးလေ၊ ပျော်မြူးလေ၊ ကျော်ကျူးလေ၊ ကျော်ကျူး
လေ၊ ပျော်မြူးလေ၊ ပင်ကူးကာသန်းလို့လို့ပင်၊ လွမ်းဘွယ်စေပင်၊ မြင်တိုင်းအံ့ဘွယ်ကို။
လေချိုချိုဖျန်းပင်သာဖျန်းလှ၊ တောပန်းနံ့ပေါင်း၊ ကြိုင်စွာ ကြိုင်စွာတည့်လှောင်း
လှောင်း၊ အင်ကြင်းစုံစွာ ငိုကာ၊ နှင်းနှင့်သစ္စာ၊ ဇီသဝါမှာ၊ မွှေးစွာတည့်လှောင်း
လှောင်း၊ ပန်းပန်းတိမ်ငို၊ ဆိုဘွယ်သာများလှတောင်း၊ ကြိုင်တောင်းလေ၊
လှိုင်တောင်းလေ၊ မြိုင်တောင်းလေ၊ သာထွန်းလေ၊ ဖြာရွှန်းဝေ၊ လေညွှန်းရာမွှေးရနံ့
ကြူ၊ စကားလှိုင်ကြူ၊ မဉ္ဇူနှင့်ပန်းခတ္တာ၊ ဖြာဖြာသာ စိမ်းလန်းရင့်၊ ဖူးတခိုင်လုံး၊
ဝေဝေ ဝေဝေတည့်ညွတ်ရုံး၊ တိမ်လုံးတည့်လျှပ်ခြည်နွယ်၊ မိုးလုံးပြိုမည်နွယ်
ငယ်ကိုလေး။ လွမ်းဘွယ်သာ ဟောဝန်တောင်က၊ မှိုင်းပါတယ်၊ ညကို။ မြလို၊ ကျယို
မည့်နွယ်၊ ရေပေါက်ပုလဲ၊ စေ့လို့တဖဲ့ဖဲ့။ လေပြေဆော်ဖျန်း၊ တောပန်းမွှေးလှ၊

ကြင်သူဝေး၊ ပူဆွေးဘို့စေသာ။ ။ညို့ညို့ မိုင်းမိုင်း၊ သုံးထောင်သာလျှာ၊ တော
 ငယ်မှာ၊ စုံကာ၊ ငုံကာ၊ မှန်ရာစုပေါင်း၊ မြူးဟီသံညောင်း၊ အကုန်ပြောင်း။ ။
 စာမရီဒေါင်း၊ တိုးအောင်းဆင်မှာ၊ ရံကာတည့်သောင်းသောင်း။ ။ခြေရံများနှင့်
 ရုံးပေါင်း၊ ရုံးပေါင်း၊ ထွက်စိစံကာ၊ ဖို မ သံသာ၊ ကြော်ငြာကြေးလို့၊ ချစ်ဘွယ်
 ချစ်ဘွယ် ချစ်ဘွယ်နှင့်သာ ဆန်းဆန်းငယ်လေ၊ ဆန်းဆန်းတိုးဆင့်၊ ပန်းမျိုး၊ ပန်းမျိုး၊
 စုံစာ စုံစာ၊ ပင်တိုင်းမြဲလို့၊ ရွှေရွှေ ဝါဝါ၊ ထွေရာယဉ်မျိုး။ ။ ထူးလို့သာမျိုးပုံ။ ရဂုံ
 ဂနိုင်း၊ လှိုင်လှိုင်တည့်မွှေးမျိုးဆန်း၊ မွှေးမျိုးဆန်း၊ ကြေညာကျော်သန်း၊ နတ်ပန်း
 သက မညူရွှေပင်၊ ကြာတောနှင်းဆီပင်။ ။ မနွာဒိုင်နန်း၊ ထူးဆန်းထွေထွေ၊ ရေသော်
 တည့်ပုံပြင်၊ ကုန်စင်များလှ၊ ကျူးနဲ့ ကျူးနဲ့၊ ပျော်ကာစံရှင်၊ ဖိုမ လွန်းကြင်၊
 တပင်နဲ့ လို့၊ တဲတယ် နဲ့တယ် တဲတယ်နှင့်သာရှင်။ ။ သုံးထောင်တောတိမ်
 ကြောနှင့်၊ မြဲမင်းလှိုင်ငယ်ကိုလေး၊ မိုင်းရီဝေလဲ၊ ဖြေနိုင်ဘဲ၊ သက်တင်ရောင်ရဲ
 တိမ်ညိုသံမှာဆင်။ ။

မှတ်ချက်။ “လေဖျန်းသွေးလျှင်ဝေလျှင်” အပိုဒ်အစား၊ “လေမြန်းသွေးလျှင်အေးလျှင်” ဟူ၍
 မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“နှင်းဆီသာဒန်း၊ ရွှေနွယ်ပန်း” အပိုဒ်အစား၊ “မိုးစေ့ခေါင်ရန်း ရွှေနွယ်ဒန်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနီ
 ကျမ်း (ပဌမနှိပ်ခြင်း) ၌ စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ပြာပြာသာစိမ်းလန်းရင့်” အပိုဒ်အစား၊ “ပြာပြာသာစိမ်းလန်းရင့်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း
 (ဒုတိယနှိပ်ခြင်း)၊ မဟာဂီတအသစ်၊ မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်း နှင့် ကွမ်းဘိုးထိန်း ပေမူများတွင် မူကွဲ
 တွေ့ရှိရသည်။ ။

“စေ့လို့တဖဲ့ဖဲ့” အပိုဒ်အစား၊ “စိုလို့တဖဲ့ဖဲ့” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတတို့
 တွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။ “ထွက်စိစံကာ” အပိုဒ်အစား၊ “ထွက်စည်စံကာ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း၊
 မဟာဂီတအသစ်၊ မြန်မာစာညွှန်ပေါင်းကျမ်းနှင့် ကွမ်းဘိုးထိန်းပေမူများတွင် မူကွဲများတွေ့ရှိပါသည်။

၁၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းခံ
 (မယ်လုပ်)

ရဝေနန်း၊ စိန်ကြောင်ဖလ်ရောဆန်းထွန်းပထိန်။ ။ ဗုဠိရာဇ်၊ အာလိန်မြင့်
 ဘုံလယ်၊ စမ္ပယ်စိုးမြန်း၊ ဝေယန်မိုးနန်း၊ သည်မှာလွန်ထူးဆန်း၊ ထွန်းလို့ညီး။ ။
 မပြိုင်နှုန်းရာ၊ အာဏာတေဇာနဲ့စေသား၊ သာနုအောင်မြေချာ။ ။ တက်နေဝါ
 သူရိန်၊ မြတ်အာဟိန်၊ နွယ်တော်ရှိန်လေ၊ ဘုန်းရောင်ခြည်၊ သောင်းဗေဗေလည်၊
 အံ့နိုင် ဆံ့အောင်ကြုံရအထူး၊ တေဇာတက်လျှမ်းမြူး။ ။ ပြည်ပြည်ထောင် လျှိုး
 စပ်ကြလာ၊ စုံကြာမုံအာ၊ ဆယ်ဖြာပန်ဆင်၊ သာယာစံရှင်၊ ကျွန်တော်ခံဝင်၊

ဘယ်ပြည် ဘယ်မင်း၊ ဦးညွတ်ခပန်တယ်သာ။ ။ဆင့်ဆင့် ပဏ္ဍာ၊ ထေ့ရာပြည့်ပုံ
ယင်၊ မြင်း ဆင်များတောင်းစိုးမိုးကဲကြောင်း၊ ဖေါ်တရွှေပေါင်း၊ ပျော်ဘွယ်များ
တောင်း၊ ခေါင်အချာစိုး၊ ထောင်ရာဖြိုးဝေ၊ နေနှုန်းနှုန်းဆိုများ၊ ကျူးကဲဆန်း
ပြား၊ တိုင်းကားသာရွှင်ကြ၊ တန်းခိုးငယ်ပေါ်၊ ကျူးကျော်လေ၊ ဘုန်းတော်လေ၊
ပတယ်ပတယ်၊ နေလတသန်း ပြိုင်ကြဘက်နှုန်းနှုန်း။ ။ထက်ခန်းငယ်ဗေ၊ ဘဝင်
ဆိုးငယ်သာချင်း။ ။ဘယ်မင်းစဉ်လာ ယဉ်ကော၊ ကြားရဘူးပါ၊ ရွေးဆက်ထိုးလာ၊
ဘယ်တူနိုင်ပါ။ တောင်ညာကျွန်းတွင်း၊ ဘက်ကင်းငယ်ရွှေဥာဏ်တော်၊ ထင်ပေါ်လွန်
ချီးနိုင်။ ကျူးအံ့မျိုး။ ။ရှည်ကြာဖြိုးဝေ၊ အောင်ချာစိုးပေ၊ ခေါင်ချာမိုးနေ၊
ရာပြည်မင်းလေ၊ ရွှေစက်ရင်းလေ ခွန်ဆက်သွင်းပေ၊ ကျွန်းချက်မ အောင်မြေချာ၊
ပွင့်ဆုမှန်စွာ၊ နောင်လာတည့်ကေန၊ နိုင်ငံတိုင်းလုံး သာယာခြံမ့်အုန်း၊
ပြောစည်ပင်၊ ဝန်းကျင်တိုင်းသိ၊ ရွှေငွေပြည့်ဖြိုး၊ အင်္ဂါ အင်္ဂါတည့်စုံညီ၊ ခေါင်ဖျား
သူရိန်သော်တာ၊ ဆန်းလို့ထွန်းဝါ၊ ချမ်းမြလင်းဖြာ၊ အောင်မြေလယ်ချာ။ ထီးရာ
လုံးမျိုး၊ မြင့်ဖြိုးငယ်ရွှေဘုံ၊ စိန်ငုံဖလ်ရောရာ ဖြိုးပြည့်လျှမ်း။ ။အောင်ဆုပန်
လေ၊ ရှင်တော်ထံလေ၊ ကိုယ်တော်ဥာဏ်ပေ၊ ကြည်ယုံဖြိုးဝေ၊ ဆယ်ဖြာမိုး လေ၊
ကွယ်ကာကိုးစေ၊ ဦးညွတ်ခ ရန်အောင်ရာ။ ။ပြည့်ဆုမှန်စွာ၊ ဗုဒ္ဓာကျွန်းပေါ်
ညာမော်သောင်းခန်း၊ မြူမှောင်ဝေထွန်း၊ ရောင်ခြည်ဖြာဝင်း၊ ထိန်လင်းညီးမျှ၊
ရှင်စောစန္ဒာ၊ တေဇာတေဇာတည့်အာဏာ၊ ရောင်ဖြာ ရောင်ဖြာလုံး၊ မျက်ရှင်
မျက်ရှင်သာ။ ။ညွှန်းငယ်လေဆက်လှာ သလှာ၊ ဆဒ္ဒန်မာတင်၊ ဆင်ပုံဖြူမျိုး၊
ဘုန်းမိုးစေ့ရွာချ၊ မစငယ်နိုင်ပါ၊ ဖြိုးကာ မိုးကာ၊ သိမ့်အောင်ခြံမ့်တယ်၊ ဘယ်က
အခြား၊ ရန်ညွှန်ပေါက်စမ်းငြား။ ။သိသိကြေ၊ ထုံးလို့မှန်းရာ၊ အာဏာပြင်းတယ်၊
ရာမင်းမင်းထိပ်ဦးငယ်ဗေ။ ။ခယသည်၊ ပြည်တရာဇာ၊ လဲပြာပြာဒိပြာပြာ၊
ငယ်မူပတယ် ရှုတယ်။ ယဉ်ရာဖြူပြာ၊ မူရာနန်းရိုး၊ မိုးသူဇာလား၊ ထင်ယောင်
မှား၊ ဆိုမိဘွယ်သား၊ ကိုယ်ရောင်ဝါဝင်းထွန်း၊ နုနုပျောင်းရွှေစင်၊ စိုးစမှယ်ရှင်ပါလို့၊
ပျော်ဘွယ်သာ၊ လန်းတယ် ဆန်းတယ် ယဉ်ဆုံး၊ သုံးရံလယ်ဝန်းရွှေခ၊ ဘုန်းရောကြီး
ပေလှ၊ ရွှေနန်းဆောင်ဘုံတွင်းဝင်းပ၊ နုနယ်ရွှေဘွယ်၊ ရှုတယ် အိတယ်။ ။လျှံလျှံ
ကိုယ်လုံး၊ ဟန်မူထူးခြား၊ ကိုယ်တော်ရှင်လန်း၊ စံမြန်းစိုးတင့်၊ ညီးညီး ညီးညီး
ရွှေရောင်ကြူးကဲအောင်၊ ဆောင်ဆောင်ဘုံမှာ၊ ပြောင်ပြောင်ထိန်ဝါ၊ ဝန်းကျင်
တိုင်းကား၊ နှိုင်းဆယ်ဖြာခပန်ဆင်။ ။အောင်မြင်ကာသာလွယ်၊ ရန်ဘယ်ဘယ်
ဝန်း၊ ဆယ်ခိုင်စုံပန်း၊ တိုင်းနိုင်ငံစည်ပင်လို့ ရှင်တယ်ကို၊ ဒို့ပျိုသူရှင်လူသာ၊ စံရာ
ညာနေ၊ အောင်မြေကျွန်းလုံး၊ ဗေဒုံးရာညီလှ၊ ပုလဲငယ်သောင်ငွေ၊ ရေသဲတန်
ဆန်းတယ်၊ လန်းတယ်၊ လွယ်တည့် လွယ်တကူ၊ တိုင်းသူချမ်းသာ၊ ပူမဆာ၊ သာဖြူ
နှလုံးထား နှလုံးထား၊ ပုံပမာတဆန်းတထူး၊ ရေယဉ်လယ်မော်ကျွန်းဦး၊ ရာရှည်
ကျူးအောင်၊ ဘုန်းတော်ဖြိုးမြင့်၊ နှစ်ပြိုင်တဆူ၊ လင်းဖြာထွန်းလာ၊ အရောင်ဒေဝါ
ဖြိုးတယ်မိုးတယ်၊ တေဇတန်းခိုးငယ်ဝေ။ ။ထွန်းညာကြေ၊ လေးကျွန်းလုံးက၊

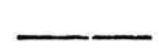
နှုံးကြော်ငြာ၊ ဆုံးအောင်သာ၊ ဆင့်ကာ မြင့်ကာပေ။ ။သောင်းခန်းနေဗေဝန်း
လယ်၊ ဘုန်းတော်ဘိကာ၊ နှိမ်နှင်းနှိမ်နှင်း၊ ရန်စမှေးရင်းပြေးဆုံး၊ ပိုင်ကာသိမ်းရုံး၊
ဘယ်မှာပုံရာရှိပန်ကာ၊ ပြည်ထောင်သာမင်းမျိုး၊ စုံဦးလျှိုး၊ရံမျိုးခရသည်၊ရာရာမင်း
ထွတ်ဦးငယ်ဗေ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ပြည်ပြည်ထောင်လျှိုးဝပ်ကြလာ” အပိုဒ်အစား၊ “ဗုပြည်ထောင်လျှိုးဝပ်ကြလာ” ဟူ၍
ရွှေနှန်းထွက်မဟာဂီတတွင် စာမူကဲ့ တွေ့ရှိရသည်။ “ဘယ်ပြည်ဘယ်မင်း” အပိုဒ်အစား “ဆယ်ပြည့်ဆယ်
မင်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောခနီကျမ်းနှင့် ကွမ်းဘိုးထိန်းပေမူတို့တွင် စာမူကဲ့တွေ့ရှိရသည်။

“ထက်ခန်းငယ်ဗေ” အပိုဒ်အစား၊ “ထက်ဝန်းငယ်ဗေ” ဟူ၍ ဝက်မစုတ်ဝန်ထောက်မင်း ပေမူတွင်မူ ကဲ့
တွေ့ရှိရသည်။

“ရှင်စောစန္ဒာ” အပိုဒ်အစား၊ “ရှင်စောမြတ်စွာ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနှန်းထွက်မဟာ
ဂီတတို့တွင် စာမူတို့များ တွေ့ရှိရသည်။ “သောင်းခန်းနေဗေဝန်းလယ်” အပိုဒ်အစား၊ “သောင်းခန်းနေဗေ
ဝန်းမော်” ဟူ၍၊ ကွမ်းဘိုးထိန်း ပေမူတွင် မူကဲ့တွေ့ရှိရသည်။

“သောင်းခန်းနေဗေဝန်းလယ်” အပိုဒ်မှ သီချင်းအဆုံးအထိ စာသားများအစား၊ “သောင်းစကြာ
ဝဠာ၊တေဇာရိုက်ချိုးဘုန်းတော်ကြီးစွာ၊ ထီးတရာကို၊ စိုးကာပိုင်မြန်း၊ ရွှေဘုံနန်းဝယ်၊ ဆန်းစုံစွာစကြာဆက်
လာ၊ ပန်သရာများထွတ်ဦးငယ်တင်” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၌ စာမူကဲ့တွေ့ရှိရသည်။

ပတ်ပျိုးသီချင်းများ

၁။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(မှန်ရဝေ၊ စံနေရာများ၊ ထီးမို့လေး၊ ကျွန်းများဘောင်တန်ဆောင် ဖလံရိုန်
 ညီးလို့လေး) ၂။ (ကြီးစေအာဏာ၊ နှုန်းနေသွယ်ဖြာ၊ သောင်းဒီပါဘွဲ့မြင့်မှ၊
 ပြည်ပြည်မင်း၊ ကိုးကွယ်ရာ) ၂။ (ဘုန်းတေဇာ၊ နှုန်းနေဖြာ) ၂။ (သီဟာလေ
 ရွှေနှုန်းဦး၊ ညီလာစံပိုင်ပေါင်းဖူး) ၂။ (တပုံသာထူး၊ သောင်းရွှေများမူး) ၂။
 [ကြည်နူးစေငှာ၊ ဒီပါသပြေကျွန်းမှာတဲ့လေ။ (ထုံးစဉ်လာ) ၂။ ဗြဟ္မာ ရေတော်
 သွန်းချိန်မို့လေး] ၂။ [(ရံဝန်းညီလာ) ၂။ ခွန်လှိုင်းဘွဲ့ယုံ၊ တိုင်းသိင်္ဂါမှာ၊ ပျော်
 မြန်းစေဘို့သာ] ၂။ (သဖြန်)။ (မတ်ပေါင်းငယ်ကာ၊ နရီနွှာခေါင်ဆင့်တဲ့၊ ရာ
 မင်းမင်းဘုန်း) ၂။ (တန်းခိုးတော်လုံ၊ ပြောင်ဆန္ဒနု ပိုင်စိုးတဲ့၊ မြတ်မျိုးကေရာမို့၊
 ကဲသာလို့နှုန်း) ၂။

၂။ အီနောင်ဇာတ်ဖြည့် (တလာကန်ခန်း) ပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီး)

(လူမနှော၊ စုံခြေတင့်မော၊ တိမ်ကြောတောင်ယံ၊ ဆွေမနီးငယ်လေ၊ ငြင်းပြေ
 နရည်း၊ ရွှေဆည်းကည်) ၂။ ။ (နီလာမြနှုန်း၊ တောင်စာပီတုန်း၊ ဂမုန်းဝတ်ရည်
 လျှံ၊ ကြိုင်လှိုင်ညွတ်၊ အိုကြောလူလတ်၊ ဖက်ဆွတ်ကယ်မေး၊ လေချိုကသေး၊
 ငှက်ကျေးချီချင်ယံ) ၂။ ။ (သဖြန်)။ ။ (တလာကန်၊ မိနတ်ကယ်ဖျော်ဖြေစံ
 သည့်၊ မြစကြို ဝင်သဝဏ်နှင့်၊ စုံရိပ်မုန်ကြော) ၂။ ချစ်ကြည်နူး၊ တီတူးငယ်တည့်
 မိုးကကြော်၊ မြင်တော်မူလို့၊ စာနာယိမ်းငယ်လေ၊ စိမ်းလေသည့်ကော။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ရွှေဆည်းကည်” အပိုဒ်အစား၊ “ရွှေစည်းချည်ချယ်ညာ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနီ
 ကျမ်း (ပဌမနိပိဒ်ခြင်း) တွင် မူကွဲတွေ့ရသည်။

၃။ မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး

(လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

(ညဉ့်သုံးယံခါ၊ လေပြေလာ၊ အေးရွှေရင်မှာ) ၂။ (လာနိုးမျှော်မိ၊ ဖြေ
 မပျော်နိုင်ဘူး၊ ဘုန်းမယ့်ကိုယ်ထူး) ၂။ (မဖူးသာ၊ လွမ်းတာကပွား၊ ရှင်နတ်များ၊
 အိုမဘဲကို) ၂။ ဆိုင်မိုင်လျက်ကယ်ငေး။ (သေလူပါပြီ၊ ကြောလူပါပြီ၊ အိုဘာပြု
 မလာသေး၊ ဘုန်းသွနှင့်ဝေး) ၂။ [(လေးမယ့်ကံ) ၂ ရေးမဟန်သလေး] ၂။ (အို
 ကြံကာပန်းပါတိ၊ လမ်းဘယ်မမြင်၊ ရွှေပင်လယ်ဆီးသည်သို့၊ နီးမယ်မထင်) ၂။
 [(သုံးရွှေကြော့ရှင်) ၂။ ဘုန်းလာ မမြင်သလေး] ၂။ (သဖြန်) နှမလေး မယ့်
 သခင်၊ တင်ရန်ကများ။ (လှိုင်းကြီးတဲ့ရေ၊ မြကြောအဏ္ဏဝေသို့၊ မစုံရွှေ၊ စကြာ
 ကွန်တယ်၊ နန်းနေညွန့်ဖွား) ၂။

၄။ ပုဂံထိပ်ထားဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ပြင်စည်မင်းသား)

(သိင်္ဂါရွှေရောင်၊ ထိန်ဝါဝေပြောင်နန်း၊ ဆောင်ဆောင်ခန်း၊ မန်းဘုံဘွဲ့၊
 ဝင်းဝေလျှံ။ စံတည်ရာဖဲငယ်လို့၊ သဲငွေပြန့်၊ ဖဲရွှေညှိပိန်း) ၂။ (စိမ်းရောင်စို့၊
 တောင်ညိုမြှူမိုင်း၊ သီတာခေ့လို့၊ ရေပတ်လည်ဝိုင်း) ၂။ (တိုင်းသာဘုံခန်း၊ ဆန်း
 ထွေလာ၊ စိန်ကြောင်နီလာ ဖလ်ပြာခဲ၊ သန္တာဆွဲတဲ ပုလဲသွယ်၊ လနွယ်နေလို့၊
 ဝင်းလို့ဆန်း) ၂။ (နတ်ကယ်စံအိမ် တွေးဘွယ်ချိန်၊ ဝတိ° ဘုံစံ၊ ဘုန်းရှင်နန်း) ၂။
 [(သနားဘွယ်၊ ရွှေလယ်သောင်းရံ) ၂။ သာလွန်ကျူးလို့ (ပျော်မြူးစံ) ၂။] ၂။
 (ရွှေကံတိုးလို့၊ ပြီးဝေဝေ၊ သပြေဒီပါ၊ ဘုန်းဖြန့်မြန်း) ၂။ [(စုံလမ်း၊ ငုံ့လျှမ်း၊
 ဒုဗ္ဗာပန်း) ၂။ ဘုံကြာခန်းက၊ နန်းကြာသူ၊ ပြာဖြူဝါရွှေ၊ ဝင်းလို့ညီး] ၂။ (ထီး
 ကျွန်တော်ခံ၊ ညာစံရှင်ဘိုး၊ တိုင်းရွှေပြည်သာလှ၊ ညာခမိုး) ၂။ (ဒီပါသောင်းယံ၊
 စံနန်းရိုး) ၃။

၅။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(အောင်မြေမြမန်း၊ သိုက်ကျမ်းစုံစွာ၊ ဘုံရတနာ၊ မန်းတောင်လကျာ။ ။
 နှုန်းနေကုန်ဖြာ၊ ရွှေဘုန်းထိန်လို့သာ) ၂။ ။(ဣန္ဒာများမင်း၊ ဆင်းကူညီဖန်
 ပြောင်ဆဒ္ဒန်၊ မျိုးမှန်လှ၊ သိန္ဓဝါ၊ မြင်းပုံရ၊ စိုးပိုင်သာ၊ မန္တာတ်မင်း) ၂။ (အိုလေ
 မန်းရွှေမြို့၊ နန်းလေအောင်မြေခင်း၊ နန်းလေလေ၊ နန်းလေအောင်မြေခင်း၊ ပယ်
 ရှင်း၊ ရန်မျိုးအောင်လေလေ့၊ မန်းသာခေါင်) ၂။ (တောင်ခြေပတ်ဝိုင်း၊ မြောင်
 ခေ့လို့ဆိုင်း၊ စံတိုင်းရွှေဘုံ ဆောင်လေလေ့ ရွှေဘုံဆောင်) ၂။ (အိုလေ ရာပြည်
 ထောင်၊ ခွန်ဆောင်ဆက်သွင်း၊ တေဇာဝင်းထိန်လို့ပြောင်၊ ရွှေဘုန်းနေသို့ရောင်၊
 ဝေနေယျာပေါင်း ပါစေအောင်၊ မဂ္ဂင်ဖေါင်ကြီး၊ စီးမဲ့ဘုန်းခေါင်၊ နိဗ္ဗူသောင်သို့၊
 နောင်ရောက်အောင်ကြီး) ၂။ ။(သဖြန်) ။ (နန်းရွှေမြို့မှာ၊ အဏ္ဏဝါ ဝေလျှံ
 ဖြာသည့်၊ ရေနန္ဒာဝိုင်း) ၂။ (တိုင်းခြိမ့်ခြိမ့်တုန်၊ မြ မန်းပြည်ရွှေဘုံသို့၊ အောင်
 ဇေယျံ၊ ရတနာလျှမ်းတယ်၊ စံခန်းနဲ့နီး) ၂။

မှတ်ချက်။ ။အထက်ပါသီချင်းကို မန္တလေးမြို့၊ ဘာဂျာဆရာလွှား၏ အဘ ကူးတို့အုပ်မင်း ဦးရွှေခန့်၊
 ကူးတို့အုပ်မင်း အဘ ရကန်ဆို ဆရာကြီးရေးသားခဲ့သည်ဟု မန္တလေးမြို့၊ ကွယ်လွန်သူ အဆိုတော်ဆရာကြီး
 ဦးထွန်းအိုင်ထံမှ တံဆင့် ကြားသိရသည်။

၆။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(သေနက်မည်၊ နတ်စည်ဆော်သံလှိုင်းလှိုလေ၊ သွန်းမည့်ရုပ်ပုံ၊ ပဇ္ဇာန်ဆင်သင်
 တိုင်းနှင့်လေး) ၂။ ။ (မိလ္လာရီဆိုင်းပြန်ပြီ၊ ပြာချီအံ့မှိုင်းဝေလှိုမှောင်) ၂။ ။
 [(အာကာဘောင်) ၂၊ ဂဠုန်တောင်ချိတ်ပါလှို၊ ပန်းတိမ်လိပ်ရောင်] ၂။ ။
 (သဲကြွလုအောင်၊ ဆွေးတဲ့ ဆွေးဗျာနှောင်၊ မိုးနတ်မောင် ဖန်တော်အား) ၂။ ။
 (စာနာပါသင့်သားငယ်လေး၊ ငြိုးမာန်ဘာပြုပွားတယ်ကို) ၂။ ။ [(သနား
 မညှာ) ၂။ ဝဠာပိုင် ဘုန်းငယ်က၊ မုန်းရက်တော့ရှာ] ၂။ ။ (ကျူးရင့်သံသာ၊
 စည်တဲ့ စည်တံမြွာ၊ ရှိန်တေဇာ၊ ကြော်ငြာကြွေး) ၂။ ။ (ပုဇွန်သံလေး၊ ညှင်း
 စီစီ၊ ရှာဟန်ရုပ်ရေး၊ ဆင်ခဲပြီ) ၂။ ။ [(မနွာကီ) ၂၊ ဇာပလီလှိုင်းပါလှို၊ သိုင်း
 ဟန်နဲ့ချီ] ၂။ ။ (လှမ်းဘယ်စံစီ၊ မှိုင်းရီလှိုမ၊ ကဲဆင့်မောက်မို၊ ပြိုမလိုယောင်၊
 တိမ်တောင်အာကာထဲက၊ ဆင်ပြန်လှာ) ၂။ ။ (သဖြန်)။ ။ ပြာပြာမှာ ဝါဝါ
 ရောလှို၊ မြကြောဇော်ဂျီရောင်လှို၊ သွန်းမဲ့ရုပ်ဟန်။ ။ တံပိုးငယ်ထန်၊ မုရိုးသံ
 ခရာဆင့်တယ်၊ ကျူးသံရင့်ကြွေး။ ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ သေနက်မည် အစချီ ပတ်ပျိုးရေးသူမှာ “မင်းဘူးပဲနင်း ဦးနေဦး” ဟူ၍
 ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနိပဒ်ခြင်း) တွင်၎င်း၊ “မြဝတီဝန်ကြီး” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနှန်း
 ထွက် မဟာဂီတတို့တွင်၎င်း၊ “အနောက်နန်းမိဖုရား” ဟူ၍ ရွှေပြည်ဦးဘကင်၏ လက်ရေးမူ စာအုပ်တွင်၎င်း၊
 “ကွပ်ရှာ မင်းကြီးကတော် ခင်ဆုံ” ဟူ၍ ဝက်မစွတ်ဝန်ထောက်မင်း လက်ရေးမူတွင်၎င်း မူကွဲအသီးသီးတွေ့
 ရှိရသည်။

၇။ မဲဇာတောင်ခြေဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် စာရေးတော်ကြီး ဦးမောင်ကလေး)

(မဲဇာတောင်ခြေ၊ စီးတော့တော့၊ ရစ်သန်းသီတာရေ) ၂။ (ပန်းမြိုင်ဘေ့မှာ
 လေ၊ ဆန်းထေ့သည်က၊ ရွှေပြည်တော်နန်းဆီသို့တ) ၂။ (ဘိုးတော်ငယ် ပဝရ၊
 တေဇင့်ညွန့်လှ၊ တည်ထားအဆူဆူ) ၂။ (ဇမ္ဗူဆီမီး၊ ခြောက်ရောင်ရှင်၊ ဂူကြီး
 မြတ်ထွတ်တင်) ၂။ ရွှေလင်းပင်၊ ခြင်္သေ့ဖျား၊ ထေ့ထေ့လျှပ် နှယ်သား။ သည်
 ကားစေတီ၊ သည်ဆီရွှေနှန်း၊ ရည်ရော်စိတ်ကမုန်း။ [(နန်းရွှေပြည် ကွာဝေးလှို၊
 ဆွေးဗျာထုနှောင်) ၃၊ ပွဲခါညောင်ရေစင်သုံး၊ မြတ်ဖြား ဂူတော်တောင်က၊ ရီ
 မှောင်ဝိုက်ကာဖုံး] ၂။ (နှင်းငွေရီ အံ့မဆုံး၊ မိုးပေါက်ကရွှံး) ၂။ [(တိမ်တိမ်ခြေ
 ဖုံးပါလှို၊ အုန်းခြံမြံခြံမှောင်) ၃၊ တည့်မုန်းနေခြည် ဖြာမှနှေးတယ်လေး၊ ထွေးလှို
 တတ်ပေါင်] ၂။ သံသာသောင်မြေဝေးမှာ၊ လှမ်းဖော်မဲ့ဆွေး။ မြောက်လေပြေ
 ဆော်သွေးတယ်၊ ချမ်းတုန်လှိုအေး။ (သဖြန်)။ (လေသွေးရာချီ၊ ရွှေဖီကမ္ပေး) ၂။
 (ဝတ်ပန်းငိုခိုင်နှင့်၊ မဲဇာမြိုင် ဂနိုင်အုပ်မှာ၊ ရွှေဘုတ်ကကြွေး) ၂။

ဂ။ ရွှေဘိုမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြင်ကွန်းမင်းသား)

(မြန်ချာမြေကို၊ စံရာရွှေဘို၊ နန္ဒာရေညိုဝန်း၊ ဖြာရောင်ရွှန်း)၂။ (လူမူး
 လုံးဖြား၊ ပြည်ကုန်းဘောင်၊ ရန်အောင် မော်ကွန်းထား)၂။ (ခြောက်ပါးခြည်
 ရောင် စိုသည်နှင့်သာ၊ တည်ထွန်း ရွှေချက်သို)၂။ (ဗဟိုလေ ရွှေကွန်းနန်း၊
 ကျုံးပတ်ခွေ ထေထူးဆန်း)၂။ (စံခန်းဣန္ဒာ၊ လျှလန်းသိင်္ဂါ၊ ခုနှစ်မည်ဌာနမှာ၊
 ပြည်ပြည်များ ဦးညွတ်ရာ)၂။ (ရင်းနေက ဆက်စဉ်လာ၊ ကိုးတောင်သီလာ၊
 တိုင်းကြီး မြောက်ညာလေလေ၊ ရှစ်မင်းငယ်ပယ်ခန့်တာ)၂။ (မြတ်ရွှေ သမ္ဘာ၊
 တေဇာလျှလင်း၊ ရန်ပေါင်းသည်ဝယ် ဖြိုခွင်း၊ ရွှေဘိုမြေများမင်း)၂။ (စံခင်း
 ငယ်အောင်ချာ၊ ဘေးမြတ်မြင့် ဘိုးစဉ်လာ၊ တေဇာဝှန်သည်း၊ ရိပ်ဖြူပိုင်ချည်း
 ပေပ၊ ခမည်းမြတ် ရာဇိန်လို၊ အောင်ချိန်ရွှေပြည်၊ စိုးစံဘိသည် လေလေ၊ နတ်များ
 ငယ် ဖန်တော်ရည်)၂။ (သဖြန်)။ (မင်းမင်းခေါင်တည်၊ ကျူးရွှေစည် သပြေ
 ညာလုံ၊ သောင်းဒီပါ ရေမြေနှံ့ရာ သံဝှန်ခြံမဲ့သဲ)၂။ (ဘုန်းတေဇာ နိသင်နှင့်၊
 ဘယ်ရာဝင်သည်ဝယ်ခါသို့၊ ဘွဲ့သုနာ ပရန္တငယ်မှာ၊ ကြံဘူးရခဲ)၂။

ဇ။ သစ္စာတိုင်ပတ်ပျိုး

(မင်းဘူးပဲနင်း ဦးနေဦး)

(ချစ်သမျှကို၊ မြင့်မိုရွှေတောင်လုံးသာပလေ။ လေးဆူဒီပါ၊ သီတာရေမြေ
 ဆုံးစေတော့လေး)၂။ (အို ဘယ်မမုန်းပါတော့နိုင်၊ ကပ်လုံးဆုံးတိုင်တိုင်)၂။
 (ရိုးညာပိုင်၊ အိုးပိုင်သဉ္ဇာကြွေမှာလှလေ၊ ကြီးမည်နောင်တာ၊ ရိုးပြာမြေဝယ်
 မြေ စေတော့လေး)၂။ (မှန်သရွှေကိုလ၊ ဖန်စေငယ်ရေရေ၊ ကိုးဂုဏ်ရှင်၊ ဂူ
 တော်မေ့)၂။ (တမသွေ၊ ပါစေမယ်နှင့်သား)၂။ (လှစ်ကျူးမြက်ကြား၊ ဝှက်
 မထား၊ မြတ်ရှင်ပင် တန်းခိုးအား)၂။ (မခြားသိစေကြောင်း၊ ပန်ထွာတည့်
 ခဝပ်ညောင်း)၂။ (တူပြိုင်၊ ဂူလိုဏ်၊ စကားသစ္စာခိုင်)၂။ (သံသာလေကမ်းတိုင်၊
 တူပြိုင်ကူးမယ်၊ ဆုထူးငယ်ပန်ရွယ်သွန်း)၂။ (ချစ်လှိုရယ်မကုန်၊ ဝသုန်ဤမြေ၊
 သိကြားစေ၊ သက်သေညွှန်း)၂။ (ပျံ့မုန်းမွှေးလှိုင်ကြူ၊ လေတည့်မှာ သုံးလူ
 ထွတ်မှန်က)၂။ (မတလေ ပြိုင်နှုန်းကင်း၊ ခြောက်ဖြာစုံ ရောင်ဖြိုးလင်း)၂။
 (သဖြန်)။ (ချစ်ချင်းငယ်ပြိုင်၊ မြစ်မင်းပိုင် အဏ္ဏဝါက၊ ပြန်တရာကဲ)၂။ (ယွင်း
 စေဝသုန်၊ ငွေဝန်း သော်တာယုန်သို့၊ ကမ္ဘာကုန် ကျယ်သရွှေငယ်မှာ၊ ဘယ်မေ့
 လိမ့်လဲ)၂။

၁၀။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(စိန်ကြော့ခင်နီလာ၊ ထိန်ဝါဝင်းမှည့်မှည့်၊ ဖလံရိုန်သိင်္ဂါ၊ ရောင်ဝေ မှောင်ခြေ
 ပယ်ခွာ၊ မျက်မှန်ရတနာငယ်လေ၊ လျှိုဦးလင်း) ၂။ (ရွှေနန်းဆောင်ဘုံမှာ၊ ကြယ်
 ပေါင်းရံရွှေသော်တာ၊ ခြီးကျူးဆယ်မည်သံသာညှင်း၊ ပျော်တော်ခင်း) ၂။
 (ထီးအစင်းစင်း၊ အမင်းမင်း၊ ယှဉ်နှုန်းဘက်ကင်း၊ ဦးညွတ်ခြင်း၊ ဆယ်ကြာဆယ်
 ညှို့၊ စက်ထံကြည်ယံသက်နဲ့ ခိုလှုံကော၊ စုံဖူးရင်း) ၂။ (နှင်းပြောင်းသည့်နှေငယ်
 မှာလေ၊ သင်းလှောင်းပျံ့ရိုမုန်ပြေ၊ ဝတ်ရည်လှယ်ဝေ၊ ငှက်ကယ်ယုယ၊ ဆွေလှငယ်
 ပင်နန်းနေ) ၂။ (ကြင်ရေးဖွဲ့ယှက်ချေငယ်နှင့်သာ၊ ဖိုးခေါင်ရင့်ညံ) ၂။ (စုံမြိုင်
 ယံပန်းကထေထေ၊ မြသင်ဒိုင်းနှင့်၊ အံ့မိုင်းငယ်ညိုပြေ၊ အမွန်မှူးငယ်က၊ ရင့်ကျူး
 ဖန်ဖန်စေ) ၂။ (ယဉ်ရေရံခ၊ သာစွာငယ်ဗိမာန်၊ နတ်ဌာန်တရို့၊ ခြီးမကုန်ကြုံ
 ဘူးရဘိ) ၂။ (သလ္လာရော၊ ခွေကာဝိုက်ဝေ၊ တောင်စဉ်ငယ်တိမ်လွှာ၊ ကြိုင်မွန်း
 ရေသွန်းမနွာ၊ ရှစ်ဗြဟ္မာငယ်လေသံကြီးကြေး) ၂။ (သဖြန်)။ ။လေးမြေလုံး
 ဗဟို။ ။ပင်ဝန်းမြရိပ်ဝေ၊ မြန်သပြေရွှေမွန်ချက်ဝယ်ပ၊ ကနက်ကယ်ဆူဆူ ဖွင့်ပါ
 သည့် ကိုးဆင့်ရောင်စို။ ။နတ်ပေါင်းငယ်ခို၊ မြင့်မိုညှန်တနန်း။ ။မြဥကင် ဗေ
 သီဟာမြင့်၊ သောင်းဒီပါညီလာခတယ်လေ၊ နေလနှစ်ဘုန်း။

မှတ်ချက်။ ။အထက်ပါစိန်ကြော့ခင်နီလာပတ်ပျိုးကို၊ ဘကြီးတော်ဘုရားနှင့် နန်းမတော်မယ်နုတို့သမီး
 မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး အလယ်နန်းတော် ဆင်ဖြူမရှင် မိဖုရား ငယ်ရွယ်တော်မူစဉ် နားထွင်းတော်မင်္ဂလာ၌
 မြဝတီမင်းကြီး ရေးသားဆက်သွင်းကြောင်း ညောင်ဝန်း ဝန်ထောက်မင်းသား ရွှေပြည်မောင်မောင်ကလေး
 သီချင်းမှတ်စုတွင် တွေ့ရသည်။

၁၁။ မျှော်တော်ယောင်ပတ်ပျိုး

(အနောက်နန်းတော် မမြလေး)

(ရှစ်စုံရွက်ကြာ၊ ဆူဆူဝေဆာ၊ စံရာဘုံရွှေနန်း၊ ဘုံရွှေနန်း) ၂။ ။ (အခန်းခန်း
 ငယ်နှင့်၊ ဆောင်နန်းမ ရိပ်လယ်၊ ယိုးဘွယ်တည့်ဝတိန်နယ်) ၂။ ။ (မြတ်ဘုန်းမို့
 ငယ်လေ၊ ရွှေကိုယ်နန်းလောင်း၊ သောင်းစကြာဝဠာ၊ များစွာတည့်ခဝပ်ညောင်း) ၂
 ။ ။ [ရွှေပေါင်းဝန်းရံ၊ လွတ်စိဗေမူကျန်းသုမ္ပလေ၊ (ခွေပျောင်းညွတ်ပန်) ၂။ ယှဉ်
 စံမတူ ကျမ်းလုမ္ပလေး] ၂။ ။ (နောက်အိမ်ဗော် ဆောင်ရိပ်မှာ၊ လွမ်းစိတ်နှင့်
 ဆွေး) ၂။ ။ (လာလုငယ်လာလု၊ တမ်းခူခူငေး) ၂။ ။ (ဒို့သေသေထားတဲ့ရေး၊
 ရွှေရင်ချမ်းမြအေး) ၂။ ။ (ဗျာပါရေးငယ်နှင့် မကြံပါနိုင်၊ နှမ်းခွေလှိုယိုင်) ၂။ ။
 (နွဲ့ပင်တိုင် ကြည့်ရှောင်တိမ်းတယ်၊ စိမ်းသင့်မှစိမ်း) ၂။ ။ (ခြုံလှုံပါတုန်သဲ၊ မိုး
 ညိုလှိုမဲ) ၂။ ။ (ဖြေလဲနော်ခူ နေမရှင်၊ ရွှေရင်အုံမလုံကွေးတယ်လေး၊ ချမ်းတုန်
 လှိုအေး) ၂။ ။ ရီရီငွေနှင်းငယ်၊ သွင်းလာလှိုဖျန်း။ ။ ချစ်မေတ္တာ သူတထူးကို

ကူးပေသည့်မှန်း ။ ။ (သဖြန်) ။ ။ သနားငယ် မညှာရက်ကယ်မို့ သူ့တွက်
ကယ်ဖန်ရာဆယ်၊ ရေးနှောင့်မလွယ်။ ။ ဘယ်ခါနေငယ်မှ၊ ကိုယ်တွေ့၊ သည်ပူ
နယ်က၊ အေးလွယ်သိမှန်း။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ ရှစ်စုံရွက်ကြာ ” အပိုဒ်အစား၊ “ ရှိစုံရွက်ကြာ ” ဟူ၍ မဟာဂီတဝိသောဓနိကျမ်းနှင့်
မဟာ ဂီတအသစ် (သုရိယ) တို့တွင် မူကွဲတွေ့ရသည်။

“ ရွှေပေါင်းဝန်းရံ ” အပိုဒ်အစား၊ “ ဗိုလ်ပေါင်းဝန်းရံ ” ဟူ၍ မဟာဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနှိပ်
ခြင်း) နှင့် မဟာဂီတအသစ်တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ ယှဉ်စံမတူကျွမ်းလုမှုလေး ” အပိုဒ်အစား၊ “ ရွှင်စံမတူ ဝှန်းဖြူစွလေး ” ဟူ၍ (ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း
(ဒုတိယနှိပ်ခြင်း) တွင် မူကွဲတွေ့ရသည်။

“ နောက်အိမ်တော် ” အပိုဒ်အစား၊ “ မြောက်အိမ်တော် ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်တွင် မူကွဲတွေ့
ရှိရသည်။

အထက်ပါရှစ်စုံရွက်ကြာ ပတ်ပျိုး တတိယ သီချင်းပိုဒ်ရှိ “ မြတ်ဘုန်းမိုငယ်လေ၊ ရွှေကိုယ်နန်းလောင်း ”
အစချီအပိုဒ်၌၊ “ ရွှေကိုယ်နန်းလောင်း ” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ “ နန်း၌စံနေတော်မူသော ဘုရား
အလောင်း (ဝါ) အမတနန်းသို့ စံမြန်းမည့်အလောင်းတော် ” ဟူ၍ ယူဆရသည်။

၁၂။ သီတာသောင်ခြေဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ယမုနွာ၊ သီတာသောင်ခြေဦးမှာလလေ။ ။ သနားဘွယ်၊ လူနွယ် ခေါ်သံ
ထူးလို့လေး) ၂။ (ကြည်နူးဘွယ် မယ့်တကိုယ်၊ ရွှေဟင်္သာမောင်နှံငှက်ကယ်တို့၊
ကြင်ဖော်မှာ ကြင်ဖော် ဘက်ကယ်နှင့်၊ တူပျော်ပျော်လေ၊ ဘယ်ခါမှစက်ရပါ၊ လည်
ယှက်ကာသူတို့လို့) ၂။ (မဖိုခေါ်သံ၊ လူနွယ်သူ ဟန်၊ ဖော်ကွာသူဆွေးစေဘို့
ဖန်) ၂။ (သံတဲသံငွေလျှံ ဝဲတဲဝဲကာပုံ) ၂။ (အိုငါးကြင်းတွေ့ဆန်။ ။ ငါးတန်
တွေ့သောင်ရေစီးမှာလ၊ ကိုတံငါ လှေယာဉ်စီးပါလို့၊ ပိုက်ကြီးနဲ့ရေချလာ) ၂။
(ဒေါင်ဒင်သံသာသာနှင့်၊ တံငါလှေလောင်းဆင်း) ၂။ (အိုနဒီတိုင်းမှာလ။ နှင်း
ငွေဆော်) ၂။ (ချမ်းလို့တုန်၊ မလုံကွေးတယ်၊ ကိုယ်ရေးကြုံတော့နော်) ၂။
[(တပေါင်း တန်းခူး မိုးသားကြူး) ၂။ လေရူးဆော်လှာပုံ။ နဒီတိုင်းမှာလ၊ ကို
ငါးကြင်းငယ်တို့၊ ပိုက်တိုင်းမှာ သူတို့ခန်] ၂။ (လွမ်းလေပပပပပပပပပါလို့၊ အားက
ကုန်၊ လွမ်းလေပပပပပပပပပါလို့၊ အားကကုန်) ၂။ သောင်ယံမှာ၊ မောင်နှံငှက်
ကယ်တို့ (လည်ချင်းယှက်ပါလို့၊ နွဲကာပျော်စံ၊ ဆွေးစေဘို့ဖန်။ ။ ကြင်ဖော်ကွဲ
ရောထင့် ဝဲကာပုံတယ်၊ သည်သောင်ယံက၊ မခွာရက်တယ်၊ ကြံခက်လို့ပန်း) ၂။
(သဖြန်) ။ ။ (ရစ်သန်းငယ်ကာ ယမုနွာငွေသောင်ခုံက၊ လွမ်းပုံကို ဖြေမရွှင်ဘု
ပေအင်ပမီး) ၂။ (ငွေနှင်းငယ်မှုန်၊ လေညှင်းတသုန်သုန်နှင့်၊ ရေဆင်းပုံ ဂယက်ဝိုင်း
ငယ်၊ လှိုင်းထလှိုစီး) ၂။

၁၃။ ဝိဇယကာရီဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုး

(လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

(ရေယမုန်၊ အမွန်သီတာတိုင်းသို့လေ။ ။ငှက်လိမ္မာ၊ မကြာနောင်စေခိုင်း
မယ်ပလေး) ၂။ (တောင်ဝိုင်းစုံလွင့်၊ မြင့်တိမ်ယံဗေ၊ ရေယဉ်စီးတဲ့ မြစ်ကြီးငယ်
သောင်ခြေ) ၂။ (ရွှေရွှေရွှေရောင်သား၊ ငွေငွေငွေရောင်သား) ၂။ ။မြရေယဉ်
မှော်ပင်ကြား၊ မြူးစုံတဲငါး။ ။လေးမယ်ခင် နတ်သွင်ထား၊ ဘုန်းမယ်ဘို့သား။
(နှုတ်ဖျားဝါဝါ၊ ပန်းလွှာရွှေသွေး၊ ချီကာယုလှိုပေး) ၂။ (ကိုယ်မွေးသိင်္ဂါ၊ ဖြူစွာ
ငွေသွေး၊ ကျောင်းဝင်ခွဲလေး) ၂။ (ရွှေဘုံသုကလေးငယ်တို့၊ ချိုအေးသံသာ) ၃။
စုံဆယ်လိဂ္ဂိရှင်ညောင်းတယ်၊ တောင်းယူခဲ့ပါ။ (နှဲ့နှဲ့မာန်ကိုးငယ်နှင့်၊ ဒုဆိုးလိက်
ထာ) ၃။ မြမျက်ရည်ဂေါ်ဇင်ညွှာကာ၊ ငိုရှာလှနိုး၊ မောင်မောင်ကြီးငယ် စိန်ကြီး
သွယ်၊ (ဟာတိတ်ပကွယ်) ၂။ ကြောင်ညှိပါးငယ်၊ စားတတ်လှတယ်။ ။
(ရေပေါ်မှာ လှမ်းပါတဲ့၊ ကန်ဇုန်းနွယ်) ၃။ ဒေါင်းဖလ်ဝါရောင်စုံကွယ်လို့၊ ခိုင်ရွှေ
နွယ်သီး၊ ဇမ္ဗူရည်ထီးမှာတဲ့၊ အငြီးတော်ပြေ။ ။ (ယိုလေသံသာ) ၂။ စိန်ရိုး
ညွှာလဲမယ်လေး၊ နှဲ့ဟန်လို့သာ။ ။(သဖြန်) ။ ။ (တိတ်ပါတော့ သက်လျာ
ငယ်၊ ဥာဏ်ရှာလို့ဆိုး) ၂။ မေ့မောင်ကြီး မပူပါနှင့်၊ ပင်တိုင်သူ စိတ်မကောင်းပါဘု
ကွယ်၊ လောင်းနေညွှန်မျိုး။

၁၄။ အမရပူရမြို့ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ပြင်စည်မင်းသား)

(ယုဇနမာလာ၊ ဂန္ဓာပင်စုံဦးမို့လေ။ ။ပုလဲချပ်ရံ၊ ဝတ်ဆံရွှေရည်လူးလို့
လေး) ၂။ ။မာလာရွှေငုံထူးတနှဲ့နှဲ့၊ ခိုင်ညွှာစိန်မုန်ဖူးတလဲ့လဲ့။ (လှမ်းဘွယ်
စေသာ၊ သီတာမြသွေး၊ စီးသွယ်သွန်၊ ဖြာဝှန်ရေကြည်အေး) ၂။ ။(တောင်
ဂန္ဓမာ နန္ဒမုချာ၊ မဇ္ဇူမာလာ၊ သင်းပျံ့မွှေး၊ နတ်ကယ်ဖန် ကန်မင်းကဖွေး) ၂။
(ငါးမည်ရွှေကြာ၊ လေသာပျံ့သွေး၊ ထုံအေးငယ်ကြိုင်စွာ၊ ဝတ်ရည်ခြေသုံး၊ ပိတုန်း
မြတောင်ဇာ) ၂။ ။(ဣန္ဒြိန်လာ၊ သိင်္ဂါရောင်စုံဆင်းဝယ်ပလေ၊ မြစ်တေးကြော်၊
စင်ရော်ရွှေပိန်ညင်းငယ်နှင့်လေး) ၂။ ။(စံခင်းဘောကြော့၊ ကြက်ကယ်ညှိနောင်။
မြင်တင်သေလာ၊ ခွေကာသန်းသည့်၊ မန်းမြေတန်ဆောင်ငယ်မှာ) ၂။ ။(ရွှေ
ဘုန်းနေလရောင်၊ ခွန်ဆောင်တိုင်းခန်း၊ သိမ်းမြန်းငြိမ်းချမ်း၊ အေးသီတာ၊ လေး
ဒီပါ) ၂။ ။ (ထူးတဲ့ ထူးထွေလာ ကျူးတဲ့ ကျူးဇေယျာ) ၂။ ။(ရွှေစကြာ
ဆက်ကာပိုင်မည့်၊ ဘုံမဏ္ဍိုင် ဝေယန်ညွှန်မှာ၊ ဘုန်းနေကွန်ဖြိုး) ၂။ တန်ခိုးဝှန်ဝေ၊
ရေမြေခပင်း ဇမ္ဗူသောင်းတိုက်ချင်းသည်နှင့်၊ ရာမင်း မင်းစိုးခေါင်တည်။ ။

(သဖြန်) ။ ။ (နှိုင်းဘက်စုံရည်၊ ဝတိန်ပြည်သည်ဝယ်ပင်သို့၊ အထင်ညီဘွယ်သာ
ခါ ပမာမခြား) ။ ။ (သောင်းမြန်ကျန်းမြေ၊ ထီးရာနေနန်းစံတို့၊ စုံဆယ်ပန်ကြာ
ရံလက်ကယ်မှာ၊ ဆင်ရွက်ရှိထား) ။ ။

မှတ်ချက် ။ ။ “ဂန္ဓာ ပင်စုံဦးမို့လေ” အပိုဒ်အစား၊ “ဂန္ဓာပင်ဘုံဦးဝယ်ပလေ” ဟူ၍ မဟာဂီတ
ပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မာလာရွှေငုံထူးတန့်န့်” အပိုဒ်အစား၊ “မြိုင်သာရဂုံထူးတန့်န့်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း
(ပဌမနိပိဒ်ခြင်း) တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ခိုင်ညှာစိန်မုန်ဖူးတလဲ့လဲ့” အပိုဒ်အစား၊ “သင်္ဂါစံမုန်ဖူးတလဲ့လဲ့” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့်
ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဖြာဝှန်ရေကြည်အေး” အပိုဒ်အစား၊ “ဖြာဝှန်ယဉ်ကြည်အေး” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် မူ
ကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မန်းမြေတဆောင်ငယ်မှာ” အပိုဒ်အစား၊ “နန်းမေရုတောင်” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေ
နန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ထူးတဲထူးထေ့လာ၊ ကျူးတဲကျူးဇေယျာ” အပိုဒ်အစား၊ “ကျူးတဲ ကျူးတေဇာ ထူးတဲထူးထေ့
လာ” ဟူ၍၊ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

၁၅။ အင်းဝနန်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီး)

(မဏိကဉ္စနာ၊ သင်္ဂါရွှေရည်သားလို့လေ။ ။ ပတ္တမြားမြဆိုင်၊ တူပြိုင်ရွှေ
ယပ်မားနှင့်လေး) ။ ။ (သယံဇာငွေသား၊ ထင်မှားဘွယ်ရိုးရာ၊ နဝဒဏ်ရောင်
ညီး၊ ရံထီးရှစ်ဆိုင်ကာ၊ သီဟာပြန်ဘောင်၊ ဗြဟ္မာရေသွန်း၊ ရွှေခန်းချိုငြိမ့်
အောင်) ။ ။ (ရဌငယ်ပြည်ဘောင်၊ ဘုန်းရောင်ငယ်ကွန်မြူး၊ ဝေယန်ပိုင်ဖန်လာ
ကွန်တယ်၊ မင်းဝံညွန့်ဦး) ။ ။ (သလ္လာယုက်ကူး၊ ဂင်္ဂါရစ်ရုံ၊ ကောဝိဋ္ဌပုံ) ။ ။
(နှစ်နန်းငွေလယုန်၊ ရွှေဘုံခညောင်း၊ ထီးဆောင်းမင်းပေါင်း၊ ဦးနှိမ်ကာ ဘူမိန္ဒာ) ။ ။
။ ။ (သာတည့်သာရွှေကူ၊ ဆုယုမေဓါတ်ကယ်မီး) ။ ။ (ယာမာလိစံမငြီး၊
နန်းရွှေမြို့ကြီး) ။ ။ (ဒုတိယနိပိဒ်၊ ကြက်နန်းသာတဲတောင်) ။ ။
(သဖြန်) ။ ။ (ကြည်းရေပြန်ဘောင်၊ ငွေသောင်နုခင်း) ။ ။ (ရှုလဲမကုန်နှင့်
ဇေယျဘုံမြောက်ညာက၊ မဏ္ဍလာမင်တိမ်ပြန်ငယ်မှာ၊ ပန်းရည်သန့်လင်း) ။ ။

မှတ်ချက် ။ ။ “နဝဒဏ်ရောင်ညီး” အပိုဒ်အစား၊ “နဝရတ်ရောင်ညီး” ဟူ၍ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်း
ကျမ်းတွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဂင်္ဂါရစ်ရုံ၊ ကောဝိဋ္ဌပုံ” အပိုဒ်အစား၊ “ဂင်္ဂါယဉ်ရုံ၊ ကောဝိဋ္ဌဘုံ” ဟူ၍၊ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်း
ကျမ်းတွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ယာမာလိစံမငြီး၊ နန်းရွှေမြို့ကြီး” အပိုဒ်အစား၊ “ယာမာလိစံမငြီး၊ မန်းရွှေမြို့ကြီး” ဟူ၍ မဟာဂီ
တပေါင်းချုပ်တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မဏ္ဍလာမင်တိမ်ပြန်ငယ်မှာ၊ ပန်းရည်သန့်လင်း” အပိုဒ်အစား၊ “မန္တလာမင်တိမ်ပြန်ငယ်မှာ၊ ပန်းရည်
သန့်လင်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနိပိဒ်ခြင်း) ၌ ၎င်း၊ “မန္တလာမင်တိမ်ပြန်ငယ်မှာ ပန်းရည်နုသင်း” ဟူ၍
ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ပဌမနိပိဒ်ခြင်း) ၌ ၎င်း၊ “မန္တလာသည် ရေပြန်ငယ်မှာ ပန်းရည်သင်း” ဟူ၍ မဟာဂီတ
ပေါင်းချုပ်၌ ၎င်း၊ “မန္တလာလေချိုဖြန့်တယ်၊ ပန်းရည်သင်း” ဟူ၍ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့၌ စာမူကွဲများ
တွေ့ရှိရသည်။

၁၆။ မျှော်တော်ယောင် မောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(အနောက်နန်းတော် မမြလေး)

ပြာပြာညိုရောင်၊ မှိုင်းတလဲ့လဲ့၊ အာကာပြင်ဘောင်သိုင်း တချဲ့ချဲ့၊ [(ရွာလှာ ပြန်လဲ၊ တဖဲ့ဖဲ့) ၂။ စက်မြဲပန်းဘုံ၊ သုန်သုန်ငွေနှင်း၊ သွင်းလာပြန်ဒေါ၊ ပျော်လိုဘဲ၊ သဲကြွေကျမ်းမျှ၊ လွမ်းရန်ဆင်)] ၂။ ။ (သေချင်အောင်နှယ်၊ ကြုံတယ်ကံ၊ ဖန်လာဆန်းဆိုငိုတမ်း) ၂။ ။ (နန်းဘုံမြင့်ရိပ်ကြာလယ်၊ သန်းယံကျူးလို့၊ ဖူး မလွယ်) ၂။ ။ (ကျွမ်းကြေဘယ်ငယ်လေ၊ စက်ရာဝယ်ထင်လာလျက်ကယ်နှင့် ဆော်ကြက်ကယ်ညံညံစီစီ၊ လင်းပြန်လပြီ) ၂။ ။ [(အို-ဘယ်ဆီစံသိမှန်း) ၂။ နတ်သွင်ယဉ်တဲ့သူ၊ ပူအောင်လေဖန်တော်နဲ၊ ရွှေသဲကျမ်းမျှ လွမ်းစေဘယ်] ၂။ [သန်းရွှေထူလယ်၊ မျှော်တယ်ခုသား၊ (ခြားတဲ့အယူ) ၂။ ။ ဘယ်မှာမူလေသိ၊ နော်ခင်ဘုန်းငယ်၊ မုန်းမာန်ဖွဲ့အား] ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (သနားငယ်ခံ၊ တင်ရန် ကုန်ခက်တဲ့၊ ရွှေမျက်မူထား) ၂။ ။ (ဖြူရှစ်စုံ၊ ဗိုလ်ပုံရွှေပုံက မယ်နဲမညီ ရှိမည်ကို စိုးမိပြန်သား) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ဖန်လာဆန်းဆိုငိုတမ်း” အပိုဒ်အစား၊ “ဖန်လာမှန်း၊ ဆိုငိုတမ်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသော ဓနီကျမ်း၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတနှင့် မဟာဂီတအသစ် (သူရိယမူ) တို့တွင် စာမူကွဲ များ တွေ့ရှိရသည်။

“သန်းယံကျူးလို့ဖူးမလွယ်” အပိုဒ်အစား၊ “သုံးယာမ်ကျူးလို့ဖူးမလွယ်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနီ ကျမ်း၊ မဟာဂီတအသစ်၊ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက် ပရပိုက်အမှတ် ၂၂၁ တို့တွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မျှော်တယ်ခုသား” အပိုဒ်အစား၊ “မျှော်တယ်နှင့်သား” ဟူ၍ မဟာဂီတသစ်နှင့် နိုင်ငံတော် စာ ကြည့်တိုက် ပရပိုက် အမှတ် ၂၂၁ တို့တွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဘယ်မှာမူလေသိ” အပိုဒ်အစား၊ “ဘယ်မာန်မူလေသိ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် နိုင်ငံတော် စာကြည့်တိုက် ပရပိုက်အမှတ် ၂၂၁ တို့တွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မုန်းမာန်ဖွဲ့အား” အပိုဒ်အစား၊ “မုန်းတော်နှင့်သား” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်၊ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတ၊ မဟာဂီတအသစ်၊ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက် ပရပိုက်အမှတ် ၂၂၁ တို့တွင်စာမူကွဲ တွေ့ရှိရသည်။

၁၇။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မိုးလုံးပတ်လည်၊ သွင်းလေချို၊ နတ်စည်ငယ်လေရင့်ကျူး၊ ထူးထူးထွေထွေလာ၊ ကြော်သံဝါ) ၂။ ဟန်ဖန်ဖန်လဲ၊ နှလို့စေ၊ ဖန်လို့ရွာရွာနန်းစို၊ မိုးမိုးရွာဘဲချုန်း၊ ပျော့အုံး မှာခွေ၊ ဖြေလဲနုန်းသည်နှင့်၊ (ဒုန်းအာကာ၊ ကေရာက ကြော်ငြာကြွေး၊ မာလာ မာသိန်ရေး၊ ရွှေကိုယ်လေးသွန်းရုပ်ပုံ) ၂။ [(ရွှေမကုန်၊ ဘဝင်မှိုင်း၊ မှိုင်းမှိုင်း ဝေ) ၂။ သလွန်ဘွေ၊ လှော်ရွှေသား၊ တယောင်မှား၊ မှိုင်းမိမိုး] ၂။ ။

(သဖြန်) ။ ။ဆော်မြည်သံကျူး၊ စက်ဦးပန်းဘုံဘွေ၊ ဆံကေန္တယိမ်း၊ ခေါ်တော်
လိုသား၊ ထင်မှားဘွယ်လွမ်းဘွယ်စေ။ ။ဖြေလဲခုနော်မပြေ၊ ဆော်လေကမ္ပိုး
စက်အုံးစာမရီက၊ ကြံတတ်ပြီဘယ်မလင်းတယ်လေ၊ ခင်းသာတို့ဘူး။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ ဖန်လိရွာရွှန်းစို ” အပိုဒ်အစား၊ “ တန်လိရွာရွှန်းစို ” ဟူ၍ ရွှေနှင်းထွက်မဟာဂီထ
တွင် မူကွဲတွေ့ရသည်။

“ ကေရာကကြော်ငြာကြွေး ” အပိုဒ်အစား၊ “ ခေရာကကြော်ငြာကြွေး ” ဟူ၍ အချို့သီဆိုကြကြောင်း
စုံစမ်းသိရှိရသည်။

“ အုန်းအာကာ၊ ကေရာကကြော်ငြာကြွေး မာလာမာသိန်ရေး ”၊ အပိုဒ်အစား၊ “ ကုံးအာကာ၊
အက္ခရာ ကြော့ကောက်ကွေး၊ မာလာမလက်ရေး ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

၁၈။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မှိုင်းပြာဝေ၊ လေပြေဆွတ်ဖျန်း၊ သန်းကာဝေရီ၊ သိဂီမှန်နန်း၊ ဆန်းလဲ့
ပြာပြာ တိမ်ဝါတန်း၊ တိမ်ပြာဆန်း၊ စိန်ကြာခန်း) ၂။ ။ (လွမ်းရန်ပို၊ ဆန်းပြန်
လို ရွှေကိုယ်ကံငယ်၊ ဖန်လာတယ်။ ။ တနယ်စုံမြိုင်၊ ကြိုင်ထုံလန်း) ၂။ ။
(လွမ်းလေအောင်ဆင့်၊ ကျေးငယ်ပင်၊ ကျိန်ရေသုံးလို့ဘုန်းမမြင်) ၂။ ။ [(သဲ
ရွှေဘွင်ငယ်ကို) ၂။ လှသဇင်မပြေတို့နိုင်ဘု၊ ကြေမသို့အူချာပူတာ၊ ရှင်းနိုင်ဘု
သာ] ၂။ ။ [(ငွေသော်တာ ဆွန်တမင်း) ၂။ လှကံဖန်ခဲတယ်၊ နတ်ကယ်အို
ညီညာဘဲ၊ ရွှေဘွင်သဲဝယ်] ၂။ ။ (ရွှေကိုမှာ ဖြေဆည်လဲ၊ သဲကညွတ်ကျင်၊ လှ
သဇင် ပင်ကိုယ်ထူး၊ ပျောင်းခွေမူးတယ်) ၂။ ။ [(ဘယ်ဝယ်သိမှန်း) ၂။ တိမ်
နန်းထေ့လို့၊ ရဝေစမွယ်၊ ကူးပြန်မိတယ်] ၂။ ။ (ပြာတယ်၊ ဝါတယ်၊ ညာဘယ်
ပတ်သန်း၊ ထိန်လျှံစိန်ရောင်ရွှေ။ ။ ဒုခိ-ရွာစေ့လိုလို၊ ပြိုဟန်ကလဲ၊ ခါမိုးဟုတ်
ပါဘဲ) ၂။ ။ (သဲငွေဖြူသောင်၊ တောင်ပြန်လေ၊ ထေ့တဲ ထေ့ထူးငယ်ဆန်း) ၂။
(မြိုင်ရဂုံ စုံတဲလမ်း၊ ပန်းနံ့စုံစီ) ၂။ [(မြမဟီ) ၂။ ရေသိတာက၊ အေးတယ်ကို။
ချိုချိုချိုညင်း၊ ကူးပြန်မိခြင်း] ၂။ ။ (သဇင်သင်းပါတဲ၊ ခင်းရွှေဝတ်မှုန်) ၂။
(တိမ်ချပ်ရုံ၊ သုန်လေညွတ်တယ်၊ ခွေဝတ်ညွာက၊ ကြိုင်စွာတဲလှိုင်စွာ) ၂။ ။
(တေးမှိုင်းကာမော၊ ဖြေနိုင်ပေါင်) ၂။ ။ (ဒုခိ-ဆုံးတိုင်အောင် မှိုင်းကာမော၊
သည်းချာကြေလှစော) ၂။ ။

၁၉ ။ တောတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဂန္ဓမာ၊ဟောဝန္တာ၊ သေလာနန်း၊ ပန်းစုံဆန်းတဲ့ နန်းသိင်္ဂါ၊ အေးကြိုင်စွာ၊ ရွှေမာလာကသာ၊ ကြိုင်နံ့လှောင်း) ၂။ ။ (မြဗမ္မုဘောလွန်လေရွှေပန်းပေါင်း) ၂
 ငြိမ့်ငြောင်းသာလှ၊ ကျေးငယ်သာရက၊ သံချိုလေးထင့်၊ ကြေးကြရွာ၊ နွဲ့နွဲ့မှာ၊
 ဝဲကွန်ခါခါ၊ ပျံကသန်းတယ်၊ သိုက်နန်းပင်မြင့်မှာ၊ ကျူးကြော်ငြာ၊ မှူးပျော်ကာ
 တွန်သံအေးတယ်၊ ငြိမ့်လေးသံစာစာငယ်ကိုလေ၊ ဖော်ရေးခေါ်ကာ၊ မျှော်ရှာ
 ပျော်ကာ၊ သိုက်မှာနွဲ့လို့၊ တွဲချီကာ၊ နွဲ့လေယူရှာ၊ စုံမြိုင်နန်းမှာ၊ ကိုက်ပန်းရွှေ
 ဝတ်ညွှာ၊ ပန်းမာလာက၊ ကြိုင်စွာမွှေး၊ လေသွေးယူကာ၊ ပျံမွှေးငယ်ကြိုင်စွာ
 ခိုင်ညွှာ၊ သာနွဲ့ကပ၊ သာရကာငှက်ကျေး၊ ငြိမ့်လေးပ၊ ခေါ်ကြေးသံသာ။ ။
 (သဖြန်) ။ ။ ထူးသလိုသာ၊ ပန်းစုံစွာသိုက်ညွှာနန်းငယ်က၊ဖော်မဲ့ရှာ ပျံကသန်း
 ပါလို့၊ ရွှေနန်းပန်းကြာလယ်က၊ ကျူးသွယ်သွယ်၊ မှူးမယ်တတယ်၊ ခြူးသွယ်
 လျပန်း။ ။

၂၀ ။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီး)

(နဝတတ္တကုဏ္ဍလ၊ စိမ်းကြည်မြ ရေယမုန်၊ စိမ့်စမ်းတွေတွေဆင်း၊ ငွေခင်းပြန်
 သဲသောင်ခုံ၊ စုံခြေယှက်ရုံ၊ စန္ဒရကန်အနန်း၊ နွယ်ပန်းကသင်းလို့သာစုံ) ၂။ ။
 (ပျံမွှေးငယ်တည့်လှိုင်ထုံ၊ ကူတုံလေမြူတုံလေ တူစုံမကွဲ) ၂။ (သူရိ၊ ဘာသာမာဂဓါ၊
 သံစုံနွဲ့လို့လေ။ တိုးအောင်းကိန္နရာ၊ ဂဇာရောင်ပုလဲငယ်နှင့်လေး) ၂။ ။
 (တင့်ရဲခုဖန်ခါခါ) ၂။ ။ (မြိုင်ချာမှာကုန်ကုန်ပန်းပါပေါ့) ၂။ ရှာလမ်းသည်မှာသာ၊
 (ဘယ်နဲသည့်ကံကြမ္မာ) ၂။ (ကြံကာ ဖန်ကာ၊ သည်ဖူးစာက) ၂။ သိရှာလေဘူး
 ငယ်ကို၊ ကျူးယောင်မိရှာ၊ [(သင်းတပျံပျံ၊ နှင်းနံ့ငယ်ဂေါ်ဇင်ဂန္ဓာ) ၂။ (ပင်မင်း
 အင်ကြင်းရွှေဝါ) ၂။ ယင်းမာကြိုင်လှိုင်မြိုင်လုံးမွှေး] ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။
 (လေသွေးငယ်ဆော်၊ ပြည်တော်ကဝေး) ၂။ ။ (လေးမယ်ဖြစ်အင်၊ ပူရေးသည်
 မှာမြင်တော့တယ်၊ နန်းပင်မြင့်သွေး) ၂။ ။

၂၁။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး

(မြှောင်နန်းလို့ခို။ ။ အလိုဘယ်ဝယ်၊ ရောက်လွယ်ငယ်နိုင်ဘဲ၊ ပတ်ဝန်းဘယ်ညာ၊ သီတာချောင်းရေကွဲ) ၂။ (သည်းကြွလောင်တောင်ခရီး၊ ဇနီးငယ်တည့် နန်း ကိန္နရီမယ်၊ မြန်းရှာရတယ်။ ။ ရေယဉ်ဝယ်သည်တသွန်း၊ အလွမ်းတွေကကြွယ်) ၂။ (အိုလှမည်းမယ်၊ ဘယ်ပြည်တည့် လှမ်းရမယ်) ၂။ ကုန်ကြွဘယ် ရေလှိုင်းဘောင်က၊ ပူဗျာသည်နောင်စိုး၊ ဖန်လာမိုး၊ ကုန်ကြွဘယ် ရေလှိုင်းဘောင်က၊ ပူဗျာသည် နောင်စိုး၊ ဖန်လာမိုး၊ (အိုညှိုးရကံ၊ မြိုင်ယံကြော့ဖျား၊ တအားရယ်ကငယ်) ၂။ (သဖြန်) ။ ။ နောင်နဲတူ၊ ဘော်မပါ။ ။ သနားငယ်မှုယူနှင့် ချောင်းရေတတနယ်ဘက်မှာ၊ ကူးခက်လှပါ။ ။ လေနှင့် ဝိုင်းပါလို့၊ ထောင့်တိုင်းငယ်က မှန်လို့ပြာ၊ သေလာကြော့တခန်း၊ နတ်နန်းကိန္နရီ၊ မောင်ကြီးကို ကူလာညီပါ၊ မြတ်ဂီဝါတောင်လိုဏ်ကျေမှာ၊ ဘုန်းမေ့ကြောင့်ပန်း။ ။

၂၂။ မြစ်နှင့်တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီး)

(သာဆန်းရဂုံဘွဲ့။ ။ ညှင်းပြေပြေ၊ လေပြည်လောင်း၊ ညှာခြေစိမ်းရင့် မောင်း) ၂။ ။ (ညောင်းရွက်ကယ်တည့်ကြွလေဟန်၊ မြညှာရွှေရည်လံ့) ၂။ ။ သင်းကျံကျံလေတည့် ဝင်းလံ့လံ့။ ။ မြူးပျော်စံလေတည့်မှာ၊ ကျူးကျော်ညံ။ (မြယုန်းဘုံ တိမ်ယံကာ၊ ဖန်လာမြှိုခိုး၊ ဖြိုးဖြိုးအိုညီ၊ မှန်ရီတည့်ထွေထွေဆန်း) ၂။ ။ ပန်းလေအောင်တည့်မှာ၊ ကမ်းရေယဉ်သောင်။ (ညိုမှောင်ရော်ဝါ၊ ရွှေကြာမြသား၊ နီလာစိန်ကြောင်ရွှေ။ ။ ရွာစေ့လိုလိုပြိုဟန်ကလဲ၊ ခါမိုးဟုတ်ပါဘဲ) ၂။ ။ (သဲငွေခုံသောင်၊ တောင်ပြန်လေ၊ ဝေတဲဝေမြူးလန်း) ၂။ ။ (မြိုင်ဟေဝန်သာ စခန်း၊ ပန်းလဲ့စုံစုံ) ၂။ ။ [(မြနဒီ) ၂။ ရေသီတာက၊ စိမ်းတယ်ကို။ ။ ချိုချို သံညှင်း၊ ကျူးလာတဲရင်း] ၂။ ။ (ဇင်မင်းကလိုင်ထုံ) ၂။ ။ (စိန်ချပ်ရုံ၊ မှန်ရွှေ ဝတ်ကယ်၊ လေညှတ်လာလို့၊ ယိုင်ကြွလှစုံမြိုင်) ၂။ ။ (တေ့မိုင်ကာမော၊ ဖြေနိုင် အောင်) ၂။ ။ (အို-မယ်မောင်သံစာစာ၊ ကျူးလာဖော်ချင်းနှံ) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (လဲရွှေကကျံ၊ ငှက်သံကညှင်း) ၂။ ။ (ဖလ်ခိုးငယ်စီစီနှင့်၊ မြိုင်ဝေရီ၊ ခါရွှေ ဆန်းငယ်ကို၊ ထုံပန်းကသင်း) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ကျူးလာဖော်ချင်းနှံ” အပိုဒ်အစား၊ “မြူးလာဖော်ချင်းနှံ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောနီ ကျမ်းတွင် မူကွဲ တွေ့ရှိရပါသည်။

“လဲရွှေကကျံ၊ ငှက်သံကညှင်း” အပိုဒ်အစား၊ “လဲရွှေကညံ၊ ငှက်သံကညှင်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောနီ ကျမ်းနှင့် မှန်နန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲ တွေ့ရှိရပါသည်။

၂၃။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီး)

(လောင်းပန်းဂမုန်းအင်လေတည့်မှ၊ အနန်းဂေါ်သဇင်) ၂။ ။ (တသွင်ခိုင်
ရွှေညာ၊ အပင်လှိုင်ဝေဆာ၊ ဆွတ်ဖျန်းညှင်း လေဆိုင်ငယ်မှာ၊ ကြိုင်အေးစွာ) ၂။ ။
[(အစဉ်ခါ၊ ယှဉ်ကာ၊ ယဉ်ရာ) ၂။ ။ (မြရည်လေရေခင်း၊ ရွှေပင်း ငယ်မှာ
ရွှေဟင်္သာ)] ၂။ ကြေးလှာရင့်ရင့်နှော၊ အလို့-ရွှေဟင်္သာ၊ ဝေးကွာတင့်တင့်စော၊
(ဥသြရွှေသာကာလေတည့်မှ၊ တံကြောစုံမြိုင်ချာ) ၂။ ။ (ခေါက်ရှာငယ်ခေါ်
ကျူးခြင်း၊ နွဲ့ကာသာ ပျော်မြူးရင်း) ၂။ ။ (လေပြေညှင်းညှင်း သင်းသင်းဂန္ဓာ၊
မွှေးပျံ့ပန်းမာလာငယ်လေ) ၂။ ။ (မြသားရေကန်မှာ၊ စိမ်းလဲရှင်းကြည်စွာ)
၂။ ။ (သံသာ သံလေး၊ ခေါ်ကာပျံ့ကြေး၊ ဖော်ရှာတအေးအေး) ၂။ ။
(အို-ငှက်ကျေးမယ်နှင့်မောင်၊ ကြင်ကြီးဖွဲ့ယှက်ကယ်နှောင်) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။
(မိုင်းရီလို့မောင် နန်းတောင်ညာတသိမ်က၊ သာဂိမှာန် နွေရတုပေမို့၊ ကြေလှ
ဟန်စော) ၂။ ။ (ကိုးနယ်ပြည့်ဆင်၊ မင်းလှိုင်တိမ် မိလ္လာနှင့်၊ ပင်သိင်္ဂါခိုင်ညာ
ညှင်းငယ်မှာ၊ ရွှေကန်သည့်တော) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ “လောင်းပန်းဂမုန်းအင်” အစချီပတ်ပျိုးကို “ရွှေစစ်သင်နတ်ချင်းအလိုက်”
ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင်၎င်း၊ “အိနောင်ဇာတ်ဖြည့် ကန်ဆင်းပတ်ပျိုး” ဟူ၍ ရွှေပြည်ဦးဘတင်၏
လက်ရေးမူစာအုပ်တွင်၎င်း၊ မှုကဲ့တွေ့ရှိရပါသည်။

၂၄။ မြောက်အိမ်တော်သံတျေသတ်ပတ်ပျိုး
(ငယ်တိုးအတွင်းဝန် မဟာနန္ဒယော်စာ ဦးကျိစိုး)

(လကျော သပြေကျန်းငယ်မှာ၊ နောင်စိုးမည့် ဧကရာ) ၂။ (ရိပ်ဖြူငယ်ကစွ
ဒီပါနယ်တရိုး၊ နေအနေနတ်မျိုး) ၂။ (အုပ်စိုးငယ် ပျော်စံကာ၊ မိုးနတ်ကယု
ပုံပမာ) ၂။ (မြတ်ရွှေသမ္ဘာ၊ တေဇာလျှိုလင်းနတ်ရှင်ရင်သွေး မောင်နှင့်မယ်ငယ်
မှာ။ သိကြားသူဇာ၊ တူတမျှငယ်၊ စံကြတော့တယ်) ၂။ (ရွှေမျှားလယ်ငယ်မှာ၊
နေလနယ်ရွှေဘယ်မခြား၊ ဟင်္သာမောင်နှံလား) ၂။ (နှစ်ပါးငယ်စံ၊ သုံးရံငယ်ရွှေ
ပေါင်း၊ ရိပ်ကြာရပ်ခို၊ ရာပြည်ဆိုတဲစိန်တမုတ်ကယ်၊ ဦးညွတ်ခပျောင်း) ၂။
(ဘုန်းဘုန်းတန်း ဘုန်းတန်းတေဇာ၊ ဖြာဖြာရောင် လင်းပါလို့၊ မင်းမင်းမြတ်ထွတ်
ခေါင်ဗွေ) ၂။ (သာခေါင်ကျူး၊ ဘုန်းတန်းရောင်မြူး၊ ထူးထွေထွေ၊ ညွှာကြေဝါရွှေ၊
သာလေပြေသာ၊ သာပင်သာမျိုးစည်) ၂။ (ရွှေပြည်ကေတုနန်းငယ်က၊ အောင်
ပန်းတလူလ) ၂။ (ကေတုငယ်သာခေါင်၊ မြို့ရွှေတောင်၊ မြတ်စောထွတ်ညီနောင်)
၂။ (တန်းခိုးတော် ခြောက်ရောင်၊ အောင်နိဗ္ဗာန် ဆုထူး၊ ကယ်တင်သုံးလူ့မျိုး) ၂။
(ဆယ်စုံညွတ်နှူးရှိဦးခနိမ်၊ ဖန်မြဲခုဖန်မတိမ်) ၂။ (ဆုကြိမ်ကြိမ်တောင်းသော်လဲ၊
ဖော်ကွာသူ ပေါင်းရနိုင်ဘဲ) ၂။ (ရွှေသည်းနာလှတယ်၊ သိကြားလာမကယ်) ၂။

၂၅။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ပြည်မင်း)

(ခို-ကမ်းလေ ရေယမုန်၊ ကြုံလာနဲ့ပါ သဲရွှေဘွင်၊ ဘယ်ဖန်ဆင်သည့်၊ ရှစ်ခွင် ပျိုး) ၂။ ။ (မြခိုးငယ်ဝေရီ၊ ကိုးရပ်ပြည့်ချီ) ၂။ ။ (လှမ်းမမှီ) ၃၊ ဒေဝီညာ မြန်း၊ ပူဘို့ဖန်စော၊ နတ်နန်းဘုံရွှေမြေက၊ သွန်းလာစောလေပါမိုးငယ်၊ ဘယ်ငြိုးသည့် မှန်း။ (တောင်ကမ်းငယ်ပြိုမလိုလို၊ မင်ခိုးကညို) ၂။ ။ [(မယ့်တကိုယ်) ၂ လှိုက်ဖိုဒေဝင် သည်ရေဝဲ၊ သဲညွတ်ပို၊ ဖန်လာတယ်လေပြင်း၊ ဆွေးကြုံရခင်း)] ၂။ ။ (မင်းလွင်မြူမှောင်၊ တောနှင့်တောင်၊ လျှပ်ရောင်ပြက်ကာသန်းတယ်ကို) ၂။ ။ [(ပြေပြေလိ) ၂။ တကိုယ်မယ့်ဝယ်ပန်းတော့တယ်] ၂။ ။ (တိမ်နယ် မြသွင်၊ မြမင်းငယ်လွင်၊ သံဝါတင်မောင်းသည်နှင့်၊ ရိုက်ညောင်းထပ်ဆင်) ၂။ ။ [(ရွှေပဉ္စင်) ၂။ ကျူးရင့်ကာဖန်တော်လဲ၊ ဆွေးကြုံရခဲ)] ၂။ ။ (သဖြန်) မယ့်သဲ ခုလှိုက်ဖိုငိုမယ်ပခင်း။ ။ (ရေလှိုင်းပြည့်ဝှန်၊ ပူညွန်စော၊ ဒေဝါမိုးငယ်ကို၊ ငြိုးမာန် ဖွဲသင်း) ၂။

၂၆။ ကျေးစေပတ်ပျိုး
(အဆိုတော်မယ်လုပ်)

(ထွန်းလင်းလံ့လက်၊ ဖလံစက်လံ့၊ သန္တာရည်သွေး၊ လည်ရေးမြတောင် ပံ) ၂။ ။ (ဟန်တချီချီကျူး၊ တောင်ပံယုက်ကာမြူး) ၂။ ။ (ဖူးတင်သဦးညွတ်ခ၊ ကျေးမြစိမ်းရွှေ၊ စေတော်မူဦး၊ ထက်တိမ်ဘုံ၊ တောင်ဟန်ကွန်ကွန်မြူး) ၂။ ။ (ထူးထူးငယ်နှင့်၊ ရှင်မြူးငယ်ကြော်ကြေး၊ လေပြည်သွေး၊ ဟန်ရေးရှယ်ကာချီ) ၂။ ။ (ထက်တိမ်ဘုံဆင်ငယ်မှာ၊ သာကီငယ်နှယ်အား၊ စေတော်မူကြောင်း မဟုတ် လား) ၂။ ။ (ရွှေနားထပ်ပါလို့၊ တပ်အပ်ကယ်သေခေ၊ ခွန်းမိန့်တော်ထွေ) ၂။ ။ မြဲသေချာသံမို့နဲ့၊ ကျေးစေတမန်၊ ရွှေချိုင့်စံ၊ ရွှေချိုင့်စံ ဟိုကျွန်းက၊ နေယွန်းလျှင်ပြန် ခဲ့ပါ၊ ရွှေချိုင့်စံ မှန်ပုံနှစ်ကယ်၊ ပန်းမှန်ဖြစ်ကျေး၊ ကိုယ်လေးငယ်တမန် စိန်ချိုင့်စံ၊ လျှင်မြန်စွာ ဟိုကျွန်းက၊ မလှမ်းခင် ပြန်ခဲ့ပါစိန်ချိုင့်စံ မှန်ပုံနှစ်ကယ်၊ ဘုန်းတော် ဖြစ်ကျေး။ ။ (သဖြန်) ။ (လေနှင့်ရော၊ တိမ်ကြောကုပ်ပျံပါလေကွယ်၊ ပန်း ရည်ငှက်ကယ်) ၂။ ။ နန်းရွှေဘုံနယ်၊ ဆွေမယ့်ရို့ထံပါး၊ ချန်မဆိုင်းပါနှင့်၊ မှန် တိုင်းတင်ပါချေကွဲ၊ နန်းမြေသူ့နား။ ။

၂၇။ တောတောင်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြိုင်ခြေစုံသာ၊ ဒိုင်ရေကုဏ္ဍာ၊ ခိုင်ရွှေဒုမ္မာ ပျံပျံသင်းသင်း၊ ဂေါသီတာ၊ လေးသွယ်ကျဆင်း) ၂။ (ပြောင်စိန်ထိန်လင်း၊ တောင်မင်းဂီရီ၊ သွန်းဖျားဝန်း ကျား၊ ဗေဒန့်ငွေပြန်၊ ညာကြော ကျလျှော၊ ရေတံခွန်သာမောပါဘိ၊ တောဟေ မာန်) ၂။ (နတ်ပွန်ခိုရံဇာ၊ လိုရာဘို့မှန်း၊ ဂီဝါရောင်နီလာဘောင်၊ စိမ်းပြည့်ရောင်၊

ဘယ်တောင်သာခေါ်ကြမုန်းသည့်လေး) ၂။ (ရတု)။ ။နန်းမြင့်ကေရှင်၊ ရှေ့
 နားဆင်လော၊ ဆယ်အင်ဇာတ်မှာ၊ ပညာကြီးသူ၊ ဝိဇ္ဇာရစစ်၊ ဖြစ်သည့်ခါကြံ၊
 အာဏာဟုန်ကြောင့်၊ နတ်ပုဏ္ဏက၊ မြင်းအသန္တ၊ ရှင်ကမြူးကြား၊ အန်လောင်း
 စားရုံ၊ ပတ္တမြားကျောက်၊ ထွန်းတောက်အရောင်၊ တောင်ဝေဘူဟု၊ လှတိုဝေါဟာ၊
 ခေါ်ကြပါသည်၊ နန်းလျှာ ထိပ်ခေါင်ဘုရား။ ။(သဖြန်)။ ။တိမ်ကြားငယ်
 မှီ၊ ရွှေဆီ၊ ဘယ်တောင်ခေါ်သည့်၊ ကျွန်ယုံတော် ဥာဏ်ကျယ်ခဲ့လို့၊ တင်ခဲ့ပါ
 စမ်း။ ။(ဘောလယ်)။ ။ဘုံသုံးလူ့ကေ၊ ငါးထွေ မာန်ဥာဏ်တော်ချုပ်ပေတဲ့၊
 ဗုဒ္ဓဟေပင်သီရိသာပ၊ ဗေဓိဓိညောင်နန်း။ ။(သဖြန်)။ ။ဝိုက်သန်းလို့ခွေ၊ သဲ
 ငွေခုံသောင်ရစ်ပေတဲ့၊ ဘယ်မြစ်ပေလဲ။ ။(ဘောလယ်)။ ။တနဲငယ်သာ
 သုဇာတာရွှေစင်ခွက်ကယ်နှင့်၊ အထက်ကယ်စံတော်ရာနှင့်၊ ရွှေမြစ်သာနေရဥရဒ
 ငယ်လို့၊ ရှေးကခေါ်မြဲ။ ။(သဖြန်)။ ။တနဲငယ်သာ၊ သုဓမ္မာသာလာရပ်လို့
 နှင့်၊ ထေရ်မြတ်ကယ်ဘယ်သူတော်တို့၊ ပျော်တဲ့ဘုံတန်း။ ။(ဘောလယ်)။ ။
 ဘုံသုံးလူ့ကေ၊ ခြောက်ရောင်ရှိန် ထိန်လင်းတဲ့၊ သမိစကြံ စံတော်ရာနှင့်၊ ရတနာ
 ရွှေအိမ်မြတ်ကယ်လို့၊ စွဲမှတ်ပါဘုန်း။ ။အထုံးထုံးငယ်နှင့်၊ စုရုံးငယ်သည်မှာ၊
 သာယာထွေထူးတယ်၊ စုံစီအံ့ဘွယ်ကြူးပါလို့၊ ကြည်နူးဘွယ်သည်တခို။

၂၇။ အိနောင်ဇာတ်ထွက်ပတ်ပျိုး

[(သာယာဝတီ ဦးခိုင်း)]

(ဖြူပြာမူရာ၊ သုဇာနေလို့၊ နတ်ကယ်ရွှေကိုယ် ထင်မိမှာ) ၂။ (စက်ပန်း
 ညောင်ပြဒိုက၊ နန်းဘုံမြင့်ဖွား) ၂။ (တနိုင်ငံ၊ မြိုင်ယံခြား၊ ကြံအားဆောင်လို့၊
 ကြီးနှောင် ရှာတယ်။ မိုးဣန္ဒာနွယ်) ၂။ (မြတ်မျိုးဒါဟာမယ်က၊ ဥာဏ်
 ခြယ်လှယ် သဗ္ဗာ ငြိမ်မှာ၊ မြင်တော်ရှာလိမ့်နိုး) ၂။ (ဘောဆိုင်ခေယိုင်၊
 ပူပူပျိုး၊ တန်းခိုးကြေငြာ၊ ဒေဝါမင်း၊ ဖန်ဆင်းကူလို့ သူမညီ၊ ကျန်းမလ္လာ၊
 ပင်လယ်ခြား၊ သနားရန်ဘို့၊ လွမ်းတာကိုယ်စီ၊ ဝေးကွာခဲ့ပြီ) ၂။ လေညှင်း
 ငယ်ချီ၊ ပန်းရွှေဖိအင်ကြင်းငယ်၊ သင်းတပျံပျံ။ နွေရာသီ၊ ခါမိမြေမင်းငယ်၊
 ရှင်းတသန့်သန့်၊ (တသင်းလှိုင်ပျံမွှေးထုံကြူး၊ ဒါဟာနန်း၊ မြန်းမဲ့သူ) ၂။
 မင်ရှေ့ကထ၊ လေယူခဲ့၊ အသဲလှိုက်မျှ၊ ရှိုက်ကာ ဆိုင်၊ ဆွေးရန်ကပို) ၂။
 နေညီညီ၊ ရွှေကိုယ်မျှော်တော်ရေးနှင့်၊ ဆွေးတသိမ့်သိမ့်။ မြိုင်ရိပ်ကယ်ခို၊
 လေချိုဆော်သွေးလို့၊ အေးတခြံမြံခြံ။ (ငြိမ်ငြိမ်ညောင်းညောင်း၊ သောင်း
 သောင်းညံ့ညံ့၊ လွမ်းရန်ပိုတဲ့ ရှေ့ကံသံ) ၂။ (ပျံကာသာ၊ အေးရင့်ကျူး၊
 မောင်မယ်စုံဖိုမမြူး) ၂။ ။(သဖြန်)။ ။(ကြည်နူးရန်စုံ၊ ရဂုံနယ်သိုင်းလို့၊
 ဘယ်တိုင်းဘယ်ပြည်ရွာခု၊ ရှာတွေ့နိုင်သေး) ၂။ (တေးခေမျှော်ယောင်၊ ပြည်
 သီခေါင် နောင်မြန်းမဲ့၊ တောင်ကမ်း ပဇာသိန်ကငယ်၊ လွမ်းရှိန်နှင့်ဆွေး) ၂။

၂၉။ တောင်လားပတ်ပျိုး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

ဂန္ဓာမာတောင်၊ လိုလ်နန်းချောင်ငယ်ကသာ၊ ပူအောင်စေသာ၊ ပန်းဖြေနိုင်
 ပါငယ်နှင့်လေး၊ မာလာရွှေခိုင်၊ နှမ်းခွေကာ ယိုင်သည်နှင့်လေး၊ (ပန်းဖြေနိုင်၊
 ပူဝန်ပိုပျိုး မြပန်းငယ်တည့် အင်္ဂု၊ ဝတ်မှုန်ငယ်ကြေညောင်း၊ သင်းကြိုင်ပျံ
 လှောင်း) ၂။ (မဇ္ဈရွှေရောင်၊ နန်းမေရုတောင်၊ ရီမှောင်မှောင် တောင်ဖျား၊
 ပိန်းခြုံလို့သား) ၂။ (အထူးထူး ထူးလို့ခြား၊ မြသားငယ် အသွယ်သွယ်၊ ညာဗယ်
 ဝယ်မိုးကမဲ) ၂။ [(ဆိုလဲ၊ တန်ဘဲ) ၂။ လှမ်းဟုန်က ကဲသလိုလေး၊ နဲ့နဲ့နဲ့နဲ့ ကျူး
 သီဖဲ့] ၂။ (မစနေလုံး၊ ဟေဝန်ပတ်ကုံး၊ ရီမှောင်ပိတ်ဖုံး၊ နန်းလျော့လျော့လှိုက်ခန်
 လှိုက်ခန် တည့်ဆန်းဆန်း၊ နှမ်းတပျော့ပျော့) ၂။ (သဖြန်) ။ ။ ပန်းစေတော့
 ဆိုသလိုပင်၊ မိုးလုံးပြည့်ဆင် ။ အိုထိပ်တင် ရှုပါဘုရား ။ (တကိုယ်တမ်းမို့၊ ပန်းဘုံ
 တော့၊ ချော့ချော့ ပိုက်ချော့၊ ကြာလေနှမ်းတယ်၊ ပန်းစေရော့လား) ၂။

၃၀။ ရေလားပတ်ပျိုး

(မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ဇာတ်ဆရာ ဦးကျောက်ခဲ)

(ရွှေယင်ဘောင် ငွေယင်ဘောင်၊ သဲခုံပြန် ကျန်းရွှေသောင်) ၂။ (ပျော်မြူး
 ကြ ငှက်မယ်မောင်၊ လည်ချင်းတဲလို့၊ သဲငွေသောင်) ၂။ (လှမ်းလို့ဆောင်၊
 ဖိုးခေါင်စင်ရော်၊ ငှက်တော်မြစ်တေး) ၂။ (ပူဘိဖန်၊ သဲကန်ရေယဉ်အေးမှာတဲ
 လေ ။ ငှက်မောင်နှံ၊ လှမ်းရန် လည်တင်ကြေးလို့လေး) ၂။ (တဆွေးဆွေးငယ်နှင့်၊
 ပူရေးငဲ့ပြင်ကျယ်၊ များတယ်ပ ခုံကြုံအင်) ၂။ [(သူမမြင်) ၂။ လှမ်းအင်ကြံဘွယ်
 ဆိုက်ပြန်တော့တယ်လေး] ၂။ (သိုက်နှယ်သည်ကျန်းမှာ၊ လှမ်းဖော်မဲ့ဝေး) ၂။
 [(ရေပင်လယ်) ၂။ လောင်းငယ်ကုန်ခတ်လို့၊ ကူးတတ်နိုင်သေး] ၂။ (အံ့မိုင်းလို့ရီ၊
 နဒီပင်လယ်ရိုးမှာ၊ မိုးချုပ်ချည့်လေး) ၂။ (အိုဖြေလဲနေမသာ၊ ပူရေးဆင်
 ပြန်လာ) ၂။ [(ကြံမသာ) ၂။ ရောကြော့ဝဲငယ်မှာ] ၂။ [(မယ်နဲ့ ပူပုံကြယ်) ၂။
 အိုသည်ကြုံရေးငယ်နှယ်] ၂။ (ဆွေးပါတယ်နော်သဲ၊ လှမ်းသူများပဲ့) ၂။
 [(ဖဲဘုံဇာပေါ်) ၂။ ချစ်သူ့ ကိုယ်တော်၊ မြင်တော်လာဘဲမို့၊ သည်မယ့်ဖြစ်နဲ့] ၂။
 [(လှမ်းတယ်ရွှေကိုယ်) ၂။ ဘုန်းကြော့မို့မို့၊ မယ်လိုပဆွေးစ၊ လေးမယ်နှင့်လေး] ၂။
 (အကြင်နှယ်ပေးသတို့၊ ဆွေးပူလိမ့်မယ်၊ ကြံကာပန်းပါတို၊ နန်းနေညွန့်နှယ်) ၂။ ။
 (သဖြန်) ။ ။ (ကြုံလို့ပခုနှယ်၊ သူ့ မယ်နှင့်ဝေး) ၂။ (ရွှေလောင်းလှေငယ်နှင့်၊ မြစ်
 ပင်လယ် နဒီဝဲငယ်မှာ၊ တုန်သဲကအေး) ၂။

မှတ်ချက်။ ။ [သီချင်းအပိုဒ်များတွင် “မယ်” ဟူသော စကားအစား အချို့က “မောင်” ဟူ၍ သီဆိုကြသည်။]

၃၁။ အလွမ်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(မြဝတီမင်းကြီး)

(လွမ်းခလေ့၊ မျှော်၍ငယ်စေပင်၊ မိုးယံဝဝယ်၊ လက်မြင်၊ ကြယ်စင်ဟုတ်ဘူး၊
လွမ်းသူ့ နောင်၊ စောရွယ်လူး) ၂။ စိုင့်ရှူးငယ်တည့်တန်ဆောင်၊ ကြယ်မောင်
မင်းနှင့် ဟင်္သာတောင်၊ ညီနောင်ကြက်ကယ်၊ မောင်ရင်ဆိုင်နှင့် တိမ်လှိုင်းလယ်၊
အသွယ်သွယ်၊ ဘယ်နှယ်လွမ်းတယ်လေး၊ (နိုင်ဆည်ဖြေငယ်နှင့်သာ၊ ဖန်ရေရေ) ၂။
(ရတု) ။ ။ ကြေမည့်ရွက်လည်း၊ ပင်ထက်တမျှ၊ ရွှေလျှိုခသား၊ မယ်လျှိုဖိုးခေါင်၊
တောင်လည်းမြင့်သွန်း၊ ဝှေ့ဝန်းရစ်ပိုက်၊ ထိမ်အလိုက်နှင့်၊ ရွှေကိုက်သပြေ၊ ပင်ရိပ်
ဝေ၊ နန်းမြေမနီး၊ မြိုင်ကြီးကာသည့် ဟေမာရဂုံ၊ ဘယ်ဘုန်းစေသိ၊ သည်ရွှေ အမွန်
သင်တိုင်းခြုံပါမှ၊ ဆင်သိုင်းငယ်ထွေပါရော့လ၊ ဖြစ်လေဆန်းငယ်၊ ပူပန်းစေဘို့
သာကြုံ ။ ။ (သဖြန်) ။ ။ မှိုင်းမှိုင်းငယ်လေမှိုမှို၊ ရစ်ဆိုင်ငယ်ဝန်းလှိုအုံ၊ ဇေယဘုံ
ရွှေဘောနယ်က၊ နတ်ကယ်ဘယ်ဖန်ဝေခွင့်၊ ပူစိမ့်စေပျိုး ။ ။ ပျော်တော်ကြူး
ရွာဘူးထင်ကောင်းပေကို၊ သည်လိုသာမှန်ပါရော့၊ နွေပြန်ညွန့်ငယ်မှာ၊ လေကန်
တံ့မိုး ။ ။

မှတ်ချက် ။ ။ “လွမ်းခလေ့” အပိုဒ်အစား၊ “လွမ်းသလေ့” ဟူ၍ အချို့ ရှေးအဆိုတော်ကြီးများ သိ
ဆိုကြကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

၃၂။ ကျေးစေပတ်ပျိုး
(ပုဂံမင်းလက်ထက် မင်းကြီးကတော် ခင်ဆုံ)

(သန်းရံခြေ၊ ရွှေကြော့ဝန်း ။ ။ စမ္ပယ်အိုးငယ်မှာ၊ မပြယ်ဆုံးသာပ၊ ဘယ်
ဘုန်းငယ် မိန့်ခွန်း ။ ။ မိုးစည်ရင့်သာ၊ ကိုးဖြာကရွှမ်း) ၂။ ။ (မျှော်လဲကျမ်း
သည်နှင့်၊ တနှမ်းငယ်ခွေခွေ၊ သဇင်ခက်ကယ်နှယ်၊ မဆင်ရက်နိုင်နှင့်၊ ဘွင်သက်
ကယ်ဆည်နိုင်စေ) ၂။ ။ (မြနန်းသိန်ရတော့ ။ ။ တိမ်ခြေယှက်ဆိုင်၊ မှိုင်းရင့်ရင့်၊
သိုင်းဝင့်ဝင့်၊ နိုင်းချင့်စာဘဲ၊ သံနှံမချုန်းတောင်း၊ ရွာလှာပြန် သန်မိုးနှောင်း၊
ဖန်တော်မူ ပူဆွေးကြောင်း) ၂။ ။ (နှင်းတပြောင်းပြောင်း၊ ဖြန့်သွန်းလောင်း၊
ဝါကျမ်းရွက်ပေါင်း၊ ဖူးပွင့်ညောင်း၊ ရွှေဖီခိုင်နှောင်း၊ နယ်ကပူအင်၊ သည်သည်
ရွှေသဲငယ်မှာ၊ ကြည်ကြည်ကြေကွဲပေပ၊ ဖြေလဲအိုခိုတိုင်ပင်) ၂။ ။ (သံလွင်သီဖွဲ့၊
ချီတဲနတ်မောင်၊ လျှပ်ရောင်ငယ်ဟန်ပြ၊ ကြံရေး၊ ဥာဏ်ပေးလေဘိသော်မှ) ၂။ ။ ။
နှမ်းလျှေတေးတော၊ စောသူ့ ကေသွယ်၊ ဇင်ငုံမုလေးငယ်မှာ၊ ထင်ပုံမအေးနိုင်နှင့်၊
မြင်ရုံနဲ့ဝေး၊ လေသွေးရာကြိုင်လွင့်ပြယ် ။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (မွှေးမှုန်ကြော့လယ်

နှောင်းရွယ်ဆင်တော်ပိုင်မဲ့၊ မြခိုင်ဘယ်ကေသီလုံး၊ ရွှေညီပုလဲ) ၂။ ။ (မှာရွှေခန်း သာညွှန်းငယ်တင်ချေနေဘိ၊ ဘွေမော်တိမ်ညွှန်၊ မေသိန်ဘုံဝယ်မှာ၊ ငွေမုန်ဆတ် ဖွဲ) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “မျှော်လဲကျမ်းသည်နှင့်” အပိုဒ်အစား၊ “မျှော်လဲလွမ်းသည်နှင့်” ဟူ၍ မဟာဂီတ အသစ် (သူရိယ) ၌ မူကွဲတွေ့ရှိရပါသည်။

“ဝါကျမ်းရွက်ပေါင်း၊ ဖူးပွင့်ညောင်း” အပိုဒ်အစား၊ “ဝါကြွင်းရက်ပေါင်း၊ ဖူးခွင့်ညောင်း” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနှန်းထွက်မဟာဂီတတို့တွင် စာမူကွဲများ တွေ့ရှိရသည်။

“ထင်ပုံမအေးနိုင်နှင့် မြင်ရုံနဲ့ဝေး” အပိုဒ်အစား၊ “မြင်ရုံမအေးနိုင်ဘု၊ အကြင်နှယ်ဝေး” ဟူ၍ ကွယ် လွန်သူ အဆိုတော်ကြီးများဖြစ်ကြသည့် ဆရာမှန်း၊ ဦးထွန်းအိုင်၊ တပယ်ခင်ဥတို့ သီဆိုခဲ့ကြသည့် မူကွဲရှိ ကြောင်းစုံစမ်းသိရှိရသည်။

“ဘွေမော်တိမ်ညွှန်” အပိုဒ်အစား၊ “ဘွေမော်သိမ်ရ” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက် ပုရပိုက် အမှတ် ၂၂၁ တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရပါသည်။

၃၃။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ပြင်စည်မင်းသား)

မုရိုးငယ်တည့် ထက်စည်သံ။ ။ ပတ်ခြံ့ကိုးနယ်၊ မိုးလယ်တခွင်၊ ပဉ္စင်ဆော် ကာ၊ ဆည်းဆာငယ်ချိန်ယွန်း။ ။ ဗယ်ဝှန်းညာဝှေ့၊ ရစ်ကျေကျူးကာ၊ မြူးလာ ဆင့်ဆင့်၊ သွန်းသည်နှင့်နှင့်။ ။ (ရတု) ။ ။ ကျွမ်းခွဲဂိမှာန်၊ ချိန်ဝသန်လည်း၊ အမှန်ခါပြု၊ သည်ရတဝယ်၊ ဘာနုယာဉ်သာ၊ ပြဘက်ာလည်း၊ နိန္ဒရာဇဲ့၊ လောင်မ ကဲ့သို့၊ ထောင်ဖွဲ့ခြည်ရုံ၊ ဖလ်ခိုးလှိုသား၊ နှင်းမုန်ဆတ်ဖျန်း၊ မိုးတသွန်းတည်း။ ။ (စိန်ယွန်းငယ်တည့် ခြူးကြာညောင်၊ လရောင်ပြက်ခါ၊ ပန်းလွှာလေကြက်ရုံး) ၂။ (ငုံသရဖီ၊ ထုံစီကြိုင်လှိုင်တုန်းမို့လေ၊ အုံးကာသီ၊ သာမိခွေကာနုန်းသည်နှင့် လေး) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ သုံးယံမြင့်ပြို၊ ပဟိုရ်စည်သံသာကာ၊ လွမ်းရှာလေစေ စိမ့်အောင်လို့၊ ဆော်ငြိမ့်စည်ကျူး) ၂။ ။ ကျံကျံကြွေး။ ရင့်လေးငယ်တည့် မိုးငယ်မူ။ ဘယ်ပျူငှါနှင့်၊ ရွာပလိမ့်ငယ်လေး၊ ရွှေတိမ့်နတ်မူး။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “မုရိုးငယ်တည့် ထက်စည်သံ” အပိုဒ်အစား၊ “မုရိုးငယ်တည့် နတ်စည်သံ” ဟူ၍ ရွှေ နှန်းထွက် မဟာဂီတတွင် စာမူကွဲတွေ့ရှိရသည်။ ။

၃၄။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး

(ငယ်တိုးအတွင်းဝန်)

(မယ်သေချင်လိုက်ပါဘိ၊ မကိုဋ်ကေညွန့်သွန်းရွှေစင်၊ ချောင်းသီတာ မြစ်ကြီး၊ ကာဆီးလို့ကြုံတဲ့အင်၊ နောင်မြင်တော့လား၊ ဝဋ္ဋာပိုင်နတ်သိုင်း၊ ဆော်လှိုင်းလို့ မိုးနှင့်လေမှာ) ၂။ ။ (မောင်ကြီးခေါ်တာ၊ မယ့်ဗျာပါ။ ထင်လာမြင်လာ၊ ဗျာပါ ထပ်ပွား) ၂။ ။ (တောနှင့်ရဂုံ၊ စုံခြေဂနိုင်ခြားလို့လေ၊ သက်မသေ ဘုန်းဝေသူ တပါးကြောင့်လေး) ၂။ ။ [နတ်များကူပါ၊ ပူဆာရွှေရင်ကျမ်းမျှလေ၊ (စီးကျ မျက်ရေ) ၂။ တွေ့တွေ့သည်မြိုင်စွန်းကလေး] ၂။ ။ (ဆွေးကြွယ်ိုင်ငယ်နှင့်သာ၊ လွမ်းတွေ့လို့မိုင်) ၂။ ။ (ဖြေနိုင်တော်ရှာ၊ ရွှေအားတော်ငယ်၊ နတ်နွယ်တပါးရယ်

ကြောင့်၊ စုံဖျားကန္တာ)၂။ ။ [(မမြင်လှာ)၂။ သက်လျာမောင်နှင့်ဝေးတယ်
 လေး]၂။ ။ (ထင်မြင်ယောင်ငယ်နှင့်သာ၊ ကြင်ဖော်နှောင်)၂။ ။ (သဲငယ်
 လောင်မြေ့၊ မြောက်တောင် ဒု-ဘယ်ဆီ၊ သိလဲနိုင်ပြီ၊ ရီလဲ့မုန်လို့၊ ပန်းစုံဟေဝန်
 ကြောကသီခေါင်၊ ဘုန်းမောင် ဘုန်းမောင်၊ တမ်းလို့မျှော်ယောင်၊ ရွှေတောင်
 ဂန္ဓမာနန်းသို့ ရောက်အောင်၊ ကုဆောင် ယူနှောင်ပို့ပါနတ်မောင်၊ စုံခြေဟေဝန်
 ကျေးက ဝေးသီခေါင်)၂။ ။ [(ရွှေဘွင်စောလို့ မောသေအောင်)၂။ လူမနှော
 တဲ့ တောသာခေါင်လေ၊ လူမနှောတဲ့ တောသာခေါင်]၂။ ။ [သစ်ကျားရယ်
 စိုင့်ပြောင်နှင့်ရှောင်ပါမဝေး၊ တကိုယ်ရေးဟာမို့၊ ဆွေးပြန်ခဲ့ပြီ၊ (သေလဲသေသေ)၂။
 ရှာဖွေမြန်းတယ်၊ စက်ပန်းဘယ်သို့၊ နောင်ဖြန့်ချိ]၂။ ။ (သဖြန်)။ ။ ပုလဲသီ၊
 တကဲ့စီ ဘယ်ကံဖန်လို့၊ ကြုံရဟန်ထူး။ ။ သွင်းလေဆောင်၊ စုံကျေးသည်မြို့
 ချောင်က၊ နီးလွယ်အောင် ကြံတော်ကြပါ၊ လေးပါးနတ်မှူး။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “မယ်သေချင်လိုက်ပါဘိ” အပိုဒ်အစား၊ “မယ်ရွှေဘွင်အိုက်ပါဘိ” ဟူ၍ အချို့ရှေး
 အဆိုတော်ကြီးများ သီဆိုကြကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရသည်။

၃၅။ တောဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(မြတ်မင်းကြီး)

စုံနယ်သာစ၊ မှန်ကြယ်ညွှာမြ၊ ပင်လှငယ်ရွယ်ညီ၊ မျှော်လေရာကြိုင်လှိုင်လန်
 သည်နှင့်၊ စံခန်းဘယ်ဆီသို့ငယ်၊ တွေးတို့တတ်ပြီ။ ။ တိမ်သိဂီ၊ နေရီငယ်ဆည်၊
 ဆာ၊ တောင်သနင်း၊ ကြည်ဆင်းငယ်လေ။ ။ ယဉ်ရေသွယ်ဖြာ၊ ဂမုန်းအင်နှင့် ဂေါ်
 ဇင်ဂန္ဓာ၊ ဇီဝစိုးမယ်မောင်။ ။ ဖိုးခေါင်နှောသည့်၊ တောသာကာ။ ။ လေသာ
 လေညင်းငယ်၊ သွေးကသွေးသနှင့်။ ။ ဆွေးသူဝေးသူတို့၊ ရေးယခင်ဖန်မစာ၊ နှင်း
 လှိုင်ညီသည့်၊ ကေသီဆံညွှာ၊ ငါးအာလိန်မြင့် ဝတိန်မှန်ကြာ၊ မြစ်ခင်းငယ်လေ၊
 ဘယ်သုန်မှန်ခြင်းငယ်ကြောင့်၊ တင်းမမာ။ ။ ဖန်လာတော်မူရေးငယ်၊ နှေးက
 နှေးသနှင့်။ ။ (သဖြန်)။ ။ ကျေးသံရင့်ပဟိုရ်။ ။ ချစ်တင်းငယ်နှောင်၊ ဖိုး
 ခေါင်နာရီနှင့်၊ ရွှေစာမရီ ဇော်သားငယ်တို့၊ စောင့်စားဖန်ဝေမှု၊ နန်းသူ ဖြစ်ကို။ ။
 မသုံးလို့၊ ချိုချဉ်ငယ်စပ်ဖန်နှင့်၊ မတန်မရာလေခဲ့၊ ထွေထွေသစ်သီး။ ။ ရွှေကိုယ်
 တော် တွက်ကယ်ကြောင့်၊ သက်ဆက်ကာ နိုင်သာမျိုးရတယ်။ ။ ရောက်လို့ရာညွှန်
 ညွှန်ရေးကငယ်၊ ဆွေးကြေလူနီး။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “တောသာကာ” အပိုဒ်အစား၊ “တောမြိုင်ချာ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ် နှင့် ရွှေ
 နန်းထွက် မဟာဂီတ တို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဆွေးသူဝေးသူတို့” အပိုဒ်အစား၊ “ဆွေးသူဝေးလူ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက်
 မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဘယ်သုန်မှန်ခြင်းငယ်ကြောင့်” အပိုဒ်အစား၊ “ဘယ်ထုံမှန်ခင်းလေဘိ” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း
 တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ချစ်တင်းငယ်နှောင်” အပိုဒ်အစား၊ “ချစ်တင်းငယ်ဆောင်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်းတွင် မူကွဲ
 တွေ့ရှိရသည်။

၃၆။ တောင်လားပတ်ပျိုး

(ပုခန်းမင်းသားကြီး)

(အောင်မြေသာစံ၊ သောင်ယံသဲက၊ ပုလဲလိုလို၊ ခင်းသာတယ်ကို) ၂။
 [(ရေညိုညို) ၂။ တိုးရိုစီးပါလို့၊ ခရီးသာသာ လမ်းမှာလှ၊ ရွှေတဲ့ရွှေမြစ်ညာ] ၂။
 (ရွှေလက်ကယ်ကိုင်ကာ၊ သီတာ သောင်ကမ်းခြေ) ၂။ (စိမ်းရွှေငယ် ဖြူပြာ၊
 ညိုမှောင်ဝါသွေး၊ တိမ်စွယ်ရိပ်ကယ်ကမ္ပေး) ၂။ ရွှေပြည်တော်၊ မျှော်တိုင်းဝေး။
 (ရွှေသွေးမျက်ခြည်၊ လေပြည်ယူသိမ်း၊ မြစိမ်းရောင်ညိုညို၊ မှိုင်းမှိုင်း၊ ရေတဲ့
 ရေကန်သာ) ၂။ (ပဒုရွှေကြာ၊ အငုံဝေဆာ၊ ရက်ဘွေမှာ၊ ညိုးညိုး ညင်းညင်း) ၂။
 (ကြိုင်မွှေးမာလာ ပန်းစုံကသင်း) ၂။ တဆင့်တက်သော်၊ တတောင်ကျော်၊ တမော်
 ရုံလှိုင်း၊ တခြံတိုး။ တမိုးသောက်လျှင်၊ တနေဝင် တခွင်မြိုင်ကြီး၊ ဂနိုင်ဆီး။
 (တောကြီးငယ် တောင်ကာ၊ သေလာတောင်စောင်း၊ ပိတ်ပေါင်း ငယ်သာထွေ။
 သပြေပင်နန်း၊ ရေယဉ်စမ်းငယ်နှင့်၊ စခန်းရောက်အောင်မြေ) ၂။ (အပန်းငယ်
 ဖြေကာ၊ ဗလာတူယုန်း၊ သံသ ဘဌက်ကယ်ကညွန်း) ၂။ နှစ်ကိုယ်စံ၊ ဖန်တိုင်းကျမ်း၊
 (အလွမ်းငယ်ထွေ၊ ဆော်လေကဖြူး၊ သာပျံပျူး၊ မာလာငုံဖူး၊ ထုံနံ့မြူး၊ သာထူး
 ဆန်း) ၂။ (နန်းရွှေတောင်မြင့်၊ နတ်ကယ်စံရာ၊ လွမ်းလေအောင်ဆင့်၊ ထပ်ကာ
 ကြုံလာ) ၂။ (မလုံလေပါဘဲထွေး၊ ရွှေရင်အုံချမ်းမြအေး) ၂။ ။(သဖြန်) ။ ။
 (မလေးကုန်ချစ်တဲ့၊ မှန်နှစ်ကယ်လေး။ တောချောင်မှာ မောင်အိပ်လို့၊ တောင်
 ထိပ်မှာကွေး) ၂။ (တောင်တောင်မြင့်၊ တောင်မြင့် ဂန္ဓမာ၊ ကြာတိုင်းမွှေး) ၂။
 ရေကန်သာ၊ ကြာတိုင်းအေး။ (ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။[သဖြန်အပိုဒ်ရှိ “မလေးကုန်ချစ်တဲ့၊ မှန်နှစ်ကယ်လေး၊ တောချောင်မှာ” အပိုဒ်အစား၊
 “မလေးကုန်ချစ်တဲ့၊ မှန်နှစ်ကယ်လေး၊ မြကြောညိုရောင်နှင့်၊ တောချောင်မှာ” ဟူ၍ မူကွဲ တွေ့ရှိရသည်။
 ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် သားတော် ပုခန်းမင်းသားကြီး မဟာဓမ္မရာဇာကို မျက်တော်မူ၍ မြစ်ညာ
 ဆစ်တောသို့ ပို့ရာ၊ ဤအောင်မြေသာစံ ပတ်ပျိုးကို ရေးသားဆက်သွင်းသဖြင့်၊ ဘိုးတော်ဘုရားက သနား
 တော်မူသောကြောင့်၊ အညာသစ်တောမှ ပြန်၍ ခေါ်တော်မူသည်ဟု အချို့မူတွင် တွေ့ရသည်။ မူအချို့တို့၌
 လည်း ၎င်းအောင်မြေသာစံ ပတ်ပျိုးကို ဇာတ်ဆရာ ဦးကျောက်ခဲ ရေးသည်ဟူ၍၎င်း၊ ငယ်တိုး အတွင်းဝန်
 ရေးသည်ဟူ၍၎င်း၊ တွေ့ရသည်။]

၃၇။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး

(ဖြေနိုင်ပေါင်၊ တေ့မိုင်ယောင်၊ တောသာတဲ့သည်မြိုင်ချောင်) ၂။
 (ဘယ်ဝဋ်နှောင်၊ ဖန်လှာမှန်း၊ ရှေးကံကဆန်း) ၂။ (ဒုပန်းဘွယ်သာ၊
 တူနှာမြင့်မင်း၊ တင်းပသေလာ။ ဘယ်ငြိုးတော်ဖန်လေသိ၊ မယ့်ကိုမှန်း
 တယ်၊ ချုန်းစေ့ရွာ) ၂။ [မိုးရောလေပါ၊ သေလာမြေပြင်စောင်းမျှ
 လေ၊ (ရှစ်တိုင်းဝန်းအုံ) ၂။ သုံသုံလေပြေ၊ လောင်းပါလို့လေး] ၂။
 [တောပေါင်းငယ်တည့်ကာ၊ စံရာမြင့်သီလာနန်း၊ (ချောင်းရေယဉ်

လျှမ်းပါလို့၊ လမ်းမသိပါပြီ) ၂။ (လေးပါးသခင်) ၂။ (မြင်တော်လာ
 ဘူးငယ်၊ ဦးတင်လို့ချီ) ၂။ (ရွှေဝန်းရံညီ၊ ကိန္နရီဖော်လဲ၊ ကဲ့ခဲပြီလေး) ၂။
 [(သည်ပုဝန်ရေးငယ်နှင့်) ၂။ မအေးတဲပါပြီ၊ မူးချိန်မို့] ၂။ (တိမ်သိင်္ဂီငယ်
 နှင့်သာ၊ နေရီရီ) ၂။ [လှမ်းမို့တော့ရှာ၊ (နုဖူးတော်နာ) ၂။ သွေး
 ခြည်သာ တန်းပါလို့၊ အိပ်ပန်းဘယ်သာ] ၂။ [(သည်ကန္တာ) ၂။
 လိပ်ပြာတုန်လို့၊ ထိတ်တယ်လေး] ၂။ (ဆွေးပုပုံငယ်နှင့်သာ၊ သဲကြေ
 ရံ) ၂။ [သွန်းခြံတဲကာ၊ (နယ်ကိုးဒီသာ) ၂။ စည်တံမြာဖိုးပါလို့။ ရွှေမိုး
 တော့ရှာ] ၂။ [(စိန်ခရာ) ၂။ ကျူးလှာသီရင့် စောတယ်လေး] ၂။ (မော
 သေဘယ်ငယ်နှင့်သာ၊ တောဟေဝန်လယ်) ၂။ [(အသွယ်သွယ်) ၂။
 လျှပ်နှယ် လောင်လို့ လင်းတယ်လေး] ၂။ ။(သဖြန်) ။ ။(ခင်းကိုယ်
 ဖွဲ့ကြံပြန်လှာ၊ မျှော်ရာကဝေး) ၂။ (ဆော်ကြက်ကယ် ညံစီစီနှင့်၊
 သီကရီ ဟေဝန်ရိပ်မှာ၊ လွမ်းစိတ်နှင့်ဆေး) ၂။ ။

၃၈။ ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး

(ဦးဝိုင်း)

(ဘုန်းများများမင်း၊ ကြေညာ၊ ရွှေတေဇာပတယ်ပတယ်၊ တောင်ဒီပါဘွေလုံး
 သောင်းရွှေမြေရာသီးညွန့်၊ နေနှယ်မြတ်နတ်ကယ်လို့) ၂။ ။(ဒေဝီကုမ္မာ၊ သီတာ
 ညာစံ၊ လောင်းနတ်ရှင်မှန်) ၂။ ။(ရွှေထံတော်ရေး၊ ခေါင်းဆယ်လုံးကျေး) ၂။ ။
 နီလာရွှေသွေး၊ စိမ်းပြာလုံရီမှောင်ညိုလှာ၊ ဖြူပြာတည့်ဝိုးဝင်း၊ တောင်ဒီပါဝေမှိုင်း
 မျှော်လေတိုင်းခမုန်ဝေ (ရွှေပဒုမ္မာလှာချပ်လယ်က၊ ငွေပဒုမ္မာ လှာချပ်လယ်က၊
 ကြာနတ်ကယ်ညှိုး၊ တခွေခွေညှိုး) ၂။ ။ [(သွယ်တတော့တော့၊ ရွှေစက်လည်သို့) ၂။
 ငွေမျက်ရည်မိုး၊ ဖြိုးဖြိုးဝေဆာ၊ သီတာတည့်ပြာဖြူ၊ လုံလေးငယ်ပျောင်း၊
 တပျော့ပျော့ပျောင်း)] ၂။ ။(ဘုန်းမိုမို၊ ရွှေသီဟိုဠ်ဘောင်၊ ငှက်ယောင်
 ပျံလာခဲလှလေ၊ အောင်ဇေယျာ ဇမ္ဗူညာမယ်၊ နတ်ကယ်ဖန်လာဘဲမို့လေး) ၂။
 [(ကြေအူချာ၊ ပေပူတာ၊ ဆော့သမ္မာဖွဲ့နှမ်း) ၂။ ရွှေသီဟိုဠ်ဘက်ကယ်က၊ ညိုညက်
 ကယ်လွမ်း၊ တပျော့ပျော့လွမ်း] ၂။ ။(ထွန်းတေဇာပြောင်၊ ညီနောင်တည့်
 ဖေရှာ၊ တောင်ဒီပါ၊ မာလာဘွေ၊ လေညှင်းရော၊ တောကြီးဟေဝန်လယ်၊ စုံခြေ
 စုံခြေမြိုင်သာမော၊ တောမော်ရုံကြာ) ၂။ ။(ယမုန္နာ၊ ဂင်္ဂါရေညို၊ ကမ်းယံကပြီ) ၂။
 (ရွှေကိုယ်ညီနောင်၊ စက်ယောင်ပန်းမော) ၂။ တောစုံခြေမှန်ဝေမြိုင်လမ်း၊
 တောင်စက်ရေနှင့်သာ၊ အောင်မြေစခန်း။ ။(ရွှေသမင်၊ ပြောင်ဆင်ကျားရဲ၊
 ကဲနှုနှင့်ယုန်ငယ်၊ ချေ ဒရယ်၊ ပျော်ဘွယ် ဖို မ က၊ မြူးကြည်ညို) ၂။ ။(အို-မြိုင်
 ယံအုပ်ကယ်က၊ ရွှေဘုတ်ကယ်ဆော်၊ မြည်တော်သာ၊ ရွှေလင်းပြာငယ်လေ၊
 ဖိုမမြူး၊ သာစုဖိုးခေါင်၊ ပျော်မြူးဆောင်၊ သုံးထောင်ပတ်လည်တောကမဆုံး) ၂။ ။

တာ၊ ဂေါ်ဇင်နွယ်ခါပြာက၊ နှင်းပါညာလေသွဲငယ်ပ၊ ကြွေခွဲဘွယ်ရေး။ (အို-သို့တုန်း
ပါ၊ သည်ဆိုင်းတော်မှန် ရွှေညာက၊ ဗျာပါဖြေဆည်နိုင်ဘွဲ့၊ ပုလဲခိုင်သာခါအိငယ်မှာ၊
ကိုယ်သိနှင့်ဆေး) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ထပ်ချပ်ကယ်ပုံ” အပိုဒ်အစား၊ “ထပ်ချပ်ကယ်ရုံ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ် နှင့်
ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“မေသရီဖယ်တရိုငယ်မှာ” အပိုဒ်အစား၊ “မေသရီမယ်တရိုငယ်လေ” ဟူ၍ မဟာဂီတ အသစ် နှင့်
နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက်မှ ပုရပိုက်အမှတ် ၂၂၁ တို့တွင်၎င်း၊ “မေသရီပါယ်တရိုငယ်လေ” ဟူ၍ မဟာဂီတ
ပေါင်းချုပ် နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင်၎င်း၊ မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဖန်ရည်ရေး” အပိုဒ်အစား၊ “ပန်းရည်ရေး” ဟူ၍ မဟာဂီတအသစ် (သုရိယ)၊ နိုင်ငံတော်စာကြည့်
တိုက် ပုရပိုက်အမှတ် ၂၂၁၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ် နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ရိုးဦးငယ်သာထေ့” အပိုဒ်အစား၊ “ဆုတ်ခူးငယ်သာခွေ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက်
မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဂမုန်းအင်နှင့်၊ ဂေါ်ဇင်မာလာ” အပိုဒ်အစား၊ “ဂမုန်းအင်နှင့်ဂေါ်ဇင်ဂန္ဓာ” ဟူ၍ ဝက်မထုတ်ဝန်
ထောက်မင်း ပေမူတွင်၎င်း၊ “ဂမုန်းအင်နှင့် ဂေါ်ဇင်မန္ဓာ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်တွင်၎င်း၊ မူကွဲတွေ့ရှိ
ရသည်။

“ခါသွင်းလေနှင့်သာ” အပိုဒ်အစား၊ “ခါသွင်းလေကလဲ” ဟူ၍ မဟာဂီတအသစ်၊ နိုင်ငံတော် စာ
ကြည့်တိုက်မှ ပုရပိုက်အမှတ် ၂၂၁၊ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဖန်တော်နှေး” အပိုဒ်အစား၊ “ဖန်တော်ရေးငယ်မှာ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက်
မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“နှင်းပါညာ၊ လေသွယ်ငယ်ပ” အပိုဒ်အစား၊ “ညှင်းလာသာ၊ လေသွဲဘွဲဝယ်ပ” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်း
ချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတို့တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

၄၀။ မိုးဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ငယ်တိုးအတွင်းဝန်)

(အာကာယံထဲ၊ စံမြဲမြန်းလို့၊ နန်းဖလ်ဆောင်၊ လှိုင်းရွှေတိမ်တောင်) ၂။
(စိမ့်ကြီး မြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီးသာခေါင်၊ မှိုင်းဝေဆာမောင့်) ၂။
(မြအရောင်လို တတောင်လုံး၊ ပြိုမည့်ဟန်လို မိုးဆင်လာဖုံး) ၂။
(ဆိုင်းထေ့ထေ့၊ မှိုင်းဝေဝေ၊ သဲခုံမော်ငွေ၊ ပုလဲပွင့်ကုံး) ၂။
(ဆည်းစျာ၊ ညံညံစာစာ၊ တောဟေဝန္တာ၊ တောင်ဂန္ဓမာ) ၂။ (မာလာ
ဂန္ဓာ၊ နတ်ကယ်ဖန်တော်နန်းငယ်နန္ဒမူ။ မဇ္ဈရွှေခိုင်၊ လှိုင်ရနံ့မွှေး။
ယူဆောင်လေညှင်းသွေး၊ ကျေးလို့) ၂။ (ကျေးလို့၊ ညံညံပြာဘောင်၊
စိမ်းလဲ့ငွေရောင်၊ ပြန့်ရွှေတောင်) ၂။ (ပုလဲကူး၊ တနဲထူး၊ မြိုင်ဦးရဂုံ
မှာ) ၂။ (မှောင်မှောင်သာ မိုက်ပါလို့၊ ပိန်းဝိုက်ကာရွာ။ တိမ်ညိုကြောငယ်က၊
ပန်းပျော့ပျော့ဝါ) ၂။ (လဲ့လဲ့ငယ်ပြာ၊ တောင်ရိပ်ကယ်က၊ မြိုင်ကြီး
တောဟေမာ) ၂။ (လမ်းဗယ်ညာငယ်လေ၊ မိလ္လာရည်သန်း၊ ဆင်တော်
ရန်ညွတ်သည့်ပန်း) ၂။ (ညှန်ဝေငယ်လူလန်း၊ ပင်နန်းငယ်သပြေ၊

သီးမှည့်ဇမ္ဗူရွှေ) ၂။ (ကြည်ရေးမြအဆင်း၊ သောင်ငွေပုလဲခင်း) ၂။
 (ဒုရင်တင်းတုန်လှကံ၊ မြင်ဘူးကြုံရပြန်) ၂။ (နတ်ကယ်ဖန်
 မှန်မည်ဖြစ်မြဲ ပေပလေ။ ဆက်သရန်၊ ဖူးတံညွှာလဲ့ ဝေလှလေး) ၂။ ။
 (သဖြန်) ။ ။ (ရေးရေးရုပ်သွင်၊ ပါးတိုင်ဝယ်ထင်ရှိလို့၊ မြင်မိပြန်ရင်း) ၂။
 (ရွှေသုံး ရံကာလို့၊ ရွှေမျက်နှာ သော်တာ ဝန်းငယ်၊ နော်ထွန်းပေလင်း) ၂။

၄၁။ ကိန္နရာချောင်းခြားပတ်ပျိုး
 (မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် ဇာတ်ဆရာ ဦးကျောက်ခဲ)

(ဟေဝန်စုံမြိုင်၊ သင်းကြိုင်ညွှာလန်း၊ ပုပုံပေ၊ ထေဆန်းလှလေး) ၂။
 မြပန်းကိုက်ရုံ၊ ခိုးရီမှန်၊ တိမ်ပုံဆင်စ၊ မြောက်ပြန် သွင်းလေချီ) ၂။ ။
 (ဖိလာလေရိုက်ပါလို့၊ ပုံတိုက်ကယ်ကဲ့) ၂။ (သဲငွေဖြူသောင်၊ မယ်
 မောင်ခေါ်တမ်း၊ တူရေသဘင်၊ မြူးရွှင်ကြ သာမြိုင်လယ်) ၂။ (မြိုင်ပန်း
 ဘယ်၊ ကျမ်းတယ်လေကြေကဲ့၊ ယက်ပြေးရေလျှံ၊ လှိုင်းသံကသဲ) ၂။
 (ပျော်ပျော်ပျော်ဘဲ၊ ပျော်ဘဲလျက် ကယ်နှင့်သာ၊ ပူရ မှိုင်ရေး၊
 လေက တသွေးသွေး) ၂။ (ဆေးသူမှာ၊ သဲဗျာထုပ်) ၂။ (ဂန္ဓမာရိပ်ခို၊
 မွေးနံ့ချို၊ သီလာဂူကို၊ လှမ်းပိုမျှော်ယောင် တမ်းမိမိလေ) ၂။ စိန်
 ကက္ကရာ၊ ဖန်လာတည့် မြေခုံမော်။ သွင်းဆော်လေဖျန်း၊ ရာသီတမ်း။
 ဖူးငုံညွှာလန်း၊ ချီပြာပန်း။ တိုင်းနယ်မြေခန်း၊ ဘုံရွှေနန်း။ လှမ်းခက်ဘယ်၊
 ဟေဝန်တောင်နှင့်၊ တောငယ်မှာ၊ ကျူးသံသာသာ ဖော်ကွာနှင့်သူ၊
 မြိုင်ငူစုံထဲ၊ ဖိုတလို့တဝဲ။ (မာလာစုံထဲ၊ ပျော်ဘုံရွှေမြိုင်၊ သင်းထုံနံ့
 ကြိုင်) ၂။ (ပန်းဝတ်ကယ်လှိုင်၊ သဇင်ခိုင်သူကုံးလို့၊ ဖုံးမိတဲ့ခင်း) ၂။
 (သွင်းခါခါကို၊ ပူရှာရနိုး။ မြိုင်ရဂုံချာဗေလယ်က၊ ငှက်ကယ်သံဆန်း
 ပျိုး) ၂။ (ခိုးသန်းရီဖြာ၊ ဆင်မိလွှာနှင့်သာ၊ မြလွှာတိမ်ရိပ်ညို) ၂။ (အို
 အိုဆီလေ၊ ထေထေတခန်း၊ ပန်းစေပူ၊ စိန်ဂူစွန်း) ၂။ [(သာညွှန်းငှက်
 မောင်နှံ၊ ပျံစံရာ၊ ပျံချင်ပြီ၊ (မှန်ရီမှန်ပြာ) ၂။ (လျှပ်ခိုးတိမ်တောင်၊ လှမ်း
 လေအောင်)] ၂။ (တောင်ဝက်ဘာ၊ စီးသံသာထေ၊ ညှိုးလေအောင်၊
 ပြာရီမှောင်၊ တောင်လုံးမောင်း) ၂။ (ရဂုံစုံပေါင်း၊ ထုံနံ့လောင်းသ
 လေ) ၂။ (သောင်းခန်း သောင်းခန်း၊ ဒီပါဘေလယ်၊ ကျန်းပတ်လို့၊
 နိုင်ငံမြေဝယ်) ၂။ (ရှာတယ် ရှာတယ် မောင်နှံ၊ ရှေးဆုံကြ ဖူးရွှေစာ
 ကံ) ၂။ (နတ်ဟန်ချစ်သူ ကိန္နရာ၊ ချောင်းညိုမြ ရေယဉ်သီတာ၊ ကဲ့
 ပြန်ရရွေးဝဋ်ဖန်လာ) ၂။ (သဖြန်) ။ ပူစရာ၊ သည်စာရွှေဖူးနယ်၊ ထူးတဲ့
 ကြုံနံ့။ [(နတ်ဖန်ထေ) ၂။ (ရွှေမြေစိန်မှန်ခင်းမှာ၊ မင်းမြင်လှဲ့ဘဲ)] ၂။

၄၂။ ရာမဇာတ်ဖြည့်ပတ်ပျိုး

(ဦးကျောက်ခဲ)

(ဒီပါအေးမြ သပြေညာ၊ ရွှေတေဇာ၊ ရာသောင်းလုံး) ၂။ ။ (ဘုန်းဧရာ
 ဂုဏ်ငယ်မှာ၊ မော်ရုံဗေဇာန်က၊ ခေနှမ်းရန်ကြုံတယ်ကိုလေး၊ ပန်းပူလှိုဆွေး) ၂။ ။
 (မကြိုလာ၊ သီတာသား၊ ခြားလှိုနေတဲ့ ဟေဝန်တောင်၊ ရီမှောင်ဆိုင်း၊ မိုင်းလှိုလှို
 လေး) ၂။ ။ (တံပိုးရေကျော်၊ ဝဲမော်ဝေဝိုင်း၊ မျော်လေတိုင်း၊ ခေါ်လေတိုင်း၊
 ဗျာလှိုင်းဆူလှို၊ ပူရန်ကြယ်၊ ပင်လယ်ကြီး၊ ဆီးလှိုလှိုလေး) ၂။ ။ (ကောင်းကင်
 ထက်ကယ်က၊ ငှက်ကယ်လှို၊ သည်ဟိုပျံတတ်နိုင်သေး၊ ဟိုတိမ်ယံ ဘုံပျံဆန်း၊
 နေနန်းနွယ်၊ လဲပြာပြာ၊ ကြမ္မာဘယ်ဝဋ်ကယ်ကံမို့လဲ၊ ဆွတ်လွတ်ကယ်အူချာပေလှို၊
 ဆွေးကြေလှို) ၂။ ။ (နန်းရွှေတောင်ညာ၊ လှန်ပူဆာ၊ ခေယိုင်ကာသာညှိုး၊
 ဝတိန်ပြည်သာ၊ ယာမာဘုံတိုင်၊ အံ့လှိုင်တောင်ခိုး ရေနတ်ကယ်မေခလာနှင့်၊
 တောသာစောင့်မျိုး၊ ဘယ်နတ်ကယ်ဖန်မကူလှို၊ နန်းသူကြောင့်ညှိုး) ၂။ ။
 (ချိပ်ပန်းငယ်ကာ၊ နှင်းတိမ်တေအဖြာဖြာနှင့်၊ လှမ်းသာ လှယ်အောင်၊ ကမ်းဟို
 တိမ်ယံ၊ ရွှေတိမ်တောင်တက်ပါလှို၊ ဝင်းညက်ကယ်ထံ၊ ဘယ်တမန်မောင်စေလှို၊
 ခင်းဖြေလိမ့်လဲ) ၂။ ။ (သန္ဓေကြာယူ၊ မျိုးမြတ်တဲ့သူ၊ ဆန်းမူရာသား၊ နန်းသူ
 ငယ်လား) ၂။ ။ ရင်သပ်ကာ တမ်းပါလှို၊ ရမ်းမျော်မိယောင်၊ သည်းခေါင်မှာ
 ဖိုလှိုက်လှို၊ ငိုလှိုက်ယောင်မှား။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (သာပေါင်းငယ်ထွေ၊ သပြေ
 ပိုင်စိုးမဲ့၊ နေမျိုးဖျား) ၂။ (ရွှေဘုန်းစက်စုံ၊ စိန်ခြူးအံ့ ဘုံကနက်မှာ၊ ထီးချက်
 ရိပ်ဖွား) ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ ဒီပါအေးမြပတ်ပျိုးကို ငယ်တိုးအတွင်းဝန် ရေးသည်ဟု မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“တံပိုးရေကျော်၊ ဝဲမော်ဝေဝိုင်း” အပိုဒ်အစား၊ “တံပိုးရေမော်၊ ဝဲဩဃလှိုင်း” ဟူ၍ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတတွင်၎င်း၊ “တံပိုးရေကျော်၊ ဝဲမော်မြင့်လှိုင်း” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနှိပ်ခြင်း) ၌၎င်း မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ဗျာလှိုင်းဆူလှိုပူရန်ကြယ်” အပိုဒ်အစား၊ “ဝေမှိုင်းမြူးလှိုပူရန်ချယ်” ဟူ၍ ရွှေနန်းထွက် မဟာဂီတ တွင် မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။

“ကြမ္မာဘယ်ဝဋ်ကယ်ကံမို့လဲ၊ ဆွတ်လွတ်ကယ်အူချာပေလှို၊ ဆွေးကြေလှို” အပိုဒ်အစား၊ ကြမ္မာ ဘယ်ဝဋ်ကယ်ကံမို့လေး၊ လှမ်းဆွတ်ကယ်ပူချာပေလှို၊ သဲကြေလှိုဆွေး” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်တွင် မှုကွဲ တွေ့ရှိရသည်။

“သန္ဓေကြာယူ၊ မျိုးမြတ်တဲ့သူ၊ ဆန်းမူရာသား၊ နန်းသူငယ်လား၊ ရင်သပ်ကာတမ်းပါလှို၊ ရမ်းမျော် မိယောင်၊ သည်းခေါင်မှာဖိုလှိုက်လှို၊ ငိုလှိုက်ယောင်မှား” အပိုဒ်အစား၊ “သန္ဓေကြာယူ၊ မျိုးမြတ်တဲ့သူ၊ နွဲ့မူငယ်ညာလန်း၊ ရင်သပ်ကယ်စမ်းသည်နှင့်၊ တမ်းဆိုမိယောင်၊ မောင်မောင်မှာဖိုလှိုက်လှို၊ ငိုလှိုက်ယောင် မှား” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနှိပ်ခြင်း) တွင် မှုကွဲဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၄၃။ အလွမ်းဘဲပတ်ပျိုး

(မြဝတီမင်းကြီး)

(စိုးအမွန်မူး၊ လဲကျူးမုန်ရုံဆင်၊ မြော်တိုင်းပန်းဘွယ်၊ မန်းဘောခင်၊ သံရှည်ကျူးရင်) ၂။ ။ (တိမ်နယ်တဝန်း၊ ရွယ်ညွှန်းရေသက်တင်၊ သံကြွင်းဖြိုးမျှ၊ မိုးနတ်ရှင်၊ စာနာဘဲပင်) ၂။ ။ (သည်ရွှေဘွင်၊ ဖြေလဲနေမရှင်၊ ဒုခို-ဘုန်းကိုယ်တော်သွင်၊ ခေါ်ယောင်သားထင်) ၂။ ။ (ဖန်ဆည်လဲ၊ လွန်ကြည်ကွဲ၊ သည်းကဆွတ်ကြင်) ၂။ (သည်ရွှေဘွင်၊ လွမ်းအင်ကိုနိုင်ဆည်ဖြေလို့၊ ပြေပမည်လဲ) ၂။ မင်မှောင်ဆိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်းငယ်လေတို့၊ သည်ခလို့၊ ပြိုရင်သာ ပြိုပါရော့၊ မာန်ငြိဖွဲငယ်မှာ၊ ကြုံတဲ့ပြန်၊ (ညွတ်ပြိုလူဘွယ်၊ မြင်ထင်တိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်းမြရောင်နွယ်၊ ဆွေးဘွယ်ကို၊ ဘယ်ဆွေနတ်ကယ်၊ မှတ်ရည်မိသာရွယ်၊ ဒုခို-ဖြေရက်မယ်၊ သက်ကယ်ကြွလျာဘွယ်၊ တန်ဘဲငယ်လေ၊ ဟန်နွဲခြိမ့်ခြိမ့်မြူး) ၂။ ။ (ဘယ်ဘုန်းပြန်ရွှေစာ၊ မှန်ယွန်းစံသိင်္ဂါ) ၂။ ။ [(ယဉ်သွယ်ဖြာ) ၂။ မျှော်တော်ရာနန်းနှင့်မဝေး၊ ဘောသီဟာမန်းနှင့်တပြေး၊ ကျူးအေးသံကြော်] ၂။ ။ (စိုးတော်မူနဲ့၊ မိုးမာန်ကွဲ၊ သွယ်ပြိုင်ရွမ်း၊ ကျွမ်းမည်သို့၊ သည်လွမ်းရေး) ၂။ ။ (စုံမြိုင်လယ်) ၂။ ငှက်ကယ်ခေါ်ကြေး၊ ပျော်မြူးအေးသလေလေ။ (စုံမြိုင်လယ်) ၂။ ငှက်ကယ်ခေါ်ကြေး၊ ပျော်မြူးအေးသလေ လေး လေး။ မင်းဝံတောင်ဆိုင်း၊ တိမ်ခြေဆို့ ညို၊ ညို၊ မိုင်း၊ ရွှေကိုင်းဇေယျာ၊ မြင်တင်မန်းနှင့်၊ နန်းသိုက်ညာ။ (မကျွမ်းသာ) ၂။ လွမ်းတာမယ်ဝေး၊ သာလို့ဆွေးလေလေ (ဂေါ်ဇင်ညာ) ၂။ ချီပြာညိုအေး၊ မြိုင်လုံးမွှေးလေ လေး လေး။ ရွှေကိုင်းတဖက်ရေယဉ်ဝန်း၊ ကျွန်းသံလျက်၊ ကြက်ယက်ကယ်ဘုန်းခေါင်၊ မြင်တင်မန်းနှင့်၊ နန်းနတ်တောင်၊ ညီနောင်ကြက်ကယ်၊ တကိုယ်ထူးမို့၊ ကူးရမယ်။ (အသွယ်သွယ်) ၂။ လွမ်းတယ်လေး၊ လွမ်းသမယ်ဝေး၊ သာလို့ဆွေးလေလေ၊ ချစ်တဲ့သူမယ်ဝေး၊ မြင်လှလေ လေး လေး။ (သိုင်းချီထွေငယ်နှင့်သာ၊ မိုင်းရီဝေ) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ အို-မိုးနတ်ဆွေ။ (တဘုန်းဘယ်ညာဏ်ပေလို့၊ ခုစေတော်မှန်း) ၂။ ။ ဂေါ်ဇင်မင်းပျံသင်းငယ်တည့်၊ ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ တိမ်ဘုံဘွေကာ၊ ခြေလို့မုငယ်မှာ၊ ခြော်သို့ ထက်ပန်း။

မှတ်ချက်။ ။ “သံရှည်ကျူးရင်” အပိုဒ်အစား၊ “တံရှည်ကျူးရင်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယတွဲ) တွင် မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။
 “သည်ရွှေဘွင်” အပိုဒ်အစား၊ “သည်ရွှေဗေဒွင်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယတွဲ) တွင် ၎င်း၊ “ရွှေဘောခင်” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက် ပုရပိုက်အမှတ် ၂၂၁ တွင် ၎င်း၊ မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။
 “တိမ်ဆိုင်းငယ်လေတို့၊ သည်ခလို့” အပိုဒ်အစား၊ “ခါတိုင်းပ၊ သည်ခလို့” ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ် နှင့် ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတတို့တွင် ၎င်း၊ “ခါတိုင်းဝယ်လေသည်ခလို့” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်စာကြည့်တိုက် ပုရပိုက် အမှတ် ၂၂၁ တွင် ၎င်း၊ မှုကွဲများတွေ့ရှိရသည်။
 “မြင်ထင်တိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်းမြရောင်နွယ်” အပိုဒ်အစား၊ “မြင်တင်တိုင်း၊ တိမ်ဆိုင်းမြရောင်နွယ်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယအုပ်ခြင်း) တွင် မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။
 “စိုးတော်မူနဲ့” အပိုဒ်အစား၊ “ဆိုးတော်မူနဲ့” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယအုပ်ခြင်း) တွင် မှုကွဲတွေ့ရှိရသည်။

၄၄။ အီနောင်ဇာတ်ထွက်ရေလားပတ်ပျိုး

(ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် မြဝတီဝန်ကြီးရေး)

(မှိုင်းပြာမှုန်ဝေ၊ လေပြေလာ၊ ခါခါနှင်းဖွဲ)၂။ (ရဂုံမှိုင်းယံထဲမှာ၊ ပန်းလဲ
 စုံစီ)၂။ (ယဉ်သီတာထွေပြား၊ ရေမှာ မြလားလေ)၂။ (ထားကေလို့ပန်း၊
 နန်းကြာကြော့စုံ)၂။ (ကြုံပြန်ခါမှန်း၊ ရွှေစက်ကယ်မြန်းပါလို့)၂။ (ပျော်ခန်း
 ပျော်ခန်း ဘယ်မှာမှ၊ နှုန်းပင် နှုန်းမမျှသည်နှင့်လေး)၂။ (အလိုရွှေသွေး၊ သည်း
 ချာကဆွေး)၂။ (ပျံ့မွှေးငယ်တည့်ကြိုင်စွာ၊ ဂန်တည့်သာ ဂန္ဓမာ)၂။ (သိင်္ဂါ
 စုံမှုန်၊ ရွှေငုံလှိုင်ညီ၊ ရွှေဖီဆင့်လောင်း၊ ရွှေကျေးတမာ၊ သာကာဒေါင်း)၂။
 (သံညောင်းငယ်သာ၊ ကျူးလှာရင့်ရင့်လေ။ သံညောင်းငယ်သာ၊ ကျူးလှာ
 ရင့်ရင့်လေး)၂။ (သင်းသင်းလှိုင်ဝေ၊ ဝင်းဝင်းခိုင်ရွှေ၊ ညှင်းညှင်းငယ်သာထွေ)၂။
 (ဆံကေသိမ်းနိုင်၊ နှမ်းခွေကာယိုင်၊ တွေ့မိုင်ယောင်သား)၂။ (တိမ်းပါးယိမ်းနဲ့နဲ့
 စိမ်းလဲ့လဲ့၊ ကမ်းနဲ့ရေဟုန်၊ သဲငွေခုံ သောင်နုမှာ၊ ကျမ်းကြေလု လွမ်းဘွယ်ပုံ)၂။
 မာန်နယ်စုံ၊ မရွာဘဲမှုန်၊ ငွေခုံသောင်ဦးကာ၊ ထူးတဲ့အမှု၊ တပင်ပျံသန်း၊ ကြာနန်း
 ကြော့လှနတ်တူ၊ ပူအောင်လို့သာ၊ မိုးဖြူသံကြွင်း၊ ငွေနှင်းနှင့် တိမ်ရေရာ။
 (တောင်တောသာ၊ မာလာရွှေခိုင် ပန်းကလေ။ ကြုံဘူးပေါင်၊ သည်းခေါင်ကြေလု
 နှမ်းလျလေး)၂။ (မင်းလှိုင်ငယ်တခန်း၊ ညိုစိမ်းလန်း)၂။ နေနန်းငယ်ဘုံရွှေ။
 (မှိုင်းလို့လို့ လွမ်းဘွယ်ထွေ ပြန်တယ်ကိုလေး၊ မှိုင်းလို့လို့ လွမ်းဘွယ်ထွေ)၂။
 ဖန်ဖန်လဲ၊ နဲ့လို့စေ။ ရေသီတာနန်း၊ သာခန်းကြော့ သဲခုံဘွေ။ လေပြေနှင့်သာ၊
 ရဂုံမှိုင်းတွင်းကြိုင်သင်းပျံ့ ပန်းမာလာ။ (ရွှေပြည်သိင်္ဂါ၊ ဒါဟာစုံနှုန်း ဖက်မဲ့လေ။
 ကြာနန်းပျော် ကိုယ်တော်မြင်လာစမ်းပါလို့လေး)၂။ (ဒို့ဘယ်မှန်းရွှေနောက်
 တောင်၊ ယော်ရမ်းသီတတ်နိုင်ပေါင်)၂။ ။(သဖြန်) ။ (သဲငွေပြန်သောင်၊
 မောင်မယ်ကကြွေး)၂။ (ရွှေလဲကုန်နိုင်နှင့်၊ စုံသာမြိုင်ရေယဉ်နန်းငယ်မှာ၊ ပြန်လမ်းက
 ဝေး)၂။

မှတ်ချက်။ ။ [၎င်းပတ်ပျိုးသည်၊ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၅ ခုနှစ်၊ ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် ရွှေနန်းတော်အတွင်း
 တောင်ဥယျာဉ်စံနန်းတော်တွင် မင်းတရားကြီး စံတော်မူနေခိုက် မြဝတီဝန်ကြီးသည် အီနောင်ဇာတ်ကြီးကို
 ပြန်လည် အစအဆုံးရေးသားရာ၌ပွတ်စပါးမင်းသမီး (ပုပ္ဖမင်းသမီး) ၏ ခမည်းတော် ဒါဟာ မင်းကြီးသည်
 မိဖုရား သားတော် သမီးတော်တို့နှင့် ဝိလစ္စမာယာ တောင်သို့ နတ်ပူဇော်လျှောက်စဉ် ရေယဉ် ချောင်းတွင်
 ပျော်ပါးသည့် ဇာတ်ခဏ်းအတွက် ရေးသားထားသော ရေလားချင်း ဖြစ်သည်။]

၄၅။ တောလားပတ်ပျိုး

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(အထူးထူးငယ်နှင့်၊ မြူးပျော်ဘွယ်ပေးထွေထွေလာလာ၊ သာမဗျိုးငယ်ဆန်း) ၂။
 (နန်းကြာညိုကြော့စံပယ်၊ နတ်ကယ်မူရာ၊ ဖြူပြာသွယ်နှဲ့၊ ကုံတယ်ယဉ်နယ်၊
 ရွန်းရွန်းလန်းလို့၊ မျော်ရေးပန်း) ၂။ (အလိုခါနွေဦး၊ ဖူးစီညွန့်လန်း) ၂။ (မာလာ
 ပင်နန်း၊ သာသည် မယ်မောင်၊ ပန်းရည်ပျော့တောင်) ၂။ (ခေါ်ယောင်ယောင်
 သံရင့်လေး၊ စိမ်းညိုလဲ့ကျေး) ၂။ (လေပြေဆော်သွေး၊ ပျံ့လှာစုံမြိုင်၊ ပန်းမှုန်
 နို့လှိုင်) ၂။ (အလို သင်းကြိုင်ကြိုင်၊ အလို နှင်းလှိုင်လှိုင်) ၂။ (ခိုင်တည့်သာ
 ခိုင်ရွှေညှာ) ၂။ (သာမဗျိုးငယ်ထူး၊ တပင်ပျံ့ကူး၊ ကျေးသူတို့မြူး) ၂။ (တိမ်းမူး
 ယိမ်းနှဲ့နှဲ့၊ စိမ်းလဲ့လဲ့၊ သိမ်းတဲ့ကေခိုင်၊ နှမ်းခွေယိုင် သာလျော့တယ်၊ မာလာ
 ကြော့ နှင်းလှိုင်လှိုင်) ၂။ သင်းကြိုင်ကြိုင်၊ ဝင်းမြိုင်မြိုင်။ (တခိုင်လုံးရွှေ၊ ညှင်းလေ
 ဆော်မြူး၊ နွေဦးဆန်းလန်း၊ ဝေဆာပန်းငယ်၊ ထွေလာတောတောင်၊ လုံးလဲ့စာစာ။
 ကျေးသာကာ၊ မြရောအဝါ၊ ဖြူညိုရွှေပြာ ငွေခုံသောင်သာ၊ ကျူးရင့်ကြွေး
 ကြော်ငြာ၊ မြူးပျံ့ကာ) ၂။ ပင်တိုင်းငယ်မှာ၊ သိင်္ဂါရွှေရည်သန်းလို့လို့။ နေနန်း
 ဆောင်၊ ဖလ်ရောင် တိမ်ခိုးက ပြုံးရင့်အုံ။ စီစီငွေနှင်း၊ လေညှင်းက လွမ်းဘွယ်ပုံ။
 ကြုံပြန်ရတယ်၊ နီလာမြရော၊ တိမ်ကြောက ပြိုမည့်နှယ်။ (ကြာယွန်းလယ်၊
 ဖြေလွယ် ပြေရန် ရေးငယ်နှင့်လေ။ သာမဗျိုးစုံ၊ ရဂုံမြိုင်ယံ ကျေးငယ်ကလေး) ၂။
 (စိမ်းညိုငယ်လဲ့သွေး၊ ရေရေလိုအေး) ၂။ သံလေးငယ်ဖျော်ဖြေ၊ (ပျောင်းလို့လို့၊
 နွဲ့ကာထွေ ပြန်တယ်ကိုလေး၊ ပျောင်းလို့လို့ နွဲ့ကာထွေ) ၂။ ဟေမန်ကြင်း၊ ညှင်း
 ညှပ်ပြေ။ လေပြေ ဆော်သွင်း၊ ငွေနှင်းက လွမ်းရန်ထွေ။ ဖလ်နေလဲ့မှိုန်။ အာကာ
 ကလဲ၊ ကြည်ကဲ့ဘွယ် ခိုးညိုပြာတိမ်။ (မြခြူးလိမ်၊ စံငြိမ် ရွှေပင်ဦးငယ်ကလေ။
 သိုက်နန်းလယ်၊ မောင်မယ် ခေါ်သံထူးလို့လေး) ၂။ (အို နွေကူးသာလှတယ်၊
 ရွှေဖူးညှာမြနှယ်) ၂။ ။(သဖြန်) ။ ။(မိုးယံမြင့်လယ်၊ ပြိုမယ်ခုတိုင်း) ၂။
 (မြကြောညိုညိုနှင့်၊ လွမ်းပိုအောင် သာလေညှင်းငယ်မှာ၊ ငွေနှင်းကဝိုင်း) ၂။

မှတ်ချက်။ ။ “စိမ်းညိုငယ်လဲ့သွေး၊ ရေရေလိုအေး၊ သံလေးငယ်ဖျော်ဖြေ၊ ပျောင်းလို့လို့၊ နွဲ့ကာထွေ
 ပြန်တယ်ကိုလေး၊ ပျောင်းလို့လို့နွဲ့ကာထွေ” အပိုဒ်အစား၊ “သင်းကြိုင်ငယ်ပျံ့အေး၊ မြိုင်မြိုင်လုံးမွှေး၊
 ငှက်ကျေးငယ်သာယာ၊ သံခြေကျူးလို့နွဲ့ကာထွေ၊ ပြေအောင်ဖန်လဲ၊ နွဲ့လို့ကျူးကာထွေ” ဟူ၍ မူကွဲတွေ့ရှိ
 ရသည်။

ဤအထူးထူးပတ်ပျိုးကို မြဝတီဝန်ကြီးသည် ရှေးဘုရင်ကျိသာသနာပြု ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ဩသံများ
 ကို လေ့လာ၍ ရေးသားခဲ့ခြင်းကြောင့်၊ “ဗရင်ဂျီဩသံ၊ ဗရင်ဂျီကျောင်းတက်သံ” ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြ
 ကုန်။

၄၆။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ပတ်ပျိုး

(ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် ကျောက်မြောင်းမြို့တွင် မြဝတီဝန်ကြီး)

(ကုန်းဘောင် ပရမေ၊ ဇေယျာဘိ။ သီရိ သီရိ ခုနစ်ကြိမ်။ ဗြဟ္မာဆုနှင်း အောင်ခင်းစံရိပ်ငြိမ်။ ရွှေတိမ်ညွန့်ဝယ်၊ လေးရောင်ခြည်လျှံလန်း၊ နတ်နန်းဝေ ယန်နှယ်) ၂။ (ပတ်သန်းငယ်တည့် ညာဗယ်၊ ရဂုံ တောင်နယ်၊ ပြန့်ကြွယ်ကြိုင် မှန်း) ၂။ (ယဉ်ရော၊ ရွှေသလ္လာ၊ ပေါင်းခုံယှက်ဖြာ၊ လကျာခေ့ချ်ဝန်းသည့်နှင့်လေ။ မြကြည်သွန်၊ စီးဝှန်ညာမြင့် စွန်းငယ်ကလေး) ၂။ သဲငွေလျှံ သောင်ကျန်း၊ တင့်ရွန်းငယ် တည့်ဝေဆာ၊ သံစုံစုံရင့်လေး၊ ငှက်ကျေး ချီချင်ငယ်သာ။ ရေမှာ ရှုလျှင်၊ ရွှေဒွါ ရွှေလောင်း၊ မြစ်ကြောင်းက၊ အတင်တင် (ရွှေနှင်းငယ်တည့် ရွှေရင်ပြင်၊ မြလျှံ သွင်သွင်၊ ရေယဉ်ပြည့်လင်း) ၂။ (ပန်းရက်ထုံ၊ ဝတ်မှုန်ရွှေရည် သင်းလို့လေ။ ဆိုင်းဆိုင်းစည်၊ လေပြည်ဆော်လို့ သွင်းပါလို့လေး) ၂။ (အိုကန်မင်း ကန်မြတ်မွန်၊ သာမပျိုးဆင့်ဆင့်ငယ်လွန်) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (လေးသွယ်ကျပြန်၊ စီးဝှန် သုန်သုန်ဖြာလို့၊ ကုဏ္ဍလာရေကြောကြွယ်သည့်၊ လွန်အံ့ဘွယ်ကျိုး) ၂။ ကိုးဂီရိတောင်၊ ကုန်းဘောင်ရွှေဝတီနိညွန့်၊ ဇေယျသိန် နေသနင်းငယ်မှာ၊ ရာမင်း ညွတ်ရိုး။

(လောကနတ်) ။ ။ (သောင်းလုံးမြေလျှံ၊ ကျံကျံကြွေးရင်၊ တော်ကြီး သံ တင်နှိုး) ၂။ (နတ်ပေါင်းငယ် ကြော်ငြာ၊ သင်္ခါငါးမည်၊ တုလောင်းငယ် တံရှည် ပျိုး) ၂။ (ယမုန်သီတာ၊ အဟုန်ချီကာ၊ ပင်လယ် အဏ္ဏဝါဖိုး) ၂။ (မြန်ခန်း ထွတ်စိုး၊ ရွှေဥသျှောင်၊ ကုန်းဘောင်ဖြူဝန်းမိုး) ၂။ (ညွတ်ကျိုးတင်ဆင်ကာလေ တည့်မှ ရှိဦးမြတ်ဆယ်ဖြာ) ၂။ (စကြာတော် လျှင်ကြောင်းရေး၊ ဩဘာတော် သံချီးကြွေး) ၂။ (ဖွဲ့ရေးကုန်နိုင်ပါလေတည့်မှ၊ ရွှေနှန်းရွှေညီလာ) ၂။

(ပဉ္စရူပဘွဲ့) ။ ။ (အဆင်း ငါးဖြာ၊ ကမ္ဘာငယ်လေ ရှည်မြင့်ညောင်း၊ အ ကြောင်း ကဲလွန်စွာ) ၂။ (သီဟာငယ်လေ မြိုင်သနင်း၊ ငါးကြွင်းတူမကွာ) ၂။ (နာဂစွယ်လျှံ၊ သိင်္ဂမဟိံ သာ) ၂။ (ငှက်မွန်ဆင်းဝါ၊ ဟံသာရွှေမုခ) ၂။ (ဟတ္ထိ ဃာန၊ သွယ်လျနှာမောင်း) ၂။ (ဘုန်းပေါင်းငယ် မင်္ဂလာ၊ ရှိဦးတင်ဆင်ကာ) ၂။

(သဖြန်) ။ ။ တိုင်းကြေညာ ဘယ်ဇနိန်တို့၊ ပြောင်မမှိန် တသိန်ကြွေ ငယ် မှ၊ မာန်ငွေမတင်း။ စက်ဖျိုးတော် ခိုလို့လို့၊ အစုံဆယ်ကြာညွန့်ငယ်မှာ၊ ယုံကျန် လက်ရင်း။

(ရတု) ။ ။ နှင်းငွေကွန်၍၊ တိမ်ညွန့်တိမ်ဖူး၊ မင်းလွင်မြူးလျက်၊ ဗယ်ကူးညာ ယှက်၊ ပင်ယံထက်ဝယ်၊ ကျေးငှက်ဖော်စုံ၊ သိုက်နန်းလို့၍၊ ဝတ်မှုန်ခြေချ၊ ရက်ယူ မျလျက်။

(ယိုးဒယား)။ ။ (သော်ကရွှေနှုန်း၊ ဂမုန်းငယ်တည့် ဖြူညိုပြာ၊ သင်းသင်း ငယ်လုံ၊ ညှာရွှေတံ ကြိုင်လှိုင်လန်း)။ ။ ပန်းစုံကသာ၊ ရေမနွာနှင့်၊ ကြာသောင်း သောင်း၊ လေပြည်ညွှံ့ညွှံ့ပျောင်း၊ ဝတ်ရည်လောင်းတယ်၊ ညောင်းရွက်ညှာ။ ။ ပန်း စုံကသာ၊ ရေမနွာနှင့်၊ ကြာသောင်းသောင်း (လေပြည် ညွှံ့ညွှံ့ပျောင်း)။ ။ ဝတ်ရည်လောင်းတယ်၊ ညောင်းရွက်ညှာ။ ။ (နန္ဒဝန်၊ ကြည်သွန်အေး၊ မွှေးပျံ့စွာ)။ ။ ကန်ရွှေမြေက၊ လည်ဝေဆာ၊ ပိတုန်းတောင်စာ၊ ပန်းရွှေလိပ်ပြာ။ ။ (နန္ဒဝန် ကြည် သွန်အေး၊ မွှေးပျံ့စွာ)။ ။ (ကန်ရွှေမြေက၊ လည်ဝေဆာ)။ ။ ပိတုန်း တောင်စာ၊ ပန်းရွှေလိပ်ပြာ။ ။ (ကိုး ဝယ်ညွှန် ဖူးစီလာ၊ ဘုန်းရောင်ကွန်မြူး လေးဒီပါ)။ ။ (သဖြန်)။ ။ (ပြည်ကုန်းဘောင်သာ၊ ပင်ဝေဆာ စီစီရုံလို့၊ အစုံ ခြေယူသယ်ခွင့်၊ လိုဘယ်မရှား)။ ။ (နန်းငွေတပြိုင်၊ ပုလဲဆိုင် ရတနာနှင့်၊ စကြာတော် လျင်မည် ကြောင်းငယ်၊ စုံပေါင်းရွှိထား)။ ။

မှတ်ချက်။ ။ [ကုန်းဘောင်ပရမေ ပတ်ပျိုးနှင့် တချိန်တည်း ကျောက်မြောင်းမြို့၌ မြဝတီဝန်ကြီး ကိုယ် တိုင်ရေးသားသော ကုန်းဘောင်ပရမေ ပတ်ပျိုးအလိုက် “မြန်ဘောင်ပရမေ” အစချီပတ်ပျိုးတွင် မြဝတီဝန်ကြီးသည် “တိုင်းကြေညာ၊ ဘယ်ဇနိန်တို့” အစချီ အလားတူသဖြင့်၌သာလျှင် သီချင်းအဆုံး သတ်ခဲသည်ကို ထောက်ထားလျက် ကုန်းဘောင်ပရမေ ပတ်ပျိုးနောက်ပိုင်းတွင် ပါရှိသော “နှင်းငွေကွန်၍” အစချီရတနှင့် “သော်က ရွှေနှုန်း” ယိုးဒယားသီချင်းများမှာ နောက်ခေတ်ဆရာများ ဖြည့်စွက် ဆက်စပ် သီဆိုကြသည့် အပိုဒ်များဟူ၍ ယူဆရန် ရှိသည်။

မြဝတီဝန်ကြီးသည်၊ ရွှေဘိုမင်းအထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ အကျဉ်းချထားခြင်းခံနေ သည်။ ထိုစဉ်အခါ ဤကုန်းဘောင် ပရမေ အစချီ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ ပတ်ပျိုးကို ရေးသား၍ ကျောက်မြောင်း မြို့၌ စံနေတော်မူသော ရွှေဘိုမင်းအား ဆက်သွင်းရာ အကျဉ်း လွတ်၍ မဟာသီရိဇေယျာသုရဘွဲ့နှင့် မြင်းတင်အခွန် ကိုချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ။

၄၇။ ဆောင်းဘွဲ့ပတ်ပျိုး
(ဘကြီးတော်လက်ထက် မြဝတီဝန်ကြီး)

(ဘုံပျံ့နေနန်း၊ ပြင်ခန်းစံမွှေ၊ လျှံငွေနှင့်စီစီ၊ ခွါပြာညိုလဲ့လန်း၊ ငုံ့မြန်းကြ ဖူးတံချီ။ ။ ရီဝေဝေ၊ တိမ်ခြေမြေလွှာ၊ မှန်မှန်ငွေနှင်း၊ လေသွင်းစ၊ ရာသီမှာ)။ ။ (တောင်တောငယ်တည့် ဘွယ်ရာ၊ ဖြူပြာလေ၊ မာလာလေ၊ ဂန္ဓာကြိုင်သင်း)။ ။ (ဂမုန်းအင်၊ သဇင်ပင်မြင့် မင်းနှင့်လေ။ ။ ညိုစိမ်းဝှန်၊ ညှာပြန်ရေကဆင်းလို့လေး)။ ။ ဟင်္သာလေသောင်တင်း၊ ပိန်ညင်းနှင့် စင်ရော်၊ မြစ်မှာလေ တခန်း၊ ရှင်လန်းကြ မြူးစံပျော်။ ။ ဖေါ်ရေဘောင် ယှဉ်မောင်နှင့်မယ်၊ ဖြာဖြာရောင်လင်း၊ သောင်ခင်းနု ငွေလျှံဝယ်။ ။ (ရွှေတိုင်းငယ်တည့်လှမ်းဘွယ်၊ ခါရွယ် သာနယ်၊ ညှာဗယ် ရစ်သိုင်း)။ ။ (ပြာရိပ်မှိုန်၊ ဖလ်ရိန်ညိုလဲ့ မိုင်းလို့လေ။ ။ ရွာဒုစွေ၊ တိမ်ခြေမြေနှယ် ဆိုင်းလို့ လေး)။ ။ (ဝို ရွှေတိုင်း ထေလှတယ်၊ ရွှေသည်းဆွတ် လွတ်ဘွယ်)။ ။ (သွယ်သွယ် ရှေ့ရံ ဝန်းလို့လို့)။ ။ ညွှန်းမပြေလို့၊ နေခက်အောင်ကိုသာ၊ (နတ်ကယ်ဘယ်နှယ်၊ ဖန်လာရေး၊ ရွှေညှို့လွှာရုံ ခြုံလဲချမ်းဝန်လေး)။ ။ (တေ့ဝေပိုင်ကာ၊ ခေ့ခေ့

ယိုင်ကာ၊ ယွန်းရွှေသဉ္ဇာ၊ အုံးမှာဆွေး) ၂။ (တမ်းယောင် ဘယ်ဆောင် ဘယ်မှာ၊
 ဘုန်းမယ် ကေသာ၊ ဘောစံရာ) ၂။ [(သော်တာ ပေါ်လာ၊ ရောင်ယွက်ဖြာကွန်၊
 စကြာစုံစုံရွှေ၊ သီဝေမျှော်ကာ၊ ဖြာယွက်ရောင်ဝှန်၊ သာလွန်ပုမြဲပန်း လှမ်းနိုင်) ၂။
 (လှမ်းနိုင် မှိုင်ယောင်တွေဝေ၊ တမ်းလို့ လှမ်းဘယ်စေ၊ ဘုန်းဝေ) ၂။ (တဝမ်းနဲ့၊
 အချမ်းသဲ၊ မြပုလဲ ကြာရံလယ်) ၂။ ဘုန်းဘုန်း ရင်းနေနွယ်။ (ကျန်းကျန်း
 သိမ်းမြန်းပိုင်) ၂။ နိုင်နိုင်စိုစို၊ ဖြိုးဖြိုး ရီဝေမြိုင်၊ လန်းလန်း ဆယ်ခိုင်ပန်း။
 (သိန်းသန်းရောင်ဝေ၊ ထောင်နေဝင်းလို့၊ နတ်နန်းဆယ်ခိုင်ပန်း) ၂။ (ရွှေဝန်း
 ခညောင်း၊ ဘယ်ဆောင်လယ်၊ မောင်မယ် ပျော်လို့ သွယ်မိမ်းမြန်း) ၂။ (ငွေနှင်း
 တဖျန်းဖျန်း၊ အဆန်းဆန်း၊ လေညှင်း တသန်းသန်း) ၂။ (လှမ်းသာမှိုင်၊
 ဖြေလဲ ပြေပါနိုင်) ၂။ (ဝေမြိုင် ဘောဆိုင်၊ ခွေလဲ ခွေကာယိုင်) ၂။ သင်းသင်း
 ကြိုင်ကြိုင်၊ ကေခိုင်နှမ်းရည်၊ စိမ်းလဲ ပီပီစိမ်း။ ပျောင်းနွဲ့ ခွေယောင်၊ စံဆောင်
 လကျာ၊ နှင်းရော မာလာပိန်း။ (စံမြဲကြော့လန်း၊ ကြာရံသဉ္ဇာလယ်ကသာ၊
 သွေးယိမ်း) ၂။ (ပုမြဲမှန်းမတိမ်း၊ ဆူသည်း လှမ်းမငြိမ်း) ၂။ (သန်းယိမ်းလွန်လဲ၊
 ပျော်ဘဲပျော်လို့၊ မှိုင်းမှိုင်းမြ၊ ဝေဝေတဲ့ ညိုညို၊ ပျော်ဘဲ ပျော်လို့၊ သက်ကယ်ဖိုဖို၊
 ငိုခင်းပြောင်း) ၂။

(မြမြမောင်းမောင်း၊ ပြာအညိုရွှေ၊ တိမ်ခြေ ငွေနှင်းပေါင်း။ ဝေစီစီ လေပြည်
 လေညှင်း၊ လုံနိုင်အောင်သာ၊ လောင်းပြန်တော့လှာ လေလေ၊ ပြောင်းရိုက်ကယ်
 ဆော်ကာသာ) ၂။ (အုံးရွှေသဉ္ဇာ၊ ယွန်းမော် ကြာရံလယ်၊ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်၊
 သေများ သေချင်ဘယ်၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်၊ ဖန်ဘဲအား၊ ဝေယန်လယ်၊ စံပယ်
 မြနွယ်လေ၊ ရတစေ၊ နေလွန်းအား၊ ပူသူများ ပူရော့မယ်လေလေ၊ မေ့ရက်ကယ်
 နေနိုင်တယ်) ၂။ [(သဇင် ခယား၊ စကား စံပယ်) ၄။ စံစီရွှေသွယ်၊ ပုံ့လှယ်
 ဝတ်မှုန်မွှေး။ လေပြေ တသွေးသွေး၊ စုံမြိုင်ခြေ ကျေးနှင့် ပန်းသာထွေ။ ဆောင်း
 ယွန်းယိုင်နှေး၊ လေဝန်း ရစ်ခါခွေ၊ ရွက်ဝါကြော့ နွေမွှေးမွှေး၊ မိန်ရာသီ၊ ခါမှီ လသာ
 ခေါင်၊ မြလွှာမောင်၊ တောင်ခိုးမြူး၊ ရွှေဖီဖူး ပေါ်ရော့မယ် လေလေ၊ မေ့ရက်
 ကယ် နေနိုင်တယ်] ၂။ (ညှိုးငယ် ခွေယိမ်းနှမ်း၊ ပူပုပန်း ရှေ့ပင်လယ်) ၂။ (အိုကြာ
 နွယ် ကွာရေဝေး၊ မြင်လာပါဘဲဆွေး) ၂။

တွေးကြံနိုင်အောင်၊ ရီမှိုင်းမြောက်တောင်။ ညှင်းသာလေဆောင်၊ ဖလ်ရောင်
 မလန်း။ အာကာယံ တောင်တော၊ သာလေ နွေဖွဲ့ဆန်း၊ ငှက်သံ ညံစီစီ၊ ပင်ညိုဝေ၊
 ရွှေဖီ ခိုင်ညွှာလန်း၊ (မြမြမြန်းမြန်း၊ ငံပြေပြေ မှိုင်လုံးလှမ်းဘယ်ထွေ) ၂။ ညွှာခြေ
 ဝင်းလှလှ၊ တောင်တောငယ် တခို၊ ရှုတိုင်းငယ်စို၊ ညိုစိမ်းမြမြ၊ ဝါရွှေငယ်ဆန်း၊
 ပင်နန်းငယ်သာထွေ။ ရော်ရွက်ကယ်ကြော့၊ နွေသွင်းစစ၊ ရွှေလရောင်ညို၊ ဘရ
 ဂုဏ်နှင့်၊ ယှဉ်မီထွန်းလှာ ပြန်တော့မယ်။

စုံသာမြိုင်လယ်၊ လွမ်းဘယ်တခန်း၊ ယဉ်ပုံဝေ၊ ထွေဆန်းလှလေ။ ရော်မြန်း
 ရွက်ကျင်၊ ညိုလွင်တည့် မောင်းပြေပြေ။ သာသာလေညှင်းဆော်လုံ၊ မြူးလာ
 ယှက်သန်း၊ ကျံကျံရွှေငုံ၊ ပန်းမုန်နံ့ ကြိုင်လန်းလန်း၊ ဖလ်နန်းစကြာ လုံ့မို့နံ့၊ တိမ်က
 တင့်ရဲ၊ ဆင်လို့အနဲနဲ။ ကဲ့ကြေကြေဆွေးလူလူဘယ်။ တပင်ပုံလှယ်၊ မြေယံဝယ်။
 ရှေ့ယင်ဘောင်လယ်၊ ဖိုမ မောင်မယ်၊ ကျူးတယ် ခေါ် သံသာနှင့်လေ။ ကိုယ်လုံး
 မြစေ သိုက်ရှေ့ညှို့ နန်းလယ်မှာ၊ ပန်းလွှာရည်ရေး၊ နီလာသွေး။ မြူးပျော်
 ကာကြွေး၊ ဖော်ညီဝေး၊ လှမ်းခြေယူနှေး၊ ပူဝန်လေး။ ကျေးငှက်ကယ် ညာဗယ်
 တောင်နှင့် တောငယ်မှာ၊ လွမ်းရန်သွယ်သွယ်၊ ဆင့်အောင် ရင့်ရှု၊ ကူလို့တခန်း၊
 မြူးကြအဆန်းဆန်း။

(စုံသာမြိုင်နန်း ဝေလဲ့စီစီ၊ မင်းလွင်ကချီ) ၂။ (နှေရာသီ ကြိုင်လှိုင်လန်း၊
 ညှင်းလေကဖျန်း) ၂။ (ရွှေလှိုင်မြန်း၊ ကြေလှည့်ခိုင်၊ ပန်းမုန်နံ့လှိုင်) ၂။ (ဘုန်း
 ပင်တိုင်ငယ်၊ မြင်စမ်းပါလို့အုံး၊ ဘုန်းပင်တိုင်ငယ်၊ မြင်စမ်းပါလို့အုံးညံ့ညံ့၊ လွမ်းရန်
 မြိုင်နန်းလုံး) ၂။ (ညိုမြလွှာရောင်၊ ရီမိုင်း ဝေဆာမှောင်) ၂။ တောတောင်ငယ်
 သာခန်း၊ ပျော်ဘယ် ထေ့ပါလှတယ်၊ ပြာခြေ ဝါရွှေ လှုံ့မောင်း၊ ညာကြေ သာလေ
 ပြန်လောင်း။ (ရွှာလှဟန်လို့၊ နေနန်း တိမ်ခိုခို) ၂။ ။(သဖြန်) ။ ။ဘာပြုမဲ့
 မာန်ပို၊ မိုးညိုတိမ်ကြီး၊ ဆီးလို့လေ။ ဝေစီစီ၊ ရွှေဖိညှာညှတ်ကယ်၊ ပန်းဝတ်ကသင်း။
 အာကာယံ၊ မြလှည့်လဲ့ ဆိုင်းလို့လေး။ မြိုင်ရဂုံ၊ မုန်မုန်ငွေနှင်းငယ်၊ လွမ်းလေက
 ညှင်း။

မှတ်ချက်။ ။[ဘုံပုံနေနန်း ပတ်ပျိုးရှိ ပဌမစာပိုဒ်အဆုံး “ငိုခင်းပြောင်း” အပိုဒ်၌ “ငိုရင်းမြန်း၊
 ငိုမိများ၊ ငိုခင်းများ” ဟူသော မူကွဲများ တွေ့ရှိရုံမျှမက၊ ထိုမူကွဲများတွင် ဒုတိယစာပိုဒ် “မြမြမောင်း
 မောင်း” မှ “လွမ်းလေကညှင်း” သီချင်းဆုံးအထိ စာပိုဒ်များ လုံးဝမပါရှိဘဲ၊ ပဌမစာပိုဒ် တပိုဒ်ထဲသာ
 လျှင် ပါသော မူကွဲများလည်း ရှိသည့်ပြင်၊ ဘုံပုံနေနန်း ပတ်ပျိုးအစမှ “ငိုခင်းပြောင်း” အထိ စာပိုဒ်
 မှာ ဆောင်းရာသီကို ဖွဲ့ထားခြင်းသာလျှင် ဖြစ်၍၊ “မြမြမောင်းမောင်း” အစချီ အပိုဒ်နှင့် ကျန်အပိုဒ်
 များမှာ နွေဦးပေါက်ရာသီကို ဖွဲ့ထားသော စာပိုဒ်များ ဖြစ်သဖြင့်၊ တပိုဒ်နှင့် တပိုဒ် မဟပ်စပ်သည့်အကြောင်း
 များကို ထောက်ထားလျက်၊ “မြမြမောင်းမောင်း” အပိုဒ်မှ “လွမ်းလေကညှင်း” သီချင်းအဆုံးအထိ
 အပိုဒ်များမှာ နောက်ခေတ် ဆရာများက သီချင်း ပဒေသာ သီဆို တီးမှုတ်ကြသကဲ့သို့ အခြား သီချင်းများ
 မှတော်သင့်သလို ကောက်နုတ်ဖြည့်စွက် ဆက်စပ်ထားသော အပိုဒ်များ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရန် ရှိသည်။]

ယိုးဒယား သီချင်းများ

၁။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား

(မြဝတီမင်းကြီး)

(လွမ်းပိုအောင်၊ ညိုမင်းလွင်၊ လေပြေပျိုး၊ တိမ်ခိုးဆင်) ၂။ မျှော်တိုင်း
မိုင်းလွင်၊ ရွှေဘွင်ကြုံရ၊ ပင်နန်းသာထေ့၊ နွေရာမင်းငယ်၊ သာသည့်လေ၊ ဒို့ ကြုံရ
လွမ်းဘယ်၊ လွင်ကြယ်သင်းကြူ၊ ဂေါ်ဇင်ကြိုင်ပျံ့ရှား၊ ရွှေဆပ်သွား၊ ခိုင်မဉ္ဇူ။ ။

၂။ ကန်ဆင်းယိုးဒယား

(ရွှေကြက်ကယ်ဟန်ချီ၊ လင်းလပြီနော်မေ၊ ရောင်နီလာဖြာဖြာဝင်း၊ မောင်
မယ်ဆင်း၊ ဆင်းစို့ကွယ်၊ ရွှေဝါးရုံခက်သွယ်၊ ခွဲရတော့မယ်၊ မယ်နို့မောင် နှစ်ကိုယ်ထဲ
ရှောင်သေ့လဲ့၊ ကဲ့ခွဲတယ်။ ။ ခွဲရတော့မယ်၊ ပူဘယ်ရွှေတောင်ကြီး၊ ရွှေအုံသဲ
ဝယ်) ၂။ ။

၃။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

ဝေဇယန္တာနန်းဘုံ၊ မြမန်းလေဇေယခုံ၊ ယမုန်ငယ်လေ သောင်ငွေကျန်း၊
မြောင်ဖီလာ သီတာဝန်းရံခွေ၊ (ရွန်းရွန်းဝေ) ၂။ မြန်သပြေဘောင်ညာကျန်း၊
ပျံ့မုန်းလေမင်္ဂလာ၊ ဇေယျာငယ် ဩဘာကြေး၊ ပဉ္စင်တံမြာ၊ သံဝါကျူးရင့်အေး
(သင်းသင်းမေး) ၂။ [(ဗြဟ္မာငယ်လေကျူး၊ တိမ်ယံဘေ့ လေပြေမြူး) ၂။ (အာ
ကာဘောင် မြူမှောင်ချီချီ၊ တိမ်ရီမုန်ဝေဆိုင်း) ၂။ (မျှော်ရာတိုင်း၊ ရှစ်ခွင်မင်းလွင်၊
တောင်စဉ်တိမ်စွယ်ကာ) ၂။ (မာလာသိင်္ဂါ၊ ထိန်ဖြာမိလ္လာ၊ လွမ်းဘယ်သာ) ၂။
(ညှင်းညှင်းညာ) ၂] ၂။ ။

၄။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့ယိုးဒယား

(မြမန်း ဂီရိသေလာတောင်၊ နန်းတည်ထောင် ဘုန်းရောင်နေသို့လင်း။ နောင်
ညီကို၊ ရွှေဘိုနွယ်တော်ရင်း။ ရာဆူဆူ၊ ပြည်သူခဝပ်စင်း။ ရွှေဘုန်းတော်၊ နန်း
လျော်စံပျော်ခင်း။ တေဇာတိုးလို့ဖြိုးဝေ၊ မန်းဌာနေ၊ အောင်ဇေယျာပြည်မင်း) ၂။
[(ပြောင်လူးနာဂရုစာ၊ သော်တာငွေလျှံ၊ မျိုးမြတ်ဆဒ္ဒန်။ ရွှေနန်းဘုံတော်၊
ရောက်ရာ ရွှေကိုယ်တော်၊ ပြည်တော်နိုင်ငံရွှေဘုံတွင်း) ၂။ ဆန်းမူရာ၊ သူဇာရွှေ
ခပင်း၊ ရွှေဘုန်းတော်၊ နန်းလျော်စံပျော်ခင်း။ တေဇာတိုးလို့ ဖြိုးဝေ၊ မန်းဌာနေ၊
အောင်ဇေယျာပြည်မင်း] ၂။ ။

၅။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား

(အောင်မင်္ဂလာ၊ သိင်္ဂါဆောင်ဘွဲ့ တောင်ခြေရစ်သန်း၊ စကြာဆူဆူ၊ ရှစ်ဖြူ
 ကာလှမ်း၊ ကျက်သရေလျှမ်း၊ ပြည်တော်ရွှေမန်း၊ ငါးတောင်လေသိုက်ကျမ်း၊ စိုက်
 နန်းရယ်တည်တော်မူ) ၂။ ။ (များဗိုလ်လူ၊ အူအူ ကြွက်ငြာ၊ လက်မှာညောင်
 ရေ၊ ပန်းနှင့်ဝေဝေ၊ ထူးတင့်ထွေ) ၂။ ။ (အလှံဝေဝေ၊ သပြေမြေငူ၊ ထီးဖြူ
 စိုက်ဆောင်း၊ မင်းပေါင်းဆက်လှာ၊ ကညာရွှေပန်း၊ ချမ်းငြိမ်းပြည်သူ၊ နှိုင်းဘက်
 မတူ၊ ခံယူသစ္စာ။ မေတ္တာတော်ဝေလို့လောင်း) ၂။ ။ [(သမ္ဘာဂုဏ်ပေါင်း၊
 ပဏ္ဍာစုံညောင်း၊ သောင်းဘူမြေ) ၂။ (ဘုန်းတော်ဝေ၊ တေဇာလှံပြောင်၊ ငါး
 ထောင်သာသနာ၊ ထွန်းပတည်ရာ၊ ကျွန်းများဒီပါ၊ စက္ကဝါလုံး၊ ဘက်မသာနှုန်း၊
 ထက်မြဟွာဘုန်းတို့၊ ရိုက်ချုန်းပဲ့တင်ညံ)] ၂။ ။ (ကော်ရော်သံ ကော်ရော်သံ၊
 ဆင်ပန်လက်စုံကြိုးတယ်။ မျိုးလေးဖြာ၊ ရာ ရာကျော်၊ သက်တော်ရှည်စေကြောင်း
 ငယ်၊ တောင်းဆုခြေ) ၂။ ။ [(ရွှေအာဏာထက်ညာ ပဇ္ဇာန်၊ မိုးနတ်အမွန်) ၂။
 ဖန်တော်ပုံဉာဏ်မျှော်စုံ၊ ဖန်တော်ပုံဉာဏ်မျှော်စုံ၊ ဘုံဝေယန် နိုင်ငံပြည်သူအေးစေ
 ဗိုလ်လူ၊ ရည်တူကြည်၊ ဗုဒ္ဓင်္ဂုဏ်ငူ၊ ရွှေနန်းစိုက်ထူ၊ ထီးဖြူကာရှစ်သန်း] ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ အောင်မင်္ဂလာ အစချီယိုးဒယားကို လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်က မင်းတုန်းမင်းထံသို့
 ရေးသားဆက်သွင်းသည်ဟူ၍ မဟာဂီတပေါင်းချုပ်နှင့် ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတတို့တွင် အောက်ခြေ မှတ်ချက်
 ဖြင့်ဖော်ပြထားသည်။

၆။ မိုးဘွဲ့ယိုးဒယား

(ဆန်းဆန်းသဉ္ဇာကြာညောင်၊ နန်းမြင့်ဘွဲ့ဆောင်၊ သဉ္ဇာကြာညောင်၊ နန်း
 မြင့်ဘွဲ့ဆောင်) ၂။ ။ (ရွှေညဉ့်လွှာရုံညဉ့်လွှာရုံ) ၂။ [ခွံခွံခွံ ထွေးထွေးထွေး
 (စက်ပါသော်၊ ပျော်ပေါင်တုန်လို့အေး) ၂။ ။ (သံတဟုန်၊ သံတဟုန် မာန်ဂုဏ်
 ဣန္ဒြာဖြိုး၊ ဣန္ဒြာဖြိုး) ၂။ ။ (ဂျိုးဂျိမ့်ဆင်လာ၊ ဂျိုးဂျိမ့်ဆင်လာ) ၂။ ။
 (မယ်ကျမ်းကြွကာ၊ ကွန်းဘွဲ့မှာ) ၂။ ။ (စာစာနာကောင်းသင့်လျက်ပါ) ၂။ ။
 (ဖော်ကွာသူ ပူစေပျာနှောင်ချဲ့) ၂။ ။ (လှိုက်ဖိုသဲ၊ ရိုက်ငိုပွဲ) ၂။ ။
 [(ဇွဲတချီချီ၊ ကျူးရင့်ရွှေစည်) ၂။ ။ ရှစ်ခွင်မှာ မင်းလွင်ပြာလို့ရီ] ၂။ (ရာသီ
 ပဲ့ခါမိနှံ) ၂။ ။ [(ခွံသလေလေ၊ ဆောင်ရွှေထဲမှာ၊ သဲတဉာဏ်ပိုင်၊ ကဲမခံနိုင်) ၂။
 ဗျာပဲ့လှိုင်၊ ညာသဲဆိုင်၊ ညာသဲဆိုင်၊ ဗျာပဲ့လှိုင်၊ ပုဝန်ပိုပွားကာမှိုင်၊ ငိုကာ
 ယောက်တည်းသာထိုင်။ ။

၇။ တောတောင်ဘွဲ့ယိုးဒယား

[(မြိုင်ဟေမာ ကန္တာလမ်း၊ ဆန်းထေ့လာ၊ တောင်သေလာ၊ ချောင်ရွှေဂါဂူ၊
 လေပြေသုတ်ကာယူ၊ တောလုံးကြူ)] ၂။ ။ (နန္ဒမု လိုက်ဂူဘွဲ့ရိပ်ကြား) ၂။ ။
 ပွင့်ငုံကြား (စံကားသရဖီ၊ ထုံသင်းကြိုင်လို့စီ) ၂။ ပန်းစုံစီ၊ ရိုးနီရွှေအင်ကြင်း၊
 သင်းပျံလှန်၊ ကန္တာစုံမွန်၊ ဟေဝန်ဘွဲ့ချာလမ်း၊ ဆော်လေဖျန်း၊ လန်းစီစီ၊ မှန်ဝတ်
 ရွှေရည်] ၂။ ။ [ညှင်းလေပြေသွေး၊ ရေခင်းငွေမွန်၊ ကြိုင်လျှမ်းထုံ၊ နန်းဘုံကွာ
 လှမ်းဝေး၊ လုံသွေးကြင်သူ၊ တောမြိုင်ငူ၊ ပန်းမဇူကြူပါလို့သင်း၊ လိုက်ဝေဘူ၊
 ရွှေဂူတွင်း ဝင်းဝါလုံ၊ ခိုင်တံကြိုင်လုံ၊ မြိုင်ယံစုံတုံတော။ ။မ ဖို ခေါ် တွန်ကြော်
 ရွှေဥသြ၊ ဆုတ်မောဘယ်ကြုံ၊ ပန်းငုံ ပန်းငုံ၊ လေပြေသုန်သုန်၊ မြူမွန်ကြိုင်ပျံသင်း။
 ရွက်ဝါကြေ မြေသို့ဆင်း။ (ဂေါ်ဖီ ဂေါ်ဖီအင်ကြင်း။ နှင်းနို့ နှင်းနို့ကြယ်ကြယ်၊
 လေချိုလေချို သုတ်သွင်း ခင်းပြန်ခင်းပြန် ဝယ်ဝယ်) ၂။ ။ (သူဇာနယ်၊ မှုရာ
 ကြယ်၊ ယူပါကွယ်၊ တသလိုလို) ၂။ မ ဖိုသံချင်းပြိုင်၊ တေ့မိုင် တေ့ဆိုင်၊ မြင်သူ
 ပပဲလိုင်] ၂။ ။

၈။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား

(ယိုးဒယားပန်းချီဝန် ဦးထောင်ဘို)

(ဆန်းနွေဦး လေရူးဆော်ပြန်လှာ၊ မွှေးပျံကြိုင်လှိုင်စွာ၊ မာလာဝတ်မွန် ပင်စုံ
 မြိုင်) ၂။ (ငှက်မောင်မယ် ဘာသာသုတိန္ဒ၊ လွမ်းဖော်ညှိဆဲ၊ ဆန်းပိုရာ၊
 စုံစုံမြိုင်ထဲ၊ နတ်ငြင်းခြယ်လယ်) ၂။ [(ပုန်ပိုလွမ်းအောင်ဖန်)] ၂ (ပုခန်းဆင့်ပုံ၊
 ယူလှမ်းသင့်ရုံ၊ တူမြန်းခွင့် ပျော်တော်သာတင့်စုံ) ၄ (ရွှေနန်း အောင်ချာလယ်၊
 ဘယ်ဝယ်စံသည့်မွန်း) ၂ (တောင်သေလာကြီးရယ်က၊ ဆီးကာလို့သန်း) ၂။ ဆန်း
 ပိုရာ စုံစုံမြိုင်ထဲ၊ နတ်ငြင်းခြယ်လယ်) ၂။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (ရွှေသန်းကြော့မယ်၊
 မြိုင်လမ်းရယ်၊ ရဂုံလယ်က၊ ကြုံတယ်အခင်း) ၂။ (ကျမ်းရတက်နှောင်၊ လွမ်းရက်
 ကယ်ကြေလေအောင်ဟု၊ ရွှေဗေတောင်၊ မြိုင်သာဝှမ်းငယ်မှာ၊ ပုခန်းကပြင်း) ၂။ ။

၉။ ရာမဇာတ်ထွက်သမင်လိုက်ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

[(မွှော်ရုံဟေဝန်၊ တောမြိုင်စွန်)] ၂။ ဘုန်းဝှန်ရာ မင်းငယ်တောင်ညာ၊ မြင်
 သော် လွန်ပူဆာ၊ ယခုပင် မွှေးချင်ခါခါတောင်း ၂။ [အိုနန်းရွှေချိုင်လှောင်၊
 ထားရအောင်၊ စွန်တောင်စကြာ၊ လေးတော်ကိုင်ကာ၊ (လျင်စွာမြန်မြန်၊ ဖမ်း
 မခံ)] ၂။ ချော့ကာမြူ၊ သာယူသွေးဆောင်၊ ဝေးရပ်တောမြိုင်ချောင်၊ မြအရောင်
 ဖြာ၊ မြေဇာလက်တော်ကမ်း] ၂။ အို ပန်းဘွယ်စေပင်၊ ဆန်း ရွှေသမင်ငယ်လေ၊

(ရုပ်သွင်ရွှေသား၊ ထင်မှားအောင်ဖန်) ၂။ လေးသွယ်ရိုက်ဟန်၊ ငြိမ်းမာန် ထပ်ဆင့်ပြန်။ မာယာသူကြံ၊ ဘုန်းငယ်ထံ၊ လက်လှမ်းသူသာနီးမခံ၊ ပန်းမာလ်ကြူကြူကြိုင်လိုင်မွှေး၊ ဝေးဝေးရပ်၊ သွေးဆောင်ကာ၊ စံခန်းငယ်ပုံကွာ၊ တောကန္တာ၊ စိတ်စွဲမာန်ပါ။ ရိုင်းပြုမှုရာ။ သေကံငယ်ဆော်လာ၊ ဥာဏ်ဖန်ကူ၊ မြိုင်ငူမညူ၊ ခိုင်ညွှာလန်း၊ ပန်းအောင်သာ။ (ရှောင်ခွါထပ်ကာ၊ မျက်တော် ပျိုးပြန်တယ်) ၂။ (မုန်းဘွယ်မှုသား၊ ဖြစ်လားထေ့ထေ့) ၂။ သေလိုငယ်သေစေ၊ သာန္တရိုက်ပြန်ချေ။ ။

မှတ်ချက်။ ။ [အတိုကောက်အခေါ်အားဖြင့် “ ရွှေ (ရွှေတညာ)၊ နှင်း (နှင်းယုန်းသာဟေမန်)၊ တော(တောတောင်စွယ်)၊ တော (တောမြိုင်ခြေလမ်း)၊ ပန်း (ပန်းမြိုင်လယ်)၊ ခိုင် (ခိုင်ပန်းစုံ)၊ မော် (မော်ရုံဟေဝန်)၊ မှိုင်း (မှိုင်းမှန်ပြာညို)၊ လှမ်း (လှမ်းပိုအောင်)၊ ဆန်း (ဆန်းနွေဦး)၊ စိန် (စိန်ခြယ်ညှိလင်း)၊ ဝေ (ဝေဇယန္တာ) ” အစချီ သီချင်းများကို ယိုးဒယား ၁၂ ခန်း ဖြစ်သော “ ဖရံတင်၊ ခက်မွန်၊ ခမိန်၊ ထနောက်၊ ဖရင်းချား၊ ထပ်တုန်၊ ချွတ်ချုံ၊ ငုင်စံ၊ ချူခြာ၊ ကပီ၊ အလေ့မေ့၊ မဟိုရ်သီး ” ဟူ၍ ရှေးအခါမှ ယနေ့တိုင် အသိအမှတ် ပြုလျက် သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်နေငြားသော်လည်း၊ ၎င်းဘာသာ စကားများကို ယိုးဒယား အဘိဓာန်တွင် ရှာဖွေ မတွေ့ရှိရုံမျှမက၊ ယိုးဒယား အမျိုးသား ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထံ မေးမြန်း စုံစမ်းရာ၌လည်း ဖရင်းချားနှင့် ဖရံတင်မှ အပ ကျန် စကားလုံးများမှာ ယိုးဒယား ဘာသာ စကားလုံးများ မဟုတ်သည့်ပြင်၊ ၎င်းစကားလုံးနှင့် နီးစပ်သည့် အခေါ်အဝေါ် များ၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ပင်လျှင်၊ ယိုးဒယား ဘာသာ၌ မှန်းဆ ရှာဖွေ မရနိုင်သဖြင့်၊ ၎င်းဘာသာခေါ် စကားလုံးများကို ယိုးဒယား သီချင်းများတွင် ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ ချန်လှပ် ထားခဲ့ပါသည်။ ။

၁၀။ မြင်းတက်ယိုးဒယား
(မြဝတီဝန်ကြီး)

လေပြေဆော်သွင်းမြူး၊ ဟံသာဘေ့လေ ရွှေနန်းဦး။ ထူးထူးထေ့လော၊ ငါးပါး ပဉ္စင် ရွှေတံမြွာ) ၂။ [(ခရာသံစုံ၊ ကျူးကြော်ညံဟုန်) ၄။ (ဘုံဝေယန်၊ နန်းကြီး ဗိမာန်) ၂။ (စီမံထူးခြား၊ များလှထေ့ထေ့) ၂။ စိန်မှန်နန်းမှာ၊ ဆန်းလှ ကုန်ခြေ ရွှေ] ၂။ [ဆော်လေသွင်းမြူး၊ ကုန်ထူးကြေညာ၊ လေသာကုန်း၊ ဆောင်ယုန်းမှာ စုံစွာ၊ (သည်မှာကုန်ဆန်း၊ နန်းသိင်္ဂါ၊ ဘွယ်ရာထူးတဲ့ ကျူးကြော်ငြာ) ၂။ (သည်မှာသာလေ ရွှေဘုံသာ မျိုးစုံလှ) ၂။ (နန်းဆောင်သာယာ၊ တီးမျိုးစုံစွာ) ၂။ မှန်ကြာနန်းမှာ၊ ဆန်းလှ စုံစုံဖြာ] ၂။ [(ကြေညာသာယာ ပျံပျူး၊ သာယာ ကြေညာပျံပျူး) ၂။ ဒုလ္လေဇယျာဘေ့မှာ၊ ထေ့ဆန်းထူး) ၂။ (ဒုတုဘူး၊ ဘယ်ရာဝင်မှာသာ) ၂။ (ဆန်းဆန်းထေ့လှ၊ ရွှေရံကာ၊ ရွှေဘုန်းတေဇ၊ နေနှုန်းဖြာ) ၂။ ထီးတရာ ညွတ်လာခညောင်း၊ သိန်းသောင်း မင်းပေါင်း ဆက်ပဏ္ဍာ၊ စုံဆယ်ဖြာ၊ ဖူးညွတ်သွယ်ရိုကြာ] ၂။ (ရိုးဦးတင်ဆင်ကာ၊ လူ့မူး ကေရာ) ၂။ ဘုန်းကုန်ချာ၊ သင်းပြန်ကြေညာ၊ တေဇာ နေဝါ၊ ထေ့လာဝေဆာ၊ ကြေညာ သင်းလှိုင်၊ ဝင်းမြိုင် ဦးခိုင်စိုးတဲ့ မင်းပေါင်း၊ ညွတ်လာပျောင်း၊ ခညောင်းစုံစွာ၊ ဟံသာဘေ့ဦး၊ ထူးရွှေတေဇာ။ (ရာဆဆမူး၊ ဖူးလေစုံညီလာ) ၂။ ရွှေသင်္ခါနှင့် ဇေယျာစံချိန်၊ ရာဇာအာဟိန်၊ ဘုန်းမီးစက်ရိုန်၊ လျှံထိန်ဒေဝိန်၊ နွယ်လာနရိန်၊ ကြီးလှဂုဏ်သိန်၊ မင်း မင်းမဟိန်၊ ထိန်ထိန်လင်း၊ ရာမင်း နွယ်သမ္ဘိန်။ ။

၁၁။ စက်တော်ချင်း

(မြဝတီမင်းကြီး)

[(အို-လှုံညီးလင်း)၂။ ပျံ့သင်းသည်လီဘော၊ ဖျော်ဖြားများယဉ်ရွှေ၊ စက်ပါ
ရော့မေ]၂။ ။ [(ညဉ့်ရုံတော်ထူး)၂။ (တိန်ဦးနန်းဘုံဘော)၂။ ခွါသင်းနှင်းမှုန်
ခြေ၊ လုံနိုင်ပါဘူးမေ]၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ဖျော်ဖြားများယဉ်ရွှေ” အပိုဒ်အစား၊ “ဖျော်ဖြားများယဉ်ရွှေ” ဟူ၍ နိုင်ငံတော်
စာကြည့်တိုက်မှ ဆရာကြီး ဦးဝိတ်ပေးသော တီးချက်အမျိုးမျိုး ပုရပိုက်တင်၎င်း၊ “ဖျော်ဖြားများရည်ရွှေ”
ဟူ၍ ဂီတ ဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနိပိဒ်) တွင် မှုကွဲတွေ့ရသည်။

၁၂။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ကန္တာတောခြေ၊ ဒိုင်းဝေမြည်သံ၊ ငှက်ပေါင်း ပျော်စံ၊ မြူးကြလူဟန်၊ ဖန်ဖန်
ခေါ်ကာ၊ အော်ရွှာကြွေးတယ်၊ တောလုံးလေ သိမ့်သိမ့်ဆူလို့ညံ)၂။ ။ (ခုန်ပျံ
ဘာသာ၊ မာဂဓါနေ့၊ စုံယံကန္တာ၊ ဟေဝန်ကြောမှာ၊ ပြောကြလူလို့၊ ချစ်တင်း
ဆိုကာ၊ တောကြီးဟေဝန်မှာ)၂။ ။ (အို-ငှက်ပေါင်း ငှက်ပေါင်း ပျော်စံ၊
တောမှုန်ပြာရီဆန်း၊ မြင်သူပန်း လှမ်းဘွယ်ရာ၊ သိုက်နန်းက ဆန်းထွေလာ၊
မာဂဓါ ဘာသာ ဖော်ချင်းနေ့၊ ပြောကြလေရွှာ၊ စမ်းရေယဉ်ကြီး စီးသွယ်ဖြာ၊
ကျေးငှက်စုံ မြူးပါလို့၊ ကျူးညံစာစာ၊ စုံမြိုင်ယံကြော တောဟေမာ၊ ပန်းရွေဝါနှင့်
သာ၊ မာလာနေ့၊ လှမ်းလေအောင် ဖိုးခေါင်မယ်လှစော)၂။ ။

၁၃။ အိနောင်ဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား

(မြဝတီမင်းကြီး)

(သောင်းရွှေလယ်ပိုင်စိုး၊ မိုးနတ်မယ်၊ ရွှေသဲကျမ်းမျှ၊ လှမ်းရတယ်၊ ပပုံပေ
လို့သာ၊ ကြေမည့်နှယ်။ ။ လောင်းနေနှယ်ပိုင်ဆုံး၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်၊ ကုန်ခြေ
ပန်းလို့ လှမ်းနိုင်ဘွယ်၊ ဘယ်မြိုင်ညိုကသာ၊ ကြိုရမယ်၊ ကြံမြိုင်တယ်နှင့်သာ၊ ငယ်
ညှိုးနှမ်း)၂။ ဒို့ပန်းပါဘိ၊ လှမ်းခြေယူနေ့၊ ပူရေးပိုခဲ့ပြီ၊ စံခန်းကြော့နန်းမြေဝေး၊
မြူမေးညိုလဲရီ။ (ခါနေ့ကြော့ဦး၊ ညှာကြေတော့မူး၊ လေရူးဆော်လို့ ချီ)၂။ ။
(ဒို့ မာလာစံမှုန်ဖူး၊ ငိုကြိုင်လန်း၊ လှိုင်ထုံထုံညို၊ မြိုင်နန်းကဆန်းသိင်္ဂီ၊ တိုးမြက်နှုရာ၊
ရွှေစာမရီ၊ တောတောင်သာဟန်ညံစီစီ၊ ရည်ရော်ရမ်းလို့၊ လှမ်းနိုင်ပြီ၊ ရွှေဒါဟာ
တိုင်း၊ မယ်ရို့ဆီ၊ မရောက်ကယ်နိုင်ပြီ၊ ကွာလှမ်းဝေး)၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်” အပိုဒ်အစား၊ “ဘုန်းများမယ်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယ
နိပိဒ်) နှင့် မဟာဂီတအသစ် (သူရိယ) တို့တွင် မှုကွဲတွေ့ရသည်။

၁၄။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(တောဟေဝန်လယ်၊ တိမ်နယ်တောင်စွယ် ဝေယန်ဦး၊ ရာပြည်တန်၊ ရောင်လှို ထိန်ထိန်၊ ဖလ်ရိန်နေသိုမြူး၊ ထူးအံ့သွယ်သွယ်) ၂။ (မူးမုက်ခြယ်၊ နတ်ကယ်ကေ သွယ်တင့်ရွယ် ရှေ့ပျာထူး) ၂။ (စုံဦးဖူးရိုတင်ကာ) ၂။ (ဖူးငံဝေဆာ၊ ကန္တာညံစာ လွန်သာမော၊ ပန်းစုံစုံ ဝတ်မုန်စီစီ၊ လေပြည်လေညှင်းရော၊ သန်းရွေညီ၊ သိဂ်ခိုင် ညွာကြောမှာ၊ တောမြောင်ဖီလာ၊ ဆီးကာဝန်း) ၂။ [(လွမ်းလေအောင်၊ လွမ်း လေအောင်ခု၊ ကွန်းဗေညောင်၊ မိုင်ယောင်ခေယိမ်းမူး) ၂။ (တောင်ကေငှမာလေ ဝေဘစုန်း) ၂။ (မိုးကန္တာ ဒေဝါညွန်းပါလို့၊ ရွမ်းဆော်စီမံ) ၂။ (မူးဒြေရုံ၊ နန်းမြိုင်စံ၊ ကမ္ဘာဏ်ရွေများမင်း) ၂။ (သေလာသေလာ မြတော့တွင်း) ၂။ ပန်းစုံစီ အောင်မြေသာတဲ့ခင်း] ၂။ ။

၁၅။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

[တောနှင့်တောင်စွယ်၊ ပြောကြမောင်မယ် (ငှက်ကယ်လူလို သံချိုနှောလို့ ပြောကြပြန်သကို) ၂] ၂။ [(သိုက်မြုံမှာလေစာခွံကျွေး ကျွေးတယ်ကို) ၂။ တကိုယ်ရေ ပန်းစေမြိုင်တန်းဝေ] ၂။ [(ဖိုမမောင်နံ မောင်နံ တောင်ပံချီကာတွဲလို့ ဝဲကာပံ့) ၂။ တွန်ကျူးကြော်ညံ ငှက်ပေါင်းပျော်ကြပြန် (မြိုင်စောင်းမှာ တူစုံ မောင်နံ) ၃။ ကိန္နရီဟန်တွဲလို့ နံ့ကာပံ့] ၂။ [ကျူးကျော်ညံ၊ တိမ်ယံအာကာထ မြင်လာဘဲ၊ သည်မောင် ပူဆွေးကြုံရပြန်၊ နတ်ကယ်ဖန် တိမ်ယံအာကာထက မဲမှောင်၊ မင်ခိုးရီမှောင် တိမ်တောင်၊ ခြယ်ဆင့်ဆိုင်း။ (ရွှတိုင်းရယ်၊ ညိုရောင်ပြာ ရီ) ၃။ ဘယ်ပန်းချီဟန်ရေးလို့ စံမမို့] ၂။ ။

၁၆။ မှော်ပြန်ယိုးဒယား

(နန်းသီဟိုဠ်၊ ရေညိုဝန်း ခွေရံကာ၊ မိမာတာသည်းချာ လှော်ရွေသွေး၊ ခွန်ယူ ကျွေးတဲ့မှော်ရကို၊ တူပျော်စုံ၊ သာဂုံဂန္ဓာကျေး။ ညီနောင်လေးတို့ တူပျော်စုံ သည်ကမ်းယံ မှော်ပြန်ဖေါင်နှင့်ကူး။ လူးလာလူးလာ၊ ယီးယိုလေဟာ၊ ဆွဲတညီ ညာ) ၂။ [(ယမုန္တာထဲ၊ တူနဲ့ပျော်ပျော်) ၂။ ဝဲဒီရေမှော်လှိုင်းကြက်ခုပ်ဆော် သွင်း] ၂။ [(ငါးမန်းငါးဆင်၊ ညီခင် စီရင်ငြား) ၄။ အိုဆောင်ရွေခါးနှင့် ရန်ကို ပယ်၊ မှော်ကမ်းနယ်၊ ပြင်ကျယ်ရောက်လူနီး၊ အိုရေညိုခွေပတ်ကာ၊ မာတာလှယဉ် ကျေး၊ ဂမ္ဘီသူမွေးညီနှစ်ဖြာ၊ မှော်ပြန်ဖေါင်စီး ယီးယိုလေဟာ] ၂။ (ကြေးညံစာ စင်ရော်ငှက်ကယ်၊ သံနှင့်သောင်တင်း၊ ကမ်းနှင့်ရေဆိုင်၊ ဝဲယှဉ်ပြိုင် မှော်တင် ကျောက်ဆောင်၊ ပန်းပူလေအောင်၊ ပန်းပူလေအောင်သာ) ၂။ (မှော်ကျေး ကမ္ဘာယံနက်သန်သာတဲ့လမ်း) ၂။ ။

၁၇။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပန်းဟေဝန်၊ ခုနှစ်ခွေ မျှော်လေယောင်၊ ညိုပြာရီမှောင်၊ တိမ်တောင်နီလာ
 သွေး၊ ဆွေးဘွယ်၊ သွယ်သွယ်ထွေလာနှော၊ ရေယာဉ်ကြော ငွေသောင်ယံမှာ
 မောင်နှံလွမ်းလို့၊ ကျမ်းကြောပြန်၊ ဖြေလဲ ပြေဘဲ မှော်ရုံမြေ၊ ထွေထွေကြုံလာ၊
 မြလိက်နန်း၊ စိန်ဆောင် ရွှေတောင်၊ ငွေရောင်သန်း၊ ဇာမရမ်း၊ မြိုင်တန်းသာ) ၂။
 (မာလာဇီဝါ၊ ငွေခွါကြိုင်နံ့ဖြာ၊ သည်မှာကုဆန်း၊ တမ်းဆိုယောင်၊ မြောက်
 တောင်ဘယ်ဆီမှန်း၊ ရွှေသန်းညာမယ်၊ ပျော်ဘွယ်ဟေဝန်၊ ကန္တာမြိုင်တုန်း၊ ကြိုင်
 သင်းလေ ဂေါ်ရွှေဖီ) ၂။ (စိမ်းကြည်ဖြာသွန် ဒိုင်မွန်မန္တာခင်း၊ ယိုဆင်းတွေ့တွေ့
 စီးကျပြန်ဒိုင်ရေ၊ ကြာထွေငါးမျိုး၊ ဝတ်လျှိုးဝတ်ဆံ၊ စုံမြိုင်ယံ မောင်နှံခြံမ့်အုန်း၊
 ရှေ့ပိတုန်းယူသုံးစားရွာ၊ တမာ ရွှေကြက်တော၊ ဥသြမြည်သံ၊ မြိုင်ယံပြည်စိုး
 ရွှေဘိုးခေါင်ငှက်တော်) ၂။ [(တုန်ကြော်ငြာကြေး၊ တုန်ကြော်ငြာကြေး) ၂။
 (ခွဲနှေးလေယူလို့၊ လူလိုဟန် စုံမြိုင်ယံ) ၄။ ဘာသာဘာသာမြူးတယ်၊ ဘာသာမြူး
 တယ်] ၂။ ။

၁၈။ ရာမဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား

[(တောမြိုင်စွန်းက၊ လွမ်းအောင်ဖန်၊ မကြံနိုင်၊ ကိုယ်ထူးကြုံရပြန်) ၂။
 ချစ်တဲ့သူ သခင်မြင်လှာအိုးဖျ၊ သုံးရွှေရင်။ ဘုန်းကေရှင်၊ သခင်ဘုံပျံနန်းမှာ
 ဆန်းဥာဏ်ခြယ်] ၂။ ။ (သက်လယ် သက်လယ် ရွှေသွေးရယ်၊ မကြင်နာစိမ်း
 တော့ စိမ်းရက်တယ်၊ သက်လယ် သက်လယ်ရွှေသွေးရယ်၊ မကြင်နာ စိမ်းတော့
 စိမ်းရက်တယ်) ၂။ ။ (ရာကျော်သက်ပန်၊ ဘယ်ရှေးကံငယ်၊ စိမံဖန်လာခြယ်၊
 ကြင်စဦးကို၊ သွေဘူးနတ်ကယ်။ သုံးရွှေကြော့မယ်) ၂။ ။ [(ဝေယန်ဖျား) ၂။
 (သိသို စားဆောင်သွားပြန်၊ ဆောင်သွားပြန်) ၂။ လောင်ကြေကျမ်းအောင်လို့၊
 လွမ်းရန်ကြယ်၊ ခင်းကြုံရတယ်] ၂။ ။ [နတ်ကယ်ဖန်၊ တိမ်ယံဘုံလယ် (ညှိုး
 ညှိုး ငယ်ငယ်) ၂။ ဝေယန်ဦးမှာ၊ ကြော့မူးညာမယ်၊ ဆွေးဘွယ်ပူရန်၊ ဘယ်ကံ
 ဖန်ကူ (စံမတူ နန်းသုပုံမှန်၊ စံမတူ နန်းသုပုံမှန်) ၂။ ကိုယ်ထူးကြုံရပြန်၊ ရွှေဘွင်ကြေ
 ဆွေးရန်] ၂။ ။

မှတ်ချက်။ ။ “ချစ်တဲ့သူ” အပိုဒ်အစား၊ “ချစ်တဲ့လင်” ဟူ၍ ဂီတဝိသောဓနိကျမ်း (ဒုတိယနိပဒ်) တွင် မူကွဲတွေ့ရှိရသည်။

၁၉။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(မြိုင်ဂန္ဓမာ၊ ပန်းမျိုးစုံစွာပေါကြ၊ တောလေသည် ဟေမာ၊ ဇင်မင်း ဆင်း
ရွှေဝါ၊ ဇီဇဝါငယ်လေ ခတ္တာနေ့၊ သာမောစုံခြေမှာ၊ ညွှာကြွလျော၊ မှန်ပြာရီရော
တောသာဟန်) ၂။ ။ (အို-ပန်းမာလ်ဝေဆာဖူး၊ ခိုင်ညွှာရွှေရည်လူး) ၂။ ။
[(ဝသန်လေချိန်မှန်ကူး၊ ပဇ္ဇန်ကြူးပျော်မြူးစုံရှင်) ၂။ ဆော်ပဉ္စင်ရိုက်ညောင်း၊
နေရာသီပြောင်းခါမှိုဝယ်] ၂။ ။ (မိုးတချုန်းချုန်း၊ ရှေ့ဖီပေါ်တုန်း၊ ကံ့ကော်လေ
ကြက်ရုံး၊ လှိုင်လှိုင်သာ၊ ဂနိုင်သည်ဟေမာ၊ စမှယ်ကြိုင်စွာ၊ ပန်းရွှေဆတ်သဝါ) ၂။ ။
(အို-အင်ဖူးကြိုင်လှိုင်လန်း၊ ပန်းမဉ္စုမ္မေးကြူးလေပြေဖျန်း) ၂။ ။ (ဆင်ရာ
ဆန်းကံ့ကော်ပန်း၊ မြင်ရာလန်းထေထူးဆန်း) ၂။ ။ (ခင်တန်းစိုစို၊ ဆတ်သွား
ပင်ပျို) ၃။ ။ (မြတ်လေးရုံဆို၊ ဟိုပင်ရင်းထုံနံ့သင်း) ၂။ ။ (မင်းမူရာဟန်၊ မြိုင်ယံ
မှာ သာတင့်ဆန်း၊ ယုဇနပန်း၊ ခိုင်လုံးလန်း) ၂။ ။ (နန်းဟေဝန်ချာ၊ အိုင်ကုဏ္ဍလာ
ခိုင်ပဒုမ္မာ၊ ဝတ်မှန်ရွှေကြာ၊ ကြိုင်မေးသင်း။ ။

၂၀။ ရေလားယိုးဒယား

(သောင်းသောင်းညံ၊ ကြင်ဖော် စင်ရော်မောင်နွဲ့တွဲလှိုင်ကောပုံ) ၂။ (မောင်နွဲ့
တောင်ပံရိုက်ဆော်သွင်း၊ သောင်တင်း ခေါက်ရှာဟသံပုံရောက်လာ) ၂။ (ကူး
ကာ လူးလာရွှင်မြူးပျော်ကြရှာ) ၂။ (သောင်ပေါ် အောင်တော် ထူးပါလှို့ ကျူး
ရင့်မာဂဓာ) ၂။ (မြစ်မင်းအဏ္ဏဝါပြန်ကာ၊ မြောက်တောင် ကျောက်ဆောင်
ဟုဘက်ကမ်း) ၂။ [(ရွှေယင်ဘောင်မြောင်ပတ်သန်း၊ လေတင်ဆောင် တောင်
ဖြန့်လှမ်း) ၂။ (ချည်ခင်စုပ်ကယ်ဝံဘို၊ ဘေ့သောင်ခရီးမှာ၊ ရေဖေါင်စီးလှို့ခို) ၂။
(နေညိုညိုလှမ်းရန်ပိုမို၊ ဆိုင်ပြင်ကျယ်၊ ပင်လယ်သီခေါင် ရီမှောင်ဝေလှို့ဆိုင်) ၂။
မန်းဌာန သာကီရွှေပြည်တိုင်း (မြိုင်လှိုင်ဝေပြာရွှေနန်းအောင်ချာ မျှော်ကာမြင်မိ
မှား) ၂။ ။

၂၁။ အီနောင်ဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား

(မြတ်ဝန်ကြီး)

(အိုသာတင့်ဆုံးလေ၊ သုံးရွှေမယ်။ ပျံ့လှိုင်ကြွယ်၊ နယ်ယံမြိုင်လုံးဝင်း။
မှန်ရွှေလှို့၊ ပွင့်ညွှာတံ ညီးညီးလင်း။ ရွှေယင်ဘောင်မင်း၊ ဟသံလယ်၊
လှန်ပျော်ဘွယ်၊ ငှက်ကယ်ကြေးတဲရင်း) ၂။ (မိလ္လာသွယ်၊ သိင်္ဂါစိန်ကြာနွယ်
ဖန်လှယ်လှယ်မေး မေးပျံ့သင်း) ၂။ (အေး အေးညွှညွင်း) ၂။
(ဆင်းမြရည်ခင်း၊ ရှင်းကြည်စွာ၊ တောင်ရဂုံကာ ထုံနွာ၊ နံ့လှယ်

ဝေသည့်၊ ရွှေညီလာ၊ သံစာစာ၊ သာကာနှော) ၂။ ဗျာကြေရေး၊ လဲရည်သွေး၊
ကျေးကစော၊ (စံခန်း သည်စုံကြော၊ ဝတ်ရည်ရော၊ ညှာစီစီ၊ နေနတ်ကယ်
နှောရာသီ၊ မှုန်သိင်္ဂီ သင်းတဲတော) ၂။ ။(သဖြန်) ။ ။(အိရူမောဘွယ်၊
ထားကေသွယ် သည်ဝယ်ပုံသို့၊ မကြုံလေသေး) ၂။ (ဖြူဝန်းငယ်ရာပြိုင်သည့်၊
ညာပင်တိုင် ရွှေဘေ့မြင့်ငယ်ကို၊ ပြန်ခွင့်ကနေ့) ၂။ ။

၂၂။ အီနောင်ဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား

(မြဝဘိဝန်ကြီး)

(စက်လဲ ပျော်ပါနိုင်၊ နန်းပင်တိုင်ကြော၊ ကြာရံလယ်၊ ယဉ်ရွှေလှုံ
ရွှေကေသီ၊ စုံညီပျော်ပါး၊ ရွှေခန်းလျား။ မြယွန်းသန်းယံကျော်၊ နန်း
ပဟိုရ်ဆော်လဲ၊ ပျော်ဘဲသား။ ဘယ်ဆီမှာ ဘယ်ဘုန်းအား၊ ပျော်
တော်ငြား ရှာလိမ့်မယ်၊ သူ့တိုင်းကြော့ ကာလံဝယ်၊ လွမ်းတာ
ကြယ်လို့၊ ပူနယ်ပါး) ၂။ ဘယ်ဆီမှာ ဘယ်ဘုန်းအား၊ ပျော်တော်ငြား
ရှာလိမ့်မယ်၊ သူ့တိုင်းကြော့ ကာလံဝယ်၊ လွမ်းတာကြယ်လို့၊ ပူနယ်ပါး။ ။

၂၃။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

နှင်းယွန်းခါဟေမန်၊ လေပြန်သွင်းလှုံ၊ ညှင်းညံ့ညံ့၊ (တိမ်ယံကွန်ဆိုင်၊
အိုလေ မျော်လေတိုင်း၊ မှိုင်းမှိုင်းဝေ) ၂။ (ဆန်းလဲ၊ ရွှေသည်းဝယ်သာ၊
ပူဗျာပိုစေ) ၂။ ဆည်ဖြေ၊ သည်မေ၊ လွမ်းရေးပျောင်း။ ဆွေးကြောင်း
ရုံးပေါင်းဖန်၊ ပန်းမာလ်သင်းပျံ ဆင်းရွှေလှုံ၊ (သာဟန်တင့်ကျူး၊ ထုံ
မှန်ခိုင်ညာမာလာဖူး) ၂။ (ကူးနှဲ၊ ပျံဝဲဖော်စုံ၊ သိုက်မြုံ ကွန်းဘွေ) ၂။
မြိုင်ခြေ ခိုင်ဝေ၊ စိမ်းလန်းလန်းမောင်း။ [(သာတောင်း၊ လေညောင်း
သိင်္ဂီ၊ မိလ္လာသင်းစွာ) ၂။ ရေမနွာ၊ ရွှေကန်မှာ၊ မြူးကြသောင်း
သောင်း) ၂။ (ရွှေယင်ဘောင်၊ မောင်မယ်လှယ်ကာ၊ ဟသံငယ်ကြေး
ရင့်ညောင်း) ၂။ (တောင်စောင်း၊ သားပေါင်းငယ်ထေ့ထေ့၊ ပျော်မြဲ
ဖော်နှယ်သည်ဝယ်စေ၊ ဟေမာ သေလာဘွဲ့ဦး၊ ခေယိုင်ကာသာ
မူး) ၂။ (ကြည်နှူး၊ ရွှေဖူးစာငယ်၊ ဖန်တယ်သားကို) ၂။ ပူဗျာပို၊ မူရာ
ချို၊ တောမြိုင်ညိုဖျား။ (ဆိုငိုယောင်မှား၊ ညှတ်ပြိုဘွယ်သား၊ ဆွေး
ဝှန်ထပ်ပါး) ၂။ (ကြည်နှူး၊ ရွှေဖူးစာငယ်၊ ဖန်တယ်သားကို) ၂။ (ပူဗျာပို၊
ရာချို) ၂။ တောမြိုင်ညိုဖျား။ ။

၂၄။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ဖော်ကွာဝေးသို့မို့ ဆွေးပူရတယ်။ မြင်တော် လာစမ်းပါလှဲ့၊ နန်းနေညွန့်
နှယ်) ၂။ [ကန္တာလယ်တောရယ်က၊ သာမောဘွယ်။ (တိမ်စွယ် ဘုံလယ်ဝေယံ
ဖျား) ၂။ နတ်များငယ်၊ ဖန်တော်သာ၊ မြိုင်ဟေမာ၊ ကူးမိမှား] ၂။ [(ဝှို့ မန်း
ရွှေညာ၊ ဘယ်ဆီဘယ်မှာ) ၂။ လွမ်းဗျာပါရေးကပွါး] ၂။ [(များပူလိမ့်သွယ်
သွယ်) ၂။ (မြိုင်လယ်စုံခြေ) ၂။ သာစု ပန်းထွေထွေ] ၂။ (လေညွတ်ရာ အေး
ညွှညွင်း၊ ဖိတ်ကယ်မွေးပျံသင်း) ၂။ (သိင်္ဂီ ငယ်ကျေး သာကာမယ်၊ ဖန်လှယ်
လှယ် ကြေးတဲရင်း) ၂။ (အေးမြညွင်း) ၂။ (သုံးရွှေသနင်း၊ နှံ့မုမင်းစံတော်ရာ၊
မြင်နိုင်ပါ ဆွေးဖွဲ့ခင်း) ၂။ (သည်ရေလေ မြေခပင်း၊ မြိုင်ယံတွင်း ခိုင်စံပယ်၊
နှံ့နိုင်ဆုံး၊ ဘုန်းကြွယ်ကြွယ်။ ကိုယ်တော်ထဲ၊ သည်းကြေလှဘွယ်) ၂။ (သွေးယိမ်း၊
ဖလ်နေရှိုန်း၊ ရွက်ကျင်စိမ်း၊ သဉ္ဇာလယ်၊ စက်လဲငယ်ပျော်နိုင်ဘွယ်၊ မှန်းရည်ရွယ်၊
ကူးမိမှား) ၂။ (လှိုင်းရေညိုထဲ၊ လှစက်နဲ၊ ကဲ့ရဲငြား။ ဖန်များငယ် ဆိုငိုယောင်၊
ခေါ်တော်မိမှား၊ သည်မြိုင်ချောင်။ သဲကြေလောင်၊ ကျမ်းလိမ့်လား) ၂။ ။

၂၅။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား
(ပြင်စည်မင်းသား)

(ထောမြိုင်ခြေလမ်း၊ ရဂုံသာဘွေလေ။ တောင်ရေစမ်းလဲ့စီးသွယ်ခေ၊
အို ဖော်ကွာ ရှာရန် ပန်းဘွယ်စေ) ၂။ (ငုံရွှေမာလာ ကြိုင်လှိုင်
အေး၊ ပူအောင်ငယ်သာ၊ မျှော်ရာသည်လွမ်းရေး၊ လေယူရာ၊ မဉ္ဇူ
ဂန္ဓာမွေး) ၂။ (သင်းကြူကြူ၊ မြိုင်ငူစုံတော၊ မောလေဘွယ်ပန်း၊ မှန်း
ရည်ရွယ်။ မျှော်ယောင် ခေါ်ယောင်တယ်၊ ငှက်မောင်မယ်၊ ပျော်ဘွယ်
သာကာကျေး) ၂။ (စုံခြေငယ်လေ၊ ကန်ကန်မင်းဖွေး။ ရွှေပြည်သာ
ကွာလှမ်းဝေး) ၂။ (ယော်ယမ်းမမြင်ပါ၊ မြောင်ဖီလာခြား၊ လွမ်းရန်
သွယ်သွယ်၊ ထွေတယ် မှန်ဝေ၊ မြူခြေ တိမ်စွယ်ကာ။ ရှစ်ခွင်မင်းလှိုင်
မှန်ပြာ၊ ပတ်ဝန်းဘယ်ညာ၊ လေပြေ လေညွင်းလာ) ၂။ (ဝင်းဝင်း၊
သင်းသင်း၊ ညွင်းညွင်း၊ ဆင်းရွေဝါ။ ထုံဂန္ဓာ တောနှင့် တောင်မြိုင်၊
ရေသီတာအိုင်၊ ကြာမျိုးငါးမည်လှိုင်) ၂။ (ကြိုင်ကြိုင်ငယ်လေ၊ ခိုင်ခိုင်
လုံးမွေး၊ ခေကာယိုင်၊ မှိုင်မိသေး) ၂။ (ရေးရွှေရုပ်ကယ်၊ မှော်ရုံမြိုင်၊
ညာပင်တိုင် နန်းမယ်။ ရှာရန်လမ်းတော၊ ပန်းကာပူဝန်၊ လွမ်းဝှန်ဗျာပါကြွယ်၊
ဘယ်ဝယ်ခေါ်တယ် မျှော်ယောင်ယမ်း၊ နတ်နန်းရွှေတောင်သီတာ၊ ဒိုင်မှာဖီလာ၊
စီကာသွယ်ဖြာ၊ ဖော်နှောသက်လှယ်၊ ငှက်ကယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှါ၊ သံသာ
သံချို၊ လွမ်းပိုအောင်ပင်၊ ရွှေဘွင် လွန်ကြည်ကဲ့) ၂။ ။

၂၆။ ရာမဇာတ်ဖြည့်ယိုးဒယား

[(ပန်းညောင်လှိုင်ဖွဲ့ဘော့ဆိုင်၊ ကေခိုင်ကုံးငယ်၊ ခွေယိုင်နှုန်းတယ်၊ သုံးရွှေလယ်၊
 ဘုန်းမယ်ဒါရူ သည်းဒုဗျာလှိုင်ကြွယ်၊ ကျမ်းလောင်ဘွယ် ကြံတယ်ဖန်တယ်ရေး၊
 လေနှုန်းလေနှုန်းဝေယန်၊ သေဥလီဒေဝီ ဖြေဆည်နိုင်တော့ရေး၊ မွေးစက်ယောင်
 ကြာညောင်တွင်းဝယ်၊ ငွေနှင်းကြိုင်ကြိုင်၊ လေပြိုင်ဆော်ယူသွေး (ကြုံပြန်လာ၊
 ထိုဂန္ဓာလဲ့) ၃။ ဟေမန်ပြောင်း၊ ခါနှေ့လောင်း (နှောင်းပွင့်တံ ရှေ့လှိုင်ရည်
 ကင်း) ၂။ မြိုင်မင်းမှော်ရုံစံတော်ဘော့] ၂။ ။ [ဒု-လေ လောင်ကျမ်းပူဗျာပေ၊
 ဂူမေညာနန်းလေသိ၊ ဒု-လေ လောင်ကျမ်း ပူဗျာပေ၊ ပူဗျာပေ (ဂူမေညာနန်း
 လေသိ) ၃။ (နန်းဝေယန် ဗိမာန်ဆောင်မြင့်ဦး) ၂။ (ညာမယ်သက်ကယ် ပြေနိုင်
 ဘူး) ၂။ (မူးခွေယိုင် ပူဗျာလှိုင်လေ) ၃။ ကေခိုင်ဖိုး၊ ထားဟန်ဥာဏ်ခြယ် (ဘုန်း
 သက်လှယ်ကြံ ရှယ်မိုင်မိုး) ၂။ ကိုယ်ဘူးဆိုယောင်ငိုယောင်သာ] ၂။ ။ [အာ
 ကာနတ်နန်းဝေယန္တာ။ ဖန်လာဘယ်ရှေးကံသိ၊ အာကာနတ်နန်း ဝေယန္တာ၊
 ဝေယန္တာ (ဖန်လာဘယ်ရှေးကံသိ) ၃။ (သဗ္ဗိစံ တိမ်ယံဆောင်ယူသွား) ၂။
 (ကြင်သူမြင်တော်မူလှလား) ၂။ (ခါခါထွေဗျာပါဝေလို့) ၃။ ကေသာကုံးငယ်
 ထုံးရွှေမင် (သုံးရွှေရင်နွဲ့ပင်ခွေယိမ်းမူး) ၂။ စိတ်သာရည်စူး၊ သီခေါင်ရီမှောင်
 တောင်မြင့်ဦး] ၂။ ။

၂၇။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

(ခိုင်ပန်းစုံ၊ မှန်မာလာ၊ ပင်သိင်္ဂါသင်းပျံ ကြိုင်လှိုင်မွှေး၊ လေပြေဆော်ကာ
 မြိုင်လုံးသွေး) ၂။ သာကာမောင်မယ်ဖိုကျေး၊ ရင့်ကြွေးငယ်ညံစာစာ။ (သီတာ
 မြောင်၊ ရေတောင်ဖီလာ၊ စီကာသွယ်ဖြာဝန်း၊ သာနယ်ခါရွယ်၊ မျှော်တယ်
 ပူဘွယ်ထွေထွေလှမ်း၊ မိုင်ကာရွေဘွင်ဖန်ရွယ်၊ ပူနယ်ကြုံလာ၊ သည်မှာခွေမူး
 ပြောင်း၊ နွဲ့နှောင်းငယ်၊ သောင်းရွေညာ။ ကန္တာလယ်၊ စုံယံသာနယ်ဦး၊
 ထူးသာဟန်၊ ပန်းမာလ်ဝေဆာဖူး၊ ဒု-လေကြည်နူးဘွယ်စေ၊ လဲကြူးငယ် မူးမယ်
 ဆွေ။ လှမ်းထွေထွေ၊ ကျမ်းစေဖန်ရွယ်၊ နတ်ကယ်မြင်ဘဲရေး၊ ရှေ့လှုံထိန်ဖြာ၊
 ဝေယန်သိင်္ဂါ၊ ဣန္ဒာဖန်တော်နှေး၊ ရေဝေးငယ် ရှေ့ကြာနွယ်။ ဘုန်းမယ်သာ၊
 ကိုးရာသည်ဝယ်ကြောင်း၊ ဆယ်ခိုင်သွယ်ပြိုင် ရှိစုံပေါင်း၊ ခုအေးပါလှယ်၊ သွယ်သွယ်
 မျှော်တယ်ပုံကွာလှမ်း၊ ဆန်းရန်ကြွယ်၊ ဆည်လဲပြေနိုင်ဘွယ်) ၂။ လှမ်းထွေထွေ၊
 ကျမ်းစေဖန်ရွယ်၊ နတ်ကယ်မြင်ဘဲရေး။ ရှေ့လှုံထိန်ဖြာ၊ ဝေယန်သိင်္ဂါ၊ ဣန္ဒာဖန်
 တော်နှေး၊ ရေဝေးငယ် ရှေ့ကြာနွယ်။ ဘုန်းမယ်သာ ကိုးရာသည်ဝယ်ကြောင်း၊
 ဆယ်ခိုင် သွယ်ပြိုင် ရှိစုံပေါင်း၊ (ခုအေးပါလှယ်၊ သွယ်သွယ်မျှော်တယ်
 ပုံကွာလှမ်း၊ ဆန်းရန်ကြွယ်၊ ဆည်လဲပြေနိုင်ဘွယ်) ၃။ ။

၂၈။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

တောတောင်စွယ်၊ သာနယ်ထေထေထူး၊ ပန်းစုံငယ်လေ ငုံ့ကင်း မာလာဖူး။
 သင်းပုံ၊ ကြိုင်လှိုင်ရွှေခိုင်၊ မြိုင်ယံစုံခိုင်၊ မင်းလွင်တိမ်ခိုးမြူး။ ကျူးညံစာစာ၊ သာကာ
 ဖေါ်ရွှာကြေး၊ ဘာသာငယ်လေ၊ တွန်ကြာသူဝကျေး။ ကြင်ရေးသွယ်သွယ် လူနွယ်၊
 ပျူငှါလှယ်ဝေ၊ ပုံကူးသိုက်မြို့ရွှေ။ (ယဉ်ရွှေစံမြန်း၊ ပင်နန်းငယ် သာနယ်ဘေ) ၂။
 (ထိမ်ခြေ တောင်စွယ်လမ်း၊ စမ်းသွယ်သွယ်ခေ၊ စီးကျယဉ်ရေ) ၂။ (လေပြေ
 ဆော်လှာသွေး၊ ထုံဆီမာလာမေး၊ မြသွေးကြည်စွာ။ ယဉ်သီတာသွယ်ဖြာဆင်း၊
 တောင်တောင်မင်း၊ ခင်းသာယာ) ၂။ (မြောင်ဖီလာ၊ ကန္တာစုံခြေလမ်း၊ ဒိုဘယ်
 ဝယ် ဆည်သွယ်ရည်ရွယ်မှန်း၊ စံခန်းကွာနယ်။ ပူတယ်လေ ဆယ်နေကဲ၊ ဖြေမပြေဘဲ၊
 သဲဝယ်ဖို) ၃။ [(ညွတ်ပြိုကွာ၊ ဆိုင်မိုင်ယောင်၊ လွမ်းနှောင်တောင်ရွှေစိုင်) ၂။
 ကြံမိုင်ဆွေးဗျာအင်၊ ရွှေဘင်ဝယ်ဆွေး၊ ဘယ်နတ်ကယ်လေ၊ ဖန်လာရေး] ၂။
 (ရွှေဖူးစာငယ်ကံ၊ ဆော်စိမခင်း၊ ရေလင့်နေသင့်ကြာ၊ နေသင့်ကြာ ခေယိုင်
 ကာသာညှိုး၊ နတ်မိုးဆွေကန္တာ၊ မြင်ဘဲခုသာ) ၂။ ဝေယန်ညာ လေးသူ ဘုန်းမိုမို၊
 ရွှေကိုယ်တော် ရေးသိရင်း၊ (မျှော်တင်း၊ ဖန်ဆင်း) ၂။ မောင်မယ်ပူဝန်ခင်း၊ မြူခြေ
 ငွေနှင်း၊ လေညှင်းဆော်လှုံချီ၊ ဆော်လှုံချီ၊ (ရီရီပြာရောင် ညိုမှောင်တောင်ခိုး
 ခြယ်လှယ်အုံ၊ ခြယ်လှယ်အုံ။ လွမ်းပုံသွယ်သွယ်၊ ဖြေတယ်ပြေတော့နိုင်၊ ခေယိုင်
 တေ့မိုင်၊ ဟေဝန်နန်းမြိုင်) ၂။ ရီရီပြာရောင် ညိုမှောင်တောင်ခိုး ခြယ်လှယ်အုံ၊
 ခြယ်လှယ်အုံ။ လွမ်းပုံသွယ်သွယ်၊ ဖြေတယ်ပြေတော့နိုင်၊ ခေယိုင်တေ့မိုင်၊ ဟေဝန်
 နန်းမြိုင်၊ ခေယိုင် တေ့မိုင်၊ ဟေဝန်နန်းမြိုင်။

၂၉။ တောဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

(မိုင်းမုန်ပြာညို။ ရီမှောင်ဝေ၊ မြူတိမ်ခြေသွင်း၊ လေညှင်းဆော်ထေပုံ၊ ပုံ၊
 ငယ်လှိုင်၊ ဘေ့ဆိုင်။ ပန်းစုံတုံ၊ ဟေဝန်မြိုင်) ၂။ ထုံဂန္ဓာကြော့မာလာခိုင်၊ လွမ်း
 မပြေနိုင်၊ ခေယိုင်သာဟန်ထူး။ မင်းလွင်တိမ်ခိုးမြူး။ တောတောင်ယံသာဟန်ကျူး၊
 စုံနယ်ဘေ့က၊ ယဉ်ရေကွန်။ ဆင်းကြည်သန် အိုင်မုန်မန္တာခင်း။ သင်းကြူကြိုင်
 ပန်းဖူး၊ ငှက်ပေါင်းမြူး၊ ဖေါ်စုံ မောင်မယ်က၊ ပျော်ဘွယ်သာ။ ရွှေကျေးတမာ၊
 (သာကာခေါက်ရွှာ မယ်လျစော၊ လွမ်းပိုအောင် ရွှေဥသြ) ၂။ ရေကြာကြယ်သည့်၊
 ကန်လယ်မှာ၊ (ထူးတယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှါ) ၂။ များစွာဆန်းထေလာ ရေမန္တာ။
 ရေကြာကြယ်သည့်ကန်လယ်မှာ၊ (ထူးတယ်မူရာ၊ မြူးတယ်ပျူငှါ) ၂။ များစွာ
 တူဘာသာ၊ စုံဟေမာ တောကြီး တောင်ယံလယ်၊ ရဂုံနယ်။ မျှော်လေလေ လွမ်းလို့
 ကျွမ်းရန်ကြယ်၊ သည်ရာသီဝယ်။ (ဒွါရာမယ် တိုင်းသူကြံတော်ရွယ်၊ ရွှေဥာဏ်ချယ်
 သာရွှေမြေ၊ မန်းပြိုင်တောင်ယံဆွယ်၊ ပြန်ရွှေစာလှယ်) ၂။

၃၀။ မန္တလေးမြို့ဘွဲ့ယိုးဒယား

[မန်းတောင်လကျာ၊ ဘုန်းနေလ၊ နွန်းလေတေဇာဝေဖြာ၊ ဝင်းထိန်လို့ဝါ
 (များစွာဗိုလ်ခြေ ဝေနေပေါင်း)] ၂။ ကောင်းအောင်ချ၊ ကောင်းအောင်ချ၊ ဗုဒ္ဓင်
 လောင်းမို့ မြို့နန်းတည်ထောင်။ (မင်းမြတ်နောင် ကုန်းဘောင်နေညွန့်သွေး) ၂။
 (ဒီပါမြေပေါ် ကျော်နဲ့ ရေး) ၂။ ဘုန်းတော်ဟုန် ခြောက်ဘုံနတ်ရွာ လွန်ပျံ့ မွေးလို့
 ဘေးတော်မြေးမှန် (ထီးရာစံ၊ နက်သန်ခိုခရေး) ၂။ ရွှေဘုန်းတော် နေလာဝေဖြာ၊
 မန်းလကျာနတ်ရွာရေသို့အေး] ၂။ [(ဒုမ္မာလေ ဒုမ္မာကြိုင်ပျံ့၊ မွေးတယ်မွေးတယ်
 လေး၊ နန္ဒာ ကန်သာရေမြ၊ အေးတယ် အေးတယ် အေးတယ်လေ)] ၂။ (ဟိုရှေးလေ
 ရာဇဂြိုဟ်ပြည်လို့။ စည်ပဟိုရ်တော်ကဟိန်းတာမို့) ၂။ ဘေးရန်ခပ်သိမ်းလေတွေတို့၊
 ဘေးရန်ခပ်သိမ်း လေတွေတို့၊ ငြိမ်းလေ ငြိမ်းလေပါလှ၊ ငြိမ်းလေ ငြိမ်းလေပါလှ၊
 ကြာတံဆိပ်နှင့် ဗျာဒိတ်တော်လာ၊ မိန့်ခွန်းလေ ခွန်းလေချိုမြသာ] ၂။ ယဉ်ရော
 ပတ်ကာဝိုင်းသည်၊ တိုင်းလေဌာနီ ရှေ့ပြည်ရွှေဘုံနန်း၊ ရေယဉ်သွယ်ဖြာ၊ စီးလာ
 မောက်ဖြိုး၊ ရွာသည်မိုး၊ ဘုန်းတန်ခိုး ရှေ့မိုးငွေမိုးရွာ၊ ဆင်ဖြူရတနာ ဆက်မည်
 ခုရောက်လာ၊ အိုလေ ဘုန်းတေဇာ၊ နေနှုန်းဖြာ (နန္ဒာရေဝန်းရံခ၊ ပတ်လည်ကာ
 ရွှေမန်းတောင်တော်သာ) ၂။ (အို-ဆန်းပါလှ မြို့နန်းဝတိန်သာ) ၂။ (မြန်ချာဖန်လှာ
 နေညွန့်မှာ) ၂။ ဘုန်းလေမြတ်ဝေဆာ (အိုလေစံကာမြန်းသည်၊ မန်းလေရွှေပြည်
 တိုင်းလေဌာနီ) ၂။ (ပုံမဝေးဘု ရောက်လုပါပြီ၊ မြတ်နောင်ညီ သာကီနေသို့ထွန်း) ၂
 (ရွန်းရွန်းဝေ၊ ထွန်းတက်နေ ကျက်သရေငွေလစန်း) ၂။ သေလာတောင်ရွှေမန်း၊
 ဆန်းလေ့ ဆန်းစုံစွာ၊ ဝေယန်နတ်နန်းပုံသို့ပါ (နန္ဒာရေဝန်းရံခ၊ ပတ်လည်ကာ
 ရွှေမန်းတောင်တော်သာ) ၂။ (အို-ဆန်းပါလှ မြို့နန်းဝတိန်သာ) ၂။ (မြန်ချာ
 ဖန်လှာနေညွန့်မှာ) ၂။ ဘုန်းလေမြတ်ဝေဆာ (အိုလေ စံကာမြန်းသည်၊ မန်းလေ
 ရွှေပြည် တိုင်းလေဌာနီ) ၂။ (ပုံမဝေးဘု ရောက်လုပါပြီ၊ မြတ်နောင်ညီ သာကီ
 နေသို့ထွန်း) ၂။ ။

၃၁။ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးဘုန်းတော်ဘွဲ့ယိုးဒယား

(ပြင်စည်စင်သား)

(တောင်ဇမ္ဗူပိုင်၊ ကျောလှိုင်တေဇာ၊ ဘုန်းပျံ့မွေး။ တသီရိန်ကြေညာ၊
 နေလာသမ္ဘိန်၊ ရာဇာအာဟိန်၊ ဂီရိန်ရန်မြူဝေး) ၂။ (နွန်းလေ တန္တီရာဝင်၊ ရှေး
 ငယ်ကသာ၊ တွေးဘွယ်စံမရာ။ မန်းသေလာ၊ အောင်ချာပြည်တိုင်းခန်း၊ ဝိသုကံ
 စီမံဖန်လာဆန်း။ တညီသွန်၊ တိမ်စွန်အာကာ၊ မိုးယံမှောင်မြူ၊ ရှင်းတယ်ပယ်ခွါ
 ခြယ်မြှာစုံစီ၊ နီလာစိန်ကြောင်၊ ရှိန်ဖြာရီမှောင်၊ စံဆောင် ဘုံရွှေနန်း) ၂။
 (ရေယမှန်သီတာ၊ ရောခွေကာ သုန်သုန်ဆင်းတယ်၊ အောင်မြေမှန်ရာ၊ မန္တာ
 မြေခုံမင်းမှာ၊ သီတာရွှေဂူနန်း) ၂။ (ဝေလျှံဖြာ၊ နန်းရွှေမျက်နှာ၊ ကြည်သန့်ရွှင်း

တယ် ကန်မင်းနန္ဒာ၊ ကမ်းတရိုတွင်၊ လျှမ်းပြည့်ရွှေကြာ၊ ချပ်မုံအာ ကြိုင်သင်းထုံ
 လှိုင်စွာ) ၂။ (ရွှေသာရကာမင်းမယ်၊ ကျေးကစော) ၂။ (တညီညာ ကြော်သံ
 ခေါ်ကာ၊ မယ်ညိုဖော်ရွာ အေးရင့်နှော) ၂။ (နန်းချင်းပျူငှါ၊ ဘာသာနှော
 သနှင့်သာ၊ ရောဆင့်ကြော်ငြာ၊ စင်ရော်ပုံလှာ၊ ဇာတိ ငွေမှုန်၊ သောင်ခွန်ပြန်ဘွေ၊
 နေစာ တောင်တင်လှမ်း) ၂။ (ကန်သာထူးတင့်ဆန်း၊ သံသာ ကျူးရင့်မြန်း၊
 ကန်သာထူးတင့်ဆန်း။ စမ်းရေဖြာ၊ တောင်စဉ်ခွေကာ၊ ရစ်ဆီး ခြံရံကာ။ တရွေ
 ညီ ဒေဝီသူဇာ နန်းမယ်ဖြူပြာ၊ ဆန်းတယ်မူရာ၊ ရွှေသိင်္ဂါသူ၊ ဆာပူကြုံလှာ၊
 သည်းမှာကပ်အောင်၊ သီခေါင်ရီမှောင်ဆိုင်း) ၂။ (မိုးနှေဂိမ္မာန်ခါမှီ၊ လျှပ်ခြည်
 ဆိုင်းတယ်၊ အုံ့မိုင်းရီမှောင်၊ မေဆိန်ဒေဝိန် ပတ်လည်ဝိုက်ခါ၊ သွန်းသနှင့်သာ
 ရှမ်းဆင့်စည်တံမြွာ) ၂။ အို အမှူးမူး၊ ကျူးပြန်တော့သာ။ ရွှေဘုန်းတော်မိုး၊
 ဖြိုးရွာသွန်းကာ။ ပြည်ပြည်သူပေါင်း၊ သောင်းခြံမုံကြော်ငြာ၊ (ရာမင်း၊ စက်တော်
 ခိုလှုံစင်း။ အိုလေကညာ၊ ဆက်လှာသွင်းရ၊ မင်းမင်းကေရာ၊ တေဇာနေလာ၊
 ဝေဖြာမိုး၊ စိုးလေစံကာ စံကာ၊ ပြည်ရွှေမန်းမြို့ အောင်မြေမှန်ရာ၊ သိမ်းစံမြန်းတယ်၊
 နန်းလေ တည်စိုက်ရာ) ၂။

၃၂။ အလွမ်းဘွဲ့ယိုးဒယား
 (ပြင်စည်မင်းသား)

(ရွှေတညာ၊ ဖျော်ဖြေဘွေကြော့၊ မြန်မြေချာဝယ်၊ လွန်သာထွေ
 လှို၊ ဖန်ရွှေစာငယ်၊ မူရာပိုဖွဲ၊ ဆိုယောင်မှား) ၂။ (စံစပယ်၊ သည်ဝယ်
 သာခု၊ ညာညီရွှေယ၊ ဘုံလယ်ဘွေငယ်မှာ) ၂။ လွမ်းစေ၊ ဘယ်
 ဝယ်သာလေ၊ ဘုန်းဝေ၊ ဆန်းထွေထွေ၊ မန်းရွှေမြေ၊ ပန်းဖြေကာ၊
 (ဂန္ဓာလှိုင်သင်း၊ ညှင်းလေညာ) ၂။ (မာလာခိုင်စုံ ရှေ့ဖူးနွဲ့ကြိုင်လှိုင်၊
 တောင်တောစီကာ ဖိလာမြိုင်) ၂။ လွမ်းမပြေနိုင်၊ ကျမ်းကြေယိုင်၊
 ကွန်းဘွေဆိုင်၊ (ပန်းခိုင်မှုန်ပျံ၊ ထုံမပြယ်) ၂။ (ရွှေရွှေရွယ်၊ ပျော်
 တော်ဖော်လှော်၊ ချီငေါ်ရင့်ရင့်ကြေး) ၂။ (ချိုသံသာ၊ မူရာဟန်၊
 လွမ်းရန်ထွေ၊ ဖြေဖြေတယ်၊ သည်ဝယ်ညွတ်ပြို၊ ဆွေးဝန်မူပို) ၂။
 ရွှေဘုန်း ဘုန်းမိုမို၊ ခွေနှုန်း နန်းရန်ကို။ ဘွေအုံး အုံးသည့်ညို၊ ဆည်
 ရုံး ရုံးနိုင်လို။ အိုမန်း မန်းဘွေလယ်၊ ရွှေနန်းနန်းမြေဝယ်။ [(ပန်းလေ
 ဘယ်အောင်၊ ညှင်းလေဆောင်) ၂။ ဝေဝေမှောင်၊ ဖြာရောင်ရှစ်
 ခွင်၊ ဆင်ယင် ဝိုင်းကာအုံ] ၂။ (ကျူးတသုန်၊ ပဇ္ဇန်ဆော်နိုး၊ မိုးမိုး
 မာန်မာန်၊ တိမ်ယံကန်မြူး) ၂။ (မူးဝေယိုင်ကာသာ၊ တေမိုင်ကာပင်၊
 ဖြေလဲပရွင်) ၂။ ပျော်ဘယ်သာဆင်၊ ပေအင် ရွှေဘွင် လွန်ကြည်ကဲ့၊
 သဲနေပရွင်၊ မင်းလှိုင်ပြေမှောင်၊ ဖြာရောင်တောင်ခိုး၊ ခြယ်လှယ်အုံ၊

မိုင်းမုန် ကာအာဘောင်၊ ပုအောင် ပုအောင်သာပင်၊ ရှစ်ခွင်ကသာ မုန်တိုင်းဆင်၊
 လှမ်းစေ၊ ကျမ်းကြေမည့်သွင်၊ ဆိုရင်လဲသာ၊ တန်ဘဲကို၊ (မိုးမာန်ဂုဏ်၊
 ငြိုးဟန်သုန်၊ ပဇ္ဇန်ကသာ၊ ဆော်သွင်းမြူး) ၂။ ထူးထူး ထေထေ၊ ဖေါ်ရွှေပျော်
 ကြောင်း ဖန်ခါခါ၊ ကျူးသိဖွဲ့သာ၊ မူးဝေမိုင်ကာ၊ ဘာသာသည့်မှာ သဲကြော်ငြာ
 ရှင်စံရာ၊ ဖူးရွှေဖန်လာ။ နှဲ ကာပင်၊ ယိမ်းယိုင်ချင်၊ လှမ်းရန်ဘို့ဆင်။ မင်းလွင်
 မြို့မှောင်၊ ပြာရောင်တောင်ခိုး၊ ခြယ်လှယ်ဒုံး၊ မိုင်းမုန် အာကာဘောင်၊ ပုအောင်
 ပုအောင်သာပင် ရှစ်ခွင်ကသာ မုန်တိုင်းဆင်၊ လှမ်းစေ ကျမ်းကြေမည့်သွင်၊ ဆိုရင်
 လဲသာ တန်ဘဲကို၊ (မိုးမာန်ဂုဏ်၊ ငြိုးဟန်သုန်၊ ပဇ္ဇန်ကသာဆော်သွင်းမြူး) ၂။

၃၃။ နန်းသိမ်းယိုးဒယား

(ဝက်မစုတ်ဝန်ထောက်)

[စိန်ယောင်နန်း၊ သေဉ်ပြန်ဘေ့လယ်၊ (နေနွယ်မြတ်ရင်း၊ နတ်ဆင်း
 နှဲသွယ်) ၂။ လှံဝေ စံရွှေနန်းမှာ၊ ရွှေသန်းရံလှယ်၊ ပုံနေ ယုန်ငေဝန်း
 ကဲ့သို့၊ ထွန်းလေလေ၊ ထွန်းတင့်တယ်] ၂။ (မြန်ကျန်းစံညွှန်းလေ
 ယဉ်ဖက်ကွယ်၊ လှံထွန်း မှန်ကွန်းဘေ့ ပြင်ထက်ဝယ်၊ ရံဝန်း သံညွှန်း
 ခြေ တင်မြက်လှယ်တယ်လေးပင်၊ မူအင်ယူင်၊ ပျော်စေဖျော်ဖြေ၊
 ကျူးတယ်ချိုလွင်၊ စုံဖူးလေ ဆယ်ညွှန်ဆင်) ၂။ (ရွှေပြောင်
 နွယ်ဘုန်းဂုဏ်မို့၊ မြေတခွင် နယ်လုံးတုန်လို့၊ လှံခဆက်ထံ။ နှင်း
 လေလေသက်နှံ၊ ဝင်းလေလေညက်စံ၊ သွင်းလေလေ ဆက်ပန်
 တောင်း၊ ကင်းလေ ကင်းလေ မျက်မာနပျောင်း၊ ရာနရိန် သာကိန်
 အာဟိန်၊ သမိုန်ဝံသာ၊ ဝပ်စင်းသည်မှာ၊ ညွတ်ကျိုးဆယ်ဖြာ၊ ရှိခိုး
 လေစုံစကြာ) ၂။ [ဒီပါလုံးငယ်လေကြေညာ၊ နှုန်းဘွယ်လေသေ့ခါ၊
 ချွန်းတေဇာ၊ ဖြာလင်းခြောက်ရောင်၊ တောက်ပြောင် လှံကွန်ဝင်း၊
 မျိုးဆဒွန် တိမ်ညွှန်နှင်း၊ (သိန္ဒဝါ ဣန္ဒာထံရင်း၊ ဆက်နှင်းခိုကာ) ၂။
 ရေမြေပုံတင် နှိုးပါလို့၊ တန်းခိုးဝေဖြာ၊ နယ်တိုက်လုံးကို ပိုက်ကျိုး
 လေ ခြိမ်းခြိမ်းဖြာ] ၂။ (မိုးဘေ့ချာဖိုးဝေစွာ၊ ဒို့ ကိုးမျက်မြွာ၊ ပြုံး
 ပြက်ဖြာ၊ ပုံတောင်းလေစကြာ သက်ခါ၊ နီးလေလေပြီလို့၊ ချီးအံ့
 ဗိုလ်ပါ၊ ရတနာဝှန်ဖိုး၊ သွန်းကြိုးစေ့ကာ၊ မိုးညံခြိမ်းရွာ၊ နိဗ္ဗူခေမာ၊
 အောင်ချက်ကျွန်းကို ထက်ဝန်းမြေချာ၊ နယ်တသောင်းမှာ၊ လှယ်
 ကြောင်းလျှင်စွာ၊ ဘယ် မညောင်းအောင်၊ တောင်းလေလေ ပန်ရွက်ကာ) ၂။

အမှာ။ ။[စိန်ယောင်နန်း ယိုးဒယားမှာ၊ သီပေါမင်း၏ သမီးတော် ထိပ်စုမြတ်ဘုရားလေး မြပုခက်တော်
 တင် မင်္ဂလာသဘင် အခမ်းအနားတွင်၊ အမိန့်တော်နှင့် ဝန်ထောက်တော် ဝက်မစုတ်မြို့စား မင်းကြီး မင်းထင်
 မဟာစည်သူရေးသား ဆက်သွင်းသော နန်းသိမ်း ယိုးဒယားအလိုက် သီချင်းဖြစ်သည်။]

၃၄။ ရာမဇာတ်ပြည့်ယိုးဒယား

[(ကြို့ညိုစံရာ၊ သုကျိတ်မင်းမှာ ယောက်ချင်းလေ ပျော်ရရွာ) ၂။ ။
 မြင်လာအုံး ဘုန်းသုဘတ္တ၊ သည်မောင်ပူရတုန်းပါ) ၂။ (ဝေးဝေးဝေး၊ ဖော်ဖော်
 ကွာ၊ ပိပုလိကျန်းမန္တာ) ၂။ ။ ကိတ္တကိန္ဒာ စံရာနန်းကို၊ မျှော်မှန်း၍သာ၊ သုကျိတ်
 မင်းမှာ ယောက်ချင်းပျော်ရရွာ] ၂။ ။ (တောမှော်ရုံမှာ၊ ဒု-ရွှေသမင်မိုက်ကို၊
 လိုက်လို့လာ၊ လေးညို့ဒေါင်တင်ကာ) ၂။ ။ [(စကြာ စကြာကိုယ်တော်နှင်း၊
 တောမှော်ရုံတွင်း) ၂။ ညီတော်ကယ်အုံး၊ နောင်ဘုန်းမှာသာ၊ လက်နက်စကြာ
 ဦးပေါ့၊ မာယာဆန်းချို၊ မိဂမ္ဘီ] ၂။ ။ (မင်းသီတာ၊ မင်းသီတာ မျှော်ကာရင်တီး၊
 ပူလေ ပူတယ်၊ သက်လယ် ဘုန်းကြွယ်၊ ကိုယ်တော်ကြိမ်တဲမီး၊ ရွှေရင်အုံ၊
 လက်စုံမ လို့တီး) ၂။ ။ [(မတ်တော်မောင်ရင်း၊ လိုက်လေ လိုက်ချက်ချင်း) ၂။
 ခင်းတဲခင်းမသာ၊ စည်းလေသုံးတန်ဖြာ၊ လိုက်ရှာရာ၊ တောဝမှော်ရုံခိုင်၊ သိဗ္ဗိရိုင်၊
 ဟန်ရုပ်ဆင် ဟန်ရုပ်ဆင်၊ ကိုယ်တွင် ကိုယ်တွင်သက်န်းဝါ] ၂။ ။ [(မင်းသီတာ
 မင်းသီတာ၊ သစ်သီးလှူပါတကာမ) ၂။ စည်းတွင်းခင်ကြာ၊ ခင်ကြာ အို ဘယ်နှယ်
 ဘုန်းခင်ဝင်ရမယ်] ၂။ ။ [(သည့်နှယ်ရမ်းဆိုရန်ကွယ်) ၄။ (သီတာနွဲ့၊ နောင်း
 လောင်းရှာရတယ်) ၂။ မိုးတိမ်လယ်သိဗ္ဗိ စားငယ်၊ ယူဆောင်ကာသွားလေတော့
 တယ်] ၂။ ။ (ပန်းစုံကြိုင်သင်း ကန္တာတွင်း၊ ညှင်းတဲ ညှင်းနုံဖြာ၊ ပန်းမျိုးစုံလင်
 စွာ၊ ကန္တာလယ် မောင် မယ်ဖော်မပါ၊ ဖော်ကွာ ဖော်ကွာပြန်တော့သာ၊
 သည်မောင်မှာ) ၂။ ။ (ကိုယ်ထူး ကြုံရ ကြုံရ၊ ဒု-ကံဘယ်နတ်ရေးရွှေဖူးစာ)
 ၂။ ။ (မိုး တူန္တာ ဒေဝါမင်းငယ် ဆင်း စောင်မပါ) ၂။ သည်လေ ဘော်မပါ
 တောကြီးကန္တာ၊ (အို-တိုင်းအောင်ချာ၊ တိုင်းအောင်ချာ၊ မျှော်ကာသာ ဆွေး
 ဆွေးဘို့သာ) ၂။ (ကိုယ်ထူးမောင်မှာ၊ ကြုံလာရ ကြုံလာရ၊ ဟိုခင်ကံငယ်
 မွေးတယ် အေးနိုင်ဘွယ်၊ တောမြိုင်လယ်၊ သိဗ္ဗိစားငယ်၊ ဆောင်သွားလေ
 ပြန်တော့တယ်) ၂။ ။

၃၅။ ရာမဇာတ်ထွက်ယိုးဒယား

(ပြင်စည်မင်းသား)

(ပန်းမြိုင်လယ်၊ သာနယ်ဘော၊ မျှော်လေတိုင်း၊ ပြာခြေဆိုင်း၊ ဝေမိုင်းမြို့
 မှောင်ခြယ်၊ အိုဘယ်ဝယ်၊ တောင်စွယ်မှော်ရုံကြော၊ လွန်သာမောဘွယ်၊ တောစုံ
 ယံမှာ၊ ရွှေလျှိုဝင်းမှည့်၊ ထုံမှန်ကြော၊ ရီဝေပြာပြာလွမ်းဘွယ်စေ။ လေပြေဆော်ကာ
 ဖောမာတွင်း၊ ထုံဆီမလ္လာဂန္ဓာသင်းဝှန်၊ ယဉ်ရေခင်းငယ် ဆင်းကြည့်သွန်။ သီလာ
 ဘောကွန်၊ ညာမြေစွန်၊ မြရောင်ဖြာဆင့်၊ ကန်သာလွန်) ၂။ မျှော်ဆွေးမှုဖန်ရွယ်
 ရေးခွဲကြံဘွယ်ညွန်၊ ပင်တိုင်ညာနန်းစံ ဆွေးဟန်ငယ်သာ၊ ဖန်လာမြင်တော် တူန္တာ၊
 (သီတာမူရာ ပူဗျာလှယ်လို့ ခုဝယ်ကြံတော့ ဘယ်ရွှေကံ၊ ဒုလေ ဆိုယောင် ငို
 ယောင်ကြီးငယ်နှင့်သာ၊ ညည်းမိဖန်ခါခါ၊ ကြာနန်းမယ် မှန်းရွယ်၊ ပန်းတယ်

ပူဗျာဝုန်၊ ဖြေညွှန်ခွေယမ်းပျောင်း၊ သောင်းမြေပြန်ရုံ၊ ဝေယန်သိင်္ဂါရွှေဘုံ) ၂။
 (တောင်ယံလယ်ကြော၊ မြိုင်နယ်စုံ၊ ခိုင်ရွှေညွှာနွဲ့၊ မာလာမှုန်) ၂။ (ညှင်းလေ
 သွေးငယ်၊ သွင်းခြွေအေးတယ်၊ ဆင်းရွှေသွေးလှယ်၊ မွေးကြိုင်ထုံ၊ သင်းပျံ့ကြူ။
 ခိုင်ပန်းရွှေမဉ္ဇူ၊ နွဲ့မှုရာ၊ ကန္တာလျော်စံမှုန်၊ ဟောဝန်မြိုင်သီလာ၊ စီကာမြောင်ကျွေ၊
 ရင်ဘောင်လှယ်ဝေ့ခြယ်ရုံ၊ လှမ်းဘို့ဖန်လာကြုံ) ၂။ (ဘုံရွှေနန်းငယ်သည်ဝယ်၊ ကွာ
 နယ်ဆွေးရန်၊ ကြံ့မိုင်တေးပြန်၊ ပုဂ္ဂန်ပန်းဘယ်သည်မယ်၊ ညှိုးတယ်ဝဋ်ဖန်၊ ဆို
 ယောင်မှားကံ။ ဝေးသူ ရပ်နယ်မြေ၊ စကြာစုံရွှေမြန်း၊ ရှိန်ဖြာကိန္ဒာ ပြည်တိုင်းခန်း၊
 ကြို့ညိုသစ်ဘုံစံကုန်းနန်း၊ ဖြန့်မြန်းညီနောင်လေ၊ စွန်တောင်ကိုင် ရွှေလေး၊
 ရိပ်ဝင်ငယ်လေခို ကြောင်းရေး၊ ပျော်ယောင်သာ စက်မွေး၊ တေးဘယ်ကိုပင်၊
 သူကျိတ်မြော်ရွှေဆင်ခြင်) ၂။ (ညီနောင်မှုရာ သူသာမြင်၊ သည်တင်ရွှေဘွင် လှန်
 လှိုက်လှ) ၂။ ပူလောင်ကြည်ကဲ့ (ငိုယောင်ဆည်လဲသည်သံပြေဘဲအောင်သာ၊
 သွယ်ကာငွေနှင်း၊ မျက်ရည်ဖြာဆင်း၊ ရင်တွင်းဝယ်သာ၊ ရာမင်းငယ်မှာ၊ စက်ခါ
 ပျော်ဘဲနိုး) ၂။ မျှော်တော်မြင်သော် ညွှန်လက်ညှိုး၊ ဝပ်လျှိုး၊ မျောက်မှုန်၊
 ကြောက်ဝုန် ကြက်သီးမိုး။ (စုံဆယ်ဖြာ၊ ပန်ထွာဦးတင်၊ ဖူးမြင် သက်လွတ်
 ကြောင်း၊ *ထံတော်ပျောင်း၊ သောင်းမြေပိုင်၊ ရာမင်းဦးကိုင်၊ ဘုန်းညွှန်လှိုင်။
 ပြည်ကိန္ဒာ၊ နန်းမြိုင်ဆီမှာ၊ ဗါလီသူမင်းမူ၊ ပူဗျာဘယ်မငြိမ်း၊ သိမ်းယူငယ်သာ၊
 ဖော်ကွာမယ် သုဘတ္တာ) ၂။ (သည်မှာတောင်သာ ခိုမိရာ၊ သေလာမြိုင်ချာ
 ကြို့ညိုနန်း) ၂။ စံမြန်းခဝယ်၊ (နေနယ်ရွှေဘုန်းလက်ရုံး ပြိုင်နှုန်းတေဇာ၊ စကြာ
 တော်ရင်းဆက်လှာ ခွန်သွင်း၊ သက်နှင်းပန်ထွာ၊ ကြောင်းလျာငယ်၊ ကုန်စင်
 ရှိဦးထား) ၂။ (ရွှေနား၊ ဆင်ပါတင်ကာပန်လျှောက်ကြား) ၂။ ညာနန်းနတ်ကယ်
 သွင်၊ လေယာဉ်ပျံ၊ တိမ်ယံတောင်စွယ်၊ မိုးလယ်ဝေယန်ဖျား၊ မြသားစုံမြိုင်ညို၊
 သိင်္ခီရှင်၊ တင်ယူဆောင်လှာ၊ မျှော်ကာမြင်မိငြား။ တဆိုငိုသားငယ်၊ ခုပင်
 ကြားမြင်ခါ ဖန်ဖန်၊ ဩြက်ကံ ရွှေဖူးစာငယ်နှယ်၊ ကြို့တယ်ဘယ်ရှေးဝဋ်တုံ လှယ်၊
 ခုသည်ဝယ်၊ ဆည်ဘယ်ကြံ့ရွယ်။ ပူနယ်ပိုအင်၊ သက်ခင်ကြေလှသဲ။ မြင်တော်
 လာဘ် ငယ်နှင့်သာ၊ ကဲ့ကြေပူဗျာပုံ၊ မျှော်ရုံဂုနန်း စံတော်ရာ၊ မျှော်ကာ မြင်သေး
 ဆိုယောင်သားငယ်ဘယ်မှာ၊ ဆည်နိုင်အောင်ကို၊ လှမ်းဝုန်ထပ်ပို၊ ဆွေးညွတ်ပြို၊
 (မြရေညိုပင်လယ်သီဟိုဠ်၊ လေနန်းဝေယန်၊ ဗိမာန်တောင်စွယ်ခို၊ အာကာဘုံလယ်
 ဝေမို၊ ငွေနှင်းသွယ်ယို ကြည်ကဲ့ရန်ကကို) ၂။ (ဒို့ဘုန်း၊ မြင်တော်မူလှဲအုံး၊ ကြော
 ယဉ်ဆုံးငယ် ရွှေကေရှင်၊ သော်တာလနန်းငွေတိမ်စင်၊ ကြေးမုံပြင်၊ သွင်မြသား) ၂။
 (တယောင် ဘုန်းမောင်ရွှေကိုသား၊ ဟောဝန်ဖျား၊ မြိုင်သီလာ၊ တောင်ယံတော
 စွယ်၊ သာမောဘယ်စေ၊ ယဉ်ရေသွယ်သွယ်ဖြာ၊ ကန်သာသီတာစီကာသန်း၊ ရွှေ
 ကိုယ်သည်ဝယ် ပူနယ်၊ ပန်းအောင် မယ်မောင်ဗျာဝုန်ပိုမို၊ ဆိုငိုမြိုင်ယောင်၊ သည်း
 ခေါင်ကြေလှပန်း) ၂။ ။

* “ထံတော်ပေါင်း” ဟူ၍ မူကွဲရှိသည်။

မွန်သီချင်းများ

၁။ အလွမ်းဘွဲ့မွန် ၁၂ ခန်း

(ပြင်စည်မင်းသား)

[ညှင်းညှင်း ပဉ္စင်ရွှေတံမြွာ၊ ကျူးအေး ကျူးအေး၊ အေးပြန်လှာလေ၊ ဆော်သံဝါရွှမ်း၊ လွမ်းဘွယ်ရာ၊ ညှန်းရွယ်ကာ၊ သီတာယဉ်ရေ၊ ခွေဝန်းမြှောင်လို့၊ လွမ်းနှောင် ရှေ့အဏ္ဏဝါ။ ကြင်ဖော် ကွာ၊ မြင်တော်လာလေ၊ (မျှော်ကာပူဆွေးရင်း၊ အို ပျော်ဘဲလင်း) ၂] ၂။ (ခင်းစံဘေ့လယ်၊ ငွေနှင်း နှင်းမွန်ခြယ်၊ ညှင်းသာလေ ဝယ်၊ မျှော်တော်ဖြေ၊ ပြေဘဲလင်း) ၂။ [(စံခင်းဘေ့ဆိုင်၊ ကိုယ်ထူးပျော်နိုင်) ၂။ မိုင်နှံ့ ခွေယိုင်၊ သည်းဆိုင် လောင်ကြေကျွမ်း] ၂။ (အို ဖန်ဖန်လွမ်းရာ၊ ပုဝန်ပို ပွားရင်း) ၂။ တိမ်စင်ငွေစန်းမှာ၊ ထင်တော်သာ ခုရွှေရုပ်သွင်၊ မြင်လာပြန်လျက် ကယ်လင်း၊ နှင်းလှိုင်ပျံ ခင်းစံရာ၊ သင်းကြိုင်ပျံ ပန်းမာလာ၊ ကေသီကြော၊ မြဆံ ညှာ၊ သိမ်းနိုင်ပါစေ၊ ပုဝန်သွယ်ဖြာ၊ ရွှေသဲဘွင်မှာ၊ ဆည်ပါနိုင်ဘဲကျွမ်း၊ လွမ်းဖြေ ပုံသည်ဝယ်၊ တောင်နှယ်ဘု၊ ဆင့်ကဲရင်း။ ရွှေနေရုဏ်ညီလာ၊ ဒီပါဖြန့်တူနှုန်းကင်း။

၂။ ဘုန်းတော်ဘွဲ့မွန်သံစုံ

(မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ပြင်စည်မင်းသား)

(ကောင်းကြီးသင်္ခါ၊ ရွှေနေဇာ၊ ဘုန်းမိုးစေ့ကာ၊ သွန်းဖြိုးဇေယျာ၊ ဟသံာ ဘော၊ အောင်မြေရွှေဘုံဦး၊ သြဘာတော်သာ၊ ကျူးရင့်ကြွေးကြော်ငြာ) ၂။ [ပိုင် စိုးသောင်းမြေနယ်ဒီပါ (သီတာ ဖိလာ ရံဝန်းသွယ်၊ ပင်လယ်ဝေမို့၊ ရေလှိုင်းပြိုင်) ၂။ (လေးဆိုင်၊ လေးဆိုင်) ၂။ ဆယ်ခိုင်စုံကြာ၊ ရှိဦးခိုလှုံကာ] ၂။ (မြန်ဇမ္ဗူချာလုံး၊ စံမတူရာဘုန်း၊ ရေမြေခွန်ယူ ကျိုးလိမ့်ရွှေတေဇာ) ၂။ (ထီးရာ ပြည်ပြည်မင်း၊ နှင်းပုံလာ၊ များလွန် စုံပဏ္ဏာ) ၂။ [ဘုန်းပန်း မင်္ဂလာ၊ မှန်ဣန္ဒာညှန်း၊ (မြမန်း ဘုံရဝေ) ၂။ ငွေစန်း၊ ချွေသန်း၊ နေနန်းလင်းထွန်း] ၂။ (တိမ်ဆိုင်းဝေ မမှောင်၊ ဝင်းရွှန်းဖလ်တန်ဆောင်၊ သာခေါင်ဖြာရောင်၊ ရွှေတောင်သိုက်ညှန်း၊ နေရုဏ် ဘောမန္တလာ) ၂။ (ဝေဆာကြိုင်လှိုင်လန်း၊ ပန်းမာလာ၊ မွှေးပျံ့ရွှေနန္ဒာဝါ) ၂။ (သာမျိုးကျူး၊ လေပြေ လေညှင်းမြူး) ၂။ [(ထူးထူး ထေ့ထေ့) ၂။ စုံခြေရဂုံတော၊ ငှက်မွန်ငယ်လေ ဖော်ချင်းနှော၊ (စောမယ်မောင်ရေညို၊ သီတာ ရင်ဘောင်၊ ရွှေသဲဖြူ ငွေသောင်) ၂] ၂။ (လွမ်းအောင်ဖန်လာရေး သံသာ သံကျူးအေး) ၂။ လေးဒီပါ ကျွန်းကျွန်း ပိုင်ယူကျိုး၊ ကြေငြာဘုန်း၊ ရွှေတေဇာ ထွန်းလင်း။ မန်းမြေ တောင်များထီး၊ ရွှေပြည်ကြီး၊ တည်စံရာ ရွှန်းဝင်း။ စကြာပိုင်စိုးမြန်း၊ ဆယ်ကြာ ပန်း၊ ဦးနှိမ်ကာ မင်းမင်းငယ်လေ စက်ဖွားတော်ရင်း။ ဝေယန် သင်္ဂါ မိုးညှန်ခင်း၊ ဆဒ္ဒန်ရုစာ နတ်သနင်း၊ ဣန္ဒာသည်မှာ နှုန်းရ ဖက်မယွင်း။

၃။ တောတောင်ဘွဲ့မုန့်

(မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ပြင်စည်မင်းသား)

(တောင်ယံတောက၊ မောလေအောင်၊ ဝေးကြူးသီခေါင်၊ ရီမှောင်ပြာလဲ့၊
ညိုဆိုင်းဆိုင်း၊ ဝေ့မိုင်းမိုင်းလေ၊ ပင်တိုင်းသာ၊ မာလာခိုင်ကြိုင်သင်းသင်း) ၂။
(နှင်းယုန်းဝသန်နှေ၊ စုံမြိုင်ခြေဦး၊ သာဟန်လေ သာဆန်းထူး) ၂။ [(ငုံကင်းဖူး၊
ထုံသင်းမြူး) ၂။ လေပြည်ညှင်း၊ သွင်းသုတ်ခြေ၊ ဝတ်ညှာရွှေငယ်လေ၊ လေညှင်းခူး၊
မွှေးမျိုးကြူး] ၂။ ထူးထူးထွေလာ၊ ဝေဆာတည့် ပင်လုံးလန်း၊ ပန်းစုံမြိုင်တွင်း၊
သင်းတုံသင်းကြူးစွာ၊ ရေယဉ်သွယ်ဖြာ၊ တောတောင်ဖီလာ၊ (သီတာရင်ဘောင်
တန်း၊ စီကာမြောင်ပတ်သန်း) ၂။ (သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ မွှေးရွှေဝတ်မှုန့်) ၂။
(ပန်းကစုံစုံ၊ သာနယ်ရုံ၊ ကြည်ဖွဲ့ရေယမုန့်) ၂။ (သွန်သွန်လေပြည်ညှင်း၊ ခင်းညှိဘုံ၊
နှင်းနို့ စိစိရုံ) ၂။ (မုန့်မုန့်မိုင်းနယ်တဝှန်း၊ အမွန်ဆိုင်း ဘောတသွန်း) ၂။ [(လင်း
ရွန်း အရောင်ဝေ) ၂။ မြူခြေမင်မှောင်ဆိုင်း၊ မိုင်းညိုပြေ၊ မိုင်းညိုပြေ ငယ်လေ] ၂။
(စံရဝေ၊ မန်းဘော၊ ရွှေတိုင်းခန်း၊ နန်းအောင်မြေ၊ မျှော်လေ ခါခါပန်း၊ မန်းနယ်
ဘော၊ မန်းနယ်ဘောငယ်လေ) ၂။ စန်းရောင်ရွှေ၊ နန်းငွေယုန်ပျံ့ မုန့်၊ ပုဏ္ဏားဝန်း
ငွေသော်တာ ထွန်းဝင်း။ မိုးယံမျှော်မိသေး၊ ဖန်ဖန်ဆွေး၊ ပုဝန်ပိုပိုးရင်း။ သုံးယာမ်
သန်လဲ့ပြောင်း၊ သာငွေမောင်းက ညံညံဆော်၊ ပျော်နိုင်ပေါင် ခွေလျက်ကယ်လင်း။

၄။ တောတောင်ဘွဲ့မုန့်သီချင်း

(သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၊ ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် ရန်ကုန်မြို့၌ စံနေတော်မူစဉ် ပြင်စည်မင်းသားရေး)

(တောင်ယံတောက၊ မောလေအောင်။ ။ဝေးကြူးသီခေါင်၊ ရီမှောင်ညို
ညိုဆိုင်းဆိုင်း၊ ဝေ့မိုင်းမိုင်းလေ၊ ပင်တိုင်းသာ၊ မာလာခိုင်ကြိုင်သင်းသင်း) ၂။
(နှင်းယုန်းဝသန်နှေ၊ စုံမြိုင်ခြေဦး၊ သာဟန်လေ သာဆန်းထူး) ၂။ [(ငုံကင်းဖူး၊
ထုံသင်းမြူး) ၂။ ဂေါ်ဇင်မင်း၊ ဆင်းသိင်္ဂီ၊ ဝင်းမုည့်ညှာငယ်လေ၊ သာယိမ်းနှူး၊
မွှေးမျိုးကြူး] ၂။ ထူးထူးထွေလာ၊ ဝေဆာတည့်မြိုင်လုံးလန်း၊ ပန်းစုံမြိုင်တွင်း၊
သင်းတုံ သင်းကြိုင်စွာ။ ။တောင်စဉ်ရေယဉ် တောရဂုံညှာ။ (သီတာရေကြည်
လဲ့အေး၊ ငှက်မုန့်ဖြေတင်းမေး၊ ပျူငြိသံကျူးကြေး) ၂။ (ခါကူးဂိမ္မာန်နှေ၊ တောင်
ပြန်ညှင်း သွင်းသုတ်လေ) ၂။ (ဆော်သွေး၊ မျှော်တေး ဖော် ကွာဝေး ဆွေးပူ) ၂။
(နေနိုင်၊ ခွေယိုင်၊ ဆွတ်ဖျန်း ဖြေဆည်နိုင် သုံးရွှေလုံးပိုင်) ၂။ (နှင်းယုန်းဘောလှိုင်၊
မဇ္ဈကေခိုင်၊ နှမ်းလျော့သာခွေယိုင်) ၂။ (သည့်မြိုင်ရဂုံတွင်း။ သင်းပျံ့လှယ် ဝေး
ကစုံတနယ်) ၂။ (သွယ်သွယ်ငယ်လေ မျှော်တိုင်းပန်း) ၂။ ငုံခြေ၊ မုန့်ရွှေ၊ ထုံလေ
ပြေ၊ တိုင်းဟံသာကျေး၊ ဝေးမြေသီခေါင်၊ ကျမ်းဘို့လှမ်းဆည်ဖြေ၊ (ဆွေဆည်
ပွေ့နည်) ၂။ (နေတည်ပန်း အောင်လဲ့ညှိုး အာကာနန်းနယ်တရိုး) ၂။ သွန်းဖြိုး

မန္တၱာ၊ သွန်းဖြိုးငယ် မိုးမန္တၱာ၊ တံမြာရွှေစည်ကျူး၊ ထူးသံသာ၊ ထူးသံသာ၊ မန်းညာ
 ရင့်မိုးမြင့်သီလာ၊ ဣန္ဒာခုဖန်လွန်းသေး၊ ဆင့်ကြေးငယ်၊ ဝေးကထင်မလွယ်၊ ကိုး
 နယ်ပြည့်၊ သွန်းမည့်ပုံသာ၊ ဖော် ကွာသုပူလွမ်းရေး၊ သီတာရေယဉ်ကြည်လဲ့အေး၊ ဖွေး
 ဖွေး၊ ဆေးလေး၊ သောင်းကျေးဘေဒီပါ (ဆန်းထူးထွေလာ၊ ဆန်းထူးထွေလာ) ၂။
 ရောအဏ္ဏဝါ ခေပတ်ဆီး။ ။ ညီးညီးလျှံဖြာ၊ ရွှေဒါရုံရွှေလောင်း၊ သောင်း
 သောင်းညာ၊ သီတာယဉ်ရောင်ခင်း၊ ဆင်းသိင်္ဂါ၊ ဆင်းသိင်္ဂါ၊ သွင်းလေပြေလာ။ ။
 သော်တာငွေ၊ ယွင်းရွှေ တိမ်လွှာဆန်း၊ ပုဏ္ဏိန်နန်း၊ သီတဂူဝိုးဝင်း၊ လွမ်းရန်
 ဖန်ဘဲရေး၊ ဘယ်ဝင်္ဂကြေး။ အိုကံသာညှိုးရင်း။ ။ ပါးမှာ ထင်မူးမူး၊ သန်းယာမ်
 ကျူးလို့ သုံးဗဟိုကျော်၊ ပျော်ပါနိုင်ဘဲလင်း။ ။ (သဖြန်) ။ ။ (နှင်းနံ့မပြယ်။
 များရွှေလယ်စမွယ်ညီသည့်၊ ကေသီညွတ်ရုံး) ၂။ ။ (လေးဆူဓါတ်ပုံ၊ မြတ်တိဂုံ
 ဆံတော်မေ့က၊ သည်မေပူရန် ခင်းငယ်ကို၊ တင်းဖန်ပါဘုန်း) ၂။ ။

၅။ အလွမ်းဘွဲ့ မှန်

(သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၊ ရွှေဘိုမင်းလက်ထက် ရန်ကုန်မြို့၌ စံနေတော်မူစဉ် ပြင်စည်မင်းသားရေး)

(နှင်းယွန်းဂိမ္မာန်၊ လေပြန်ခါနွေပြောင်းလို့၊ ညောင်းညွှာကြော၊ မျှော်
 လေလေဆွေး၊ ရွှေပြည်တော် နယ်တိုင်းဝေး) ၂။ (သောင်းကျေး ဒီပါ
 ဘေ၊ ညီးလင်းအရောင်ဝေ) ၂။ (တောင်ရေဖီလာ၊ သီတာပတ်ဝန်း၊
 ရင်ဘောင်ရွှေအဏ္ဏဝါ) ၂။ ရွှေရံကာ၊ ဘေစံရာလေ၊ ဖြာမျှလံ့ညီးလန်း၊
 နေနှုန်းနန်း၊ မျှော်ရာထွေ၊ ထွေထူးဆန်း။ (သင်းပျံ့ကြိုင်လှိုင်ထုံ၊ မွှေး
 ရှေ့ဝတ်မှန်) ၂။ (ပန်းကစုံစုံ၊ သာနယ်ရဂုံ၊ ကြည်ဘွဲ့ရေယမှန်) ၂။
 (ရွှေဘုံဟံသာကုန်း၊ လွမ်းဖြေဆည် ကျမ်းရနေမတည်) ၂။ (လေ
 ပြည်ညှင်း၊ ဆော်သွင်းမြူး၊ မှိုင်ကာနှမ်း၊ ခေယိမ်းမူး) ၂။ ထူးထူး
 ထွေထွေ၊ ထူးထူးငယ် များထွေထွေ၊ သောင်ငွေယမှန်ထ၊ (သဲခုံ
 ဘေ) ၂။ ငှက်ဖော်စုံရွှေ၊ နန်းရွှေဘုံမြေ၊ မျှော်လေဝေး၊ ဆွေးလျ
 ဘယ်။ မြတ်ဆံတော်မေ့၊ စုံခြေဦး၊ ဖူးစို့မယ်။ (ခါဘယ်ဝယ်မှန်းသည့်၊
 လွမ်းနိုင်ဘယ်။ လွမ်းလွမ်းရန်ကြယ်၊ စုံနယ်သာ၊ သာမျိုးဆန်းလေ၊
 ခိုင်လုံးလန်း၊ ဂန္ဓာကြိုင်၊ ကြိုင်မွှေးပန်း) ၂။ (မြန်းရွှေညီလာ၊ ပင်နန်း
 နန်းရိပ်သာ၊ ကျေးရွှေသာကာ၊ ဖော်ရှာလှယ်၊ သွယ်သွယ်ရေး) ၂။
 [(လေသွေးလှိုင်ကြူ၊ ခိုင်ပန်းမဇူ) ၂။ မြနန္ဒမူ၊ ရွှေဂူထဲ၊ ရွှေသဲ
 အေး] ၂။ (အိုဖန်ဖန်ဆွေး၊ မျှော်တေးမူး၊ ခေကာ ခေယိမ်းနှူး) ၂။
 ဖူးရွှေစာ၊ ညှိုးလျက်ငယ်၊ နတ်ကယ်ဖန်လာရေး၊ မြင်တော်နှေး၊ ပူဝန်
 ပိုပိုးရင်း၊ သုံးယာမ် သန်ယိမ်းကျူး၊ ခေါင်လေမြူးလို့၊ လင်းရောင်
 လာ၊ ပျော်ပါနိုင်ဘဲခင်း။ ။

၆။ ပိမ္မာသားလွဲချင်း မှန်
(ပြင်စည်မင်းသား)

(စိန်မြရံခြယ်၊ သိင်္ဂီရောင်နှယ်၊ ဧယင်လယ်၊ ရွှေရွယ်ပျော်တော်ကြူ။
 တိမ်ယံအလှုံဝေ၊ ထွေဆန်း၊ စံခန်း၊ နန်းမြင့်ဦး) ၂။ (မောင်မယ်၊
 ကြုံတော်ဘွယ်၊ တောင်ရေ၊ မြေတနယ်) ၂။ (မယ်မယ်ကြုံနိုင်ဘူး၊ ထူးချွန်
 လေအောင်၊ မင်းဆောင် ညီးညီးလင်းလင်း၊ ထိန်ထိန် ဖြာရှိန်ဝင်း၊
 မစာမညာလေ၊ လောင်ကြော၊ ခွေညှိုးရင်း) ၂။ (ညှင်းညှင်းသံသာ၊ ပဉ္စင်
 ရွှေတံမြွာ၊ သင်္ခါထက်မွန်၊ ဝဇီရစိန်၊ ဝင်းရှိန်မှည့်ဝှန်) ၂။ (တောင်နယ်
 ရေညွန်၊ ဘယ်မြိုင်နယ်စွန်၊ မြန်းလိမ့် ညာရွှေမွန်) ၂။ ကဲလွန်ဆင့်ဆင့်
 လောင်း၊ နှောင်းမြင့်ဝယ်၊ လောင်းမင်းမယ်ဆွေကျွန်၊ လွမ်းဝှန်ဆင့်ဆင့်ဖြိုး၊
 ညှိုးလှဘွယ်၊ မိုးကစုံတသွန်၊ (ကျွံကျွံလွန်) ၂။ ဆည်ဆည်ဖြေဖြေ၊
 ရွယ်ရွေမွန်၊ နန်းများမယ်၊ ဆွေးစလိမ့်လေ၊ ဝေးကတေးဥာဏ်ညွန်။
 (သာသာလွန်) ၂။ ဆုတ်ပျံ၊ ဝတ်နံ့ သင်းမြူး၊ ဘုန်းကိုယ်တော်သွင်၊
 မြင်လဲတိမ်းမူး၊ ဆန်းဆန်းထူး၊ သဲကြွေလှဘွယ်၊ ရေးရာဆင်
 နန်းမြေမြဝယ်၊ လေးမယ်ခင်၊ ညွတ်စေဘွယ်၊ ဆွေးရန်ပင်၊
 (သင်္ဃာရွှေဘွေခင်) ၂။ မောင်မယ်ပူအင်၊ မြင်တော်ပါ၊ သဲဘွင်ချ၊
 လွမ်းမဆွဲနိုင်၊ ကျမ်းလို့၊ နှမ်းနှောင်ဖြာ။ ဆုတ်ပျံ၊ ဝတ်နံ့၊ သင်းမြူး၊
 ဘုန်းကိုယ်တော်သွင် မြင်လဲတိမ်းမူး၊ ရှိမ်းရှိမ်းနူး၊ (ကျူးရင့်အေးလို့၊
 လေးဒီပါ၊ ဖူးခွင့်နှေးလို့ တွေးယောင်ကာ) ၂။ နေနှင့်ကြာ၊ ကြေညာ
 နီးဝေး၊ မေးဖွေရှာ၊ တိုင်းကျေးမြေတာ၊ တိုင်းကျေးငယ် ဝေးမြေတာ၊
 ဖန်ရာလွန်ကြည်ကွဲ၊ ကြုံတော်ပြန်လှာ။ စံရာလယ်၊ မိုးညွှန်တိမ်လှာ၊
 ဘယ်မှာမှပူရနဲ၊ မယ်မယ်ပူအင်၊ မြင်ရက်ဘဲ၊ သဲငယ်လောင်ကြွေစေ၊
 ဖန်ရေရေ၊ ဆည်ဆည်ဖြေဖြေ နေလို့လဲ၊ မြဲခဲတွေ၊ အဏ္ဏဝေရေယဉ်ဝဲ၊
 တင့်ရဲစေ၊ တင့်ရဲစေငယ်လေး။ ဖန်ရာသွယ်ခွေ၊ ဘွေပြန်ထဲ၊
 တန့်လဲကြွေ၊ ဆည်ဖြေနိုင်ပြီဘဲ၊ မယ်သဲထွေ၊ ဆူသဲကြွေဘွယ်စေ။
 နတ်ရေကွန်၊ နှင်းငွေလေပြန်လောင်း၊ သာနှေပြောင်း၊ ရွာပြန်လာ
 သွန်းလောင်း။ နန်းမြေ၊ ရွှေတိုင်းခန်း၊ ရွှေညီလာ မင်းပေါင်း။ သဲကြွေ
 နေနှုန်းနှုန်း၊ ဘွေသင်္ဃာကြာ၊ မယ်သာပူဆွေးကြောင်း။

မှတ်ချက်။ ။အချို့က “စိန်မြရံခြယ်” သီချင်းကို “ဆန်တော်မူ” ဟူ၍၎င်း၊ “စိန်ခြယ်ညီးလင်း” သီချင်းကို “စုန်တော်မူ” ဟူ၍၎င်း၊ ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။

၇။ ဥက္ကလာပပြန် မှန်

(မြဝတီဝန်ကြီး)

(စိန်ခြယ်ညီး လင်းရောင်နှယ်၊ ရေယဉ်နန်း မြန်းစံပယ်။ သုံးရွှေ
ညာမယ် ငယ်ဆေးလေး၊ သင်းသင်းမွှေး) ၂။ (သောင်းသောင်းကြေး၊
လွမ်းကြောင်းရေး၊ ရွှေဒွါလောင်း၊ ရွှေတံမြွှာ၊ ညှင်းညှင်းသာသည်
လေး၊ ခါကောင်းရွေး၊ လွမ်းကြောင်းရေး) ၂။ ဆွေးလျကြော့ဘွယ်၊ မောင်
မယ်တည့် ခေါ်ထူးအေး၊ ကျေးသာကာစော၊ တောမိုင်းညိုလှိုင်။ ချစ်
ဆွေးချစ်ဆွေးအင်၊ သွယ်ငင်ဆိုတင်းမေး။ ပတ်ခြံ သံကြွင်းကြေး၊ ဆွတ်
ပျံသည်လွမ်းရေး။ နှင်းယွန်းသာဟေမန်၊ လေပြန်လောင်း၊ ပြောင်း
မည်ဟန်၊ မှန်နန်းကွာလှမ်းဝေး၊ ဆွတ်ပျံသည်လွမ်းရေး။ တိုင်းကျေး
ဘယ်မြေတာ၊ သုံးရွှေလုံးညွှာ၊ (လေးတဲပူဗျာ၊ မဇ္ဈမာလာ၊ မြန်းတဲ
နေသင့်ကြာ) ၂။ (လွမ်းရာ၊ ဆင့်ဆင့်ဖြိုး၊ ညှိုးလျဘွယ်၊ မိုးကထွေသံ
သာ) ၂။ (ရောငယ်လေလံ့ညီးလင်း) ၂။ သောင်ငွေသော်တာ မျှော်ရာ
ဝယ်၊ မင်းမယ်နှင့်၊ ရေးမဆန့်င်၊ ဆွေးလျကြော့လှဘွယ်၊ (သွယ်သွယ်) ၄၊
(ဘယ်ဆီမှန်း၊ မျှော်တမ်းဆွေး၊ ဟံသာနန်း၊ ကွာလှမ်းဝေး) ၂။ (တိုင်းကြေး
မြေတာ၊ ကိုင်းကျေးငယ်ဝေးမြေတာ၊ ပျော်တော်နိုင်ပါရေး၊ ဘွေသီဟာ၊ ဘွေ
သီဟာ၊ မြင့်ညွှာပိုင်၊ စိုးရ ကုန္ဒာ၊ ဖန်လာတည့်ဖန်ဘဲရေး။ လဲသွေးငယ်၊ ဝေး
ကတင်ဆင်ကာ၊ ကိုးရာမဲ့ ဘုန်းငဲ့ပြင်သာ၊ ဘယ်မှာမှ၊ သွေယွန်းနှေး၊
ရောယဉ်တော့၊ ရေလှိုင်းဖွေး၊ ကျူးအေး ကျူးအေး၊ လေးထွေသံသာ၊
(မိုးတိမ်တိမ်လွှာ၊ ညှိုးသိမ်နဲ့ရှာ) ၂။ သိဂီဝင်းမှည့် ဆင်းရွှေဝါ၊
ပျော်မြူး ကျူးသံသာ၊ တိုင်းရွှေညွှာငယ်လေ ကြာနန်းဖိုး၊ သည်းချား၊
စောဖျား၊ နှိုင်းသွေး၊ ငွေသော်တာ၊ (မိုးတိမ်တိမ်လွှာ၊ ညှိုးသိမ်နဲ့ရှာ) ၂။
ဂီဝါရောင်ရှိန်၊ စိန်ပွင့်ဖွေး၊ ကျူးအေး ပြန်လှာ၊ ဂန္ဓာ ထုံရည်သွေး၊
ကျေးရွှေသာကာ၊ ခိုင်ညွှာရွှေမြိုထဲ၊ နဲ့ပျူငှါ၊ နဲ့ပျူငှါ၊ သောင်းရွှေလုံညွှာ။
ဆယ်ကြာ၊ သွယ်ဖြာ၊ ပျော်တော်မူရာ၊ သာပါဘူး၊ နူးကြည်စွာ၊ သည်မှာ
မယ်ဆွေဦး၊ ကျူးသံသာ၊ သိဂီ မှန်ရွှေနန်း၊ ဆန်းသော်တာ၊ ဆန်းသော်တာ၊
များရွှေညီလာ။ သောရာမြင့်၊ သုံးဆင့်သံချိုညွှန်း ယုန်ငွေဝန်း၊ ဖန်ခါခါ
ဆွေးကြောင်း။ တိမ်ခြေ၊ ငွေနှင်းပေါင်း၊ လေပြန်လာသွန်းလောင်း။
နန်းသူ၊ ပူဆွေးကြောင်း၊ ဘွေသည့်ကြာ မင်းပေါင်း ငယ်လေ ခွေညှိုးပျောင်း။

မှတ်ချက်။ ။ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၌ ရွှေဘိုမင်းသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ စုန်တော်မူလာပြီးနောက်
ရွှေဘိုဂုံစေတီတော် အနောက်တောင်ဘက်တွင် ယာယီ တဲနန်း ဆောက်လုပ်၍ ငါးလကျော် စံတော်မူနေစဉ်
မြဝတီဝန်ကြီးနှင့် တကွ နောက်တော်ပါ အခြေအရာများသည် အမရပူရနေပြည်တော်သို့ လွမ်းဆွတ် သတိရ
သဖြင့် ဥက္ကလာပခေါ် ရန်ကုန်မြို့မှ ပြန်လိုသည့်အတွက် ၎င်းစိန်ခြယ်ညီးလင်း အစချီ မှန်သီချင်းကို ရေးသား
ဆက်သွင်းသည်။

လေးထွေသံကပ်အချိုး

ရွှေပန်း ပန်ငယ်တို့၊ ကြလာပြီဆို၊ ကြိုင်ကြိုင်ကြိုင်အေး၊ ကြိုင်အေးနှင်းဆီ
လို့လေလို့လေ၊ လို့လေတည့်မှ၊ ကြိုင်ကြိုင်အေး နှင်းဆီလို့။ နှင်းဆီလေ၊ နှင်းဆီလေ၊
နှင်းဆီဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တော်သာနံ့ပင်၊ ဟုတ်မည်ထင်၊ မွှေးရှင် တကြူးကြူး
ငယ်နှင့်လေး။ (သာပျံ့ ပျူးပါလို့) ၂။ ခေါင်းမွှေးနှာဝေ၊ ပြေပါလေစရာ့၊ ပျောက်
ပါလေစရာ့လေ။

လေးထွေသံကပ်

[(ကိုယ်တော်နှင်းနံ့) ၃ သား] ၂။ (မွှေးပျံ့ ငယ် သင်းသည်နှင့်၊ မင်းမင်း
ကိုယ်ရောင်၊ နေနှယ်ပြောင်) ၂။ [(ဆောင်ဆောင် ညီးမျှ) ၃ သား] ၂။ (သိင်္ဂါ
နှင့်သာ ရွှေသား၊ မောက်မိုကျန်း၊ မာလာနှင့်သာ ရွှေရည် လက်တံရှည်) ၂။
(ယဉ်သည် ယဉ်ယဉ်သည်၊ ယဉ်သည် ယဉ်သည် ယဉ်ယဉ်သည်၊ ယဉ်သည်
ကောင်းသည်နှင့်၊ တောင်လုံး ကြိုင်ငယ်လေ၊ မွှေးပျံ့ သင်း) ၂။ တောင်လုံးကြိုင်
ငယ်လေ၊ (ပန်းများထိပ်ပေါ် နေငယ်ကိုလေ၊ ပန်းများထိပ်ပေါ် နေ) ၂။ (ထွေထွေ
တည့် ထူးထူးဆန်း) ၂။ ဇမ္ဗူတောင်ညာကျန်းမှာလေ၊ လကျာသောင်းတိုက်ထွန်း
တည့်လေး။ ယဉ်ရာဘေဦး စွန်းတည့်လေ၊ တွက်ရေးမသာ၊ တိုင်းသိဘူး၊ (ရွှေနန်း
မြတ်ခေါင်၊ ပြောင်ပြောင်ထိန်ဝင်း၊ စိန်ကြောင်ရောင်မျှလင်း) ၂။ (တခြင်းခြင်း
ငယ်နှင့်၊ ထွန်းဝင်းငယ်လှည့်၊ တခဲမီးသို့၊ ယိုစီးလို့လို့ပင်) ၂။ (နှုန်းအင်သာ
ဖက်မဲ့၊ ကြူးတဲရှင်ငယ်ကိုလေ၊ ပျော်ရွှင်များလှလေ။ မိုးနေလားလို့၊ တေးမှား
ထင်ကာ၊ ယဉ်ရာများလှလေး။ (နှုန်းအင်သာ) ၃ ဖက်မဲ့၊ ကြူးတဲရှင်ငယ်ကိုလေ၊
ပျော်ရွှင်များလှလေ။ မိုးနေလားလို့၊ တေးမှားထင်ကာ၊ ယဉ်ရာများလှလေး။
(ကြူးတောင်း၊ ကဲတောင်း) ၂ ရှင်။

မှတ်ချက်။ ။ လေးထွေသံကပ်ဟူသော ဝေါဟာရမှာ လေးပေါက်အောက်ပြန် သံစဉ်တွင် ၎င်းသီချင်းကို
တီးမှုတ်ရာ၌၊ တီးမှုတ်သူအတွက် အတီးကပ်သည် (အတီးခက်ခဲသည်) ကိုအဖွဲ့ပြု၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု
ပညာသည်ကြီးများယူဆကြသည်။

မြင်းခင်းတော်ဘွဲ့

မြန်မြေနယ် ဇမ္ဗူဘောင်၊ လျှံဝေခြယ် ချူအရောင်၊ (သွန်းသွန်းလင်း၊ ရှုန်း
ရွှန်းဝင်း၊ နတ်မြင်းဘေ တိမ်ယံပျော်) ၂။ (ညာမော် ပြိုင်ဖော်ကင်းဝေး၊ ခွါသံ၊
မြေလျှံ သောင်းလုံးကြွေး) ၂။ (စံရှင်၊ နန်းစဉ်ပျော်ရေး၊ သက်တော် ရာကျော်
ကျူးအေး) ၂။ (စာမရီသို့ ထူးမခြား၊ နတ်မြင်းပျံသို့ မြူးကြွားကြွား) ၂။
(တေးမှား၊ တေးမှား) ၂ ပင်။ (ရွှေစင်လျှံလက်၊ ဇမ္ဗူလှော်ကုံးမျက်ကယ်နှင့်
လေး) ၂။ (ဦးခက်ကယ်စိန်စီ ပတ္တမြားကသိင်္ဂီ) ၂။ (ရောင်နီရောင်နီဆက်သုံး၊
စီးနီးကတောင် တော်ငယ်မှာ၊ တိမ်ပေါ်နတ်လှူနှုန်း) ၂။ ကျန်းပတ်ကုံး၊ ထွန်း

လျှပ်ဘုန်း၊ မြင်သူတော့ဘယ်သာ၊ (ဣန္ဒြာယိုးကြ မှတ်ထင်သော၊ ကုန်မြူးပုံကြ
နတ်သိန္ဓော) ၂။ (တော့မော၊ တော့မော) ၂ ပင်။ စန္ဒရာယုက်စီးပုံပြင်၊ မြင်သူ
မြင်သူ၊ ချီးအံ့အဲ၊ မြင်းယဉ်ဟန်လှ နဲ့ပါလို့၊ အဲမောင်း ဝေမြိုင်လေတည့်မှ၊
သိကြားတန်ဆောင်ကိုင်။

မှတ်ချက်။ ။ မြန်မြေ့ယံဗေ့ဘောင်အစချီ မြင်းခင်းတော်ဘဲ ရေးသားသူကို မှတ်တမ်းများတွင်
မတွေ့ရှိရသော်လည်း ဘကြီးတော်လက်ထက်အခါက မြင်းခင်းသဘင်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘွဲ့သီချင်း အများ
အပြား မြဝတီဝန်ကြီးရေးသားခဲ့သည်ကို ထောက်ထား၍၎င်း၊ သီချင်း၏စာပေနှင့် အသံအသွားအလှ
စပ်ဆိုခြင်းများကို ထောက်ထား၍၎င်း၊ ထိုသီချင်းကို မြဝတီဝန်ကြီးပင် ရေးသားသည်ဟု ယူဆရန်ရှိသည်။

လောကနတ်ချင်း

(တိမ်မှောင်မှေးကင်း၊ မြူဝေးရှင်း၊ မြူမှောင်ဝေးကင်း၊ တိမ်မှေးရှင်း၊ စန္ဒာ
ရောင်ဝင်း၊ ထွန်းလင်းသန့်စင်ကြည်၊ မိုးမင်း လှင်ပေသည်) ၂။ (မြောက်လေ
ပြန်ညောင်း၊ ဆောင်းလည်း ရောက်ပြန်ပြီ) ၂။ (အို ကံဆိုးသည်၊ ထေ့ထေ့ ထူး
လည်၊ ညွှန်ရှည်လန်းလို့၊ လောင်းပန်း ဂမုန်းအင်) ၂။ (သဇင်မွေးကြူ၊ ပေါ်ပြန်
တော့မည်၊ ကြံစည်စိတ်ဝမ်းများ) ၂။ (မရှင်ပါလားလား၊ ပျော်ပါး ခုရောက်ဘဲ) ၂
ဖင့်နဲ့ကြာတင်၊ ကျမ်းဝင် ကြင်သက်ထား၊ လှည့်လည် ပျော်ပါး၊ သူများနှင့်သာ။
ငါမင်းကိုကား စိတ်ထားမှတ်စွဲရာ၊ တင်းတင်းစိတ်မှာသာ၊ ဝမ်းနဲ့စရာ၊ ဝမ်းကွဲစရာ၊
ညှိုးနွမ်းစရာသား။ ညှိုးနွမ်းစရာ၊ ဆင့်ကာထပ်ပေါင်း၊ ချမ်းဆောင်း ထပ်ပြန်
လောင်း။ (လေသာလေညှင်း၊ ဝင်လာ ရင်တွင်း၊ ဗျာပါ လွန်မင်းကြောင်း) ၂။
(သေ့ပေါင် စိတ်ဝမ်း၊ ပူစရာတည့်သာ၊ ထေ့လာထပ်ပွါးကဲ) ၂။ (အံ့သဲ အပါးပါး၊
လွန်ကဲ အခြားခြား) ၂။ (လားလားစိတ်ခိုင်၊ ကံပိုင်ဖြေနိုင်၊ တရားစောင့်နိုင်ဘဲ) ၂။
(သည်းထဲမှာသာ၊ လွမ်းမြဲပင်သာလွမ်း) ၂။ (ပူပင်ခေ့နှမ်း၊ ဆိုချည်မြည်တမ်း၊
ငိုချည်ယောင်ကာယမ်း) ၂။ (ဆည်တား ခက်တောင်း၊ ဗျာပါဝှန်နှင့်သာ၊ ကျန်မ
ချစ်ကျမ်းလွမ်း) ၂။ (ထေ့ဆန်း ဖြစ်ကြောင်းခြင်း၊ ပုံခင်းဖက်နှုန်းဘူး) ၂။ (ထွန်း
မြူး စက်ခြည်၊ ထိန်သည် ဖြာသည်၊ မိုးလုံးပတ်လည်လင်း) ၂။ (ရှင်ရင်းမြတ်ဖြား၊
ကျော် လေးဆူ၊ လွယ်ကူ သနားကြောင်း) ၂။ (ဆယ်ချောင်းရှိလန်းလန်း၊ ရည်
ညွှန်း ဦးထိပ်ပန်း) ၂။ (လျှောက်ပြန်တိုင်ခွင့်ထား၊ တင်အား ကျယ်ဝန်းများ) ၂။
(များတိုင်း လျှောက်လျှင်၊ ကြာလေတော့မည်၊ လားလား လျှောက်ချင်ပေါင်) ၂။
(မည်သာ ကျော်လေးပါး၊ ရှင်ပင် ရှင်စောဖြား) ၂။ (ဘုန်းတော် ခြောက်ပါး၊
ပြိုင်ဘက်ရှား၊ တေဇာလေ၊ တန်းခိုးအား) ၂။ (လျှောက်ကြား တင်တော်မူလေ
တည့်မှ၊ ထောက်ထား ဆင်တော်မူ) ၂။ (လွယ်ကူလေ သနားကြောင်း၊ ကြည်
ဖြူလေ ညွတ်တူးပျောင်း) ၂။ (စိုးရိမ် ပျောက်ကြောင်း၊ ကယ်ချွတ်တောင်း၊
တေဇာလေ တန်းခိုးပေါင်း) ၂။ ဥာဏ်ဝါ ရေအေးလောင်း၊ သီတာရေချမ်းလောင်း၊
ဥာဏ်ဝါရေအေးလောင်း၊ သီတာရေချမ်း၊ သီတာရေချမ်း၊ သီတာရေချမ်းလောင်း။

ဒိန်းသံ

(ပြင်စည်မင်းသား)

(ဆယ်ဆယ်ရောင် ဖြာသည်နှင့်သာ၊ ပယ်မှောင်ခွါ) ၂။ (ရှိကြာရွက်ဆင်
သံကြီးငယ်ငြာ၊ သြဘာတော် ထူးပေမို့၊ မျိုငြိုးထက်ခွင်) ၂။ နေသွင်စကြာ၊
ပုံတောင်းဖလ်ရှိန်၊ ဆိုက်ခါချိန် နီးပြီမို့၊ ဒုံးချီးစေရာ။ ရွှေဗျာမိန်ရည်၊ နတ်မူးမန္တာ၊
ဘုံဗြဟ္မာ မိုးငယ်က၊ ရွာကြိုး စေ့ရည်။ (လဲ့လဲ့ငယ်ကြည်၊ နတ်စည် သွန်း)
ခြေဘိ၊ သလားငယ်လေး) ၂။ (မန်းဣန္ဒြာဆွေငယ်နှင့်သာ၊ လျှမ်းသိင်္ဂီဘွေ) ၂။
(ရွှေပေါင်း၊ ဝန်းရံပျောင်း၊ ပျော်တော်ကြောင်း ပန်ဆင်ကာ၊ အောင်သံ ရိုက်နှံ
မင်္ဂလာ၊ ရွှေတေဇာ ဘုန်းပွင့်လန်း) ၂။ (ထီးရာ နေနန်း၊ ခွန်ခြေမြန်း စိုးပိုင်ယူ၊
ကျော်သောင်းငယ် နယ်ဇမ္ဗူ၊ ဒီပါ အောင်ခန်း မန်းမြေ့၊ ဟိန္ဒူစိုးရမ္ပန်း) ၂။

ကရင်ဩ

(ကုန်းဘောင်မင်းလက်ထက် သာယာဝတီဦးခိုင်း)

(တကြောမှောင်ပြာ၊ ကေလာတောင်ခိုးဝေ) ၂။ ကမ်းခြေဦး၊ ဒိုလင်းပြာ
မြူးတယ်လေး၊ သာထူးထွေ၊ ဝေးမြေတာမှာ ကွာလေကော၊ လေးလာဟေ၊
(ဩဩ နောက်မူးဝေ၊ ခွန်းသံခြေ ရှောက်ကိုင်းမှာ၊ ချိုးကဝိုင်း) ၂။

ပလိုင်းကိုလွယ်၊ ဆင်တယ်သင်တိုင်းခြုံ၊ ယဉ်ပုံသုံး၊ ဒိုဘီလုံးမှာလေ၊ ကြွ
ကုံးစီ။ ကြိမ်နီခြုံမှာ၊ ပျားအုံပေါ၊ တောပေလီ၊ (ဩဩ မှောင်ခိုးရီ၊ ချောင်း
နောင်ညီ ရေအေးမှာ၊ သဲကဖွေး) ၂။

တရေးဖန်ညွှန်၊ လူဝံညိုမဲကောင်၊ တောတောင်ရင်း၊ ဒိုရဲမာန်သွင်းတယ်လေ၊
ဖော်ချင်းနှောင်၊ စီစီလောင် တောကြောင်ချင်း၊ ခင်းရန်ထောင်၊ (ဩဩ
မျောက်လောင်းကောင်၊ ဒိုမဲမှောင်ခြုံထဲမှာ၊ ယိုလေးဆဲ) ၂။

တကဲသာညီ၊ မြေနီတောင်စောင်းဝယ်၊ ခြုံနွယ်တော၊ ဒိုလင်းမြေပေါတယ်
လေ၊ ဝေဘောလယ်၊ လာလေယောက်ဖငယ်၊ တောင်စောင်း ပျော်ဘွယ်၊ ဟို
ကွင်းလယ်၊ တောယုံငယ် ရေဆင်းမှာ၊ ဖါးအုန်းအင်း။

ထသင်းဖော်ပြိုင်၊ ချေစိုင်ပြောင်မြူးပျော်၊ ခွေးခေါ်လှမ်း၊ ဒိုလွဲကျော် ဖမ်း
တယ်လေ၊ နွယ်တန်းပေါ်။ တွန်ခေါ်သံ ခါကြော်ညောင်း၊ ဒေါင်းဖော်လှော်။
ဩဩ မြိုင်တောမှော်၊ လွမ်းဘွယ်နော် သာမောဘွယ်၊ ပန်းက ပေါတယ်လေး။

ကရင်ဩ

မြိုင်တန်း မှောင်ဝေလေး။ (တောင်သေလာကြော၊ လွမ်းဘွယ်နှော) ။ သခွါးပေါ (လွမ်းဘွယ်နှော) ။ သခွါးပေါ (တို့တောင်ယာ၊ တို့လေတောင်ယာ) ။ (တောင်တောင်ယာ တောမှာ တောမှာ၊ တို့တောင်ယာ တောမှာ၊ တောမှာ) ။ တို့တောင်ယာ တောမှာလေး။

ရို့ မီးထိန်လှင်လေး၊ (ကွင်းပြင်လယ်ခင်း၊ ပျိုးစရာရှင်း) ။ ရိုးတာကန်သင်း၊ (ပျိုးစရာရှင်း) ။ ရိုးတာကန်သင်း (တို့တောင်သူ၊ တို့လေတောင်သူ) ။ (တောင်တောင်သူ ချင်းရယ် ချင်းရယ်၊ တို့တောင်သူချင်းရယ် ချင်းရယ်) ။ တို့တောင်သူ ချင်းရယ်လေး။

လောင်းသင်း မြေကြူလေး၊ (ရိုးကမူတန်း၊ တည်းရာစခန်း) ။ လှည်းတာလမ်း၊ (တည်းရာစခန်း) ။ လှည်းတာလမ်း၊ (လုပ်ကိုင်ရာ၊ တလင်းပြန်ညီစွာ၊ လှေ့စင်မှာ၊ သုံးချောင်းဆိုင်ကာ) ။ မျိုးရိတ်ကာ လှန်းတယ်လေး။

တောတန်း တောင်ခြေလေး။ (ဝါးကြိမ်တွေ့ကြော၊ သခွါးဖရုံရော) ။ စားမကုန်ပေါ၊ (သခွါးဖရုံရော) ။ စားမကုန်ပေါ၊ အိုလှန်သာမောဘွယ်လေး။

ဖေါ်နှော စုံလင်လေး။ (နှစ်စဉ်ပျော်မြဲ၊ ရိုးကောက်ပဲ့) ။ ပြိုးမောက်ကဲ၊ (ရိုးကောက်ပဲ့) ။ ပြိုးမောက်ကဲ၊ (ခြံမဲ့သဲလို့ ဆူဆူငြာငြာ၊ ခေါင်အိုးနှင့် တောင်ရိုးဘာသာ) ။ (အစာရေစာ ပေါတယ်၊ ပေါတယ်) ။ တို့ဆီလှန်ဝပြောတယ်၊ အိုယာတောလယ်။

ဘောလယ်သီချင်းများ

ရှေးခေတ်ဘောလယ်သီချင်း

၁။ (အကျွန်မမျှော်၊ ကော်တပိုင်းငယ်နှင့်၊ လူပျိုဟိုင်းငယ်တဲ့၊ လာလိမ့်မယ်) ၂
(နှားနီရွှေဝါ) ၂။ ခွာသံပြင်းတယ်၊ မင်းလာလိမ့်မယ်။

၂။ (ညနေကြီးငယ်က မျှော်မိတယ်) ၃။ တောလည်ရာမှာတဲ့၊ ကြာထင်လေး
(ချုံနှယ်တန်းပါလို့၊ လမ်းမမြင်) ၃။ အကျွန်ကြင်ပါတဲ့၊ မင်ကော်ရစ်ကယ်၊ တော
ဆစ်လို့ဝေး။ ။

၃။ (မြိုင်တန်းကန္တာ၊ စုံတကြောမှာတဲ့၊ တစ္ဆေကပေါတယ်နှင့်၊ တောမ
သာ) ၂။ မကြိုလာလျှင်ဖြင့်၊ ငါမသွား (နှားနီပါးကိုတဲ့ ရှေ့ဖျားနှင့်) ၃။ ရွာအဝင်
မှာတဲ့၊ တစ္ဆေကြီးငယ်၊ ဆီးလိုက်လိမ့်ထင်။

၄။ (စပါးရှစ်ပြည်၊ ချောင်ပလိုင်းငယ်နှင့်၊ နဖူးမှာသိုင်းပါလို့၊ လွယ်ပြီး
သော်) ၂။ (တောင်ဝှေးထောက်ကာ) ၂။ တောင်တော်ဖျားမှာ၊ သွားချည်စို့နေော်။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ပါ ရှေးခေတ်ဘောလယ် ၄ ပုဒ်အနက်၊ အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၄ ဘောလယ်ပုဒ်များ၏
စာမူကွဲတမျိုးကို မြန်မာ့အလင်း အယ်ဒီတာချုပ်ဟောင်း ကွယ်လွန်သူ ဦးစိန်း စုဆောင်း ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ
ခဲ့သော “ စာဆိုတော်ကြီးများ၏ ကဗျာအမြုတေ ” ခေါ် စာအုပ် စာမျက်နှာ ၂၁ နှင့် ၇၂ များတွင် အောက်
ပါအတိုင်း စာမူကွဲများတွေ့ရှိရသည်။

၁။ ဘက်တန်ခေါ် ကော်တပိုင်းငယ်နှင့်၊ လူပျိုဟိုင်းငယ်တဲ့ လာလိမ့်မယ်၊ အရှေ့ဆို လယ်ကန်သင်းက
နှားနီဝါ ခြုံသံပြင်းတယ်၊ မင်းကြိုလဲကယ်။ ။

၂။ နေ့လယ်ကြီးရယ်က၊ မျှော်မိတယ်၊ တောလည်ရာမှာတဲ့ ကြာတင်လေး၊ ချုံနှယ်တန်းပါလို့၊ လမ်း
မမြင်၊ ဘက်တန်ငယ်ပါတဲ့၊ မင်ကော်ရစ်ရယ်၊ လမ်းသစ်လှလေး။

၃။ စပါးရှစ်ပြည်၊ ချောင်ပလိုင်းငယ်နှင့်၊ နဖူးမှာ သိုင်းကာလွယ်၊ တောင်ဝှေးထောက်ကာ၊ တောင်
တော်ဖျားမှာ၊ နားနေစို့ကွယ်။

အလယ်ခေတ်ဘောလယ်သီချင်း

၁။ [ရွှေဒေါင်းပေါင်တော်၊ မိုးပေါ်၊ ပုံလုနီးမျှလေ (ရေကြောင်း သောင်
ပေါ်) ၂။ ဝဲမှော်ငွေခုံကြီးငယ်ကလေး] ၂။

၂။ [မြနန်းဗေထန်၊ ရေလွန်မြစ်ကယ်၊ စီးလို့လေ (ယောင်ရမ်းတဆို) ၂။ ပဟိုရီ
ရွှေစည်တီးပါလို့လေး] ၂။

၃။ [နှင်းလငွေမုန်၊ ကြုံပြန်ရသေး (ဘော်ဝေးသူမောင်) ၂။ ပူအောင်လေထင်
ရွှေပိန်ညှင်းငယ်၊ ဟသာကကြေး] ၂။

၄။ (ချစ်သည်သာဆိုလဲ။ ဘယ်ရေးနှင့်ခွဲ) ၂။ (သဇင်ငယ် ခဲပါတဲ့၊ နှင်းပုံ၊
ကြွယ်) ၃။ ဘယ်ခါမှ နှစ်ခိုင်ပန်းကို၊ လှမ်းပါရမယ်။ ။

၅။ [နုနုတဲ့နယ်၊ မယ့်ဝယ်ပါကြောင်း (ပဒုံကြာယပ်၊ ဆင်းနတ်တူ) ၂။ ယုံ
တော်မူ သည်တပဲ့ကို၊ နှဲပါရကောင်း] ၂။

နောက်ဆုံးခေတ်ဘောလယ်သီချင်း
(လှိုင်ထိပ်ခေါင်တင်)

[စိန်ခြူးကြာညောင်၊ လရောင်လင်းပါလို့၊ မှန်ရွှေပြတင်းငယ်က-မယ်ခုမျှော်။
 (သုံးချက်စည်တော်) ၂။ ရိုက်ဆော်ညှင်းတယ်၊ လင်းရွှေကြက်ဆော်] ၂။ [(သဇင်
 သင်းပါတဲ့-ခင်းပြန်ပေါ်) ၃။ (လာနိုးမယ်မျှော်လို့) ၃။ တကိုယ်တော်ထူး (ထေ့ရာ
 စိတ်ကူးပါလို့၊ ဖူးရွှေလက်တင်) ၂။ (ဖြစ်ရှေးကုန်စင်) ၂။ ဘဝင်တုန်လေးတယ်-တေး
 ကြံလိုက်ရင်] ၂။ [(သစ္စာတော်စူးပါစေ၊ ဆိုဦးကပင်) ၃။ * (ကြော့ကြော့ဆုံးကို-
 နောင်ကြင်ငဲ့) ၃။ သည်သက်တိုင်ဘဲ (နောင်မသေ့လဲ့ပါဘု။ ယုံတော့ဖေ) ၂။ (ပြဒု
 မသေ့) ၂။ သီဟာတင့်တယ်၊ စိုးညာမြင့်နေ] ၂။ [(နတ်ဒေဝီ ဖြားသော်လဲ တပါး
 မသေ့) ၃။ ရှစ်ဗြဟ္မာ ခြေပါလို့၊ အောင်ဇေယျာညွှန်း (မတ်ခြေရွှေ ဝန်းပါလို့၊
 ရေသွန်းတော်ခံ) ၂။ (မဟေသီရိ) ၂။ ဒေဝီမြတ်ကယ်၊ ဦးဆယ်ထပ်ရံ] ၂။
 [(သည်မယ်သင်စားပါလို့၊ တအားငယ်သန်) ၃။ (ခုများမှာ-တဉာဏ်နှင့်) ၃။
 မူဟန်တော်ခြား (ပြုတော်မူအားသမို၊ မျက်ထားသုန်သုန်) ၂။ (မသိပြင်ပြင်) ၂။
 အလျင်သူစိမ်းတယ်လေး၊ ပိန်းပိတ်လို့မုန်] ၂။ ॥ (သဖြန်) ॥ ॥ အချစ်ကိုယုံ၊
 ပုံပါင့်အလုံး။ ရှောင်လဲ့နေပျော်လို့၊ မကြည်သော် မျက်တော်ဖုံးတယ်၊ ဘယ်
 တွက်ကြောင့်မုန်း။ ॥

မှတ်ချက်။ ॥ အထက်ပါ ဘောလယ်မှာ အဆောင်တော်သို့ အိမ်ရှေ့မင်း မကြွလာသဖြင့် လှိုင် ထိပ်ခေါင်
 တင်ရေးသား ဆက်သွင်းသော ဘောလယ် ဖြစ်သည်။

* “ကြော့မူးကို” ဟူ၍ မှကဲ့ရှိသည်။

တေးတပ်နှင့်ရှစ်ဆယ်ပေါ်သီချင်းများ

ရှေးတေးထပ်

(စဉ်ကုမင်းမိဖုရားမယ်မင်း)

မိန့်တော်သံရိပ်ကိုလ၊ ဦးထိပ်ထက်ရှက်ဆင်၊ ရွှေရာဇပလ္လင်ဝယ်၊ ဥကင်တော်
ဖွင့်၍ (မတ်ပေါင်းငယ်ရံကာ) ၂။ ရှိကြာစုံဖူးသည့်ခါနေ့။ ။ (ရက်မြတ်သည့်
အခါ) ၂။ သစ္စာတော်နှင့်၍၊ ကမ္ဘာပင် ကြေမြေ့တော့။ မေ့နိုင်ဘူးသည်းဝယ်၊
ရွှေခန်းတော်ပျံ့ရှား၊ ဖန်များခ မိန့်ခဲ့ပေတယ်။ ။ (သောင်းမြေရပ် ဇမ္ဗူနယ်
မှာ) ၂။ နှုန်းထွယ်ရန် ရှားပေလိမ့် (လရထားစက်ယာဉ်၊ လှည့်လည်သောသွင်) ၂။
(ဘယ်သူများ ကေရှင်မှာ) ၂။ ဆင်တော်မူလေလဲသိလေး။

မန္တလေးမြို့ဘုံရှစ်ဆယ်ပေါ်

(မင်းတုန်းမင်းတရားလက်ထက် စလေဦးပုည)

သုံးသိန်း သုံးသောင်း လေးထောင်ထိပ်၊ နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆက်မဟာဝင်၊ အတိတ်
ဖြစ်ပျက် ကမ္ဘာတိုင်အောင်၊ ဘယ်ရာဇာပင် မစံမြန်း [(လေးဆယ်ရှစ်ရပ်) ၃။
ပြာဏဒိရံသည်၊ နတ်ဝိသုကံ သစ်လင်းဖန်သည့်နန်း] ၃။

လူးတား။ ။ ရှစ်စောင်းလေးထောင်၊ နှစ်ပြန်ဆောင်သား၊ အခေါင်ဗဟို၊
မြမြင့်မိုထက်၊ ရေညိုခွေချပ်၊ ဂဟေထပ်သား၊ မြေစပ်ခန်းဝါ၊ ကဲ့ပမာဝို့၊ မန္တာဘူတ
ပတ်၊ မြေဥက္ကဋ္ဌထက်၊ လနတ်ခြီးပင့်၊ မြေတောင်မြင့်၍၊ ပလ္လင်သဏ္ဍာန်၊ ဘုံဗိမာန်ဝယ်၊
ဝေယန်ကြဋ္ဌန်း၊ သိကြားနန်း၊ တထန်းခြည်ရောင်၊ ထွန်းလင်းပြောင်သည်၊
အခေါင် သေဋ္ဌမန်းတည့်လေ။ ။ ဝိသုဒ္ဓိပွင့်လန်း တည်သည့်နန်း။

(ဒိုင်ရေနဝတတ် နှုန်းတန္တိလို့) ၂။ ရွှေကျုံးဂမ္ဘီကာရံသန်း၊ ပြည်ကြီးမုန်
ဖေါင်လောင်ကမန်းမျှ၊ ရွှေတောင်ရွှေနန်း ကျက်သရေ၊ ရွှေလောင်း ရွှေလှေ
ဆွေထွေယှက်၊ တေဇော်ရွှေစက် ရေလကျာရစ်ခွေ။ ။ (ရတနာဘုမ္မိ တိုင်းဌာနေ
ကို) ၂။ သမိုင်းစာရွှေသိန်ထိန်သစ်လို့ (နေက္ခန္ဓရာဇ် နတ်သျှင်ခေတ်ပေ၊ ဒုမ္ပါး
သာလို့ဆွေ) ၂။ (ရွှေနန်းစံသက် မဏ္ဍဒေလို့) ၂။ ပုံတောင်းစက်ရွှေ ဆိုက်ပွဲခါဖျ
လေး။ [(ရွှေနန်းစံသက်) ၃။ မဏ္ဍဒေလို့ ပုံတောင်းစက်ရွှေဆိုက်ပွဲခါဖျလေး] ၂။

၁၂၀/၁၁ ၂/၃၃/၅./၆၉/၉။

နိုင်ငံတော်မူ

မဟာဂီတ

(ပဌမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲနှင့် တတိယတွဲများ)

စုပေါင်းရိုက်နှိပ်ထားသည်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရပြည်ထောင်စုယဉ်ကျေးမှုဌာန

(ပန်ကျာနှင့်ပြဇာတ်ဌာနခွဲ)